श्री भक्तामर स्तोत्र

सार्थ

ॐ શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથાય નમઃ

પરમ પૂજ્ય આચાર્યદેવ વિજય ભાનુચંદ્રસૂરીશ્વરેભ્યો નમો નમઃ

શ્રી ભક્તામર સ્તોત્ર સાર્થ

અને શ્રી ઋષિમંડલ સ્તોત્ર નાનું અને મોટું અર્થ સહિત તેમજ ફૂલગુંથણી

પરમ પૂજ્ય આચાર્યદેવશ્રી વિજય
ભાનુચંદ્રસૂરીશ્વરજીના શિષ્ય રત્ન પન્યાસજી
શ્રી સુબોધવિજયજી મહારાજના સદુપદેશથી

-: પ્રકાશક :-

ડૉ. મહેશ સુંદરલાલ કાપડીયા

'સુંદરમ' એ.વી.કોમ્પલેક્ષ,પાલડી

અમદાવાદ -૭

આવૃત્તિ ૭ જી વીર સં. ૨૦૫૩

પ્રત : ૫૦૦

કોમ્પ્યુટરાઈઝડ્ કંમ્પોઝીંગ તથા પ્રિન્ટીંગ

કુમકુમ ગ્રાફીક્સ

બેઝમેન્ટ, કર્ણાવટી ફ્લેટ,
દક્ષિણી સોસાયટી, મણીનગર,
અમદાવાદ.
ફોન : પી.પી. ૨૧ ૧૧ ૩૭૯

બે બોલ

સાતમી આવૃત્તિ વેળાએ....

પરમ ઉપકારી મહાપુરૂષોએ ભવ્ય જીવોના કલ્યાણ માટે અનેક માર્ગો બતાવ્યા છે. તેમજ જૈન ધર્મના યશોગાન અન્ય ધર્મીઓને હેરત પમાડે તેવા સતી સ્ત્રીઓ તથા મહાપુરૂષોએ અનેક રીતે વર્ણવ્યા છે. તેવો જ આ પણ એક પ્રસંગ બનેલ છે. જેમાં રાજાએ હાથપગમાં લોખંડની બેડીઓ પહેરાવી અંધારા ઓરડામાં કોઈ જઈ ન શકે તેવા કારાગ્રહ જેવા સ્થાનમાં જૈન ધર્મની કસોટી કરવા પરમ પૂજ્ય આચાર્યદેવ વિજય માનતુંગસૂરીશ્વરજી મહારજશ્રીને રાખ્યા. પરંતુ તેઓ શ્રી એવા સ્થાનમાં રહીને એક જ ચિત્તથી પ્રથમ તીર્થપતિ શ્રી ઋષભદેવ સ્વામીની સ્તુતિ તરીકે આ ભક્તામર સ્ત્રોત્રની રચના કરી બેડીઓ તોડી બહાર આવ્યા. આ સ્ત્રોત્રની દરેક ગાથાઓ મંત્ર ગર્ભિત હોવાથી ઘણા ભવ્ય જીવોને લાભો થયા છે. તેવા કથાઓના પ્રસંગો પણ આ પુસ્તક માં છે. તો દરેક ભવ્ય જીવો આનો અનેક રીતે લાભ લે તે હેતુથી પરમ પૂજ્ય પરમોપકારી આચાર્ય દેવેશ વિજય ભાનુચંદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબે બીજા ભાઈઓને ઉપદેશ આપી ભક્તામર સ્ત્રોત્રની સાથે ઋષિમંડલ સ્તોત્ર નાનું તથા મોટું અર્થ સહિત છપાવવાની પ્રેરણા કરી અને એજ રીતે આ પુસ્તકની બીજી આવૃત્તિ બહાર પડી. ત્યારબાદ હવે સ્વ.પરમ પૂજ્ય આચાર્યદેવશ્રી વિજય ભાનુચંદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબના શિષ્ય રત્ન પન્યાસજી શ્રી સુબોધવિજયજી મહારાજના સદુપદેશથી આ

પુસ્તકની સાતમી આવૃત્તિ બહાર પાડીએ છીએ. આ નવી આવૃત્તિમાં શ્રી સુબોધવિજયજી મહારાજ સાહેબની પ્રેરણાથી નવીન ફૂલગુંથણી નો સમાવેશ કરવામાં આવેલ છે. જેમાં કલ્યાણમંદિર અને ભક્તામર સ્તોત્રનો સમન્વય કરવામાં આવ્યો છે. આ બંને સ્તોત્રના સમન્વયને ફૂલગુંથણી નામ આપવામાં આવ્યું છે. તેને રોજ ગણવાથી દરેક પ્રકારના માનસિક ઉદવેગ તથા અશાંતિ અને દરેક પ્રકારના ઉપસર્ગો દૂર થાય છે. ઉપરોક્ત ફૂલગુંથણી આચાર્ય મહારાજ સાહેબશ્રી વિજય ભાનુચંદ્રસૂરીશ્વરજી - શ્રી સુબોધવિજયજી મહારાજ સાહેબના જ્ઞાનભંડારમાંથી પ્રાપ્ત થયેલ છે. તેની ઓરીજલન પ્રતો સાથે ગુજરાતીમાં પણ ફૂલગુંથણી આપેલી છે. જેથી વાંચકોને વાંચવામાં સરળતા રહે.

ઉપરોક્ત સ્તોત્ર તેમજ ઋષિમંડલ અંગે શુધ્ધિ, પ્રુફ આદિ જોવામાં તેમજ દરેક રીતે શ્રી સુબોધવિજયજી મહારાજ સાહેબે સંપૂર્ણ સહાનુભૂતિ આપી છે. તેથી આ સ્થળે તે મહાઉપકારીનો અંતઃકરણ પૂર્વક આભાર માનું છું.

મતિ મંદતાના કારણે કોઈ ત્રુટી રહેવા પામી હોય તો વાંચક તે સુધારી ને વાંચે તેમજ તે ભૂલ જણાવવાની કૃપા કરે તો આગામી આઠમી આવૃત્તિમાં ફેરફાર કરી શકાય.

પ્રકાશક.

અનુક્રમણિકા

નંબર	વિષય	પેજનંબર
૧.	ગુરૂસ્થાપના	૧૦
૨.	શ્રી ત્રિષષ્ઠી શલાકા પુરૂષનું પ્રભાતિયું	૧૧
૩.	શ્રી ભકતામર સ્તોત્રની ઉત્પતિનું કારણ	૧૫
૪.	શ્રી ૧૦૮ પાર્શ્વનાથનો છંદ	૧૮
૫.	દિવસ રાત્રીનાં પચ્ચખાણો	૨૨ થી ૨૪
૬.	ભકતામર મહાપૂજન	૨૫
૭.	ભકતામર સ્તોત્ર સાર્થ	૩૧
૮.	શ્રી ભક્તામર સ્તોત્રના ગુજરાતી શ્લોક	૧૧૬
૯.	પુન્ય પ્રકાશનું સ્તવન	૧૨૭
૧૦.	મહાપ્રૂભાવિક નવસ્મરણ	૧૩૫
૧૧.	ઋષિમંડલ અંગે બે બોલ, ન્યાસ કેમ કરવો ?	૧૬૬
૧૨.	શ્રી લઘુ ઋષિમંડલ સ્તોત્ર	૧૭૨
૧૩.	શ્રી બૃહદ્ ઋષિમંડલ સ્તોત્ર સાર્થ	૧૮૧
૧૪.	શ્રી યંત્ર બનાવવા સંબંધી વિવરણ	૨૦૮
૧૫	શ્રી ઋષિમંડલ નાનું ગણવું કે મોટું	૨૦૯
૧૬.	શ્રી ઋષિમંડલ અંગે વિચારણા	૨૧૨
૧૭	શ્રી ઋષિમંડલ ગણવાની રીત	૨૧૩
૧૮	શાસ્ત્ર આધારે નવગ્રહનો ઈલાજ	૨૧૮
૧૯.	શ્રી નવગ્રહ સ્થાપનાના મંત્રો અને યંત્રો	૨૧૯

૨૦	શ્રી ગ્રહ શાંતિ	૨૧૯
૨૧	પદ્માવતી આરાધના	૨૨૦
૨૨	અંબિકા દેવી મંત્ર યુક્તાષ્ટાક સ્તોત્ર	૨૨૩
૨૩	ઋષિમંડલની સ્તુતિ	૨૨૫
૨૪	અંબિકા સ્તોત્ર	૨૨૭
૨૫	શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ સ્તવન	૨૨૭
૨૬	ફૂલગુંથણી (ઓરીજનલ)	૨૨૮
૨૭	ફૂલગુંથણી (અનુવાદ)	૨૫૧

શ્રી શત્રુંજય તીર્થાધિરાજ શ્રી ઋષભદેવસ્વામી

પ. પૂ. આચાર્યદેવશ્રી
ભાનુચંદ્ર સૂરીશ્વરજી મ. સાહેબ

જન્મ : વિ. સં. ૧૯૭૦ કા. સુ. ૧૧
દીક્ષા : વિ. સં. ૧૯૮૮ કા. વ. ૨
આચાર્યપદ : સંવત ૨૦૨૮ દ્વિતિય વૈ. સુ. ૬
સ્વર્ગવાસ : સંવત ૨૦૪૭ દ્વિતિય વૈ. વ. ૧૪

પરમપૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રી ભાનુચંદ્રસુરીશ્રવરજી મ.સા.નું સંક્ષિપ્ત જીવનચરિત્ર

જન્મદિનઃ વિ.સં. 1970 કા.સુ. 11
સ્વર્ગારોહણદિન - વિ.સં. 2047 વૈ.વદ 14

સૌરાષ્ટ્રની સાધુસંતોની ભૂમી પર ભાવવાહી ભાવનગર શહેર છે, તેમાં જૈન-જૈનેતરોની પચરંગી વસ્તી છે. અહીં એક ધર્મનિષ્ઠ દંપતી રહે. ઉમિયાશંકર અને ગિરીજાબહેન. ઉમિયાશંકર બંદર પર ધંધો કરે; પણ નસીબજોગે તેમને ભાવનગર છોડી પરદેશ જવું પડ્યું; ગિરીજાબહેન પિયર પાલીતાણા આવ્યા,ત્યાં તેમને સં. 1970 ના કારતક સુદ 11 - દેવઉઠી એકાદશીને દિવસે પુત્રરત્નનો જન્મ થયો. પુત્રનું નામ દુર્ગાશંકર પાડ્યું. દુર્ગાશંકરે સાત ગુજરાતી ધોરણનો અભ્યાસ કર્યો; પરંતુ પિતાની સ્થિતિ નબળી હોવાથી તે અમદાવાદ આવ્યા. ત્યાં શામળાજીની પોળના વકીલ ગુમાસ્તા ડાહ્યાભાઈની સાથે રહ્યા. ડાહ્યાભાઈ ધાર્મિક કાર્યો માટે અવારનવાર લવારની પોળના ઉપાશ્રયે જતાં. તેની સાથે દુર્ગાશંકર પણ જતાં ત્યાં તે વખતે પ.પૂ. શાંતમૂર્તિ આ. શ્રી. વિજય નીતિસૂરીશ્વરજી મ.સા. બિરાજમાન હતા. તેઓ શ્રી દુર્ગાશંકરના લલાટના લેખ માપી ગયા. ધીમે ધીમે પં. શ્રી. દાનવિજયજી મ.સા. અને અન્ય મુનિવરો આ યુવાનને ધાર્મિક શિક્ષણ આપવા લાગ્યા. એમ કરતાં દુર્ગાશંકર પૂ.પં. શ્રી તિલકવિજયજી મ. સા. સાથે વિહાર કરતાં લુણાવડા આવ્યા. દરમ્યાન દુર્ગાશંકરની દીક્ષા લેવાની ભાવના દૃઢ થઈ ગઈ હતી. લુણાવડા સંઘની વિનંતી થઈ અને સં. 1987 ના પ્રથમ અષાઢ બીજના શૂભ દિને પ.પૂ.શ્રી શાંતિવિજયજી મ.સા.ના વરદ્ હસ્તે દીક્ષા થઈ. દુર્ગાશંકરને મુનિ શ્રી ભાનુવિજયજી નામે પં. તિલકવિજયજી

મ.સા.ના શિષ્ય તરીકે જાહેર કર્યા. આસો માસમાં વડી દીક્ષાના જોગ કરાવી, સં. 1988 ના કા.વ.2 ના દિને વડી દીક્ષા આપી.

દીક્ષા ગ્રહણ કરીને પૂજ્યશ્રી એ વિનય-વિવેકસહ વિદ્યાભ્યાસ વધાર્યો. ગુરુદેવ સાથે કપડવંજ, અમદાવાદ, વઢવાણ, લુણાવડા આદિ સ્થળોએ ચાતુર્માસ કર્યા. સં. 1995 નું લુણાવડાનું ચોમાસુ પૂ.પં. શ્રી શાંતિવિજયજી મ.સા. અને પ.પૂ. શ્રી તિલકવિજયજી મ.સા. ની નિશ્રામાં કર્યું. આ ચોમાસા દરમ્યાન કલ્પસૂત્રના, નંદીસૂત્રના, અનુયોગદ્વારના અને દશ પયન્નાસૂત્રના જોગ કર્યા. સં 1996 ના અમદાવાદના ચોમાસા દરમ્યાન પૂ.પં. શ્રી શાંતિવિજયજી મ.સા. તેઓશ્રીને મહાનિશીધસૂત્રના જોગ કરાવ્યા. સં. 1997 ના સિપોર ગામના ચાતુર્માસ વખતે દાદાગુરુ શ્રી દાનવિજયજી મ. ની નિશ્રામાં સૂયગડાંગસૂત્ર, ઠાણાંગસૂત્ર, તથા સમવાયાંગસૂત્રના જોગ કર્યા. પૂજ્યશ્રીને સં. 1999 ના કા.વ. ૨ કપડવંજ મુકામે ગણિપદ આપવામાં આવ્યું. અને વૈ.સુ. 11 ના દિવસે અમદાવાદ ડહેલાના ઉપાશ્રયે પંન્યાસ પદવીથી વિભૂષિત કરવામાં આવ્યા.

ત્યારબાદ પૂ. પંન્યાસજીએ ગુજરાતના વિવિધ વિસ્તારોમાં ધર્મપ્રભાવના કરતા કરતા સુરત, સુરતથી મારવાડ અને મારવાડથી સૌરાષ્ટ્રના પ્રદેશોમાં વિહાર કરતા રહ્યા. સૌરાષ્ટ્રમાં જામનગર, જૂનાગઢ, પોરબંદર, વેરાવળ, પાલિતાણા આદિ સ્થળોએ વિહાર કર્યો. અનેક સ્થળોએ ઉપધાન તપાદિ આરાધના અને ઉદ્યાપનના મહોત્સવો ઉજવાયા. અનેક ભવ્યાત્માઓએ પ્રવજ્યા અંગીકાર કરી. અનેક ભાવિકો સાથે ગિરનાર, પાલિતાણા, તારંગા આદિ તાર્થરાજોના છરી પાલિત સંઘો કાઢવામાં આવ્યા. ગુજરાતમા પણ અમદાવાદ, ખેડા, સુરત આદિ નગરોમાં વિસ્તારમાં વિહાર કરીને પૂજ્યશ્રીએ ધર્મ પ્રભાવનાના અનેક કાર્યો કર્યા. સં. 2028માં અમદાવાદ શ્રી વીરવિજયજી મ. ના ઉપાશ્રયે પધાર્યા ત્યારે શ્રીસંઘની વારંવારની વિનંતીને માન આપી, દ્વિતીય વૈ. સુ. 6ને દિવસે પૂ.પં શ્રી કીર્તિમુનિ મ. ના વરદ્ હસ્તે આચાર્યપદથી અલંકૃત બની આચાર્ય ભાનુચંદ્રસૂરિશ્વરજી મ. સા. તરીકે જાહેર થયા.

તેઓશ્રી આધી સદી ઉપરાંતના દીર્ઘ દીક્ષાપર્યાય દરમ્યાન અનેકાનેક ધર્મકાર્યો કરતા રહ્યા છે. સં. 2030 માં અમદાવાદમાં શ્રી ભાનુપ્રભા સેનેટોરીયમનું મકાન બનાવરાવી - સાધુ- સાધ્વી મહારાજોને સ્વાસ્થ્ય માટે સગવડ કરી અપાવી. એવી જ રીતે પૂજ્યશ્રીની પ્રેરણાથી અનેક સ્થળોએ જિનાલયો, ઉપાશ્રયો, પાઠશાળાઓ, ભોજનશાળાઓ આદીના ઉદ્ધાર અથવા નિર્માણકાર્યો થયા છે.

પૂજ્યશ્રીની પવિત્ર વાણીથી આ સેનેટોરીયમ ટ્રસ્ટના સંકુલમાં નાનકડું સુંદર, મનોહર પાયાથી શિખર સુધી શુદ્ધ સફેદ આરસનું મહાપ્રભાવી શ્રી અજીતનાથ - ભીજભંજન પાર્શ્વ - પદ્માવતી જિનમંદિર પણ નિર્માણ થયેલ છે. તેની ખનનવિધિ 28-8-85 દ્વિ. શ્રા.સુ. 13 બુધવારના શુભમુહુર્તે ઉત્સાહપૂર્વક થયેલ હતી તથા સં. 2042 વૈ. વદ 5 બુધવારના રોજ શુભમુહુર્ત અંજનશલાકા - પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ પૂજ્યશ્રીની નિશ્રામાં ધામધૂમપૂર્વક થયેલ.

દર વર્ષે સારી એવી રકમ દેવદ્રવ્યમાં - ભોજનશાળામાં વૈયાવચ્ચ ખાતે જીવદયા - સાધારણ ખાતે વપરાવવા માટે પ્રેરક થતા.

છેલ્લે જીનાલયની પાંચમી વર્ષગાંઠ ઉજવી સં. 2047 દ્વિતિય વૈ.વ. 14 ના રોજ અરિહંતસ્મરણ કરતાં સમાધિપૂર્વક કાળધર્મ પામ્યા.

તેઓશ્રીના જીવનકાર્યો સદૈવ ચિરસ્મરણીય બની રહેશે.

પરમ પૂજ્ય સુબોધવિજયજી મહારાજ સાહેબની જીવન ઝરમર

આજે આ પુસ્તકની સાતમી આવૃત્તિ બહાર પાડતી વખતે પ.પૂ. શ્રી સુબોધવિજયજી મહારાજ સાહેબની જીવન ઝરમર આલેખનનું કાર્ય અમારા હસ્તકે આવેલું છે જે અમારા અહોભાગ્ય છે.

આ મહાન પુરુષનો જન્મ ગુજરાતમાં સાબરકાંઠા જીલ્લાના રામપરા (આમોદરા)માં પિતાજી પટેલ કોદરભાઈ અમીચંદભાઈ ને ત્યાં તા. ૧૨-૧૨-૧૫ ના રોજ થયો હતો. તેમના માતાજીનું નામ ગંગાબાઈ હતું અને આપણા મહારાજ સાહેબનું સંસારી નામ શીવાભાઈ હતું. પિતાજી કોદરભાઈ તેમજ માતા ગંગાબાઈએ નાનપણથી જ સારાસંસ્કારોનું સિંચન કરેલ તેમજ બંનેના ધાર્મિક તેમજ પરોપકારી બનવાની ટેવ ગળથૂથીમાંથી જ શીવાભાઈમાં ઉતરી હતી.

મૂળ પોતાના ધંધો ખેતીનો. ઘણી જમીનો હતી અને પાસે ખેડૂઓ પણ ઘણાં.તેથી ખાધે પીધે ઘણાં સુખી. તેમને ભણીને નોકરી વિ. કરવાની જરાપણ જરૂર નહીં અને એ વખતે તો ભણતરની એવી કોઈ કિંમત નહોતી છતાં કોદરભાઈએ શીવાભાઈને ફાઈનલ સુધી ભણાવ્યા. એ વખતમાં આજની જેમ સ્કૂલોની સગવડ નહોતી. એ વખતનું ભણવાનું ઘણું કષ્ટદાયક હતું. સાત ચોપડી ભણી રહેવા માટે શીવાભાઈને ત્રણ ગામો રામપુરા-નનાનપુરા-સોમાસદમાં વારાફરતી રહીને ભણવું પડ્યું. છતાં પોતાની ભણવાની જીદ ને કારણે શીવાભાઈએ એ ભણતર પૂરુ કર્યું. ત્યારબાદ ભણતર ની સાથે શીવાભાઈને પોતાનો બાપીકો ધંધો

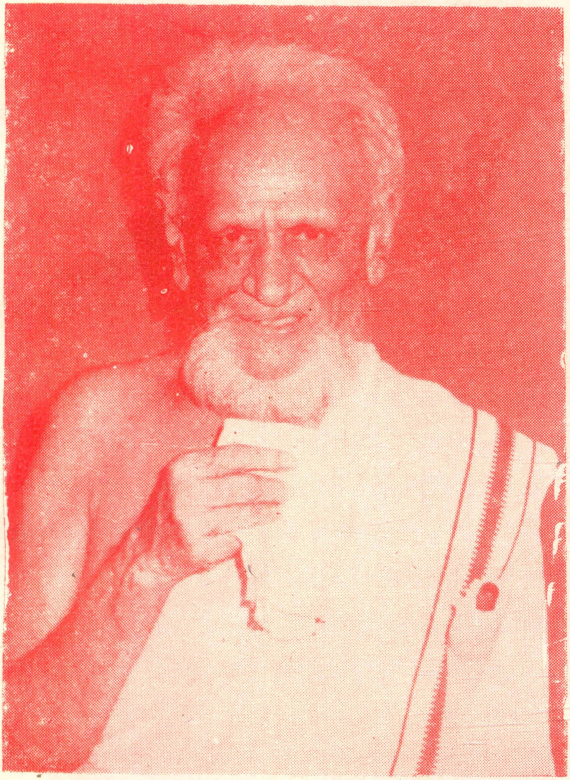

પ. પૂ. પન્યાસ શ્રી સુબોધ વિજયજી
મહારાજ સાહેબ

જન્મ : સં. ૧૯૭૮ ફાગણ સુદ-૫ તા. ૧૨-૧૨-૧૫

દીક્ષા : સંવત ૧૯૯૪ મહા સુદ-૨

ગણિપદ : સંવત ૨૦૧૦ મા. સુ. ૨

પન્યાસપદ : સંવત ૨૦૧૦ માગસર સુદ ૩

ખેડૂઓ પાસે કામ લેવાનો યોગ્ય નહોતો લાગતો અને હંમેશા સુધારકનીતિ ધરાવતા શીવાભાઈએ અમદાવાદમાં ત્રણ માસ સરકારી નોકરી કરી.અને આમ તેઓએ અમદાવાદ જ રહેવાનું મુનાસીબ ગણ્યું.વખત જતાં તેઓએ અમદાવાદ હાજાપટેલની પોળમાં શેઠશ્રી પરસોત્તમદાસને ત્યાં નોકરીએ રહ્યા.

અહીંથી જ તેમનો જીવનરાહ બદલાવાનો શરૂ થયો. કારણકે શેઠ પરસોત્તમદાસ ચુસ્ત જૈન હતા. તથા તેમને ત્યાં જ ઘર દેરાસર હતું. રોજબરોજ અનેક સાધુ-સાધ્વીઓના સંપર્કમાં રહેવાનું તેમના માટે સામાન્ય હતું. હવે શીવાભાઈને અહીં નોકરી મળવાથી તેઓ પણ ધીરે ધીરે જૈન ધર્મનું મહત્વ સમજતાં ગયાં અને ધીરેધીરે પૂજાસેવા તેમજ સાધુ-સાધ્વીઓની સેવા તેઓ પણ કરવા લાગ્યા. આ પ્રમાણે લગભગ ચાર-પાંચ વર્ષ ચાલ્યું . ત્યારબાદ એકવખત સંવત ૧૯૯૩ માં ચોમાસુ કરવાઅમદાવાદ ડહેલાના ઉપાશ્રયે પ.પૂ. આચાર્ય શ્રી તિલકવિજયજી મહારાજસાહેબ તેમના શિષ્ય શ્રી ભાનુવિજયજી મહારાજ સાહેબ સાથે પધાર્યા.

શેઠ પરસોત્તમદાસની સાથે સાથે શીવાભાઈ એ પણ ગુરુજી ની સંપૂર્ણ સેવાસ્વીકારી લીધી હતી. આમ ચોમાસા દરમ્યાન ગુરુજીના વધુ સંસર્ગમાં આવતાં શીવાભાઈને સંસારની અસરતા સમજાઈ ગઈ. મુળ સ્વભાવ ધાર્મિક તથા જૈન ધર્મના સંસ્કાર શેઠ દ્વારા સારા એવા એમનામાં પડ્યા હતા. તેમાં આચાર્ય મહારાજ સાહેબે કાચા હીરા રૂપી શીવાભાઈને સંસારની અસારતા સમજાવી , જેના પરિણામરૂપ શીવાભાઈને સંસાર ત્યાગવાની તેમજ જૈન ધર્મમાં દીક્ષા લઈને તેમાં વધુ ઉંડા ઉતરવાની ઈચ્છા વ્યકત કરી. આમ સંવત ૧૯૯૪ ના મહાસુદ બીજના રોજ તેમને શ્રી ભાનુવિજયજી મહારાજ સાહેબના શિષ્ય બનાવાયા અને તેમનું સાધુ

જીવનનું નવું નામ શ્રી સુબોધવિજયજી રાખવામાં આવ્યું.

આમ હવે સુબોધવિજયજી મહારાજ સાહેબ શ્રી ભાનુવિજયજી મહારાજસાહેબના શિષ્ય તરીકે તેમની સાથે ગુરુસેવામાં રહેવા લાગ્યા. અને લગભગત્રાણમાસ બાદ વિહાર કરતાં કરતાં તેઓ શ્રી સુબોધવિજય મહારાજ સાહેબની વડી દીક્ષા અંગે આશીર્વાદ લેવા તેમના ગુરુજી શ્રી તિલકવિજયજી મહારાજ સાહેબની આજ્ઞા લઈ શેત્રુંજય પધાર્યા. ત્યાં દાદાની જાત્રા કરી અમદાવાદ ડહેલાના ઉપાશ્રયે પ.પૂ. આચાર્યદેવ શ્રી દેવવિજય હર્ષસુરીશ્વરજી મહારાજ પાસે સંવત ૧૯૯૪ ના વૈશાખ વદ ૧૦ ના રોજ મુનિશ્રી સુબોધવિજયજી મહારાજની વડી દીક્ષા થઈ.

મુળ જૈન ધર્મના ઈતિહાસમાં અતિશય રસ વૃત્તિ ધરાવતા શ્રીસુબોધવિજયજી મહારાજ સાહેબને વારંવાર અનેક ગુરુજીઓના સંપર્કમાં આવતા તેમજ અનેક સંદર્ભ ગ્રંથોનું સેવન કરવાથી તેમના જ્ઞાનમાં ઘણો વધારો થયો. સાથે સાથે તેમના ગુરુજી ની લગભગ લગોલગ રહીને તેઓએ વિહાર તેમજ ચોમાસા દરમ્યાન ઉત્તરાધ્યયનસૂત્રતથા આચારાંગસૂત્રો જોગ વહન કર્યા. એ પછીના વર્ષોમાં કલ્પસૂત્રના ,નંદિસૂત્રોના,જીવવિચાર , નવતત્વ, લઘુસંઘાણી, તથા ક્ષેત્રસમાજ, તત્વાર્થસૂત્ર, કર્મગ્રંથ વિ. વિકટ સૂત્રોનો શાસ્ત્રીય રીતે અભ્યાસ કર્યો. આ ઉપરાંત તેમણે ગુરુજી ની સાથેજ સંસ્કૃતમાં પણ માર્ગોપદેશીકા તથા મંદિરાપ્રવેશીકા ભાગ -૨, સિધ્ધાંત ચંદ્રીકા - વ્યાકરણ - છંદો તેમજ કાવ્યો ઉપરાંત રઘુવંશ આદી પાંચ મહાકાવ્યોનું અધ્યયન કર્યું.આમને આમ શ્રી સુબોધવિજયજી નું જ્ઞાન ઘણું વધી ગયું. ત્યારબાદ તેમણે ૪૫ આગમોના જોગ પણ કરાવ્યા જેના કારણે સંવત ૨૦૧૦ માગસર સુદ બીજના દિવસે તેમણે ગણી પદ પ્રાપ્ત કર્યું અને માગસર સુદ ત્રીજના દિવસે તેમણે પન્યાસપદ પ્રાપ્ત કર્યું. હવે

મહારાજ સાહેબનું પ્રાચીન ગ્રંથો વિ.માં જ્ઞાન ખૂબ જ સારું થઈ ગયું હતું. જેનો લાભ તેઓ વારંવાર અનેક જગ્યાએ આપતા હતા. અને હવે તેઓ ગુરુસેવાઉપરાંત વધારે ધ્યાન સાધુ-સાધ્વીઓના વિહાર દરમ્યાન માંદગી- વૈયાવચ્ચ વગેરે ની વ્યવસ્થામાં આપવા લાગ્યા.

આમ વર્ષો સુધી વિહાર કર્યા બાદ સંવત ૨૦૨૯-૩૦માં અમદાવાદમાં માદલપુર ગામ, એલિસબ્રીજ , ટાઉનહોલ પાસે સાધુસાધ્વીઓના વૈયાવચ્ચ ન પામી શકવાના તથા તેમની તબિયતના કારણે શાંતિપૂર્વક ધર્મ આરાધ્યન કરી શકે તે હેતુથી ઉપદેશ દ્વારા ગુરુજીએ શ્રી ભાનુપ્રભા સેનેટોરીયમ કરાવ્યું. જે આજે પણ અહીં પૂજ્ય સાધુ-સાધ્વીઓ દર્દના કારણે તંદુરસ્તી મેળવવા તેમજ શાંતિ મેળવવા આ મકાનનો ઉપયોગકરે છે.

વખતજતાં તેઓ એ પણ સંઘની વિનંતી માન્ય રાખીને તેમજ ગુરજીનીતબિયતને લીધે પણ સેનેટોરીયમમાં કાયમી લાભ લેવાનો રાખ્યો. અહીં રહીને તેમનો મુખ્ય હેતુ તો ગુરુજીની સેવા કરવાનો જ હતો. પણ એ સાથે તેમણે સેનોટોરીયમની પ્રવૃત્તિમાં ઘણો અગત્યનો ફાળો આપ્યો છે. આજે તો આ સેનોટોરીયમ દ્વારા જૈનોના દરેક ક્ષેત્રોમાં તથા દરેક કાર્યોમાં યથાશકિત ફાળો આપે છે. ઉપરાંત અહીંથી જૈન મહારાજ સાહેબો ઉપરાંત કોઈપણ જૈન ભાઈ બહેનને હોસ્પિટલમાં દાખલ કરાવવા હોય, આર્થિક મદદ મેળવવી હોય, કોઈ વિદ્યાર્થીને મહાવીર જૈન વિદ્યાલયમાં એડમીશન લેવું હોય કે કોઈ છ'રી પાલીત સંઘને રસ્તામાં રસોડું વિ.નો લાભ લેવો હોય, ઉપરાંત રસ્તામાં સાધુઓના વૈયાવચ્ચ વિ. દરેકની સુંદર વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે. ઉપરોકત યોજનાનો લાભ કોઈપણ જૈન વ્યક્તિ શ્રી ભાનુપ્રભા જૈન સેનોટોરીયમ, માદલપુર, એલિસબ્રીજ,ટાઉનહોલ ખાતે થી મેળવી શકે છે. ગુરુજીના સંવત ૨૦૪૭માં કાળધર્મ પામ્યા બાદ માત્ર ૨ વર્ષના

ટૂંકાગાળામાં જ સંવત ૨૦૪૯ ને વૈશાખ વદ ૪ ને રવિવારે મહારાજ સાહેબે ગુરુમંદિરનું નિર્માણ કરાવ્યું.

આ ઉપરાંત શ્રી સુબોધવિજયજી મહારાજ સાહેબે તેમનો જ્ઞાનભંડાર પણ ખુલ્લો મુકેલ છે. તેમની પાસે અતિપ્રાચિન હસ્તલિખિત ગ્રંથોનો સમુહ છે તેમજ તેટલું જ તેમનું પોતાનું સંશોધન તેમજ જ્ઞાન છે જેનો લાભ આજસુધી અનેક સાધુ મહારાજ તથા મેસર્સ સારાભાઈ મણીલાલ નવાબ જેવા અનેક પ્રકાશકો ગુજરાતભરમાં થી તેમની સલાહ સ્વીકારે છે. તેમના સંશોધનના પરિણામરૂપ તેઓએ ગૌત્તમસ્વામી મહાપૂજન પર ઘણું સારું અને ઊંડું સંશોધન કરી '**શ્રી ગૌત્તમસ્વામી મહાપૂજન**' નામનું પુસ્તક તૈયાર કર્યું છે. જેનું વિમોચન વિ.સં. ૨૦૫૧માં કરવામાં આવ્યું. ઘણી વાર સંદેશમાં કટારલેખક શ્રી ધીરેન્દ્રજાની પણ તેમના અંગે તથા તેમની સલાહ મુજબ લેખો લખે છે.તેમને પોતે પણ અનેક ચોપડી ઉપદેશથી છપાવડાવી છે જેમાંની એક આ ભક્તામર સ્ત્રોત છે. અને તેની સાતમી આવૃત્તિ તેની સફળતાની નિશાની છે. આ પુસ્તકમાં તેમના પ્રાચીન હસ્તલિખીત પ્રતોમાં ની એક ફુલગુંથણી નો સમાવેશ કરેલ છે. આમ મહારાજ સાહેબ વિશે ઘણું લખવાનું હજું બાકી રહી જાય છે જે સ્થળ સંકોચને કારણે ફરી કોઈ વાર વિસ્તારથી લખીશું.

હાલમાં ૮૨ વર્ષની જૈફ વયે પણ બિલ્કુલ સારી તંદુરસ્તી ધરાવતા આ પૂજ્ય મહારાજસાહેબ તેમના સંશોધન કાર્ય તેમજ સેનેટોરીયમની પ્રવૃત્તિમાં એટલા જ વ્યસ્ત છે. આશા છે આજ રીતે પૂ. પન્યાસ શ્રી સુબોધવિજયજી મહારાજ સાહેબ તેમના જ્ઞાન અને અનુભવોનું સિંચન આપણામાં હરહંમેશ કરતા રહે એજ અભ્યર્થના...

પ્રકાશક

સ્વ. શ્રી સુંદરલાલ
અંબાલાલ કાપડીયા

જન્મ : તા. ૨૮-૧૧-૧૯૦૬
સ્વર્ગવાસ : તા. ૬-૫-૧૯૮૪

સ્વ. શ્રીમતી કમળાબેન
સુંદરલાલ કાપડીયા

જન્મ : તા. ૯-૨-૧૯૦૮
સ્વર્ગવાસ : તા. ૧૮-૫-૧૯૯૫

સમર્પણ :

સ્વ. શ્રી સુંદરલાલ અંબાલાલ કાપડીઆ.

જન્મ તા. 28-11-1906 જન્મસ્થળ : ખંભાત
શિક્ષણ. બી. એ. ઓનર્સ. સ્વર્ગવાસ : 6-5-1984
વૈશાખ સુદ 5

આપે, ન્યુ હાઈસ્કુલ માંથી શિક્ષક તરીકે કારકિર્દી શરૂ કરી. અંગ્રેજી, સંસ્કૃત, ગુજરાતી, સમાજશાસ્ત્ર. ગણિત વિ. વિષયો માં પારંગત તેમજ જ્ઞાનનો અખૂટ ભંડાર હતા. 'નલિન' ના તખ્ખલુસથી ઘણી અંગ્રેજી કવિતાઓ લખી. પછાતવર્ગના શિક્ષણમાં મદદરૂપ થવા ૧૯૬૦ માં શાહપુરમાં પ્રેયર્સ હાઈસ્કુલ ની સ્થાપના કરી અને છેલ્લા દિવસ સુધી સ્કુલ માંજ કાર્યરત રહ્યા. એવા તમોને અમારા તરફથી સપર્પણ .

સ્વ. શ્રીમતી કમળાબેન સુંદરલાલ કાપડીઆ

જન્મ તા. ૯-૨-૧૯૦૮ જન્મ સ્થળ ખંભાત
શિક્ષણ : પાંચ અંગ્રેજી (5th) સ્વર્ગવાસ ૧૮-૫-૧૯૯૫
વૈશાખ વદ - ૧૪

આપે પૂજ્ય પિતાશ્રીના અર્ધાંગિની તરીકે પૂરી જીંદગી વિતાવી દીધી. ખૂબ સરળ સ્વભાવના અને ધર્મિષ્ઠ સ્વભાવના એવા માતુશ્રી તમારા ચરણોમાં આ પુસ્તકનું સમર્પણ કરીને અમો કૃતાર્થતા અનુભવીએ છીએ.

મહેશ - સોનલ - અભિનવ - પંકિની

✤ ખાસ સ્થાપનાજી માટે ✤

નવકાર મંત્ર

નમો અરિહંતાણં,
નમો સિદ્ધાણં,
નમો આયરિયાણં
નમો ઉવજ્ઝાયાણં,
નમો લોએ સવ્વ સાહૂણં.
એસો પંચ નમુક્કારો.
સવ્વ પાવપ્પણાસણો
મંગલાણં ચ સવ્વેસિં
પઢમં હવઈ મંગલમ્ ॥ ૧॥

પંચિંદિય સૂત્ર

પંચિંદિય સંવરણો,
તહ નવવિહ બંભચેર ગુત્તિધરો,
ચઉવિહ કસાય મુક્કો,
ઈઅ અટ્ઠારસ ગુણેહિં સંજુત્તો, ॥૧॥
પંચ મહવ્વય જુત્તો,
પંચ વિહાયાર પાલણ સમત્થો;
પંચ સમિઓ તિગુત્તો,
છત્તીસ ગુણો ગુરૂ મજ્ઝ. ॥૨॥

✤ શ્રી ત્રેસઠ શલાકા પુરુષોનું પ્રભાતીયું. ✤

પ્રહસમે પ્રણમું સરસ્વતી માય,
વળી સુહ ગુરૂ લાગું પાય;
ત્રેસઠ શલાકાનાં કહું નામ,
નામ જપંતા સીજે કામ. ॥ ૧ ॥
પ્રથમ ચોવીશ તીર્થંકર જાણ,
તેહ તણે હું કરીશ પ્રણામ;
રૂષભ અજીત ને સંભવ સ્વામ,
ચોથા અભિનંદન અભિરામ. ॥ ૨ ॥
સુમતિ પદ્મપ્રભ પુરે આશ,
સુપાર્શ્વ ચંદ્રપ્રભ દે સુખવાસ,
સુવિધિ શીતલ ને શ્રેયાંસનાથ,
એ છે સાચા શિવપુર સાથ. ॥ ૩ ॥
વાસુપૂજ્ય જિન વિમલ અનંત,
ધર્મ શાન્તિ કુંથુ અરિહંત;
અર મલ્લિ મુનિસુવ્રત સ્વામ,
એહથી લહિએ મુક્તિ સુઠામ. ॥ ૪ ॥
નમિનાથ નેમીસર દેવ,
જસ સુરનર નિત સારે સેવ;
પાર્શ્વનાથ મહાવીર પ્રસિદ્ધ,
તુઠ્યા આપે અવિચળ રિદ્ધ. ॥ ૫ ॥

હવે નામ ચક્રવર્તિ તણા,
બાર ચક્રી જે શાસ્ત્રે ભણ્યા;
પહેલો ચક્રી ભરત નરેશ,
સુખે સાધ્યા જીણે ષટ ખંડ દેશ. ॥ ૬ ॥
બીજા સાગર નામે ભુપાળ,
ત્રીજો મઘવરાય સુવિશાળ;
ચોથો કહીયે સનતકુમાર,
દેવ પદવી પામ્યા છે સાર. ॥ ૭ ॥
શાંતિ કુંથુ અર ત્રણે રાય
તીર્થંકર પણ પદ કહેવાય;
સુભુમ આઠમો ચચકી થયો,
અતિ લોભે કરી નરકે ગયો. ॥ ૮ ॥
મહા પદ્મરાય બુદ્ધિ નિધાન,
હરિષેણ દશમો રાજન;
અગ્યારમો જય નામ નરેશ
બારમો બ્રહ્મદત્ત ચક્રેશ. ॥ ૯ ॥
એ બારે ચક્રિસર કહ્યા,
સૂત્ર સિદ્ધાંત થકી મેં લહ્યા,
હવે વાસુદેવ કહું નવ નામ,
ત્રણ ખંડ જેણે જીત્યા ઠામ. ॥ ૧૦ ॥
વીર જીવ પ્રથમ ત્રિપૃષ્ટ,
બીજો નૃપ જાણે દ્વિશષ્ટ,

સ્વયંભુ પૂરૂષોત્તમ મહારાય,
પુરૂષ સિંહ પુરૂષ પુંડરિકરાય. ॥ ૧૧॥
દત્ત નારાયણ કૃષ્ણ નરેશ,
એ નવ હવે બળદેવ વિશેષ;
અચલ વિજય ભદ્ર સુપ્રભ ભુપ,
સુદર્શન આનંદ નંદન રૂપ. ॥ ૧૨ ॥
પદ્મ રામ એ નવ બળદેવ,
પ્રતિશત્રુ નવ પ્રતિ વાસુદેવ;
અશ્વગ્રીવ તારક રાજેન્દ્ર,
મેરક મધુ નિશુભ્મ બલેન્દ્ર. ॥ ૧૩ ॥
પ્રલ્હાદ ને રાવણ જરાસંધ,
જીત્યા ચક્ર ભલે તસ સંઘ;
ત્રેસઠ સંખ્યા પદવી કહી;
માતા સાઠ તે ગ્રંથે લહી. ॥ ૧૪ ॥
પિતા બાંવન ને સાઠ શરીર,
ઓગણસાઠ જીવ મહાધીર;
પંચ વરણ તીર્થંકર જાણ,
ચક્રે સોવન વાન વખાણ. ॥ ૧૫ ॥
વાસુદેવ નવ શામળવાન,
ઉજ્જવલ તનું બળદેવ પ્રધાન;
તીર્થંકર મુકિત પદ વર્યા,

આઠ ચક્રી, સાથે સંચર્યા. ॥ ૧૬ ॥
બળદેવ આઠ વળી તેણી સાથ,
શિવપદ લીધું હાથો હાથ,
મઘવા સનતકુમાર સુરલોક,
ત્રીજે સુખ વિલસેગત શોક. ॥ ૧૭ ॥
નવમો બળદેવ બ્રહ્મ નિવાસ;
વાસુદેવ સહુ અધોગતિ વાસ;
અષ્ટમો બારમો ચક્રી સાથ,
પ્રતિ વાસુદેવ સમા નરનાથ. ॥ ૧૮ ॥
સુરવર સુખ સાતા ભોગવી,
નારકી દુઃખ વ્યથા અનુભવી;
અનુક્રમે કર્મ સૈન્ય જય કરી,
નર વર ચતુરંગી સુખ વરી. ॥ ૧૯ ॥
સદ્ગુરુ જોગે ક્ષાયિક ભાવ,
દર્શન જ્ઞાન ભવોદધિ નાવ,
આરોહી શિવમંદિર વિષે,
અનંત ચતુષ્ટય તવ ઉલ્લસં. ॥ ૨૦ ॥
લેશે અક્ષય પદ નિર્વાણ,
સિદ્ધ સર્વે મુજ દ્યો કલ્યાણ;
ઉત્તમ નામ જપો નરનાર,
સ્વરૂપચંદ લહે જય જયકાર. ॥ ૨૧ ॥

શ્રી ભક્તામર સ્તોત્રની ઉત્પત્તિનું કારણ.

ઘણા વર્ષો પહેલાં માળવા પ્રાંતની રાજધાની ધારાનગરીમાં રાજા ભોજ રાજ્ય કરતો હતો. તે બહુજ વિદ્વાન અને ઉદાર હતો. તેના રાજ્યમાં અનેક વિદ્વાન પંડિતો વસતા હતા. રાજા તેઓને બહુ માન આપતો; એટલું જ નહિ પણ કેટલીક વખત ધર્મ ચર્ચાઓ કરી, અથવા કોઈ કોઈ ચમત્કારો બતાવવાનું કહી તેઓની શક્તિની પરીક્ષા કરતો હતો. તે અરસામાં મયુર અને બાણ નામે બે સમર્થ વિદ્વાનો ત્યાં રહેતા હતા. તેઓ સસરો જમાઈ થતા હતા. છતાં પરસ્પર વિદ્વત્તા બતાવવા બહુજ હરિફાઈ કરતા હતા. તેથી રાજા પણ કોણ વધારે વિદ્વાનં છે તે નક્કી કરી શકતો ન હતો.

એક વખત બાણ પંડિતને અને તેની સ્ત્રીને કોઈ કારણસર ઝગડો થયો. તેમાં સ્ત્રીને એટલો બધો ક્રોધ ચઢયો કે બાણ પંડિત ઘણું મનાવે છતાં માને નહિ, એમ કરતાં લગભગ આખી રાત પસાર થવા આવી છતાં સ્ત્રી શાંત થતી નથી. ત્યારે અકળાઈને બાણ પંડિત તે સ્ત્રીના પગમાં પડી ક્ષમા માગવા લાગ્યો. ત્યારે કોપાયમાન થયેલી સ્ત્રી પોતાના પગથી બાણ પંડિતના મસ્તક ઉપર પ્રહાર કરવા લાગી. તેવામાં તે સ્ત્રીનો પિતા મયુર પંડિત જે શૌચ ક્રિયા અર્થે વહેલો ત્યાંથી પસાર થતો હતો. તેણે આ ઝગડાના થોડા ઘણા શબ્દો સાંભળ્યા. પરંતુ તે વ્યાજબી નહિ લાગવાથી તે બોલ્યો 'एवं मा कुरूते' (એ પ્રમાણે ન કર) તે વચન પુત્રીએ સાંભળ્યું અને પિતાનો સાદ ઓળખ્યો, ત્યારે તેણે વિચાર કર્યો કે જમાઈ અને પુત્રીનો કલહ પિતાએ જોવો તે વ્યાજબી નથી, એમ વિચારી મોઢામાં ભરેલા પાનની પિચકારી નીચે ઊભેલા પિતા ઉપર છાંટી અને શ્રાપ આપ્યો. આથી મયુર પંડિતને જ્યાં પાનની પિચકારીના

છાંટા ઉડયા ત્યાં ત્યાં કોઢ નીકળ્યો. પણ થોડા દિવસમાં તેણે સૂર્યદેવની ઉપાસના કરી કોઢ મટાડ્યો, આથી રાજસભામાં મયુર પંડિતની કીર્તિ પ્રસરી, ત્યારે દ્વેષીલા બાણ પંડિતથી આ સહન થઈ ન શકયું. એટલે તેણે પણ કાંઈક ચમત્કાર બતાવવા વિચાર કર્યો, અને રાજાને કહ્યું, 'હે રાજન્! મ્હારા હાથ પગ કાપી નાખો. હું દેવીની ઉપાસના કરી તે પાછા સાજા કરી દઈશ' રાજાએ તેમ કર્યું. બાણ પંડિતે ચંડિકાદેવીની ઉપાસના કરી હાથ પણ સાજા કર્યા. આવા ચમત્કારોથી રાજા ભોજ તથા બીજા અનેક માણસો શૈવ ધર્મની ઉપાસના કરવા લાગ્યા, અને બન્ને પંડિતોને પૂજવા લાગ્યા. એક વખત રાજસભામાં ધર્મ ચર્ચા કરતાં વાત નીકળી કે દુનિયામાં શૈવ ધર્મ સિવાય બીજા બધા ધર્મો ધતીંગ છે, તેમાંય જૈન ધર્મના સાધુઓ તો નકામાજ શારીરિક કષ્ટ વેઠીને પેટનું ભરણ પોષણ કરે છે. પરંતુ તેમનામાં ધર્મનો પ્રભાવ બતાવવાની કોઈ જાતની શક્તિ હોતી નથી. આથી સભામાં બેઠેલા જૈનોને આવું અપમાન સહન ન થવાથી બહુ લાગી આવ્યું. તેથી તેઓએ આ વાત પરમ પ્રભાવિક ગુરૂ મહારાજ શ્રી માનતુંગાચાર્યને કરી. ત્યારે આચાર્યજીએ જણાવ્યું કે 'જૈન સાધુઓ આત્મ કલ્યાણ તરફ જ દૃષ્ટિ રાખે છે.' તેથી મંત્ર તંત્રાદિ વડે કોઈને કષ્ટ આપવાનું ઉચિત સમજતા નથી. છતાં જો રાજાને તે વિષે જાણવું જ હોય તો ખુશીથી તેમ બની શકશે. જૈનોએ રાજાને આ વાત કરી, રાજાને પણ જૈન ધર્મનો મહિમા જોવાની ઈચ્છા થવાથી સન્માન સહિત શ્રી માનતુંગઆચાર્યાને માનસહિત રાજસભામાં બોલાવ્યા ત્યારે આચાર્યજીના કહેવાથી રાજાએ હાથ પગમાં મજબુત લોખંડની ૪૮ બેડીઓ પહેરાવી અને એક અંધારા ઉંડા ભોંયરામાં પૂર્યા. ઉપરાંત ભોંયરાને મજબુત તાળાં લગાવી બહાર ચોકી પહેરાનો બરોબર બંદોબસ્ત કર્યો.

આચાર્યશ્રીએ ભોંયરામાં શ્રીઆદિનાથ તીર્થંકરની સ્તુતીનો આરંભ કર્યો, અને જેમ જેમ સ્તુતિના છંદો રચતા ગયા તેમ તેમ તેમની

અપાર ભક્તિના પ્રભાવથી બેડીનાં બંધનો તુટવા લાગ્યાં. બહાર ભોંયરામાં પણ લોખંડી તાળાં તૂટી ગયાં. અને હાથમાં બેડીઓ સહિત આચાર્યજી રાજસભામાં આવ્યા. અને કહ્યું 'હે રાજન ? આ આખા નગરમાં જે કોઈ સમર્થ પંડિત હોય તેમને બોલાવો અને તેમની વિધાના બળથી આ મારા હાથનું બંધન તોડાવી આપો '

આ સાંભળી રાજાએ મયુર બાણ, વિગેરે અનેક પંડિતોને તે બંધનો તોડવા માટે કહ્યું. ત્યારે રાજાની આજ્ઞાથી તેઓએ પોતાની વિદ્યનું બળ અજમાવવા માંડ્યું, પરંતુ કોઈ બેડીનાં બંધન નહિ તોડી શકવાથી બહુજ શરમીંદા પડી ગયા. ત્યારે રાજાની વિનંતિથી આચાર્યજીએ આ સ્તોત્રનો છેલ્લો શ્લોક રચ્યો કે તરત જ એ બધાં બંધનો તુટી ગયાં. આથી રાજા બહુજ આશ્ચર્ય પામ્યો, એટલું જ નહિ પરંતુ જૈન ધર્મના રહસ્યને જાણવા માટે ઉત્સુક થયો. ત્યાં આચાર્યજીએ કહ્યું-કે "હે રાજન્ ! જેઓ બીજાને ઠગવા અને મુગ્ધ કરવા પોતાની માયાજાળ દ્વારા આશ્ચર્યકારી વાતો બતાવી ભારે અભિમાન દાખવે છે, તેઓ ખરેખરી કસોટીનો પ્રસંગ આવતાં પાછા પડે છે. માટે આવા ચમત્કારોથી ધર્મની કસોટી થતી નથી, પરંતુ તેના સિદ્ધાંતોને સમજવાથી તથા ધર્મની પ્રરૂપણા કરનાર વીતરાગ દેવની નિઃસ્વાર્થ ભાવના જાણવાથી જ ધર્મને સમજી શકાય છે. "

આ ઉપદેશની રાજા ઉપર ઘણી સારી અસર થઈ અને ત્યારથી આ સ્તોત્ર વિશેષ પ્રચારમાં આવ્યું. આચાર્યદેવ શ્રી માનતુંગસૂરિ શ્રી વીરપ્રભુની વીસમી પાટે થયા છે.

જીંદગીના જોખમે ઉત્પન્ન થયેલ આવા મહાન્ સ્તોત્રને ફકત દિવસમાં એક જ વાર સંભારતાં કયો માણસ આળસ કરશે.

માટે આજેજ એકવાર સંભારવાની પ્રતિજ્ઞા લ્યો.

શ્રી ૧૦૮ પાર્શ્વનાથ ભગવાનનો છંદ.

પાર્શ્વ જીનરાજ સુણી સંખેશ્વરા,
 પરમ પરમેશ્વરા વિશ્વ વ્યાપી;
ભીડ ભાંગી જરા જાદવોની જઈ,
 સ્થીર થઈ શંખપુરી નામ થાપી. પાર્શ્વ૦ ૧
સાર કરી સાર મનોહરી મહારાજ તું,
 માન મુજ વિનતિ મન્ન માચી;
અવર દેવો તણી આશ કોણ કામની,
 સ્વામીની સેવના એક સાચી. પાર્શ્વ૦ ૨
તુંહી અરિહંત ભગવંત ભવતારણો,
 વારણો વિષમ ભય દુઃખ વાટે,
તુંહી સુખ કારણો, સારણો કાજ સહુ,
 તું મનોહારણો સાચ માટે. પાર્શ્વ૦ ૩
અંતરીક્ષ, અમીઝરા, પાર્શ્વ પંચાસરા,
 ભોંયરા પાર્શ્વ ભાભા ભટેવા;
વિજય ચિંતામણી સોમ ચિંતામણી,
 સ્વામી ક્ષીપ્રા તણી કરો સેવા. પાર્શ્વ૦ ૪
ફળ વૃદ્ધિ પાર્શ્વ મનમોહના મગસીયા,
 તારસલ્લા નમું નહી ત્રોટા;

સક બલેચા પ્રભુ આશ ગુલ અરજીયા,
બંભણા થંભણા પાર્શ્વ મોટા. પાર્શ્વ૦ ૫
ગેબી ગોડી પ્રભુ નીલકંઠા નમું,
હળધરા શામળા પાર્શ્વ પ્યારા,
સુરસરા કંકણ પાર્શ્વ દાદા વળી,
સુરજ મંડળ નમું તરણ તારા. પાર્શ્વ૦૬
જગવલ્લભ કલીકુંડ ચિંતામણી,
લોઢીણા સેરિસા સ્વામી નમીએ;
નાકોડા, નાવલા કળીયુગ રાવણા,
પોશીના પાર્શ્વ નમી દુ:ખ દમીએ. પાર્શ્વ૦૭
સ્વામિ માણિક નમું નાથ સારોડીયા,
નકોડા જોરવાડી જગેશ;
કાપડી ડોલતી પ્રસમીયા મુંજપરા;
ગાડરીયા પ્રભુ ગુણ ગીરેશ. પાર્શ્વ૦૮
હમીરપુર પાર્શ્વ પ્રણમું વળી નવલખા,
ભીડભંજન પ્રભુ ભીડ ભાંગે;
દુ:ખ ભંજન પ્રભુ ડોકરીયા નમું,
પાર્શ્વ જીરાઉલા જગત જાગે. પાર્શ્વ૦૯
અવંતી ઉજ્જૈનીયે, સરસ્ત્રફણા સાહિબા,
મહેમદાબાદ કોડા કડેર;
નારીંગા ચંચુ ચલ્લા ચવલેસરા,
તવલી ફળ વિહાર નાગેન્દ્ર નેરા. પાર્શ્વ૦૧૦
પાર્શ્વ કલ્યાણ ગંગાણીયા પ્રણમીયે,
પલ્લ વિહાર નાગેંદ્ર નાથા;

કુરકટ ઈશ્વરા પાર્શ્વ છાત્રા અહીં,
કમઠ દેવે નમ્યા શક્ર શાથા. પાર્શ્વ૦૧૧
તીમીર ગોગો પ્રભુ દુધીયા વલલ્ભા,
શંખલ ધૃત કલ્લોલ બુઢા,
ઘીગંડમલ્લા પ્રભુ પાર્શ્વ ઝોટીંગજી,
જાસ મહીમા નહીં જગત ગુઢા. પાર્શ્વ૦ ૧૨
ચોરવાડી જીવરાજ ઉદામણી,
પાર્શ્વ અજાહરા (અજારા) નેવનંગા;
કાપડેરા (કાપરડા) વજેબો પ્રભુ છેછલી,
સુખસાગર તણા કરે સંગા, પાર્શ્વ૦ ૧૩
વિજ્જાલા કરકંડુ મંડળી કાવલી,
મહુરીયા શ્રી ફલોધી અણીંદા,
અઉઆ ફુલપાક કંસારીઆ ઉંબરા,
અણીયાલા પાર્શ્વપ્રણમું આનંદા પાર્શ્વ૦ ૧૪
નવસારી નવપલ્લવા પાર્શ્વજી,
શ્રી મહાદેવ વરકાણા વાસી,
પરોકલા ટાંકલા નવખંડા નમું,
ભવ તણી જાય જેહથી ઉદાસી. પાર્શ્વ૦ ૧૫
મનવાંછીત પ્રભુ પાર્શ્વનાથજીને નમું,
વળી નમું નાથ સાચા નગીના,
દુઃખ દોહગ તજી સાધુ મારગ ભજી,
કર્મના કેસરીથી ન બીહના. પાર્શ્વ૦ ૧૬
અશ્વસેનનંદ ફુલચંદ પ્રભુ અલવરા,
બીંબડા પાર્શ્વ કલ્યાણ રાયા;

હોય કલ્યાણ જશ નામથી જય હુવે,
જનની વામાના જેહ જાયા. પાર્શ્વ૦ ૧૭
એકશત આઠ પ્રભુ પાર્શ્વનામે થુણ્યા,
સુખ સંપત્તિ લહ્યો સર્વ વાતે;
ઋદ્ધિ યશ સંપદા સુખ શરીરે સદા,
નહીં મણા માહરે કોઈ વાતે પાર્શ્વ૦૧૮
સાચ જાણી સ્તવ્યો મન્ન માહરે ગમ્યો,
પાર્શ્વ હૃદયે રમ્યો પરમ પ્રીતે;
સમીહીત સિદ્ધિ નવનીધી પામ્યા સહુ,
(મુજ) તુજ થકી જગતમાં કો ન જીતે પાર્શ્વ૦૧૯
કાજ સહુ સારજે શત્રુ સંહારજે,
પાર્શ્વ શંખેશ્વરા મોજ પાઉં;
નિત્ય પ્રભાતે ઉઠી નમું નાથજી,
તુજ વિના અવર કુણ કાજ ધ્યાઉં. પાર્શ્વ૦૨૦
અઢાર એકાસીએ ફાલ્ગુણ માસીએ,
બીજ ઉજ્જલ પખ છંદ કરીયો;
ગૌતમ ગુરૂ તણા વિજય ખુશાલને,
ઉત્તમે સંપદા સુખ વરીયો. પાર્શ્વ૦૨૧

શ્રી ૧૦૮ પાર્શ્વનાથ છંદ સમાપ્ત ॥

દિવસનાં પચ્ચકખાણ.

૧–નમુક્કારસહિઅં મુટ્ઠિસહિઅંનું પચ્ચકખાણ.

ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કારસહિઅં, મુટ્ઠિસહિએ પચ્ચક્ખાઇ।। ચઉવ્વિહંપિ આહારં, અસણ, પાણે, ખાઈમં, સાઇમં અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં. મહત્તરાગારેણં સવ્વસમાહિવત્તિગારેણં વોસિરઇ.

૨–પોરિસી-સાઢપોરિસીનું પચ્ચક્ખાણ.

ઉગ્ગએ સૂરે, નમુક્કારસિહઅં, પોરિસિં, સાડ્ઢપોરિસિં. મુટ્ઠિસહિઅં પચ્ચક્ખાઈ, ઉગ્ગએ સૂરે, ચઉવ્વિહંપિ આહારં-અસણં, પાણં, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નત્થણાભોગેણં સહગાગારેણં, પચ્છન્નકાલેણં દિસામોહેણં. સાહૂવયણેણં મહત્તાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, વોસિરઈ,

૩–પુરિમડ્ઢ અવડ્ઢનું પચ્ચક્ખાણ.

સૂરે ઉગ્ગએ, પુરિમડ્ઢ, અવડ્ઢ, મુટ્ઢિસહિએ પચ્ચકખાઈ, ચઉવ્વિહંપિ આહારં,-અસણં, પાણં ખાઈમં, સાઈમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં સાહૂવયણેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરઈ.

૪–એકાસણા બિયાસણાનું પચ્ચકખાણ.

ઉગ્ગણે સૂરે નમુક્કારસહિએં, પોરિસિ સાડ્ઢાપોરિસિં મુટ્ઠિસહિઅં પચ્ચક્ખાઈ ।। ઉગ્ગએ સૂરે, ચઉવ્વિહંપિ આહારં, અસણં પાણં, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નત્થણાભોગેણં સહસાગારેણં પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં, સાહૂવયણેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિઆગારેણં, વિગઈઓ પચ્ચક્ખાઇ, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, લેવાલેવેણં ગિહત્થસંસટ્ઠેણં, ઉક્ખિત્તાવિવેગેણં, પડુચ્ચમક્ખિએણં, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં,

મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિગાગાપરેણં એકાસણં, બિયાસણં,

પચ્ચક્ખાઈ, તિવિહંપિ આહારંઅસણં; ખાઈમ, સાઈમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં સાગારિઆગારેણં આઉંટણપસારેણં, ગુરૂઅબ્ભુટ્ઠાણોણં, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયા ગારેણં ॥ પાણસ્સ લેવેણ વા, અલેવેણ વા, અચ્છેણવા બહુલેવેણ વા, સસિત્થેણ વા, અસિત્થેણ વા વોસિરઈ.

૫—આયંબિલનું પચ્ચક્ખાણ,

ઉગ્ગએ સૂરે, નમુક્કારસહિઅં, પોરિસિં, સાડ્ઢપોરિસિં મુટ્ઠિસંહિઅં પચ્ચક્ખાઈ ॥ ઉગ્ગએસૂરે, ચઉવ્વહંપિ આહારં, અસણં, પાણં, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નત્થણાભોગેણં સહસાગારેણં, પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં, સાહુંવયણેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, આયંબિલં પચ્ચકખાઈ, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં,લેવા લેવેણં ગિહત્થસંટ્ઠેણં, ઉક્ખિત્તાવિવેગેણં, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં, મહત્તારાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તયાગારેણં, ઓગાસણં, પચ્ચક્ખાઈ, તિવિહં પિ આહારં-અસણં ખાઈમં, સાઈમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં સાગારિયાગારેણં, આઉંટણપસારેણં ગુરુઅબ્ભુટ્ઠાણેણં, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, પાણસ્સ લેવેણવા, અલેવેણ વા, અચ્છેણ વા, બહુલેવેણ વા, સસિત્થેણ વા, અસિત્થેણવા વોસિરઈ.

૬—તિવિહાર ઉપવાસનું પચ્ચક્ખાણ.

સૂરે ઉગ્ગએ, અબ્ભતટ્ઠં પચ્ચક્ખાઈ, તિવિહંપિ આહારં-અસણં, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, પારિટ્ઠાવણિયા, ગારેણં, મહત્તારાગારેણં, સવ્વ સમાહિવત્તિયાગારેણં, પાણહાર પોરિસિં, સાડ્ઢપોરિસિં, મુટ્ઠિસહિઅં પચ્ચક્ખાઈ, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં, સાહુવયણેણં, મહત્તારાગારેણં,

સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં પાણસ્સ લેવેણ વા, અલેવેણ, વા, અચ્છેણ વા, બહુલેવેણ વા, સસિત્થેણ વા, અસિત્થેણ વા વોસિરાઇ.

૭–ચઉવ્વિહાર ઉપવાસનું પચ્ચક્ખાણ.

સૂરે ઉગ્ગએ, અબ્ભત્તટ્ઠં પચ્ચક્ખાઈ, ચઉવ્વિહં પિ આહારે-અસણં પાણં, ખાઈમં, સાઈમં અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિગારેણં વોસિરઈ.

સાંજના પચ્ચક્ખાણો.

૧–પાણહારનું પચ્ચક્ખાણ.

પાણહાર દિવસ ચરિમં પચ્ચકખાઈ, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણ, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, વોસિરઈ.

૨– ચઉવ્વિહારનું પચ્ચક્ખાણ.

દિવસ ચરિમં, પચ્ચક્ખાઈ ચઉવ્વિહંપિ આહારં, અસણં, પાણં, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરઈ.

૩–તિવિહારનું પચ્ચક્ખાણ.

દિવસ ચરિમં પચ્ચક્ખાઈ, તિવિહંપિ આહારં અસણં, ખાઈમં, સાઈમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસા-ગારેણં, મહત્તારાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણંવોસિરઈ.

૪–દુવિહારનું પચ્ચકૂખાણ,

દિવસ ચરિમં પચ્ચક્ખાઇ, દુવિહંપિ આહારં, અસણં, ખાઇમં ,સાઈમં,અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં મહત્તારાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તયાગારેણં વોસિરઈ.

૫–દેસાવગાસિકનું પચ્ચક્ખાણ.

દેસાવગાસિયં ઉવભોગં પરિભોગં પચ્ચક્ખાઈ, અન્નત્થણાભોગેણં સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરઇ

— સમાપ્ત —

શ્રી ભક્તામર મહાપુજન

૧. બાર નવકાર ગણી મંત્રાક્ષર ગણવા.

૨. ॐ ह्रीँ श्रीँ नमो अरिहंताणं, सिद्धाणं सूरीणं, उवज्झायाणं साहूणं मम ऋद्धिं वृद्धिं समिहितं कुरु कुरु स्वाहा

३. ॐ ह्रीँ श्रीं आदिनाथाय नमः मम सर्व सिद्धि कुरु कुरु स्वाहा

४. असिया उसा दज्ञा चातेभ्यो नमः

(અટ્ઠમતપ આરાધીને -પૂ. ગુરૂભગવંતની કૃપા મેળવી આમ્નાય પ્રાપ્ત કરી સિદ્ધ કરી અનેકનું હિત કરવું-ક્યારે પણ કોઈનું અહિત ન થાય તે ધ્યાન રાખવું)

પ્રથમ સ્નાત્ર પૂજા ભણાવ્યા બાદ

પ્રાર્થના

અર્હન્તો ભગવન્ત ઈન્દ્રમહિતાસિદ્ધાશ્ચ સિદ્ધિસ્થિતાઃ
આચાર્યાજિનશાસનોન્નતિકરાઃ પૂજ્યા ઉપાધ્યાયકાઃ
શ્રી સિદ્ધાન્તસુપાઠકા મુનિવરાઃ રત્નત્રયારાધકાઃ
પંચતે પરમેષ્ઠિનઃ પ્રતિદિનં કુર્વન્તુ વો મંગલમ્ ॥ ૧ ॥

ત્યાર પછી પાર્શ્વનાથ સ્તોત્ર બોલવું તે આ પ્રમાણેઃ

શ્રી ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથ સ્તોત્ર

કિં કર્પૂરમયં સુધારસમયં, કિં ચન્દ્રરોચિર્મયં,
કિં લાવણ્યમયં મહામણિમયં, કારૂણ્ય કેલિમયં:

વિશ્વાનંદમયં મહોદયમયં, સોભામયં ચિન્મયં,
શુકલ ધ્યાન મયં વપુ ર્જિનપતે, ર્ભૂયાદ્ ભવાલંબનમ્. ૧
પાતાલં કલયન્ ધરાં, ધવલ યન્નાકાશમાં પૂરયન્,
દિક્ચક્રં ક્રમયન્ સુરાસુરનર, શ્રેણીંચ વિસ્માપયન્;
બ્રહ્માંડં સુખયન્ જલાનિ જલધેઃ, ફેનચ્છલાલોલયન્,
શ્રી ચિન્તામણિ પાર્શ્વસંભવયશો, હંસાશ્ચિરં રાજતે. ૨
પુણ્યાનાં વિપણિ સ્તમોદિનમણિઃ કામેભ કુંભશ્રૃણિ-,
મોક્ષેનિસ્સરણિઃ સુરેન્દ્રકરણી જ્યોતિઃ પ્રકાશારણિઃ,
દાન દેવમણિ ર્નતોત્તમ જન, શ્રેણિઃ કૃપાસારિણિ-,
ર્વિશ્વાનંદ સુધા ધૃણિ ર્ભવ, ભિદે શ્રીપાર્શ્વચિન્તામણિઃ ૩
શ્રી ચિન્તામણિપાર્શ્વવિશ્વજનતા, સંજીવનસ્તવંમયા,
દષ્ટસ્તાત તતઃ શ્રિયઃ સમભવન્નાશક્રમાચક્રિણમ્;
મુક્તિઃ ક્રીડતિ હસ્તયોર્બહુવિધં, સિદ્ધંમનોવાંચ્છિતમ્,
દુર્દૈવં દુરિતં ચ દુર્દિનભયં, કષ્ટં પ્રણષ્ટં મમ. ૪
યસ્ય પ્રૌઢતમપ્રતાપતપન; પ્રોદાદામધામાડજગ,
જજંઘાલ કલિકાલ કેલિદલનો, મોહાંધવિધ્વંસકઃ,
નિત્યોદ્યોતપદં સમસ્ત કમલા કેલિગૃહં રાજતે,
સ શ્રી પાર્શ્વજિનોજને હિતકૃતે, ચિંતામણિઃ પાતુ મામ્. ૫
વિશ્વવ્યાપિતમો હિનસ્તિત તરણિ, ર્બોલોડપિકલ્પાંકુરો,
દારિદ્રાણિ ગજાવલિં હરિશિશુઃ, કાષ્ટાનિ વહ્ને કણઃ,
પિયુષસ્ય લવોડપિ રોગનિવહં, યદવત્ તથા તે વિભો!
મૂર્તિઃ સ્ફૂર્તિમતી સતી ત્રિજગતિ, કષ્ટાનિ હર્તુંક્ષમાં. ૬
શ્રી ચિન્તામણિ મન્ત્રમોંકૃતિયુતં, હ્રીંકારસારાશ્રિતં,
શ્રી અર્હં નમિઉણ પાશકલિતં, ત્રૈલોકયવશ્યાવહઃ,
દ્વેધાભૂત વિષાપહં વિષહરં. શ્રેયઃ પ્રભાવાશ્રયં,

સોલ્લાસં વસહાંકિંત જિન ફુલિંગાંનંદનં દેહિનામ. ૭
હીં શ્રીંકારવરં, નમોઽક્ષરપરં, ધ્યાયન્તિ યે યોગિનો,
હૃત્પદમે વિનિવેશ્ય પાર્શ્વ મધિપંચિન્તામણિ સંજ્ઞકમ;
ભાલે વામભુજે ચ નાભિકરયો, ર્ભૂયો ભુજે દક્ષિણે,
પશ્ચાદષ્ટદલેષુ તે શિવપદં, દ્વિત્રૈ ર્ભવૈર્યાન્ત્યહો. ૮
નો રોગા નૈવ શોકા ન કલહકલના, નારિમારિપ્રચારો,
નૈવાધિનાં સમાધિર્ન ચ દરદુરિતે, દુષ્ટદારિદ્રતા નો;
નો શાકિન્યો ગ્રહાનો નહરિકરિગણ,વ્યાલવૈતાલજાલા,
જાયંતે પાર્શ્વ ચિંતામણિ નતિશત; પ્રાણિનાં ભક્તિભાજામ્. ૯
ગીર્વાણદ્રુમધેનુ કુમ્ભમણય: સ્તસ્યાંગણે રંગિણો,
દેવ દાનવમાનવા:: સવિનયં તસ્મે હિતધ્યાયિન;;
લક્ષ્મીસ્તસ્ય વશાવશૈવ ગુણિનાં બ્રહ્માંડ સંસ્થાયિની,
શ્રી ચિન્તામણિપાર્શ્વ નાથમનિશં, સંસ્તૌતિ યોધ્યાયતે. ૧૦
ઈતિ જિનપતિ પાશ્વઃ પાર્શ્વ પાર્શ્વાખ્ય યક્ષ:,
સુદલિત દુરિતૌધ: પ્રીણિત પ્રાણિસાર્થ:;
ત્રિભુવન જન વાંચ્છા, દાન ચિન્તામણિક:,
શિવ પદતરૂબીજં, બોધિબીજં દદાતું. ૧૧

નીચેનાં પાંચ પદ ત્રણ વખત બોલવાં અને નમસ્કાર કરવો.

૧ ૐ હ્રીં નમો અરિહંતાણં ૨ ૐ હ્રીં નમો સિદ્ધાણં,
૩ ૐ હ્રીં નમો આયરિયાણં, ૪ ૐ હ્રીં નમો ઉવજ્ઝાયાણં
૫ ૐ હ્રીં નમો-લો એ સવ્વસાહૂણં.

૧ ભૂમિ શુદ્ધિ મંત્ર બોલવો તે મંત્ર.

ૐ હ્રીં વાતકુમારાય વિઘ્નવિનાશકાય, મહીંપુતાં કુરુકરુસ્વાહા
આ મંત્ર બોલીને દાભ-દર્ભ નાઘાસથી ભૂમિનું પ્રમાર્જન કરવું.

૨ જલ છંટકાવ મંત્રઃ

ૐ હ્રીં મેઘકુમારાય ધરાં પ્રક્ષાલય હૂં ફૂટ્ સ્વાહા,

આ મંત્ર બોલી દર્ભ પાણીમાં બોળી ભૂમિ ઉપર છાંટવું.

૩ ચંદન છંટકાવ મંત્રઃ

ૐ ભૂરસિ ભૂતધાત્રિ સર્વભૂતહિતભૂમિશુદ્ધિં કુરુ કુરુ સ્વાહા આ મંત્ર બોલી ભૂમિ ઉપર ચંદનનાં છાંટણાં કરવાં-ભૂમિશુદ્ધિ

૪ ચેષ્ટા પૂર્વક સ્નાન મંત્ર

ૐ નમો વિમલ નિર્મલાય સર્વ તીર્થ જલાય પાં વાં જવીં ક્ષ્વીં
અશુચિઃ શુચિ ર્ભવામિ સ્વાહા.

આ મંત્ર બોલી ચેષ્ટા પૂર્વક સ્નાન કરવું.

૫ ભૂજા સ્પર્શ મંત્ર

ૐ વિદ્યુત સ્ફૂલિંગે મહાવિદ્યે સર્વ કલ્મષં દહ દહ સ્વાહા

આ મંત્ર બોલી બન્ને ભૂજાઓને સ્પર્શે કરવો.

૬ અક્ષર બોલવા પૂર્વક અંગરક્ષા મંત્ર

ક્ષિ પ ૐ સ્વાહા, હા સ્વા ૐ પ ક્ષિ ॥ એ મંત્રાક્ષરો અનુક્રમે ચડુત્તર આરોહિ-અવરોહ ક્રમે નીચેના અવયવો ૧ ઢીંચણ ૨ નાભિ ૩ હૃદય ૪ મુખ ૫ લલાટ-મસ્તક એમ પાંચે સ્થળે સ્થાપી આત્મરક્ષા કરવી. પછી.

શ્રી વજ્રપંજર સ્વોત્ર બોલવું.

ૐ પરમેષ્ઠિ નમસ્કારં, સારં નવપદાત્મકં,
આત્મરક્ષાકરં વજ-પંજરાભં સ્મરામ્યહં ॥૧॥
ૐ નમો અરિહંતાણં, શિરસ્કં શિરસિ સ્થિતમ,

ૐ નમો સવ્વસિદ્ધાણં, મુખે મુખપટવરમ્ ॥૨॥
ૐ નમો આયરિયાણં, અંગરક્ષાતિશાયિની;
ૐ નમો ઉવજ્ઝાયાણં, આયુધં હસ્તયોર્દઢં ॥૩॥
ૐ નમો લોએ સવ્વસાહૂણં, મોચકે પાદયોઃ શુભે,
એસો પંચ નમુક્કારો, શિલાવજ્રમયી તલે ॥૪॥
સવ્વપાવાપ્પણાસણો, વપ્રો વજ્રમયો બહિ;
મંગલાણં ચ સવ્વેસિં, ખાદિરાંગારખાતિકાઃ ॥૫॥
સ્વાહાંતં ચ પદં જ્ઞેયં, પઢમં હવઈ મંગલં;
વપ્રોપરિ વજ્રમયં, પિધાનં દેહ રક્ષણે ॥૬॥
મહાપ્રભાવા રક્ષેયં, ક્ષુદ્રોપદ્રવ નાશિની;
પરમેષ્ઠિ પદોદ્ભૂતા, કથિતાઃ પૂર્વસૂરિભિઃ ॥૭॥
યશ્ચૈનં કુરુતે રક્ષાં, પરમેષ્ઠિપદૈઃ સદા,
તસ્ય ન સ્યાદ્ભયં વ્યાધિરાધિ, શ્ચાડપિ કદાચન ॥૮॥

❖ ક્ષેત્રપાલપૂજન ❖

ૐ અત્રસ્થ ક્ષેત્રપાલાય સ્વાહા.

આ મંત્ર બોલી ક્ષેત્રપાલની અનુજ્ઞા કરવી અને મંડળમાં ક્ષેત્રપાલને સ્થાનકે એક નાળીયેર સ્થાપન કરવું અને તેના ઉપર ચમેલીના તેલનાં છાંટણાં કરવાં, ફુલ જાસુદનું મુકવું.

પ્રભુ સ્થાપન મંત્ર વિધિવાળાએ કરી લેવો.

ૐ ક્ષૂઁ ફૂટ્ કિરિટિ કિરિટિ ઘાતય ઘાતય પરકૃતવિઘ્નાન્ સ્ફોટય સ્ફોટય સહસ્રખંડાન્ કુરુ કૂરુ પરમુદ્રાં છિન્દ છિન્દ પરમંત્રાન્ ભિન્દ ભિન્દ હૂઁ ક્ષઃ ફૂટ્ સ્વાહા ! રક્ષામંત્ર

આ મંત્ર સાત વાર બોલી સરસવ રક્ષા મંત્રવી. મંત્ર પૂર્વક રક્ષા પોટલી હાથે બાંધવી.

ૐ નમોऽર્હતે રક્ષ હૂઁ ફુટ્ સ્વાહા

પરમેશ્વર પરમેષ્ઠિન્, પરમ ગુરો-પરમનાથ પરમાર્હન્ ।

પરમાનન્ત ચતુષ્ટય, પરમાત્મસ્તુભ્ય મસ્તુ નમઃ ॥

અહીં કુસુમાંજલીથી પૂજા કરી, નમુત્યુણં બોલવું.

અધિષ્ઠાયક દેવોના પૂજનનું આહ્વાહન કરવું

ૐ હ્રીં શ્રીં અર્હં ગૌમુખ ચક્રેશ્વરી મુખદેવાદિ સહિત આદિનાથ પ્રભુ અવતર અવતર સંવોષટ્ । અત્ર તિષ્ઠ તિષ્ઠ ઠઃ ઠઃ । મમ સન્નિંહિતો ભવત ભવત વષટ્ । પૂજાં યાવદત્રૈવ સ્થાતવ્યં નમઃ । પરેષામ દશ્યા ભવત ભવત ફૂટ્ ઈમાં પૂજા પ્રતિચ્છત પ્રતિચ્છત નમઃ આદિનાથાય સ્વાહા ।

ॐ ह्रीं गोमुखाय स्वाहा ॥

ॐ ह्रीं चक्रेश्वर्यै स्वाहा ॥

ॐ ह्रीं क्षेत्रपालाय स्वाहा ॥

ॐ ह्रीं अनंतान्त गुरुपादुकाभ्य स्वाहा ।

તા. ક-અધિષ્ઠાયકદેવનું આહ્વાહન કરવું, ૩૨ મી ગાથાએ પ્રભુ પાદુકા, પૂજન લેવું, ૪૪ દીપક અવશ્ય લેવા અધિષષ્ઠાયક પૂજનમાં માંડલામાં સાકર કોળું મૂકવું, ૪૪ અભિષેક અષ્ટપ્રકારી પૂજાથી કરવાના છે-

ઋદ્ધિ-મંત્રની નવકારવાળી ગણવી, મોટી શાંતિ બોલીને શાંતિકળશ, દેવવંદન, આરતિ, મંગલ દીવો કરવો આદિનાથ પ્રભુના રાયણના પગલા મુજબનું માંડલું બનાવવું.

સમાપ્ત

શ્રી ભક્તામર સ્તોત્ર સાર્થ

વસંતતિલકાવૃતમ્

ભક્તામર પ્રણત મૌલિ મણિ પ્રભાણા ।
મુદ્યોતકં દલિત પાપ તમોવિતાનમ્ ॥
સમ્યક્ પ્રણમ્ય જિન પાદ યુગં યુગાદા ।
વાલંબનં ભવજલે પતતાં જનાનામ્ ॥૧॥

અર્થ :- ભક્ત દેવતાને પ્રણામ કરતાં નમેલા મસ્તકોને વિષે રહેલા મુકુટમણિને પ્રકાશિત કરનાર, પાપરૂપી અંધકાર સમૂહને નષ્ટ કરનાર તથા યુગાદિથી સંસાર રૂપી સમુદ્રમાં પડેલાં મનુષ્યોને આશ્રય રૂપ એવા શ્રી જીનેન્દ્ર ભગવનના બે ચરણમાં રૂડા પ્રકારે નમસ્કાર કરીને-

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो अरिहंताणं नमो जिणाणं ह्राँ ह्रीं ह्रुं ह्रौं ह्रः असिया उसा अप्रतिचक्रे फुट् विचक्राय झ्रौं झ्रौं स्वाहा -

સાધકે માળા ગણવી

मंत्र : ओं ह्राँ ह्रीं ह्रुं श्रीं क्लीं ब्लूँ क्रौं ह्रीं नमः

ૐ હ્રી શ્રી પરય પુરૂષાય પરમેશ્વરાય ગૌમુખ ચક્રેશ્વરી પરિ પૂજિતાય શ્રીમતે આદિનાથ જિનેન્દ્રાય જલં, ચંદનં, પુષ્પં, ધુપં, દ્વીપં, અક્ષતં, નૈવેદ્યં ફલં યજામહે સ્વાહા.

પ્રથમ ગાથાને અટ્ઠમ તપથી સિદ્ધ કરી ઋદ્ધિમંત્રને આરાધીને લક્ષ્મી પ્રાપ્તિ અર્થે સંપૂર્ણ રવિ-પુષ્પ નક્ષત્રના દિવસે ડાબી નાડીમાં એક રતિ સોનું, બાર રતિ ચાંદી, સોલ રતિ તાંબુ એ પ્રમાણે ત્રણ તારની વીંટી બનાવીને સ્નાત્ર પૂજા ભણાવ્યા બાદ ઋદ્ધિ મંત્રથી ૧૦૮ વાર અભિષેક કરવા, તથા તેના ઋદ્ધિ અને મૂલ મંત્ર તથા પ્રથમ ગાથા ત્રણે ૧૦૮ વાર ગણવાં. અને જમણા હાથની તર્જની આંગળીમાં વીંટી

પહેરવી, જમતી વખતે તે વીંટી ડાબા હાથની તર્જની આંગળીમાં પરિધાન કરવાનું ન ભૂલાય તો દારિદ્રયનો નાશ થાય અને લક્ષ્મીદેવીની મહેરબાની થાય.

યઃ સસ્તુતઃ સકલવાઙ્ગમય તત્ત્વબોધા ।
દુદ્ભૂત બુદ્ધિ પટુભિઃ સુરલોક નાથૈઃ ॥
સ્તોત્ર જગતત્રિતય ચિત્ત હરૈ રુદારૈઃ ॥
સ્તોષ્યે કિલાહમપિતં પ્રથમં જીનેન્દ્રમ્ ॥

અર્થઃ- સમસ્ત શાસ્ત્રોના તત્ત્વ જ્ઞાનથી ઉત્પન્ન થયેલી નિપુણ બુદ્ધિ દ્વારા ત્રણે લોકના ચિત્તનું હરણ કરનાર, ઉદાર (મોટા) સ્તોત્રોથી ઈન્દ્રદેવે પણ જેની સ્તુતિ કરી છે, એવા શ્રી પ્રથમ જીનેન્દ્ર ભગવંતની હું સ્તુતિ કરીશ. (૨)

ऋद्धि : ॐ ह्रीं नमो ओहि जिणाणं

मंत्र : ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं ब्लूँ नमः

આ બીજા કાવ્ય તથા મૂલ મંત્રને સિદ્ધ કરી જપવાથી તથા ૨૧ દિન સુધી ઋદ્ધિમંત્રની શ્યામ માલા રોજ ૧ ગણવાથી શત્રુઓ વશ થાય છે.

✦ વાર્તા ૧ લી શ્લોક ૧-૨ ✦

બંધનથી મુક્ત થવાય છે.

આખી ઉજ્જેણીના લોકો આજે ગામના પૂર્વ દરવાજે ટોળે મળ્યા છે. સર્વેના મોઢા ઉપર શોક અને કુતુહલની મિશ્ર લાગણી નજરે પડે છે. બ્રાહ્મણોના વચનો પરથી ભક્તામર સ્તોત્રનો મહિમા જાણવાની ઈચ્છાવાળા રાજા ભોજે ત્રણ ત્રણ દિવસના (અટ્ઠમ) ઉપવાસ પછી દોરડાનાં સખત બંધનોથી બાંધી પાણી વિનાના એક ઉંડા અને અંધારા કુવામાં દેવચંદ શેઠને ઉતાર્યા છે.

દેવચંદ શેઠ હતા તો વૃદ્ધ પણ તેમની ધર્મ પ્રત્યેની શ્રદ્ધા અચલ હતી. કોઈ દેવ પણ તેમની શ્રદ્ધાને ડગાવી શકે તેમ ન હતું. આજે તેવીજ આકરી કસોટી થઈ રહી હતી. અંધારા કુવામાં ઉતાર્યા છતાંયે દેવચંદ શેઠ તો શાંત હતા. તેમનું ધ્યાન ભક્તામરના શ્લોકોમાં પરોવાયેલું હતું, એક ચિત્તથી તેઓ તેનું સ્મરણ કરેજ જતા હતા. ન હતી તેમને સર્પની બીક કે ન હતી. તેમને અંધારા કુવાના હિંસક પ્રાણીઓની બીક. એ અંધારામાંયે એમની ભવ્ય મુખ મુદ્રામાં તેજસ્વી કિરણો પ્રસરતા હતા.

અંધકારનો આછો છાંયો જગત પર પથરાયો કે તરતજ ઉભરાયેલા લોકોનાં ટોળે કંઈ કંઈ કલ્પનાના ભાવોને વહન કરતા એ ગૂઢ રાત્રિના ગાઢ અંધકારમાં એક પછી એક લોકો અલોપ થઈ ગયા. રહ્યા ફકત અણનમ અને ટેકીલા વીર એ દેવચંદ શેઠ. તેને અંધકારનો ઓછાયો સ્પર્શી શકયો ન હતો. જેમ જેમ બહાર અંધકાર વધતો ગયો, તેમ તેમ તેના હૃદયનો શ્રદ્ધાદ્વિપ તેજસ્વી બન્યો. પણ તેના એકાગ્ર ધ્યાનમાં ભંગાણ નમ પડ્યું. એ અંધકારના ગાઢ પડદાને તોડીને એકદમ પ્રકાશ પ્રકાશ થઈ ગયો, ક્ષણ ભર નિરવ શાંતિ પથરાઈ ગઈ અને

કોમળ અવાજ આવ્યો-"શું જોઈએ છે ? માંગ ? માંગ ?"

શેઠે ધ્યાન પૂર્ણ કર્યું ઉંચી નજર કરી તો પ્રત્યક્ષ તેજ તેજના અંબાર સરખી દેવીને નિહાળી. અને આંખો બંધ કરી તો થોડીજ વારમાં શેઠના દોરડાનાં બંધન તુટી ગયાં. અંધકારને ઝળહળતો પ્રકાશ ફેલાઈ ગયો. અને કુવાના સાંકડા તળીયાને બદલે વિશાળ સુશોભિત સ્થળ બની ગયું. દૈવી આભૂષણોથી શેઠની કાયા પણ વિશેષ સ્વરૂપવાન બની.

આજે પથારીમાં પડ્યા પડ્યા રાજા ભોજને નિદ્રા આવતી નથી, પેટનો મહાવ્યાધિ ઉત્પન્ન થયો છે. ઘણા વૈદ્ય હકીમોએ બનતા બધા ઉપાય કર્યા પણ એ વ્યાધી શમતો નથી. રાત દિવસ રાજા પીડાય છે. એક વૃદ્ધ પુરુષે કહ્યું, મહારાજ "કદાચ દેવચંદ શેઠના ઉપચારથી આપનો વ્યાધિ મટે." રાજાએ માણસો મોકલ્યો, જાઓ એમના બંધન તોડી નાખો અને કુવામાંથી બહાર કાઢી માનપૂર્વક શેઠને તરત જ અહીં લાવો.

રાજાના હુકમથી માણસો દોડ્યા, મોટા મોટા દોરડા લીધા અને શેઠને બહાર કાઢવા કોસ જોડ્યા, અને દેવચંદશેઠના નામનો અવાજ કર્યો. થોડીવારે કોઈની પણ સહાય વિના આનંદિત ચહેરે શેઠ પોતાની જાતે જ ઉપર આવ્યા. આ જોઈ લોકો નવાઈ પામ્યા. તેના શરીર ઉપરનાં ઘરેણાં જોઈ હર્ષ પામ્યા. લોકોએ આનંદના પોકારો કર્યા. તેમના દુશ્મનો પણ તેમનાં વખાણ કરવા લાગ્યા રાજાની પાસે જઈને શેઠે નમસ્કાર કર્યા. રાજા પણ આ સ્થિતિ જોઈ આશ્ચર્ય પામ્યો. જ્યારે તેણે જાણ્યું કે આ બધો પ્રભાવ ફકત એ ભક્તામર સ્તોત્રનો છે; ત્યારે તેને ઘણો આનંદ થયો. પોતે ભક્તામર સ્તોત્રની પ્રશંસા કરી.

રાજાએ પોતાના વ્યાધિનો ઉપાય પૂછ્યો. શેઠે ભક્તામરના પ્રથમ

બે શ્લોકનું જ શુદ્ધ ચિત્તે સ્મરણ કરી અંજલિ ભરી પાણી છાંટયું. રાજાનો વ્યાધિ શાંત થયો. તેના બે શ્લોકનો જ આવો મહિમા છે તો પછી આખા સ્તોત્રનો તો કેટલો મહિમા હોવો જોઈએ ? રાજાએ તેમની પ્રશંસા કરી. ભક્તામરનો અભ્યાસ શરૂ કર્યો. જન ધર્મ ઉપર તેને પ્રીતિ થઈ. ધન્ય છે એવા શેઠને, ખરેખર !જૈન ધર્મનો પ્રભાવ અલૌકિક છે. નમસ્કાર હો એવા પુણ્યવંતને.

બુદ્ધયા વિનાપિ વિબુધાર્ચિત પાદપીઠ ।
સ્તોતું સમુદ્યતમતિર્વિગતત્રપોડહમ્ ।।
બાલંવિહાય જલસંસ્થત મિન્દુબિમ્બં ।
અન્યઃ ક ઈચ્છતિ જનઃ સહસા ગ્રહીતુમ ।।૩।।

અર્થ-જેનું ચરણાસન પણ દેવો વડે પૂજા એલું છે. એવા હે પ્રભુ ! જેમ કોઈ બાળક જળમાં પડેલા પ્રતિબિંબને એકદમ ગ્રહણ કરવાની ઈચ્છા કરે છે. પરંતુ બીજો કોઈ માણસ ઈચ્છા કરતો નથી. તેવી રીતે મેં બુદ્ધિ વિના પણ લજ્જા વિહીન થઈને તમારી સ્તુતિ કરવામાં પ્રવૃત્તિ કરી છે. (૩)

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो परनोहिजिणाणं ।।

मंत्र : ॐ ह्रीं श्रीं कर्लीं सिद्धेभ्यो बुद्धेभ्यो
-सर्व सिद्धि दायकेभ्यो नमः

આ ત્રીજા કાવલ્ય-મંત્રને જપવાથી દુશ્મનની નજર બંધ થાય, જો ૨૧ વાર પાણી મંત્રી (ऋद्धि મંવથી) મુખે છાંટીએ તો સર્વેજન પ્રસન્ન થાય.

વક્તું ગુણાન્ ગુણ સમુદ્ર શશાંક કાન્તાન્ ।
કસ્તેક્ષમઃ સુર ગુરૂ પ્રતિમોઽપિ બુદ્દયા ॥
કલ્પાન્ત કાલ પવનોદ્ધત નક્રચક્રં ।
કો વા તરીતુમલમંબુનિધિં ભુજાભ્યામ્ ॥૪॥

અર્થ-હે ગુણસમુદ્ર ! પ્રલયકાળના પવનથી જેના વિષે મગરમચ્છાદિ જીવો ઉછળી રહ્યા છે. એવા સમુદ્રને હાથ વડે તરવાને કોઈ શક્તિમાન હોય છે ? (અર્થાત કોઈ નહીં.) તેવી રીતે ચંદ્રમાં સમાન ઉજ્વલ તમારા ગુણોનું વર્ણન કરવાને બૃહસ્પતિ સરખો પણ ક્યાંથી શક્તિમાન હોય ? (૪)

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो सव्वोहि जिणाणं ॥

मंत्र : ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं जलदेवताभ्यो नमः ॥

આ ચોથા કાવ્યના મંત્રથી કાંકરી સાત લઈને ૨૧ અથવા ૧૦૮ વાર મંત્રી પાણીમાં નાખવી, જેથી જળમાં માછલી આવે નહિં અને જીવદયા પળાય.

✦ વાર્તા ૨ શ્લોક ૩-૪ ✦

દારીદ્ર દુર થાય છે.

વીરચંદભાઈ નામે એક શ્રાવક હતો. તે દયાળુ, નીતિમાન અને બુદ્ધિશાળી હતો. પરંતુ કર્મ સંયોગે તે બહુજ ગરીબ હતો. અનેક ધંધાઓ કરવા છતાં તે તેમાં ફાવ્યો નહિ. આ ગરીબાઈથી તેને હંમેશાં ખૂબ જ દુઃખ થતું. એક વખત તે ગામમાં કોઈ એક મોટા પૂ. આચાર્ય પધાર્યા. લોકોનાં ટોળે ટોળાં તેમનો ઉપદેશ સાંભળવા જવા લાગ્યા. વીરચંદભાઈ

પણ એક દિવસ તેમનો ઉપદેશ સાંભળવા ગયા. પૂ. આચાર્યજીની અમૃતમય વાણી સાંભળીને એને ખૂબ જ આનંદ થયો. તેને એ વાણી ફરી ફરીને સાંભળવાની ઈચ્છા થઈ. વ્યાખ્યાન પૂરૂં થયું. લોકો મહાત્મા પુરૂષનાં વખાણ કરતા વિખરાયા. પરંતુ વિરચંદભાઈ ત્યાંજ બેસી રહ્યા. આચાર્યશ્રીએ તેમને જોયા. અને વીરચંદભાઈની નજર પણ આચાક્યજી ઉપર પડી. તે ઉભો થયો. અને પૂ. આચાર્યજીના ચરણમાં નાના બાળકની માફક ઢળી પડ્યો. તેનું હૃદય ભરાઈ ગયું, અને આંખમાં ઝળઝળીયાં આવી ગયાં; તે નમ્ર સ્વરે બોલ્યો-પૂજ્ય! આપનો અમૃતમય ઉપદેશ સાંભળ્યો, પરંતુ એ બધો ધર્મ જેની મનોવૃત્તિ શાન્ત હોય, જેનું જીવન સુખી હોય તેજ આચરી શકે. પરંતુ જેને ઘરમાં એક દિવસના પણ ખાવાના સાંસા હોય તે શી રીતે આવો ધર્મ આચરી શકે ?

પરમ દયાળુ મહાત્મા દ્રવિત હૃદયે બોલ્યા. ભાઈ જે સુખ-દુઃખ આવે છે, તે પૂર્વ કર્મના યોગે આવે છે. જો પૂર્વ જન્મમાં પુણ્યદાન ન કર્યું હોય તો, આ ભવમાં દરિદ્રતા પ્રાપ્ત થાય છે, પરંતુ તે નષ્ટ કરવામાં ધર્મ એજ એક ઉત્તમ ઉપાય છે. જો તારી ઈચ્છા હોય તો હું આ શ્લોક (૩-૪) તને આપું છું તેનું શાંત ચિત્તે ચિંતવન કરજે, વળી તેનું અક ધ્યાનથી શ્રદ્ધાપૂર્વક નિરંતર સ્મરણ કરજે, જેથી તને જરૂર લાભ થશે.

વીરચંદભાઈ તો આવી અમૂલ્ય પ્રસાદી જ ઈચ્છતા હતા. તેણે એ બે શ્લોકોને કંઠાગ્ર કરી મહાપુરુષના ચરણમાં નમસ્કાર કરી પોતાના સ્થાને જઈ તેનું નિરંતર શ્રદ્ધા પૂર્વક સ્મરણ કરવા લાગ્યા.

આ વાતને કેટલોક વખત થઈ ગયો. એક વખત વીરચંદભાઈ નગરના એક પ્રતિષ્ઠિત શેઠની સાથે દેશાવર જવા નીકળ્યા. દરિયામાં વહાણ પાણી કાપતું કાપતું ધીમે ધીમે આગળ વધતું જતું હતું. એક દિવસ એકદમ પવન ફર્યો અને ઘડીવારમાં દરિયો તોફાને ચઢયો. મોટા મોટા ભયાનક મોજાંઓ વહાણ સાથે અથાડવા લાગ્યાં. વહાણમાં રહેલા બધા

લોકો ભયભીત થઈ ગયા. દરેક પોતાના ઈષ્ટ દેવનું સ્મરણ કરવા લાગ્યા. વીરચંદભાઈએ પણ ભક્તામરના શ્લોકોની શુદ્ધ મનથી આરાધના કરવા માંડી. થોડીવારમાં વહાણ ભાંગ્યું, અને માણસો ડુબવા લાગ્યાં. દૈવયોગે વીરચંદભાઈને હાથમાં એકપાટીયું આવી ગયું, તેથી એજ તોફાનના તોફાની મોજાઓ વડે તે કાંઠા પર ઘસડાઈ આવ્યા. આવી સ્થિતિમાં પણ તે ભક્તામરના શ્લોકોનું સ્મરણ કરતા હતા. તેની આ અચળ શ્રદ્ધાથી શાસનદેવી પ્રસન્ન થઈ. અને તેને અનેક કિંમતી રત્નો તથા અભુષણો આપી સુરક્ષિત સ્થાને મુકી અદશ્ય થઈ ગઈ.

વીરચંદભાઈ પોતાને ઘેર પહોંચ્યા. દેવીની આપેલ ભેટ વડે તે પૈસાદાર બન્યો. કંજુસાઈ ન કરતાં તેણે અનેક દુઃખી જીવોને સહાય કરવા લાગ્યો.

ધન્ય છે એવા અચળ શ્રદ્ધાળુ વીરચંદભાઈને.

વિઘ્નહર શ્લોકો.

સોઽહં તથાપિ તવ ભક્તિવશાન્મુનીશ !
કર્તું સ્તવં વિગત શક્તિરપિ પ્રવૃત્તઃ;
પ્રીત્યાત્મવીર્ય મવિચાર્ય મૃગો મૃગેન્દ્રં,
નાભ્યેતિકિં નિજશિશોઃ પરિપાલનાર્થમ્ ॥૫॥

ભાવાર્થ :-હે મુનીશ્વર ! હું શક્તિવિનાનો હોવા છતાં પણ તમારી ભક્તિને લીધે તમારી સ્તુતિ કરવાને પ્રેરાયો છું.'' જેમ મૃગલો પોતાનું બળ વિચાર્યા વિનાજ માત્ર પોતાના બચ્ચા પરની પ્રીતિને લીધે જ તે બચ્ચાને માટે શું સિંહની સામે યુદ્ધ કરવા નથી દોડતો ! (૫)

ऋद्धि : ॐ ह्रीं श्रीं अर्हं नमो अणंतोहिजिणाणं ॥

मंत्र : ॐ ह्रीं कर्लीं क्रौं सर्व संकट निवारणेभ्यो सुपार्श्वयक्षेभ्यो नमो नमः स्वाहा -

આ પાંચમા કાવ્ય-મંત્રથી પતાસાં નંગ-૨૧ ને ૨૧-૨૧ વાર મંત્રીને જેને આંખો દુઃખતી હોય તેને આખો દિવસ ભુખ્યો રાખીને સંધ્યાકાળે (સૂર્યાસ્ત પહેલાં) પાણીમાં ઓગાળીને પાવાં, જેથી આંખો દુઃખતી મટી જાય છે.

અલ્પશ્રુતં શ્રુતવતાં પરિહાસધામ,
ત્વદ્‌ભકિતરેવ મુખરી કુરુતે બલાન્મામ્,
યત્કોકિલઃ કિલ મધૌ મધુરં વિરૌતિ,
તચ્ચારૂ ચામ્રકલિકાનિકરૈક હેતુઃ ॥ ૬ ॥

ભાવાર્થ-હે સ્વામી ! હું અલ્પજ્ઞાનવાળો એટલે જ્ઞાન વિનાનો છું. તેથી વિદ્વાનોમાં હું હાંસીને પાત્ર છું. તો પણ તમારા પરની ભક્તિ જ મને બળાત્કારે તમારી સ્તુતિ કરવામાં વાચાળ કરે છે. તે યોગ્ય જ છે. કારણ કે વસંત ઋતુમાં કોયલ જે મધુર શબ્દ કરે છે, તેનું કારણ મનોહર આંબાના મ્હોરનો જ છે. (૬)

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो कुट्ट बुद्धिणं

मंत्र : ॐ ह्रीं श्रां श्रीं श्रूं श्रः हंसय य ठः ठः

सरस्वती भगवती विद्याप्रसादं कुरु कुरु स्वाहाः

આ છટ્ઠા કાવ્ય અને મંત્રને ભણવાથી વિદ્વાન્ બનાય, ભૂલેલી વસ્તુ યાદ આવે, દરરોજ ૧૦૮ વાર મંત્ર ગણવાથી મુખનું તોતડાપણું, બોબડાપણું દૂર થાય.

ત્વત્સંસ્તવેન ભવસંતતિસન્નિબદ્ધં,
પાપં ક્ષણાત્ ક્ષય મુપૈતિ શરીરભાજામ્;
આક્રાન્ત લોકમલિ નીલમશેષમાશુ,
સૂર્યાંશુભિન્નમિવ શાર્વરમંધકારમ્ ॥ ૭ ॥

ભાવાર્થઃ-કોટિ ભવથી ઉત્પન્ન કરેલું પ્રાણીઓનું પાપ કર્મ તમારી સ્તુતિ કરવાથી તેજ સમયે નાશ પામે છે. જેમ લોકોમાં ફેલાયેલું, અને ભમરાના જેવું કાળું, અંધારીઆની રાત્રિ સંબંધીનું સર્વ અંધારૂસૂર્યનાં કિરણોથી ભેદાઈને તત્કાળ નાશ પામે છે તેમ. ॥ ૭ ॥

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमोबीय बुद्धीणं

मंत्र : ॐ ह्रीं श्रीं हँ सौ श्राँ श्री क्रौं कर्लीं सर्व दुरित संकट क्षुद्रोपद्रव कष्ट निवारणं कुरु कुरु स्वाहा --

આ સાતમા કાવ્ય-મંત્રને ૧૦૮ વાર કાંકરી મંત્રીને સર્પના માથા ઉપર નાંખીએ તો સર્પ ચાલ્યો જાય, તેમ કરડ્યો હોય તો સર્પનું ઝેર ચઢે નહિં.

૫-૬-૭ શ્લોકોના પ્રભાવની કથા

પટણા શહેરમાં ધનાવહ નામે શેઠ હતા. પાસે સારા પૈસા હોવા છતાં તે બહુજ પરોપકારી અને ધર્મિષ્ટ હતા. તેમણે પટણા શહેરમાં એક સુશોભિત દહેરાસર બંધાવ્યું હતું. નિરંતર સેવા ભક્તિ કરતા આનંદ પૂર્વક પોતાના દિવસો વિતાવતા હતા. તેવામાં એક દિવસ એ શહેરમાં ધુલીપાત નામે એક વેષધારી સન્યાસી આવ્યો. અને પોતાનો મઠ જમાવી રહેવા લાગ્યો. તે કામણ ટુમણ જાણતો હતો, એટલે લોકોને અનેક ચમત્કારો બતાવી પોતાનો મહિમા વધારતો હતો 'દુનિયા ઝુકતી હૈ ઝુકાને વાલા ચાહિયે' એ ન્યાયે અનેક લોકો પોતાના ધર્મને છોડી આ ધુર્ત સન્યાસીની જાળમાં ફસાવા લાગ્યા. આના ઘણા અનુયાયીઓ થવાથી તે પોતાને મોટો મહાત્મા કહેવડાવવા લાગ્યો.

વળી એક વખતે તેણે પોતાના સેવકોને ગર્વમાં કહ્યું કે "આખા નગરમાં કોઈ એવો માણસ છે કે જે મારા દર્શન કરવા ન આવ્યો હોય ?"

સેવકોએ કહ્યું-'હા જી, એક ધનાવહ નામે શેઠ છે, જે જૈનધર્મ પાળે છે, તે તમારા દર્શને કદી આવ્યાજ નથી. તેઓ પોતાના ધર્મ સિવાય બીજા કોઈને માનતા જ નથી,''

ધુલીપાત સન્યાસી તો આ વચનો સાંભળીને એકદમ ક્રોધે ભરાયો અને હલકા દેવોની સહાય વડે તેણે ધનાવહ શેઠના ઘર ઉપર પત્થર તથા ધુળનો વરસાદ વરસાવ્યો, આખું ઘર પત્થર અને ધુળથી ભરાઈ ગયું. શેઠે આ ધર્મ સંકટ જાણીને ભક્તામરના ૫-૬-૭ શ્લોકોનું ચિંતવન કરવા માંડ્યું.

સાચી ધીરજ અને સચોટ શ્રદ્ધાથી શાસનદેવી પ્રત્યક્ષ થઈ. શેઠની આ પરિસ્થતિ નિહાળી પોતાના પ્રભાવ વડે એજ ધુળ અને પત્થર ધુલીપાત સન્યાસીના મઠમાં ભર્યા. સ્ન્યાસીએ તેમાંથી ઉગરવા ઘણા ઘણા દેવ દેવીઓને બોલાવ્યા. પણ શાસન દેવીના પ્રભાવ આગળ કોઈ ટકી શકયું નહિ, આથી આ સંકટમાંથી બચવા ધુલીપાતે ધનાવહ શેઠની ક્ષમા માગી અને શેઠને વિનંતિ કરી, આ વિનંતિથી શાસન દેવીએ તેને તેમાંથી મુક્ત કર્યો. આથી તેનું સર્વ અભિમાન ઉતરી ગયું, અને નગરના લોકો તેની હાંસી કરવા લાગ્યા. પરંતુ આવી હાંસી તેનાથી સહન ન થવાથી શહેરમાંથી તે નાસી ગયો. શાસનદેવીના ચમત્કારથી જૈનધર્મના મહિમા ઘણોજ વધ્યો.

જે પ્રભુના સ્મરણથી અનાદિકાળથી લાગેલી કર્મ રૂપી ધુળ થોડી વારમાં જ દુર થાય છે. તો પછી આ બહારની ધુળ દુર થાય તેમાં શું આશ્ચર્ય છે ?

તમે પણ નિરંતર આ સ્તોત્ર ભણી આત્માને ધનાવહ શેઠની જેમ પવિત્ર બનાવજો.

卐

મત્વેતિ નાથ તવ સંસ્તવનં મયેદ-
મારભ્યતે તનુધિયાડપિ તવ પ્રભાવાત્;
ચેતો હરિષ્યતિ સતાં નલિની દલેષુ,
મુકતા ફલ દ્યુતિમુપૈતિ નનૂદ બિન્દુઃ ॥ ૮ ॥

ભાવાર્થઃ-ઉપર કહ્યા પ્રમાણે તમારૂં સ્તવન કરવું ઘણું અઘરૂં છે. પણ સર્વ પાપને હણનારૂં છે, એમમાનીને હે નાથ ! મારી અલ્પ બુદ્ધિ છતાં પણ મેં આ તમારૂં સ્તોત્ર રચવાનો આરંભ કર્યો છે, તે તમારાજ પ્રભાવથી સારા પુરૂષોના મનને રંજન કરશે. કેમ કે કમલિનીના પત્ર પર રહેલું પાણીનું બિંદુ પણ મોતીની શોભાને પામે છે. (૮)

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो अरिहंताणं नमो पयाणुसारीणं ॥

मंत्र : ॐ ह्रां ह्रीं हूँ हूः अप्रतिचक्रे फट् विचकायझौं झौं स्वाहा॥

ॐ ह्रीं लक्ष्मण - रामचन्द्र - देव्यैनमः

આ આઠમા કાવ્યમંત્રને મીઠાની ૨૧ કાંકરી લઈને ૧૦૮ વાર મંત્રીને ઝાડવાથી વૃણ, ગૂમડા વિગેરે મટે. ચામડીના રોગ સારા થાય છે.

આસ્તાં તવ સ્તવન મસ્ત સમસ્ત દોષ;
ત્વત્સંકથાપિ જગતાં દુરિતાનિ હન્તિ,
દુરે સહસ્રેકિરણઃ કુરુતે પ્રભૈવ,
પદ્માકરેષુ જલજાનિ વિકાસભાંજિ. ॥ ૯ ॥

ભાવાર્થઃ-હેસ્વામી ! પાપને નાશ કરનારૂં તમારૂં સ્તવન તો દૂર રહો. પણ માત્ર તમારી આ ભવ અને પર ભવના ચારિત્રની કથાજ અથવા તમારૂં નામજ ત્રણ જગતના પ્રાણીઓના પાપનો નાશ કરે છે.

જેમ સૂર્ય તો દૂર રહો, પણ માત્ર તેની કાંતિજ સરોવરમાં રહેલા કમળોને વિકસાવે છે. (૯)

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो अरिहंताणं ह्रां ह्रीं हूं फट् स्वाहा ॥

मंत्र : ॐ ह्रीं श्रीं क्रौं क्लीं रः रः रः हं हं नमः

આ નવમા કાવ્ય મંત્ર વડે ચાર કાંકરી લઈ ને ૨૧ અથવા ૧૦૮ વાર મંત્રીને ચારે દિશામાં નાખવી તો ચોર ચોરી કરી શકે નહિ. અને સ્થંભિત થાય.

તા, ક. ઋદ્ધિમંત્રને સિદ્ધ કરવા માટે યોગી પુરુષોની આસેવના તથા ઉપાસનાની ખાસ જરૂર પડે.

✦ લોક ૮-૯નો બતાવનારી કથા. ✦

વસંતપુરમાં કેશવદત્ત નામે એક વણિક રહેતો હતો. તે બહુજ નિર્ધન અને અધર્મી હતો, નિર્ધન હોવાથી ગરીબાઈનો પાર ન હતો. ઘરમાં એક દિવસનું ભોજન કરવાના પણ સાંસા હતા. એક દિવસ કોઈ પ્રભાવશાળી મહાત્મા એજ નગરમાં પધાર્યા અને ગામના બીજા માણસોની સાથે કેશવદત્ત પણ એ પવિત્ર મુનિનો ઉપદેશ સાંભળવા ગયા. જો કે પોતે ધર્મમાં બીલકુલ શ્રદ્ધાવાન ન હતો. છતાંય આ મુનિના ઉપદેશથી તેના હૃદય પર ઘણીજ સારી છાપ પડી. તેણે શાસ્ત્રનો અભ્યાસ પણ કરવા માંડ્યો. મુનિમહારાજના કહેવાથી તે નિરંતર ભક્તામરસ્તોત્રનું ચિંતવન કરવા લાગ્યો.

ધીમે ધીમે તેના ઘરમાંથી ગરીબાઈ ઓછી થવા લાગી. અને થોડા પૈસા પણ તેણે બચાવ્યા. તે લઈને પોતે પરદેશમાં વિશેષ ધન કમાવાને

નીકળ્યો. પરંતુ રસ્તામાં જ તેને એક ઠગ મળ્યો. તે ઠગ બહુ ચાલાક અને બોલવામાં મીઠો હતો. તેણે કેશવત્તને કહ્યું કે, "જો ભાઈ ! હું પણ તારા જેવોજ ગરીબ છું, અને પૈસા કમાવા નીકળ્યો છું. પરંતુ તપાસ કરતાં મને એક કુવો હાથ લાગ્યો છે. તેમાં એક પ્રકારનો એવો રસ છે કે, જો લોઢા ઉપર તે રસ છાંટીયે તો સોનું થઈ જાય. માટે જો તમે એ કુવામાં ઉતરીને આ તુંબડું રસથી ભરી લાવો તો આપણા બન્નેનું દારિદ્ર દૂર થાય,' ઠગના લાલચ ભર્યા વચનો સાંભળીને કેશવદત્ત કુવામાં ઉતરવા તૈયાર થયો. કેડે એક દોરડું બાંધ્યું અને તેનો એક છેડો ઠગના હાથમાં આપ્યો. ધીમે ધીમે દોરડાની મદદથી કેશવદત્ત કુવામાં ઉતર્યો. રસથી તુંબડું ભરી લીધું પછી કાંઠે ઉભેલા ઠગે ધીમે ધીમે દોરડું ખેંચ્યું અને કેશવદત્ત ખેંચાતો ખેંચાતો ટેખ કાંઠા લગભગ આવ્યો, એટલે ઠગે કહ્યું, 'તું પહેલાં મને તુંબડું આપ, પછી હું તને ઉપર ખેંચી લઉં, કારણ કે વખતે તુંબડામાંથી રસ ઢોળાઈ જાય તો વળી ફરી મહેનત કરવી પડે." ભોળો કેશવદત્ત ઠગની લચ્ચાઈ સમજ્યો નહિ, અને તુંબડું ઠગના હાથમાં આપ્યું. ઠગે તુંબડું હાથમાં આવતાં જ એકદમ દોરડું છોડી દીધું એટલે બિચારો કેશવદત્ત કુવાના તળીયે જઈ પડ્યો.

બરાબર સીધો પડવાથી બહુ વાગ્યું તો નહિ, પરંતુ મુંઝાવા લાગ્યો, અને અનેક દેવીઓને આ દુઃખમાંથી બચાવવા પ્રાર્થના કરવા લાગ્યો. ત્યાંજ તેને ભક્તામરસ્તોત્રનું સ્મરણ યાદ આવ્યું અને તેના ૮ તથા ૯ મા શ્લોકોનું ચિંતવન કરવા લાગ્યો.

એક ચિત્ત આરાધના કરતાં સાક્ષાત ચક્રેશ્વરી દેવી પ્રગટ થયાં અને તેને કુવામાંથી બહાર કાઢ્યો તથા તેનું દારિદ્ર દૂર કરવા અનેક રત્નો આપી તેને સહીસલામત વસંતપુર પહોંચાડ્યો.

જો પ્રભુના સ્મરણથી કર્મરૂપી મહાન ઠગો નાસી જાય તો આ બહારના ઠગોના ભયમાંથી પાર પમાય એમાં શું આશ્ચર્ય છે ? તમે પણ

કેશવદત્તની જેમ શુભ ભાવે આ સ્તોત્રનું નિરંતર સ્મરણ કરજો. તેથી તમારી અનેક મુશ્કેલીઓ દૂર થશે. એ હૃદયથી જરૂર માનજો.

લક્ષ્મી પ્રાપ્ત થાય છે.

નાત્યદ્દ્ ભૂતં ભુવનભૂષણ ભૂતનાથ !
ભુતૈર્ગુણૈર્ભુવિ ભવંતમભિષ્ટુવન્તઃ;
તુલ્યા ભવન્તિ ભવતો નનુ તેન કિંવા,
ભુત્યાશ્રિતં ય ઈહ નાત્મસમં કરોતિ. ॥ ૧૦ ॥

ભાવાર્થઃ-જગતના ભુષણ સમાન હે નાથ ! આ પૃથ્વી ઉપર તમને સાચા ગુણોએ કરીને સ્તુતિ કરનારા પ્રાણીઓ તમારા જેવા થઈ જાય છે. તેમાં કાંઈ આશ્ચર્ય નથી. કારણ કે આ જગતમાં જે કોઈ સ્વામિ પોતાના સેવકને પોતાના જેવી સમૃદ્ધિવાળો ન કરે તો તેવા સ્વામિની ભક્તિ કરવાથી શું ? ॥ ૧૦ ॥

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो पत्तेअबुद्धिणं ॥

मंत्र : ॐ ह्रां ह्रीं ह्रूं ह्रौं श्रां श्रीं श्रूं श्रः सिद्धि बुद्धि कृतार्थो भव वषट् संपूर्ण स्वाहाः ॥

આ કાવ્ય-મંત્રથી મીઠાની કાંકરી સાત લઈને ૨૧ અથવા ૧૦૮ વાર મંત્રીને ઝાડવાથી તેમજ પાણી મંત્રીને પીવાથી હડકાયા કૂતરાની અથવા બીજા કૂતરાની દાઢ કરડયાની પીડા શમી જાય.

દષ્ટ્વા ભવંતમનિમેષ વિલોક નીયમ્,
નાન્યત્ર તોષમુપયાતિ જનસ્ય ચક્ષુઃ,
પીત્વા પયઃ શશિકર દ્યુતિ દુગ્ધસિન્ધોઃ;
ક્ષારં જલં જ લિનધેરશિતુંક ઈચ્છેત્. ॥ ૧૧ ॥

ભાવાર્થઃ- હે પ્રભુ ! સ્થિર દષ્ટિએ જોવા લાયક તમને જોઈ ને પછી માણસની દષ્ટિએ બીજાને જોવામાં સંતોષ પામતી નથી. જેમ ચંદ્રના કિરણોના જેવી ઉજ્જવળ કાંતિવાળા ક્ષીર સમુદ્રના પાણીને પીને, પછી લવણ સમુદ્રનું ખારૂં પાણી પીવાની કોણ ઈચ્છા કરે ? ॥ ૧૧ ॥

ऋद्धि : ॐ ह्री नमः सयंबुद्धीणं ॥

मंत्र : ॐ ह्रीं श्रीं कलीं श्रीं , श्रीं श्रों कुमतिनिवारणे महामायाये नमः ॥

પ્રથમ સ્નાન કરીને પવિત્ર થઈ અભોગ એવું સફેદ વસ્તુ પહેરીને આ કાવ્ય મંત્રથી સરસવના ૧૨૦૦ દાણા મંત્રીને ચારે દિશામાં નાંખવા, આયંબીલ કરવું જેથી જલનું આકર્ષણ થાય, અને મેઘાગમન થવાથી વરસાદ આવે.

✦ શ્લોકઃ૧૦-૧૧ નો પ્રભાવ બતાવનારી કથા ✦

અણહિલપુર પાટણમાં કમદી નામનો એક શેઠ રહેતો હતો. તેને ભક્તામર સ્તોત્ર ઉપર બહુજ શ્રદ્ધા હતી. નિરંતર સવાર સાંજ અને બપોર એમ ત્રણ વખત તે ભક્તામર સ્તોત્રનું વિધિસર આરાધન કરતો હતો.

એક દિવસ તેની આ સાધનાથી શાસનદેવ પ્રગટ થયા, અને કહ્યું, ‘ હું તારી ભક્તિથી પ્રસન્ન થયો છું. માગ ! માગ ! ’

શેઠને પોતાની ગરીબ અવસ્થા યાદ આવી અને ખૂબ ધન આવાની માગણી કરી. ત્યારે શાસનદેવે કહ્યું “આજે સાંજના તારા ઘર પાસે એક કામધેનું ગાય આવશે તેને તું તારે ઘેર રાખજે અને દરરોજ તેનું જેટલું દૂધ નીકળશે તેટલા દૂધનું તે ઘડામાં સોનું થઈ જશે. તે ગાય તારે ત્યાં

એકત્રીસ દિવસ રહેશે. અને એકત્રીસ ઘડા સોનાના ભરાશે'' આટલું કહી શાસનદેવ અંતરધર્યાન થઈ ગયા.

શેઠ આ સાંભળીને ખૂબ ખુશ થયા. સાંજનો સમય થવા આવ્યો એટલે શેઠને બારણા પાસે એક સુંદર કાળી ગાય આવી. શેઠે તેને પોતાને ત્યાં બાંધી દીધી. બીજે દિવસે ભક્તામરસ્તોત્રનું વિધિપૂર્વક સ્મરણ કરી ગાયને દોહી તો ઘડો દૂધથી ભરાઈ ગયો અને દૂધનું સોનું બની ગયું.

આ પ્રમાણે એક પછી એક એમ ત્રીસ દિવસ પસાર થઈ ગયા. શેઠે અટ્ઠમની તપશ્ચર્યા કરી. છેલ્લા દિવસે શાસનદેવની આરાધના કરી અને ફરી દેવ પ્રગટ થયા.

શેઠે નમસ્કાર કરી વિનંતિ કરી હે શાસન દેવ ! ''આપે મને પુષ્કળ ધન આપી મારૂં દારિદ્ર તો દૂર કર્યું છે, પરંતુ હવે મારી એક ઈચ્છા છે તે પૂર્ણ કરો જેથી જૈન ધમર્નો મહિમા વધે.'' શેઠના આ નમ્ર વચનો સાંભળીને શાસન દેવ બહુ ખુશ થયા અને તેની શી ઈચ્છા છે તે જણાવવા કહ્યું.

ત્યારે શેઠે નમ્રભાવે કહ્યું. કે 'હે દેવ ? આ કામધેનુને એક દિવસ વધારે રાખો તો એના અમૃત જેવા દૂધથી આખા નગરના જૈનાને હું ખીરનું ભોજન કરાવું એવી મારી ઈચ્છા છે. '

• શાસનદેવે તેની આ માગણી કબુલ રાખી અને બત્રીશમા દિવસે કમદી શેઠે બધા સાધર્મીક ભાઈઓને જમવાનું આમંત્રણ આપ્યું. એટલું જ નહિ પણ તે નગરના રાજાને જમવા બોલાવ્યો. દૈવી કામધેનુંના દૂધથી બનાવેલ ઉત્તમ ખીરનું ભોજન કરી સહુ સંતોષ પામ્યા. શેઠે પ્રભુ ભક્તિથી અને શાશનદેવની કૃપાથી પોતાને જે લાભ મળ્યો હતો તે કહી બતાવ્યો, અને દેવે અર્પેલ દ્રવ્ય પણ બતાવ્યું. આથી સર્વ માણસો આશ્ચર્ય પામ્યા અને ભક્તામરસ્તોત્રનો આવો મહિમા જાણી જૈનધર્મનાં વખાણ કરવા લાગ્યા. રાજા પણ નવાઈ પામ્યો અને કમદી શેઠને મળેલ દ્રવ્યનો

સદુપયોગ કરવાની સારી સલાહ આપી.

જેણે ગરીબાઈના અનેક દુઃખો ભોગવ્યા હોય તે બીજાના ઉપર ઉપકાર કરવાનું ભૂલે ? કમદી શેઠે છુટે હાથે અનેક ક્ષેત્રોમાં ધન વાપર્યું અને પોતે શાંતિમય જીવન વીતાવ્યું.

પ્રભુ ભક્તિના અને ધર્મના પ્રભાવથી જન્મ જરા અને મરણનાં અનેક દુઃખો દૂર થાય છે તો પછી ગરીબાઈનું દુઃખ દૂર થાય તેમાં શી નવાઈ ? તમે પણ એ દુઃખને દૂર કરવા ઈચ્છતા હો તો નિરંતર કમદી શેઠની પેઠે આ પવિત્ર સ્તોત્રનું આરાધન કરજો.

ધર્મની અવગણના કરનારને સજા

યૈઃ શાન્તરાગરૂચિભિઃ પરમાણુભિસ્ત્વં,
નિર્માપિતસ્ત્રિભુવનકલાલમભૂત !
તાવંત એવ ખલુ તેડપ્યણવઃ પૃથિવ્યાં !
યત્તે સમાનમપરં નહિ રૂપમસ્તિ. ॥ ૧૨ ॥

ભાવાર્થઃ- ત્રણ ભુવનના અદ્વિતીય અલંકાર રૂપ હે પ્રભુ ? રાગ દ્વેષની કાન્તિને શાંત કરનાર અથવા શાંત રસની ક્રાંતિવાળા જે પરમાણુ વડે તમારૂં શરીર બન્યું છે. તે પરમાણુઓ પૃથ્વી પર તેટલાજ છે. કેમકે આ જગતમાં તમારા જેવું બીજા કોઈનું અસીમ રૂપ નથી. ॥ ૧૨ ॥

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हँ नमो वोहीय बुद्धीणं स्वावाः ॥

मंत्र : ॐ गं अं अः सर्व राजा प्रजा मोहिनी सर्वजन वश्यं कुरु कुरु स्वाहा ॥

આ બારમા કાવ્ય મંત્રને ૧૦૮ વાર મીઠું તેલ મંત્રીને હાથીને પાવાથી મદ ઉતરે, તેલ મંત્રી મુખે ચોપડવાથી (જેના નામ પૂર્વક) તે વ્યક્તિ વશ થાય.

તા.ક. પૂ. આચાર્ય ભગવંતો સૂરિમંત્રની આરાધનામાં આ બારમી ગાથાથી ૧૮ મી ગાથા સુધી આરાધના કરે છે. શ્રુતદેવતાની ભક્તિ માટે શાસન પ્રભાવનામાં આ ૮ ગાથાઓ અત્યંત ઉપયોગી છે,

સ્ફટીકની માલા, ૧૨ થી ૧૯ ગાથા ગણી ત્યાર બાદ પાંચ પદો પૂર્વક મંત્રાક્ષર ગણે તો સરસ્વતીની કૃપા થાય છે. ટાઈમ જગ્યા આસન માલા એકજ અનિવાર્ય છે.

✦ શ્લોક ૧૨ માની પ્રભાવ બતાવનારી કથા ✦

ચંપાનગરીમાં કર્ણ નામે એક રાજા હતો. તે બહુ ન્યાયી અને ધર્મિષ્ઠ હતો. તેને સુબુદ્ધિ નામે પ્રધાન હતો. તે જૈન ધર્મને વિષે બહુજ ભક્તિવાળો હતો, એક વખત રાજા પોતાનો દરબાર ભરીને બેઠો છે, તેવામાં એક જાદુગર આવ્યો. તેણે રાજાને કહ્યું, કે જો આપની રજા હોય તો હું મારી કળા બતાવું.

રાજાની રજા મળવાથી તે અનેક જુદા જુદા વેશ કાઢી આખી સભાને ખુશ કરવા લાગ્યો, ધીમે ધીમે જોનાર માણસો તેનાં વખાણ કરવા લાગ્યા. તેથી તે મર્યાદા મૂકવા લાગ્યો. અને સામાન્ય મનુષ્યોના વેષ કાઢવાને બદલે અનેક દેવ દેવીઓના કૃત્રિમ વેશ કાઢી તેમની મશ્કરી કરી બધા લોકોને હસાવવા લાગ્યો. જ્યારે દેવીઓની મશ્કરી કરી તે સારૂં નહિં અને તે સહન સુબુદ્ધિ પ્રધાનથી થઈ શકયું નહિ.

ત્યારે સુબુદ્ધિ પ્રધાને તેને કહ્યું, "તું અનેક વેષ ભલે કાઢે, પરંતુ દેવ-દેવીઓના વેશ કાઢવા અને તેમની મશ્કરી કરવી તે તેને વ્યાજબી નથી."

પરંતુ તે બીજાને ખુશ કરવા જ આવ્યો હતો. તે એમ કેમ માને ?

રાજા વિગેરે પણ જોવામાં મશગુલ હતા એટલે તેમણે આ કાંઈ ગણકાર્યું નહિ. જાદુગરે થોડી વારે શંકર વિષ્ણુ-રામ વિગેરેના વેશ કાઢી મશ્કરી કરી. સર્વને હસાવવા લાગ્યો. વળી આગળ વધી જૈનસાધુ અને તીર્થંકોરના પણ વેષ કાઢ્યા.

સુબુદ્ધિથી આ સહન ન થયું, એટલે તેણે ત્યાં બેઠા બેઠા એક ચિત્તે ભક્તામર સ્તોત્રના આ બારમા શ્લોકનું ચિંતવન કર્યું. તરત જ શાસન દેવી આવી. અને વેશ કાઢી ધર્મની હેલના કરનાર જાદુગરને ભરસભામાં એક તામાચો લગાવ્યો. તમાચો પડતાની સાથેજ જાદુગરનું મોઢું વાંકુ થઈ ગયું. અનેક પ્રકારના પ્રયત્ન કરવા છતાંય સીધું ન થયું. ત્યારે આખી સભા હસવા લાગી. આથી જાદુગર મૂંઝાયો છેવટે તેણે એ વેષ છોડી દીધો અને પ્રધાનની ક્ષમા માગી. પ્રધાને પણ દેવીને પ્રાર્થના કરવાથી તેનું વાંકુ થયેલું મોઢું સીધું કર્યું. અને રાજાને તથા સભાજનોને જૈન ધર્મનો તથા ભક્તામર સ્તોત્રના મહિમા સમજાવ્યો.

જેના એક શ્લોકમાંજ આવી શક્તિ છે તો આખા સ્તોત્રમાં મહાન શક્તિ હોય તેમાં શું આશ્ચર્ય છે ? એમ જાણીને રાજા વિગેરે ઘણા માણસો જૈન ધર્મના રાગી થયા અને જૈન ધર્મનો મહિમા ફેલાવ્યો.

પ્રભુના સ્મરણથી કર્મરૂપી ઠગો હતાશ થઈ જાય, તો પછી આ મનુષ્યરૂપી ઠગ (જાદુગર) હતાશ થાય તેમાં શી નવાઈ છે. માત્ર એક ચિત્તથી અને સાચી શ્રદ્ધાથી તેનું આરાધન કરવું જોઈએ. આ શ્લોકના વારંવાર રટનથી મદારીને ખેલ ફલીભૂત થતા નથી,

વક્ત્રં ક્વ તે સુરનરોરગનેત્રહારિ,
નિઃશેષનિર્જિત જગત્ત્રિતયોપમાનમ્;
બિમ્બં કલંકમલિનં ક્વ નિશાકરસ્ય,
યદ્વાસરે ભવતિ પાંડુપલાશકલ્પમ્. ।૧૩ ॥

ભાવાર્થ:-હે ! સુંદર મુખવાળા પ્રભુ ! દેવ, મનુષ્ય અને ભુવનપતિની આંખને હરનારું મનોહર તથા ત્રણ જગતમાં રહેલી (કમળ, દર્પણ, ચંદ્ર વિગેરે સર્વ ઉપમાઓને જીતનારૂં મુખ ક્યાં ? અને કલંકથી મલિન થયેલું તથા દિવસે ખાખરાના પાન જેવું ફીકું દેખાતું ચંદ્રનું બિંબ ક્યાં ? ॥ ૧૩ ॥

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हँ नमो ऋजुमइणं ॥

मंत्र : ॐ ह्रीं श्रीं हंसः हौं ऐं हाँ द्राँ द्रीं द्रः मोहिनी सर्व जन वश्यं कुरु कुरु स्वाहा ॥

આ તેરમા કાવ્ય-મંત્રથી સાત કાંકરીને ૨૧ અથવા ૧૦૮ વાર મંત્રિત કરીને કપડાની ચોગડી કરીને ચારે તરફ ગોળ કરવી-જેથી ચોર આવે નહિ. ભુત-પ્રેત આદિનો ભય નહિ લાગે.

સમ્પૂર્ણ મંડલ શશાંકકલાપ,
શુભ્રા ગુણાસ્ત્રિભુવનં તવ લંઘયન્તિ;
યે સંશ્રિતાસ્ત્રિજગદીશ્વરનાથમેકં,
કસ્તાન્નિવારયતિ સંચરતો યથેષ્ટમ્ ॥ ૧૪ ॥

ભાવાર્થ:- હે ! ત્રિલોકના નાથ ! પૂર્ણીમાના ચંદ્રની કળાના સમૂહ જેવા ઉજળા તમારા ગુણો ત્રણ આખા જગતને ઓળંગે છે- અથવા તો વ્યાપીને રહેલા છે, તે યોગ્ય જ છે. કારણ કે જેઓ સમર્થ સ્વામીના આશ્રિત હોય તેઓ પોતાની ઈચ્છા પ્રમાણે (સર્વત્ર બધી જગાએ ફરી શકે છે.) તેમને કોઈ પણ રોકવા શક્તિમાન નથી ॥ ૧૪ ॥

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो विपुलमइणं ॥

मंत्र : ॐ ह्रीं नमो भगवती गुणवती महामानसी स्वाहा ॥

આ ચૌદમા કાવ્ય-મંત્ર જપવાથી આંધી-ઝાંખી-વંટોળીયો-ધૂળવર્ષા આદિ ઊપદ્રવોનો નાશ થાય છે.

✦ શ્લોક ૧૩-૧૪ નો પ્રભાવ બતાવનારી કથા ✦

અણહિલપુર પાટણમાં સત્યવાન નામે એક શ્રાવક રહેતો હતો. તેને ડાહી નામે એક પુત્રી હતી. પિતા પુત્રીને ધર્મ ઉપર ખૂબજ શ્રદ્ધાળુ હતી, અને સત્યવાન હંમેશાં ત્રિકાળ ભક્તામર સ્તોત્રનું ચિંતવન કરતો હતો. તે જોઈ ને પુત્રીએ પણ દિવસમાં એકવાર તો ભક્તામર સ્તોત્ર ભણવું એવો નિયમ લીધો. અને ભક્તામર સ્તોત્રનો પાઠ કરવા લાગી.

સમય જતાં પુત્રી મોટી થઈ, અને ભરૂચ શહેરમાં પરણાવી. એક વખત તે કુટુંબી માણસો સાથે પાટણથી ભરૂચ જવા નીકળી. રસ્તામાં સખત થાક લાગવાથી તેઓ બધા એક તળાવને કિનારે આરામ લેવા બેઠા. ત્યાંજ અચાનક પંદર-વીશ હથીયારબંધ લુંટારાઓએ તેમને ઘેરી લીધા.

સાથેના માણસો લુંટારાઓની સામે થયા. પરંતુ લુટારાઓના બળ આગળ તેઓ ટકી શક્યા નહિ. તેથી નાસી ગયા. ત્યારે લુંટારાઓએ ડાહીને સતાવવા માંડી, તેણે ઘણી ઘણી આજીજી કરી, પરંતુ લુંટારાએ તે માની નહિ. ત્યારે ડાહીએ શુદ્ધ ચિત્તે ભક્તામરના ૧૩-૧૪ શ્લોકોનું આરાધન કરવા માંડ્યું. તેના શુદ્ધ શિયળના પ્રતાપે પાણી છાંટવાથી તરતજ બધા લુંટારાઓ થંભી ગયા.

પછીથી ડાહીએ નાસી ગયેલા પોતાના સંબંધીઓને બોલાવી ચાલવાની તૈયારી કરવા માંડી, ત્યારે લુંટારૂઓનો સરદાર નમ્ર ભાવે બોલ્યો કે 'હે બેન ! અમોએ તમારા જેવા પવિત્ર બાઈને સતાવી તે માટે અમે દીલગીર છીએ. હવેથી અમે એવું કામ નહિ કરીએ. પરંતુ મહેરબાની કરી અમને આ દુઃખમાંથી છોડતા જાઓ. અમારા હાથ પગ થંભી ગયા છે.

લુંટારાનાં આજીજી ભર્યાં વચનો સાંભળીને ડાહીને તથા સાથે રહેલા બધા માણસોને દયા આવી અને બીજી વાર એજ શ્લોકનું ચિંતવન કરી પાણી છાંટ્યું. તેથી સર્વ લુંટારાઓ છુટા થઈ ગયા અને ફરીથી કોઈને પણ આવી રીતે નહિં સતાવવાના સોગંદ લઈ ત્યાંથી વિદાય થયા.

આ તરફ સાથેના સંબંધી માણસો પણ ડાહીના શીયળને આવો પ્રભાવ જાણી બહુજ આનંદ પામ્યા. અને જ્યારે ભરૂચ નગરમાં આ વાત ફેલાઈ ત્યારે તો જૈન ધર્મનો ઘણોજ પ્રભાવ વધ્યો.

આત્માના સારા ગુણોનો લુંટનાર ક્રોધ-માન-માયા અને લોભ રૂપ લુંટારા પણ જો પ્રભુના સ્મરણથી થંભી જાય છે. તો આ મનુષ્ય લુંટારા થંભે એમાં નવાઈ શી ? કારણ કે પ્રભુ સ્મરણનો મહિમા જ અલૌકિક છે.

તમે પણ નિરંતર એવી રીતે પ્રભુ સ્મરણ કરજો.

卐 卐 卐

પિશાચ દૂર થાય છે.

ચિત્રં કિમત્ર યદિ તે ત્રિદશાંગનાભિ-
ર્નીતં મનાગપિ મનો ન વિકાર માર્ગમ્;
કલ્પાન્તકાલમરૂના ચલિતા ચલેન,
કિં મંદરાદ્રિશિખરં ચલિતં કદાચિત્ ॥ ૧૫ ॥

ભાવાર્થ:- હે નિર્વિકારી પ્રભુ ! જો દેવાંગનાઓએ શૃંગાર વિગેરેની ચેષ્ટા વડે પણ તમારા મનનો જરાપણ વિકાર પમાડ્યો નહી તો તેમાં શું આશ્ચર્ય છે ! કારણ કે બીજા પર્વતોને કંપાવનાર પ્રલયકાળને વાયુ શું કદાપિ મેરૂ પર્વતના શિખરે કંપાવી શકે ? ॥ ૧૫ ॥

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नभो दसपुव्वीणं ॥

मंत्र : ॐ नभो भगवती गुणवती सुसिमा पृथिवी वज्रशखला मानसी महामानसी स्वाहा ॥

આ પંદરમા કાવ્ય-મંત્રથી મીઠું-તેલ અથવા ફુલને ૨૧ વાર મંત્રીને મોં ઉપર લગાડવું-જેથી સર્વ ઝઘડા મટે. રાજ્ય દરબારમાં માન મળે, જીત થાય, દરોરજ વિધિપૂર્વક ૧૦૮ વાર ગણવાથી મનના તમામ વિકારો મટે અને સંપત્તિ મળ્યા વિના રહે નહિ.

શ્લોક ૧૫ નો પ્રભાવ બતાવનારી કથા

ચંપાનગરીમાં ધુરસેન નામે એક રાજા હતો. તે બહુજ દયાળુ અને નીતિવાન હતો. તેને ગુણચંદ્ર નામે એક પ્રધાન હતો, તે પણ બહુજ ગુણવાન અને ન્યાયી હોવાથી રાજા તથા પ્રજા બન્નેને પ્રિય હતો.

એક વખત અચાનક જ રાજા ધુરસેનને કોઈ કારણના લીધે એક પિશાચ વળગ્યો, તેથી રાજા લગભગ બેભાન સ્થિતિમાં જ રહેવા લાગ્યો. તેથી તે કેટલીક વખત તો અયોગ્ય કામો પણ કરી બેસતો,

આ પિશાચને કાઢવા માટે પ્રધાન ગુણચંદ્રે બહુ બહુ ઉપાયો કર્યા. પરંતુ કોઈથીએ પિશાચ નીકળી શકયો નહિ. ત્યારે રાજા તથા પ્રધાન બન્ને ખુબજ મુંઝાવા લાગ્યા.

એવામાં એક વખત એજ નગરીમાં કોઈ બહુ પ્રભાવિક સાધુ મહારાજ પધાર્યા. તેઓ બહુજ શાંત અને પવિત્ર હતા. તેમનો અમૃતમય ઉપદેશ સાંભળીને ઘણા માણસોએ પ્રધાનને કહ્યું કે, આ જૈન મહાત્માને વિનંતિ કરવામાં આવે તો જરૂર તેઓ રાજાને વળગેલા પિશાચને કાઢી શકે.

પ્રધાનને તો એટલું જ જોઈતું હતું. તે બે ચારા સારા માણસો સાથે એ સાધુ મહાત્માના ઉપાશ્રયે ગયા, અને વિનંતિ કરી કે-"હે મહાત્મન્! આપ તો પરદુઃખ ભંજન છો, જો આ રાજાના પિશાચને આપ કાઢો તો "એકપંથને દો કાજ" જેવું થશે. કારણ કે ઘણા માણસોએ પ્રયત્ન કરવા છતાં પણ તેમાં તેઓ નિષ્ફળ નિવડયા છે. અને આપ જો કાંઈ કરશો તો તેથી જન ધર્મનો મહિમા વધશે અને જૈન ધર્મ એ પ્રભાવિક ધર્મ છે. તથા તેને પાળનાર પુરુષો પણ પવિત્ર છે. એવી લોકની માન્યતા થશે, માટે જો આપ કાંઈ કૃપા તો ઠીક." આપની કીર્ત્તી પણ જગમાં ફેલાશે.

પ્રધાનના આ પ્રકારના વચનો સાંભળીને અને આ કાર્ય પરિણામે ફળદાયક છે, એમ જાણીને મહાત્માએ તેમને બીજા દિવસે આવવા કહ્યું.

રાત્રિએ મહાત્માએ ભક્તામર સ્તોત્રના ૧૫મા શ્લોકની આરાધના વડે શાસનદેવીને બોલાવી. અને રાજાના આ દુઃખનો ઉપાય

પૂછયો. ત્યારે દેવીએ કહ્યું કે, 'આજ શ્લોકનું ચિતંવન કરી આ રાખની ચપટીથી રાજાના કપાળમાં ચાંલ્લો કરજો એટલે રાજા તે દુઃખથી મુક્ત થશે.''

સવારે પ્રધાન વિગેરે ઘણા માણસો સહિત રાજા તે મહાત્મા જે ઉપાશ્રયે હતા ત્યાં આવ્યા, અને વંદન કરી બેઠા, ત્યારે પ્રધાને વિનંતિ કરવાથી મહાત્માએ રાખની ચપટી ભરી ૧૫મા શ્લોકનું ચિંતવન કરી રાજાના કપાળમાં ચાંલ્લો કર્યો કે તરત જ રાજાને શાંતિ થઈ ગઈ.

આ ચમત્કારથી સભાજનો આશ્ચર્ય પામ્યા અને રાજા તથા પ્રજાને જૈન ધર્મ ઉપર શ્રદ્ધા થઈ.

ખરેખર ? પ્રભુના સ્મરણથી જો કર્મરૂપી પિશાચો દૂર થાય તો પછી આ બાહ્ય પિશાચો નાસી જાય એ સ્વભાવિક છે.

નાસ્તિકને આસ્તિક બનાવવા માટે

નિર્ધુમવર્તિરપવર્જિતતૈલપૂરઃ
કૃત્સ્નં જગત્ત્રાયમિદં પ્રકટીકરોષિ;
ગમ્યો ન જાતુ મરૂતાં ચલિત ચલાનાં,
દીપોડપરસ્ત્વસિનાથ જગત્પ્રકાશઃ ॥ ૧૬ ॥

ભાવાર્થઃ- હે નાથ ! ધૂમાડા તથા દીવેટ વિનાના તથા ત્યાગ કર્યું છે તેલનું પુરવું જેણે એવા તમે આ સમગ્ર ત્રણ જગતને પ્રકાશિત કરો છો, તથા જેણે પર્વતો કંપાવ્યા છે એવા વાયુને કદાપિ પામવા લાયક નહિ એવા તથા જગતમાં પ્રસિદ્ધ એવા તમે અલૌકિક દીવા રૂપ છો. ॥ ૧૬ ॥

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नभो चउदसपुव्वीणं ॥

मंत्र : ॐ नमो सुमंगलासुसोमा वज्रशृंखलानाम देवी सर्व समीहितार्थं कुरु कुरु स्वाहा ॥

આ કાવ્ય મંત્રને ૨૧ અથવા ૧૦૮ વાર ભણીને આપણે અમૃતનું તિલક કરવું. જેથી રાજદરબારે જીત થાય. રાજા ખુશ થાય, અને દુશ્મન જુઠો પડે.

તા. ક. ઋદ્ધિમંત્ર સિદ્ધ કરી ભોજપત્ર ઉપર જેને જીતવો હોય અથવા વશ કરવો હોય તેનું નામ અનામિકા આંગળીના રુધિરથી લખી તે ભઠોજપત્રને બે કોડીયામાં સંપૂટ કરી મૂકી ખેરના અંગારાથી તપાવો તેમ તે વ્યક્તિ વશ થાય.

નાસ્તં કદાચિદુપયાસિ ન રાહુગમ્યઃ,
સ્પષ્ટીકરોષિ સહસા યુગપજ્જગન્તિ;
નામ્ભોધરોદર નિરૂદ્ધમહાપ્રભાવ;
સૂર્યાતિશાયિમહિમાસિ મુનીન્દ્ર લોકો ॥ ૧૭ ॥

ભાવાર્થઃ-હે મુનીન્દ્ર ! તમે કોઈ પણ વખત ક્ષય પામતા નથી તથા રાહુ વડે ગ્રસવા લાયક નથી, વળી તત્કાળ એકી વખતે ત્રણ જગતને પ્રગટ કરો છો તથા વાદળાંના મધ્યભાગ વડે રોકાયો છે મહા પ્રભાવ જેનો એવા પણ તમે નથી. તેથી હે મનુશ્વર ! જગતમાં તમારો મહિમા સૂર્યથી પણ અધિક છે. ॥ ૧૭ ॥

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो अंट्रगमहानिमित्त कुसलाणं ॥

मंत्र : ॐ नमो नमिउण अट्टे मट्टे क्षुद्र विधट्टे क्षुद्रपीडा- जठर पीडान् भंजय भंजय सर्व पीडा निवारय निवारय सर्वरोग निवा-रणं कुरु कुरु स्वाहा ॥

આ સત્તરમા કાવ્ય મંત્રથી અબોટ (શુદ્ધ) પાણીને ૨૧ વાર મંત્રીને પેટની પીડાવાલાને પીવડાવું જેથી તે દુર થશે, શુદ્ધ પવિત્ર કુવાનું પાણી લેવું.

તા. ક. ઋદ્ધિ તથા મૂલમંત્રને આરાધીને નમિઉણસ્તોત્રનો સાથ લઈ વિધિપૂર્વક જો પાણી પીવડાવાય તો તાવ-રોગ-નજર દૂર થાય છે. તેમ મૂલમંત્રને સિદ્ધ કરી દીવાળી અથવા ચન્દ્રગ્રહણમાં નમિઉણ કલ્પને સિદ્ધ કરી પાણી જેને આપીએ તેને કોઈ દિવસ ભૂત-પ્રેત નડતું નથી, કદાચ હોય તો પણ દૂર થાય છે.

શ્લોક ૧૬-૧૭ના પ્રભાવને બતાવનારી કથા

સારંપુર નામે એક શહેર હતું, તેમાં સગર નામે રાજા હતો. તેને દેવીસિંહ નામે પુત્ર હતો. જેવો સગર રાજા ધર્મ પ્રત્યે શ્રદ્ધાળુ અને નીતિમાન હતો, તેવોજ દેવીસિંહ નાસ્તિક અને ક્રુર હતો.

રાજાએ પોતાના પુત્રને ધર્મના સંસ્કારો પાડવા માટે બહુ બહુ પ્રયત્ન કરવા માંડ્યા, પરંતુ તે સર્વ નિષ્ફળ નીવડ્યા,

આખો દિવસ મોજ મઝા કરવી, સાધુ પુરૂષોને સતાવવા, નિર્દોષ માણસોને હેરાન કરવા અને અનેક વ્યસનો સેવવા એમાંજ તેના દિવસો પસાર થતા હતા.

રાજા તેના આ વર્તનથી બહુ દુઃખી થતો હતો. પરંતુ તેને એકે ઉપાય સૂઝતો ન હતો. ઘણા ઘણા સારા અને વિદ્વાન માણસોની સોબતમાં તેને રાખવા પ્રયત્ન કરતો, પરંતુ પરિણામે તેનું સારૂં ફળ કંઈ મળ્યું નહિ.

એક વખત રાજકુમાર પોતાના મિત્રો સાથે વનમાં ફરવા નીકળ્યો હતો. તેવામાં કોઈ તપસ્વી મુનિરાજ ધ્યાનમાં ઉભેલા તેમની નજરે પડ્યા. રાજકુમારે તથા તેના મિત્રો મુનિની પાસે આવ્યા, મુનિએ આ

વખતે ધ્યાન પૂર્ણ કર્યું હતું. રાજકુમારે મુનિને મશ્કરી કરી અને કહ્યું, "હે મુનિ ! આ દુનિયાનો સુંદર આનંદ છોડી તમે સ્વર્ગ મેળવવા આવું

દુઃખ કેમ ભોગવો છો ? પરંતુ એટલું તો સમજો સ્વર્ગ નરક કાંઅ છે જ નહિ. પાપ-પુણ્ય તો ઢોંગ છે. તમારા જેવા અજ્ઞાન માણસોએ લોકોને ઠગવા માટે આ બધી માયા જાળ ગોઠવેલ છે."

મુનિ મહારાજ તો આ અજાણ્યા માણસના આવાં નાસ્તિક વચનો સાંભળીને પ્રથમ તો નવાઇ પામ્યાં, પરંતુ આવા મનુષ્યનો પ્રતિબોધ જરૂર પમાડવો, એમ વિચારીને ભક્તામરના આ બે શ્લોકોનું શાંત ચિત્તે આરાધન કર્યું.

આ તરફ રાજકુમાર બેભાન થઇ ગયો. અને જાણે તે સ્વપ્ન અવસ્થામાં હોય તેમ નારકીના દુઃખો નજરે નિહાળવા લાગ્યો. યમરાજ કોઇ મનુષ્યને મારે છે. કોઈ ને ધગધગતા લોઢાના સળીયા ચાંપે છે, તો કોઈને સીસું ઉકાળીને પાય છે, ન પીએ તો પરાણે મોઢામાં રેડે છે, અને મનુષ્ય અવસ્થામાં કરેલા પાપનો આ બદલો છે. એમ કહીને વધારે દુઃખ આપે છે. પેલા માણસો બિચારા તેમાંથી છુટવા આજીજી કરે છે પણ યમરાજ તેમને છોડતો નથી.

આ બધું જોઈને રાજકુમાર ત્યાંથી નાસી જવા પ્રયત્ન કરે છે, પણ તેવામાં એક યમ આવીને તેને પકડે છે અને કહે છે. "નાસી ક્યાં જાય છે ?" તેં પણ આ લોકોની પેઠે મનુષ્ય ભવમાં ઘણાં જ પાપ કરેલ છે. ધર્મને તો માનતો જ નથી. અને સાધુ મહાત્માઓને પણ સતાવે છે. તેથી તેં તારી જીંદગીમાં એક પણ સારૂં કાર્ય કર્યું નથી, તેથી તારે પણ એ પાપનાં ફળ ભોગવવાં પડશે." એમ કહીને તેને ઘસડી જઇ અનેક પ્રકારના દુઃખો આપવા લાગ્યો. ત્યારે રાજકુમાર ધ્રુજવા લાગ્યો, અને

આ ભયંકર દુઃખમાંથી છોડવા આજીજી કરવા લાગ્યો. તમે મને જો એક વાર છોડો તો ફરીને આવું કામ નહિ કરૂં એમ વિનંતિ કરવા લાગ્યો. તેવામાં તેની બેભાન અવસ્થા ચાલી ગઈ અને તે જાગ્રત થયો.

જાગીને જુએ છે તો તેની આસપાસ તેના મિત્રો સારવાર કરતા બેઠા છે, અને મુનિરાજ તો ધ્યાન મગ્ન છે.

પ્રથમ તો રાજકુમાર ચક્તિ થઈ ગયો. તેણે સ્વપ્ન અવસ્થામાં જોયેલા નારકીના ભયંકર દુઃખો તેની નજર સામે તરવા લાગ્યા. પોતે ભોગવેલી સ્થિતિ તથા કરેલો નિશ્ચય યાદ આવવા લાગ્યો.

મુનિ મહારાજનું ધ્યાન પૂર્ણ થતાં રાજકુમાર મુનિના ચરણમાં ઢળી પડ્યો. મુનિએ પણ યોગ્ય શબ્દોમાં ધર્મનું સ્વરૂપ સમજાવ્યું. હવે રાજકુમારને ધર્મ ઉપર આસ્થા બેઠી. પોતાની ભુલ સુધારવા માટે મુનિનો ઉપકાર માની તેમને ગુરુપદે સ્થાપી પોતાને સ્થાનકે ગયો. રાજા તથા રૈયત સર્વે આ હકીકત સાંભળી બહુ આનંદ પામ્યા. અને તે પવિત્ર મુનિરાજના કહેવા પ્રમાણે પવિત્ર જીવન ગાળી સુખી થયા.

જો પ્રભુના સ્મરણથી સમર્થ દેવો પણ વશ થાય છે તો પછી મનુષ્ય વશ થાય તેમાં નવાઈ શી ? માટે તમે પણ ધર્મ ઉપરની શ્રદ્ધા વિશેષ ખીલવશો, તો તમારૂં જીવન પણ સુખી બનશે. અને પવિત્ર બનશે.

નિત્યોદયં દલિત મોહમહાંધકારં;
ગમ્યં રાહુવદનસ્ય ન વારિદાનામ્;
વિભ્રાજતે તવ મુખાબ્જમનલ્પકાન્તિ,
વિદ્યોતયજ્જગદપૂર્વશશાંકબિંબમ્ ॥ ૧૮ ॥

અર્થઃ-જે ઉદય રૂપ છે, જેણે મોહરૂપી અંધકારનો નાશ કરી નાખ્યો છે, જેને રાહુ કદી કદી ગ્રહી શકતો નથી, જેને મેઘ પણ ઘેરી શકતો નથી. એવું આપનું મુખ કમળ આ જગતને વિષે અપૂર્વ ચન્દ્ર

મંડળની જેમ શોભે છે.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्ह नमो विउव्वण इड्ढि पत्ताणं ॥

मंत्र :ॐ नमो भगवते जये विजये मोह्य मोह्य स्तंभय स्तंभय स्वाहा।

આ અઢારમા કાવ્ય-મંત્ર જપવાથી શત્રુઓ વશ રહે છે. ૨૧ અથવા ૧૦૮ વાર મંત્ર (પ્રથમ સિદ્ધ કર્યા બાદ) ભણવાથી શત્રુનું મુખ સ્તંભિત થાય, ઝઘડોને ન્યાયાધિશો આપણી તરફેણમાં કેસ ચલાવે !

તા. ક. તાંત્રિક પ્રમાણે શત્રુના અમુક પગની રજ અમુક વારે લઈ પૂતળું બનાવી વ્યવસ્થિત સ્થળે દાટવામાં આવે તો શત્રુ નોકર બની જાય. એ સહજ વાત છે.

✦શ્લોક ૧૮ માનો પ્રભાવ બતાવનારી કથા✦

ગુજરાતના મધ્ય ભાગમાં ફુલવાડી જેવું મનોહર પાટણ નામે શહેર છે, ત્યાં કુમારપાળ નામે રાજા રાજ્ય કરે છે. તે જૈન ધર્મી અને બહુજ ન્યાયવંત છે. પશુપંખી પણ ગાળેલું પાણી પી શકે તેવી સુંદર વ્યવસ્થા તેના રાજ્યમાં કરવામાં આવી છે. તેને બહુજ બુદ્ધિમાન અને ધર્મિષ્ટ અંબડ નામે એક પ્રધાન છે,

એક વખત પોતાની માતાના આગ્રહથી અંબડે કચ્છમાં આવેલા ભદ્રપુર (ભદ્રેશ્વર)ની યાત્રાએ સંઘ સહિત જવાનો નિશ્ચય કર્યો. અને ધામધુમ પૂર્વક ઘણા સ્નેહી-સંબંધીઓ તથા અનેક ધાર્મિક ભાઈઓ સાથે પાટણથી નીકળ્યા.

રસ્તામાં દરેક સ્થળે યાત્રાઓ કરતા અને ચો તરફ સંઘવી જૈન ધર્મનો વિજયડંકો વગાડતા તેઓ ઘણા દિવસે કચ્છના રણને કાંઠે આવી પહોંચ્યા.

ચો તરફ ઉભા કરેલા નાના-મોટા પંચરંગી તંબુઓથી વિશાળ જગ્યા શોભી રહી હતી. અને જાણે સુંદર નાનું શહેર વસી ગયું હોય

તેવો દેખાવ થઈ રહ્યો હતો. આસપાસના અનેક ગામોમાંથી ઉભરાતા લોકો પણ આ ચતુર્વિધ સંઘનાં દર્શન કરી પાવન થતા હતાં. અને થોડા દિવસ પહેલાં વર્ષોથી ઉજ્જડ પડેલી જગ્યાએ આજે મનુષ્યોનાં ટોળે ટોળાં કલ્લોલ કરી રહ્યાં હતાં.

સાયંકાળ થવા આવ્યો અને થોડીવારમાં તો સફેદ દૂધ જેવા પુનમના ચંદ્રના તેજે આખી પૃથ્વી શોભી રહી. આજે આ રણનો લાંબો પટ ઓળંગવાને સંઘ તૈયારી કરી રહ્યો હતો. ડંકો વાગ્યો અને નોબત ગડગડી અને આખો સંઘ વાજતે-ગાજતે ઉપડ્યો. દેવને પણ દર્શન દુર્લભ થાય એવા આ પવિત્ર સંઘને નિહાળીને અને જૈન ધર્મની કીર્તિને ફેલાતી જોઈને એક મિથ્યાત્વી દેવને અદેખાઈ આવી. તેણે પોતાનું બળ અજમાવ્યું અને સંઘનાં ગાડાં રણમાં અધવચ્ચે જ અટકાવી દીધાં.

ઘણા ઘણા માણસોએ મહેનત કરી પરંતુ ન ચાલે બળદો કે ન ચાલે ગાડાં. અરે ! માણસો પણ થંભી ગયા એક પગલું આગળ ચાલી શકે નહિ તેવી સ્થિતિ થઈ રહી.

સંઘના માણસોની અને પોતાની આ સ્થિતિ જોઈને અંબડ પ્રધાન પણ ગભરાયો, અને શું કરવું તે વિચારવા લાગ્યો. પરંતુ અંબડની મા બહુ જ ભક્તિવાળી અને નિખાલસ હૃદયની બાઈ હતી. તેણે પોતાના પુત્રને તથા આખા સંઘને આ ભક્તામરના ૧૮ મા શ્લોકનો જાપ જપવા કહ્યું પોતે પણ શાંત ચિત્તે આ ભક્તામર સ્તોત્રના ૧૮ મા શ્લોકનું ચિંતવન કર્યું તેથી થોડીવારમાં જ શાસનદેવ હાજર થયા. ભક્તિથી પ્રેરાયેલા વિચારવા લાગ્યા. સંઘની આ સ્થિતિ નિહાળી શાસનદેવે પેલા મિથ્યાત્ત્વી દેવને નસાડી મૂક્યો, એટલે સંઘ આગળ ચાલ્યો, એવી રીતે સંઘનું સંકટ નિવારી જયજયકાર વર્તાવ્યો.

નિર્વિઘ્ને યાત્રા કરી પાછા આવ્યા, ત્યારે રાજ કુમારપાળ તથા પાટણના માણસો પણ આ વાત સાંભળીને બહુ જ નવાઈ પામ્યા અને

જૈન ધર્મનો પ્રભાવ વધ્યો.

રાગ અને દ્વેષ જેવા જબરા શત્રુને પણ પ્રભુ સ્મરણથી જીતી શકાય છે, તો આ મિથ્યાત્વી દેવને જીતવો તેમાં શું આશ્ચર્ય છે ? એવું પ્રભુ સ્મરણ કરવાને નિરંતર સુખના સમયમાં પણ તમે ભક્તામર સ્તોત્ર ભણવાનું ભૂલશો નહિ.

કિં શર્વરીષુ શશિનાઽહ્નિ વિવસ્વતા વા,
યુષ્મન્મુખેન્દુદલિતેષુ તમસ્સુ નાથ !
નિષ્પન્નશાલિવનશાલિની જીવલોકે,
કાર્યં કિયજ્જલધરૈર્જલભાર નમ્રૈઃ ॥ ૧૯ ॥

અર્થઃ-હે નાથ ! રાત્રે ચંદ્રથી શું ? અને દિવસે સૂર્યથી શું ? કારણ કે તમારા મુખરૂપી ચંદ્રથી એ અંધકારનો નાશ થાય છે. પાકી ગયેલ શાલીનાં (ડાંગરનાં) ક્ષેત્રોથી સુશોભિત આ મૃત્યુલોકમાં જલના ભાર વડે નમ્ર બની ગયેલા મેઘનું શું પ્રયોજન છે ?

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो विज्ञादगणं ॥

मंत्र : ॐ ह्रां ह्रीं ह्रूं ह्रः यक्षः ह्रीं वषट् फट् स्वाहा ॥

આ કાવ્ય-મંત્રને સિદ્ધ કરીને ૧૦૮ વાર રોજ જપવાથી પરવિદ્યા, મૂઠ-ચોર, કામણટુમણ કોઈનું ચાલે નહિ.

તા. ક. શ્રી પદ્માવતી માતાજીની ભક્તિ-તેમ તેના મૂલમંત્રાક્ષરોને અટ્ઠમ કરી સિદ્ધ કરો (છ માસ બ્રહ્મચર્ય પાલન સહિત) દરરોજ મંત્રની આરાધના કરો, તો ગમે તેવા કામણ વિગેરેના કે મૂઠના પ્રયોગો આપણી ઉપર કોઈ કરી ના શકે.

✦શ્લોક ૧૯ મા ના પ્રભાવ બતાવનારી કથા✦

આ ભરતક્ષેત્રમાં વિશાળા નામે એક નગરી હતી. તેમાં લક્ષ્મીકાન્ત નામે એક શેઠ રહેતો હતો. તે બહુ જ ધનવાન અને પરોપકારી હતો. વળી જૈનધર્મી હોવાથી પોતાના ગૂરૂ પાસેથી વિધિસર ભક્તામર સ્તોત્ર શીખ્યો હતો. વ્યાપારના અનેક કામો હોવા છતાં પણ તે નિરંતર પ્રભાતે એક સામાયિક કરી ન્હાઈ-ધોઈ પવિત્ર થઈ ગૂરૂએ બતાવ્યા પ્રમાણે ભક્તામર સ્તોત્ર ભણતો હતો.

શ્રદ્ધાની પણ કસોટી હોય છે. તેમ આ લક્ષ્મીકાન્ત શેઠની વિધિસરની આરાધનામાં ભંગાણ પાડવા એક વખત એક દેવ આવ્યા અને શેઠના ગુમાસ્તાનું રૂપ ધારણ કરી શેઠના પૂજાના ઓરડામાં દાખલ થઈ ગભરાયેલા અવાજે કહ્યું "શેઠ ! શેઠ ? દોડો ! ! દોડો ! ! આપણી દુકાનમાં મોટી આગ લાગી છે અને લાખો રૂપિયાનો કિંમતી માલ સળગી રહ્યો છે."

શેઠ તો આ અવાજથી પ્રથમ ચમક્યા, પરંતુ તેમના હૃદય ઉપર કાંઈ અસર થઈ નહિ. તે તો પોતાના ધ્યાનમાં ફરી લીન થયા. ભક્તની કસોટી તો થાય !

દેવ પોતાના દાવમાં નિષ્ફળ જવાથી તેણે ફરી બીજી યુક્તિ અજમાવી અને બહાર જઈ થોડીવાર પછી બીજા ગુમાસ્તાનું રૂપ ધારણ કરી એકદમ શેઠની પાસે ગયો અને ઉતાવળથી ગભરાતાં ગભરાતાં બોલ્યો "શેઠ ! ઉઠો ! ! ઉઠો ! ! ત્રીજા માળની બારીઓથી અચાનક પડી જવાથી આપનો પુત્ર એકદમ બેભાન થઈ ગયેલ છે. બધા માણસો એકઠા થઈ ગયા છે અને તમને એકદમ બોલાવે છે."

શેઠ તો સાંભળ્યું ન સાંભળ્યું કરી, ફરી પાછા પોતાના ધ્યાનમાં જોડાયા. આ જોઈને દેવ બહુજ પ્રસન્ન થયો અને પ્રત્યક્ષ થઈ શેઠનાં

વખાણ કર્યાં. તથા તેને જે જોઈએ તે માગવા કહ્યું. ત્યારે શેઠે કહ્યું કે મારે આપના પ્રતાપે પૂર્ણ સુખ છે, તેમાં મને સંતોષ છે મારે કાંઈ જોઈતું નથી.'' તો પણ ''દેવ દર્શન કદી ખાલી જાય નહિ'' એમ કહી શેઠને એક સુંદર મણિ આપી દેવ પોતાને સ્થનાકે ચાલ્યો ગયો. ભક્તિ નિષ્ફલ જતી નથી.

એક વખત લક્ષ્મીકાન્ત શેઠ પરદેશથી પુષ્કળ માલ ભરી દેશમાં આવવા નીકળ્યા, પરંતુ રસ્તામાં આવતાં જંગલમાં અધવચે રાત્રી પડી. ત્યાં લુંટારાઓનો બહુજ ત્રાસ હતો. જો ત્યાંથી આગળ ન જવાય તો

બધી મિલ્કત લુંટાઈ જાય તેમ હતું. ઉપરાંત અમાસની કાળી ઘોર અંધારી રાત હોવાથી રસ્તો સૂઝે તેમ ન હતું. શેઠના હૃદયમાં મુંઝવણ થવા લાગી અને આ સંકટમાંથી બચવા તે ઉપાય શોધવા લાગ્યો.

ખૂબ વિચાર કરતાં પ્રથમ દેવે આપેલો ચંદ્રકાન્ત મણિ તેમને યાદ આવ્યો. અને ભક્તામર સ્તોત્રના આ ૧૯મા શ્લોકનું ચિંતવન કરી તે મણિ આકાશને વિષે ઉછાળ્યો, તો ચારે તરફ પુનમના ચંદ્ર સરખું ઝળહળતું તેજ ફેલાઈ ગયું અને ચંદ્રની માફક તે મણિ આકાશને વિષે ઉંચે રહી તેજ પ્રસારવા લાગ્યો. એના તેજથી રસ્તો સુઝવાથી શેઠના માણસો તથા શેઠ વિગેરે સહિ સલામત એ જંગલમાંથી પાર ઉતર્યા.

પ્રભાત થતાં શેઠે ફરી ૧૯મા શ્લોકનું ચિંતવન કરી એ મણિને પાછો ખેંચી લીધો અને પોતાને ગામ આનંદથી પહોંચી ગયા. આખી નગરીમાં જ્યારે આ મણિના પ્રભાવની વાત પ્રસરી ત્યારે રાજાએ પણ શેઠને બોલાવ્યા, અને વાત પૂછી તો લક્ષ્મીકાન્ત શેઠે ભક્તામરનો મહિમા કહી સંભળાવ્યો. આથી રાજા વિગેરે ઘણા મણિસોએ આ ભક્તામર સ્તોત્રનું આરાધન કરવા માંડ્યું.

જે માણસો વીતરાગ પ્રભુની સ્તુતિ અને ભક્તિ ઘણીજ શ્રદ્ધા પૂર્વક કરે છે. તેના સંકટો નાશ પામી ઈચ્છિત ફળની પ્રાપ્તિ થાય છે. તો પછી આ રાત્રીનો અંધકાર નાશ થાય તે સ્વાભાવિક છે. તમે પણ તમારા કર્મરૂપી અંધકાર તોડવા નિરંતર આ સ્તોત્રનું એકવાર તો જરૂર સ્મરણ કરજો.

ભવિષ્ય જાણવા માટે

જ્ઞાનં યથા ત્વયિ વિભાતિ કૃતાવકાશં,
નૈત્રં તથા હરિહરાદિષુ નાયકેષુ,
તેજઃ સ્ફુરન્મણિષુયાતિ યથામહત્ત્વં,
નૈવં-તુ કાચ શકલે કિરણા કુલેડપિ ॥ ૨૦ ॥

અર્થઃ- આપને વિષે જેવી રીતે યથાવકાશ રૂપ જ્ઞાન શોભે છે તેવી રીતે હરિહરાદિક દેવોમાં નથી શોભતું. કારણ કે પ્રકાશમાન રત્નોમાં તેજ જેવી પ્રબલતાને પામે છે તેવી પ્રબલતાને ચકળતા કાચન કકડામાં નથી પામતું. અસલી અને નકલીમાં અત્યંત તફાવત હોય છે.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हँ नमो चारणाणं

मंत्र : ॐ ह्रीं श्राँ श्रीं श्रं श्रः ठः ठः ठः स्वाहा

આ કાવ્યમંત્રને પઢવાથી રાજ્ય, લક્ષ્મી, જય, સુખની પ્રાપ્તિ થાય. તેમજ જીવનમાં જ્ઞાનનો પ્રકાશ પ્રાપ્ત થાય.

શ્લોક ૨૦ નો પ્રભાવ બતાવનારી કથા

નાના પણ સુંદર બાંધણીવાળા મકાનોથી સુશોભિત લાગતું નાગપુર નામે શહેર છે. ત્યાં મિહપતસિંહ નામે પ્રજાને પાળનાર અને ન્યાયી રાજા રાજ્ય કરે છે.

એક વખત રાજા પોતાની કચેરી ભરી બેઠો છે. અનેક વિદ્વાનો-જ્યોતિષીઓ અને શુરવીરો સોભી રહ્યા છે. સર્વત્ર આનંદની વાતો ચાલી રહી છે; પરંતુ રાજાનો ચહેરો ઉદાસ દેખાય છે. ત્યારે પ્રધાને રાજાને નમ્રતા પૂર્વક પૂછયું, કે "હે રાજન્ ! આપના રાજ્યમાં સર્વત્ર શાંતિ છે. સૌ પ્રજા સુખી છે; છતાં આપનો ચહેરો ઉદાસ કેમ દેખાય છે ?"

ત્યારે રાજાએ કહ્યું કે મારા હૃદયમાં રહેલો એક પ્રશ્ન મને મુંઝવી રહ્યો છે.

પ્રધાનને પણ રાજાનો શું પ્રશ્ન છે તે જાણવા માટે યુક્તિ પૂર્વક રાજાને કહ્યુ-"હે રાજન્ ! આપનો શું પ્રશ્ન છે, તે કહો કારણ કે, હું નહિ તો આ બેઠેલા વિદ્વાનો તે પ્રશ્નનો જવાબ જરૂર આપશે."

ત્યારે રાજાએ કહ્યું, કે-"મારી રાણી ગર્ભવતી છે. તેને પુત્ર આવશે કે પુત્રી ? કારણ કે મારી હવે અવસ્થા થવા આવી છે, અને મારે પુત્ર નહિ હોવાથી કદાચ પુત્રી આવે તો આ રાજ્ય કોણ સંભાળશે ?"

રાજાનો આ પ્રશ્ન સાંભળીને પ્રધાન તથા બીજા વિદ્વાન માણસો પણ નીચું જોઈ રહ્યા. કોઈએ રાજાના આ પ્રશ્નો ઉત્તર આપવાની હિંમત કરી નહિ. જ્યોતિષીઓએ જોષ જોઈ ગણત્રી કરી- વિદ્વાનોએ શાસ્ત્રના આધારે કલ્પનાઓ કરી પણ કોઈ ચોક્કસ નિર્ણય કરી શક્યા નહિ.

ત્યારે અત્યાર સુધી શાન્ત અને ઉદાસીન લાગતો રાજા પણ પોતાના પ્રશ્નનો ઉત્તર નહિ મળવાથી ક્રોધે ભરાયો, અને બોલ્યો કે 'કાલ સાંજ સુધીમાં જો મારા પ્રશ્નનો ઉત્તર કોઈ નહિ આપે તો બધા વિદ્વાનો અને જ્યોતિષીઓને હું મારા રાજ્યની હદપાર કરીશ." એટલું કહી રાજા કચેરીમાંથી ચાલ્યો ગયો.

બધા માણસો રાજાના આ વચનથી ખૂબ મુંઝાયા, અને તેનો શું ઉપાય કરવા તે માટે વિચાર કરવા લાગ્યા. ત્યારે એક વૃદ્ધ જ્યોતિષીએ

કહ્યું કે, આ નગરમાં એક જૈન ધર્મના બહુ જ પ્રભાવિક 'શ્રીપૂજ્ય રહે છે. તેમને મળીએ તો આપણું કામ ફતેહ થાય.

આથી બધા વિદ્વાનો એકત્ર થઈ એ વૃદ્ધ મહાત્માના ઉપાશ્રયે આવ્યા. અને રાજાના પ્રશ્નનો ખુલાસો પૂછયો, ત્યારે તેમણે કહ્યું કે, "તમે કોઈ પ્રકારની ચિંતા કરશો નહિ, પરંતુ આવતી કાલે કચેરી ભરાય ત્યારે મને બોલાવજો, એટલે હું તે પ્રશ્નનો ખુલાસો કરી આપીશ."

આ સાંભળી બધા વિદ્વાનો બહુજ ખુશ થયા, સૌ પોતપોતાના સ્થાનકે ગયા. ત્યારે એ વૃદ્ધ મહાપુરૂષે ભક્તામર સ્તોત્રના ૨૦ મા શ્લોકનું વિધિ પૂર્વક આરાધન કરી તેમણે શાસન દેવીને બોલાવી તે પ્રશ્નનો જવાબ મેળવી લીધો.

બીજે દિવસે જ્યારે કચેરી ભરાઈ ત્યારે એ વૃદ્ધ મહાત્મા પણ ત્યાં પધાર્યા, એટલે રાજાએ પોતાના પ્રશ્નનો ખુલાસો માગ્યો. ત્યારે વૃદ્ધ 'શ્રી પૂજ્યે' ઉભા થઈ ને કહ્યું, કે "હે રાજન્ ! આજથી બારમા દિવસે તારી રાણીને એક તેજસ્વી પુત્ર અવતરસે, અને તારી પછી તે રાજા થઈ સુંદર રીતે રાજ્ય ચલાવશે. તેની નિશાની તરીકે તમારા રાજ્યનો મુખ્ય હાથી પટ્ટહસ્તી મરણ પામશે.

રાજા આ જવાબ સાંભળી બહુજ ખુશ થયો, અને આખા નગરમાં પ્રથમથી જ ઉત્સવ ઉજવવાની તૈયારી કરવા લાગ્યો.

એક પછી એક એમ ૧૧ દિવસો પસાર થયા અને બારમા દિવસે પ્રભાતમાં રાજ્યનો મુખ્ય હાથી એકાએક મરણ પામ્યો અને તેજ વખતે રાણીને પુત્ર અવતર્યો.

રાજા આ જાણીને બહુજ ખુશ થયો અને તેજ દિવસે કચેરી બોલાવી બધા સભાજનો સહિત તે વૃદ્ધ મહાત્માના ઉપાશ્રયે ગયા. અને વંદન કરી તેમનું બહુમાન કર્યું.

એ પછી એ વૃદ્ધ 'શ્રી પૂજ્યે પણ અવસર જાણી રાજાને જૈન ધર્મનો ઉપદેશ કર્યો અને ભક્તામર સ્તોત્રનો મહિમા કહી સંભળાવ્યો. ત્યારે રાજાએ તથા બીજા ઘણા માણસોએ જૈન ધર્મ અંગીકાર કર્યો. આથી જૈન ધર્મનો પ્રભાવ ઘણોજ વધ્યો.

તમે પણ આવા પવિત્ર સ્તોત્રનું સ્મરણ કરવું ચુકશો નહિ.

તા. ક-આજના સાધુઓએ આવી ગુપ્ત વાતો કોઈને ન કરવી જોઈએ.

મન્યે વરં હરિહરાદય એવ દષ્ટા,
દષ્ટેષુ યેષુ હૃદયં ત્વયિ તોષમેતિ;
કિં વીક્ષિતેન ભવતા ભુવિ યેન નાન્યઃ,
કશ્ચિન્મનો હરિત નાથ ભવાંતરેડપિ ॥ ૨૧ ॥

અર્થઃ- હે નાથ ! હરિહરાદિ દેવોને મેં દીઠા, તે સારું જ થયું, કારણ કે એમને દેખ્યા છતાં મારૂં ચિત્ત આપના વિષેજ સંતુષ્ટ થાય છે. અને આ લોકમાં આપને દેખી લેવાથી વિશેષ લાભ એ થયો કે હવે કોઈ પણ જન્માન્તકમાં કોઈ અન્ય દેવ મારા મનને હરી શકશે નહિ.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो पणणसमणाणं ॥

मंत्र : ॐ नमः श्री माणिभद्र जय विजय अपराजितो सर्व सौभाग्य सर्व सौख्यं कुरु कुरु स्वाहा ॥

આ એકવીસમા કાવ્ય-મૂલમંત્રને અઠ્ઠમ તપથી સિદ્ધ કરીને દરરોજ ત્રણ કાલી માલા ગણવાથી સર્વ લોકો પ્રસન્ન થાય છે.

શ્લોક ૨૧ ને બતાવનારી કથા

અનેક ગામોમાં વિહાર કરી પવિત્ર ઉપદેશ આપતા આપતા શ્રી દેવેન્દ્રસૂરિ મહારાજ આજે ગુજરાતના એક સુંદર પુર નામના ગામમાં આવી પહોંચ્યા. ગામમાં તપાસ કરી તો ન મળે જૈન મંદિર કે ન મળે ઉપાશ્રય. એટલે સૂરિજીએ ગામના એક વૃદ્ધ પુરૂષને બોલાવી હકીકત પૂછી તો માલમ પડ્યું કે પહેલાં આ ગામમાં ઘણા જૈનો હતા. પરંતુ મુનિમહાસાજના વિહાર વિના અને બ્રાહ્મણોના જોરથી ઘણા જૈનો અન્ય ધર્મી થઈ ગયા છે.

આ હકીકત સાંભળીને સૂરિજીએ ગામ વચ્ચે આવેલા એક વિશાળ શિવ મંદિરમાં જ ઊતારો નાખ્યો. જૈન સાધુ શિવ ધર્મને માને છે, જેથી શિવ મંદિરમાં ઉતરે એ હકીકત જાણીને ઘણા માણસો આ સાધુ મુનિરાજને જોવા એકઠા થઈ ગયા. ત્યારે લાગ સાધીને સૂરિજીએ ત્યાગ ધર્મના ઉપદેશ દેવા માંડ્યો. તેમાં ધર્મ શું ? અને સત્યધર્મ કેવો હોઈ શકે તથા અન્ય ધર્મ કરતાં જૈન ધર્મમાં શું વિશેષતા છે, તે બધું યુક્તિથી વિગતવાર સમજાવ્યું.

(સિદ્ધપુર પાટણમાં તેજો-દ્વેષી બ્રાહ્મણોને તથા કુમારપાલ રાજાને ધર્મ પમાડવા માટે કલિકાલ સર્વજ્ઞ હેમચન્દ્ર સૂરિશ્વરજી મહારાજ પધાર્યા હતા. અનેકને જૈન ધર્મ પમાડ્યો હતી.)

ઘણા માણસોને જૈન ધર્મ ઉપર શ્રદ્ધા બેઠી. પરંતુ આથી બ્રાહ્મણો બહુજ રોષે ભરાયા અને મહારાજને ઘસડી મંદિરમાંથી કાઢવા લાગ્યા ત્યારે સૂરિજીએ આ ભક્તામરના ૨૧ મા શ્લોકનું સ્મરણ કર્યું. અને ઘણી મહેનત કર્યા છતાં મહારાજ તો જરા પણ ત્યાંથી ખસ્યા નહિ. ત્યારે બ્રાહ્મણોએ તેમને જાડા દોરડાથી બાંધવા માંડ્યા. પરંતુ દોરડાના

ટુકડે ટુકડા થઈ ગયા અને સૂરિજીને તો કંઈ થયું નહિ. આ ચમત્કાર જાણી બ્રાહ્મણો પણ આ મહાપુરુષને સતાવવામાં સાર નથી એમ સમજી તેમને નમી પડ્યા, અને ક્ષમા માગી, ત્યારે સૂરિજીએ જૈન ધર્મનો ઉપદેશ આપી ઘણા માણસોને ફરી જૈન બનાવ્યા.

ધન્ય છે એવા પવિત્ર મુનિરાજને કે જેઓ પોતે અનેક કષ્ટો સહન કરીને જૈન ધર્મનો મહિમા વધાર્યો છે.

સ્રીણાં શતાનિ શતશો જનયન્તિ પુત્રાન્
નાન્યા સુતં ત્વદુપમં જનની પ્રસૂતા;
સર્વા દિશો દધતિ ભાનિ સહસ્રરશ્મં,
પ્રાચ્યેવ દિગ્જનયતિ સ્ફુરદશુજાલમ્ ॥ ૨ ૨ ॥

અર્થ:-જેવી રીતે તારાનો સમૂહ સઘળી દિશા ઓ ધારણા કરે છે. પરંતુ સ્ફુરાયમાન તેજસ્વી હજાર કિરણોવાળો સૂર્ય તો માત્ર પૂર્વ દિશાજ ધારણ કરે છે. તેવી રીતે સેંકડો સ્ત્રીઓ પુત્રને જન્મ આપે છે. પરંતુ આપ સરખા પુત્રને કોઈ બીજી માતા જન્મ આપી શકતી નથી.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो आगासगामीणं

मंत्र : ॐ नमो श्री वीरं जृंभय जृंभय मोहय मोहय स्तंभयः स्तंभय अवधारणं कुरु कुरु स्वाहा

આ બાવીસમા કાવ્ય-મંત્રને સિદ્ધ કરી (યોગી પુરુષનો સહકાર લઈ આરાધવો) તે મૂલમંત્રથી હલદરની એક ગાંઠ લઈને ૧૦૮ વાર મંત્રીને રોગીને ખવડાવીએ તો રોગીને નડતા શાકીની- ભૂત-પ્રેત આદિ દૂર જાય અથવા રોગનો નાશ થાય જેના ઉપર પીડા થતી હોય તેવા સ્ત્રી પુરુષને સવાર-સાંજે બે વાર મંત્રીને ૨૧ દિન સુધી આપવાથી દોષ દૂર થાય.

શ્લોક ૨૨ ના પ્રભાવ બતાવનારી કથા.

કુન્દનપુરના રાજા દેવધરની સભામાં આજે બૌદ્ધ મુનિ અને જૈન મુનિ વાદવિવાદ કરવાના છે. એવી વાત સાંભળીને ઘણા માણસો રાજાની કચેરીમાં એકઠા થયા છે.

સમય થતાં રાજા પણ આવ્યો. અને સભાજનોના પ્રણામ ઝીલતો તે પોતાના આસને બેઠો.

આ તરફ બૌદ્ધમુનિ પ્રભાકર અને જૈનમુનિ મતિસાગર પણ રાજાની આજ્ઞા થતાં શાસ્ત્રાર્થ કરવા તૈયાર થયા. ત્યારે મતિસાગરે પ્રથમ એક ચિત્તે ભક્તામરના આ ૨૨ મા શ્લોકનું ચિંતવન કરી દેવના આશીર્વાદ મેળવ્યા. પછી મુનિ પ્રભાકર સાથે વાદવિવાદ શરૂ કર્યો. તેમાં બૌદ્ધ મતના એકાંતવાદને ઘણી દલીલો વડે તોડીને જૈનના અનેકાંતવાદને સાબીત કર્યો.

આથી રાજા વિગેરે બહુજ ખુશ થયા અને જૈન ધર્મની શ્રેષ્ઠતા સ્વીકારી.

પોતાનું અપમાન થવાથી શરમાયેલો પ્રભાકર ત્યાંથી ચાલ્યો ગયો. અને આ અપમાનનું વેર લેવા તે ઉપાયો શોધવા લાગ્યો. પરંતુ તેવામાં અચાનકજ તે અકાળે મરણ પામવાથી યક્ષ પણે ઉત્પન્ન થયો, અને રાજા દેવધરને અનેક ચમત્કારો દેખાડી પોતાની પૂજા કરાવવા લાગ્યો. વળી નગરના બધા જૈનોને હેરાન કરવા લાગ્યો.

ઘણા દિવસે એજ મતિસાગર મુનિ ફરતા ફરતા કુન્દનપુરમાં આવી પહોંચ્યા અને નગરના જૈનોએ યક્ષ તરફથી થતી હેરાનગતી આ મુનિને કહી દેખાડી, તેથી એ મતિસાગર મહારાજ આ ૨૨ શ્લોકનું સ્મરણ કરી યક્ષના મંદિરમાં જઇ યક્ષની પ્રતિમા સામે પગ કરીને સૂઈ ગયા.

આથી યક્ષ ઘણોજ કોપાયમાન થયો અને મુનિને અનેક પ્રકારનો ભય બતાવ્યો. પરંતુ મતિસાગર મહારાજ તો જરા પણ ડગ્યા નહિ. આથી થાકીને યક્ષે રાજાને કહ્યું કે "હે રાજન્! જે દેવની તમે પૂજા કરો છો અને જેનાથી તમે સુખી થયા છો, તે દેવની એક જૈન સાધુ અવગણના કરે છે. તે ઠીક નથી."

રાજા આ સાંભળીને એકદમ રોષે ભરાયો. અને તરત સાધુને પકડી લાવવા એકદમ માણસો મોકલ્યા.

ઘણા માણસો પકડવા જાય છે. પરંતુ જનારા માણસો આંધળા થઈ જવાથી સાધુને પકડી શકતા નથી. આથી તેઓએ ચારે તરફ સાધુને ફટકા મારવા માંડ્યા; પરંતુ તે ફટકા મહારાજના બદલે રાજાની પીઠ ઉપર વાગવા લાગ્યા. તેથી રાજા બૂમાબૂમ કરવા લાગ્યો, તેથી બીજા માણસોને એકદમ મોકલીને મહારાજને માર મારતા બંધ રખાવ્યા. ચમત્કાર ત્યાં નમસ્કાર.

રાજા પણ આ ચમત્કારથી એ મુનિના દર્શનાર્થે ઘણા માણસો સહિત યક્ષના મંદિરે ગયો, અને મતિસાગરના ચરણમાં નમી પડ્યો. ત્યારે મતિસાગરે વાદવિવાદ વખતે થયેલ હારને સંભારીને પહેલાનું વેર રાખી, પ્રભાકર મુનિ કેવી રીતે અત્યારે યક્ષ થઇ લોકોને હેરાન કરતો હતો તે કહી બતાવ્યું. આથી રાજા ઘણોજ નવાઇ પામ્યો અને જૈનધર્મને અંગીકાર કર્યો. તથા યક્ષના મંદિરને બદલે સુંદર જિનચૈત્ય બંધાવી ભક્તિ પૂર્વક સેવા પૂજા કરવા લાગ્યો.

તમે પણ જો શાંત ચિત્તે શ્રદ્ધા પૂર્વક નિરંતર આ સ્ત્રોત્રનું સ્મરણ કરશો તો જરૂર ચમત્કાર જોઈ શકશો. કારણ કે શુદ્ધ ધર્મ ઈચ્છિત ફળને આપનાર છે.

ત્વામામનન્તિ મુનિયઃ પરમં પુમાંસ,
માદિત્યવર્ણમમલં, તમસઃ પરસ્તાત
ત્વામેવ સમ્યગુપલભ્ય, જયન્તિ મૃત્યું
નાન્યઃ શિવઃ શિવપદસ્ય મનીન્દ્ર પન્થાઃ ॥ ૨૩ ॥

અર્થઃ-હે મુનીન્દ્ર ! મુનિઓ આપને શ્રેષ્ટ મનુષ્યં માને છે અને અંધકારની સમીપ સૂર્યની સમાન કાંતિવાળા અને નિર્મળ એવા આપને જાણવા પણ તે મૃત્યુને જીતે છે. વળી આપના સિવાય ઉપદ્રવ રહિત મોક્ષનો બીજો કોઈ માર્ગ નથી.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो आसीविषाणं ॥

मंत्र : ॐ नमो भगवात जयवति परम समीहितार्थ मौक्ष- सौरव्यं कुरु कुरु स्वाहा ॥

આ ત્રેવીસમા કાવ્ય મંત્રને જપવાથી શરીરની રક્ષા થાય, છે. તેમજ વળગાડ વિગેરે વિગેરે ઉપદ્રવ થતો નથી.

શ્લોક ૨૩ માનો પ્રભાવ બતાવનારી કથા.

ઉજ્જયિની નગરીના પૂર્વ ભાગમાં બે માઈલ દૂર એક ચંડિકા દેવીનું સ્થાનક આવેલું છે. ત્યાં ઘણાં હલકા માણસો પોતાની ઈચ્છાને સંતોષવા માટે દેવીના નામે અનેક પશુઓનો વધ કરે છે,. મંદિરની આસપાસ નાની ધર્મશાળા છે. વચમાં ચોગાનમાં મંદિર પાસે મરી ગયેલા પશુઓનાં હાડકાં, લોહી, અને ચામડાં ચારે તરફ ગંધાય છે. તેથી તે જગ્યા બહુજ બીહામણી અને ભયંકર લાગે છે.

એક વખત કોઈ જૈન મુનિરાજ પોતાના બે ત્રણ શિષ્યો સહિત ઉજ્જયિની તરફ આવવા નીકળ્યા, પરંતુ બે માઈલને છેટે દિવસ અસ્ત થવાની તૈયારી થવાથી અને બીજી કોઈ જગ્યાએ તે સમયે પહોંચી શકાય

તેમ ન રહેવાથી તેઓ નજીકમાં રહેલી ચિંડિકા દેવીની ધર્મશાળામાંજ રાત્રી પસાર કરવા માટે રહ્યા.

નિત્ય કાર્યથી પરવારી તે મુનિ રાત્રીના સમયે ધ્યાનસ્થ રહ્યા. તેવામાં ચંડિકા દેવી પ્રગટ થઈ, અને પોતાની હદમાં આવા મુનિને જોઈ ક્રોધે ભરાઈ, તેમને ઉપસર્ગ કરવા લાગી. દેવ- દેવી ધારે તે કષ્ટ આપી શકે.

ઘડીમાં સિંહનું ભયંકર રૂપ ધારણ કરે છે, તો ઘડીમાં વાઘ થાય, વળી સર્પ થઈને મુનિની સામા ભયંકર ફુંફાડા મારે, છે, પરંતુ મુનિ તો આનાથી જરાય ડગ્યા નહિ, અને ભક્તામર સ્તોત્રના ૨૩ મા શ્લોકનું ધ્યાન કરવા લાગ્યા. ત્યારે ક્રોધે ભરાયેલી ચંડિકા દેવી એકદમ તલવાર લઈને મુનિને મારવા દોડી. ત્યાં તો તેની તલવારના ઉંચેને ઉંચેજ ટુકડા થઈ ગયા, અને તેજના અંબાર સરખી ચક્કેશ્વરી દેવી પ્રગટ થઈ. આ ભક્તામરનો સાક્ષાત પ્રભાવ.

મુનિના મહાન્ ગુણોનું વર્ણન કર્યું અને આવાં અપરાધથી કેવાં દુષ્ટ ફળ ભોગવવાં પડે છે તે શાન્ત શબ્દોમાં કહી બતાવ્યું. આથી ચંડિકાદેવીને પોતાની ભૂલ સમજાઈ ! ત્યારે મુનિની ક્ષમા માગી અને બોલી કે "હે મુનિરાજ ! આપ જે આજ્ઞા ફરમાવો તે પ્રમાણે હું વર્તવાને તૈયાર છું"

મુનિએ પણ સમય અનુકુળ જાણી કહ્યું, "હે દેવી ! જો તું તારૂં વચન પાળવાને તૈયાર હોય તો હું એટલું જ કહું છું કે, તારા નિમિત્તે થતી આ નિર્દોષ પ્રાણીઓની કતલ બંધ કર અને તારા અજ્ઞાની ભક્તોને દુર્ગતિમાં પડતા બચાવ.

દેવીને પણ આ ગમ્યું અને ત્યારથી તેણે હિંસા બંધ કરાવી. પોતાના ભક્તોને પણ મુનિના ઉપદેશ પ્રમાણે વર્તવાની આજ્ઞા કરી.

ધન્ય છે એવા પવિત્ર મુનિરાજને કે જેમણે એક મિથ્યાત્વી દેવીને પણ પ્રતિબોધ પમાડ્યો.

પ્રયત્નથી શું સાધ્યું થતું નથી ? તમે પણ આ પવિત્ર સ્તોત્રને આરાધવાનો પ્રયત્ન જરૂર કરજો.

વ્યંતર જાય છે

ત્વામવ્યયં વિભુમચિંત્યમસંખ્યમાદ્યં,
બ્રહ્માણમીશ્વરમનન્તનઙ્ગ કેતમ્.
યોગીશ્વરં વિદિતયોગમનેકમેકં,
જ્ઞાનસ્વરૂપમમલં પ્રવદન્તિઃ સન્તઃ ॥ ૨૪ ॥

અર્થઃ-હે પ્રભુ ! સન્તજનો આપને ક્ષય રહિત, પ્રભુ, અચિંત્ય, ગુણ સંખ્યા રહિત, પહેલા તીર્થંકર બ્રહ્મરૂપ, ઈશ્વર, અનંત, કામનો નાશ કરવાને કેતુ સરખા, યોગીશ્વર, યોગવેત્તા, અનેક એક જ્ઞાનસ્વરૂપ તથા પાપમલથી રહિત કહે છે.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो अरिहंताणं नमो दिट्टिविसाणं ॥

मंत्र : ॐ नमो भगवते वद्धमाण सामिस्स सर्व समीदितं कुरु कुरु स्वाहा -

આ ચોવીસમા કાવ્ય મંત્રનો ૧૦૮ વાર જાપ કરવાથી માથાનો વાયુ મટે, આધાશીશી મટે વળી ૨૪-૨૫-૨૬ ત્રણે ગાથાઓ અટ્ઠમ તપ કરી સિદ્ધ કરવાથી ગમે તેવી ભયંકરમાં ભયંકર આપત્તિઓને ગાથાઓના પાઠ કરવા માત્રથી જાય છે. વળી મદારીના ખેલ સફલ ન થવા દેવા માટે પણ ભક્તામરની અમુક ગાથાઓ કામ આપે છે. કારણ કે તીર્થંકરોની જે ભક્તિ-તીર્થંકર પરમાત્માની જે શક્તિ છે તેવી

દુનિયામાં કોઈપણ વ્યક્તિની નથી.

બુદ્ધસ્ત્વમેવ વિબુધાર્ચિતબુદ્ધિબોધાત્,
ત્વં શંકરોડસિ ભુવનત્રાયશંકરત્વા ત્;
ધાતાસિ ધીર શિવમાર્ગવિધેર્વિધનાત્;
વ્યકતં ત્વમેવ ભગવન્પુરૂષોત્તમોડસિ ॥ ૨૫ ॥

અર્થઃ-હે વિબુધાર્ચિત ! આપ બુદ્ધિનો બોધ કરો તેથી આપજ બુદ્ધ છો, અને ત્રણ ભુવનના કલ્યાણના કરવાવાળા હોવાથી આપજ શંકર છો. હે ધીર ! આપ મોક્ષ માર્ગની વિધિનું વિધાન કરનારા છો તેથી આપજ ધાતાવિધાતા છો, અને હે ભગવન્ ! આપજ સાક્ષાત્ પુરુષોત્તમ છો !

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो उग्गतवाणं ॥

मंत्र : ॐ नमो भगवते जये विजये अपराजिते सर्व सौभाग्यं सर्व सौरव्यं कुरु कुरु स्वाहा ॥

આ પચ્ચીસમા કાવ્ય-મંત્રને યોગી પૂરૂષો જ સાધી શકે, (યોગી હોય તે ભોગી ન હોય) ભોગી પુરુષો કદાચ સાધે તો સફળતા મળવી તે તેના ભાગ્યની બલિહારી. આ મંત્રને ૧૦૮ વાર જપીને (હાથમાં કંઈક લગાડીને) ઉકલતા તેલની કઢાઈમાં હાથ નાખો તો બળે નહિ, ગરમ ગોળો પકડે તો દાઝે નહિ.

શ્લોક ૨૪-૨૫ નો પ્રભાવ બતાવનારી કથા

વસંતઋતુ પુર બહારમાં ખીલી રહી હતી. લીલા આંબા ઉપર બેસી કોયલ મીઠા ટહુકા કરતી હતી. ચારે તરફથી સુવાસિત મીઠો પવન પ્રસરી રહ્યો હતો. તેવા સુંદર ઉપવનમાં આજે સૂર્યપુરનો રાજા અજિતસિંહ પોતાની પટ્ટરાણીઓ સહિત વસંતઋતુનો ઉત્સવ ઉજવવા

આવ્યો હતો. રાણીઓ તો આવા મીઠા આનંદને અનુભવવા તલસી રહી હતી. એટલે ઉપવનમાં ચારે તરફ ભમતી, મનગમતા ફૂલોને ચુંટતી, અને અંદર અંદર મીઠી મશ્કરી કરતી આનંદ લુંટી રહી હતી. તેવામાં તેઓના જોવામાં એક પત્થર આવ્યો. તેના ઉપર સિંદુર અને તેલ ચઢાવેલું હતું, તેલની ચીકાશથી આખો પત્થર ગંદો દેખાતો હતો. એટ્લે એક રાણીને સૂગ ચઢી અને તેના ઉપર થુંકી. થોડીવારે બીજી રાણી પણ થુંકી અને તેમને જોઈને મઝા ખાતર બધી રાણીઓએ વારાફરતી તે પત્થર ઉપર થુંકવા માંડ્યું.

પરંતુ એકાએક આ શું ? બધી રાણીઓ ગોળ ગોળ ફરવા જ લાગી. હસતી જાય-ચાળા કરતી જાય અને ગાતી જાય પણ ફરતી બંધજ ન રહે. ખૂબ ફર્યા પછી જ્યાં ત્યાં ગાંડાની માફ ક દોડવા લાગી. રાજા-પ્રધાન વિગેરેએ આ જોયું પ્રથમ તો તેઓ આનંદ કરતાં હશે એમ માન્યું; પણ જ્યારે મર્યાદા પણ ન સાચવવા લાગી ત્યારે તેઓને લાગ્યું કે નક્કી કાંઈક વળગાડ વળગ્યો લાગે છે. ખરેખર હતું પણ તેમજ કારણ કે જે પત્થર ઉપર તેઓ બધી થુંકી હતી, તે પત્થરમાં એક વ્યતંરનો વાસ હતો. અને પોતાના ઉપર થુંકવાથી તે બધી રાણીઓને તે વ્યંતર વળગ્યો હતો.

ચારે તરફ આનંદ આનંદ વર્તતો હતો. તેમાં ભંગાણ પડ્યું અને રાજા, પ્રધાન વિગેરે વિતારમાં પડ્યા. તરત જ મંત્ર-તંત્ર જાણનારાઓને બોલાવ્યા. ચારે તરફ માણસો દોડાવ્યા, ખૂબ ધૂપધુમાડા કર્યા, અનેક પ્રકારના મંત્રો ભણાયા, માથું પછાડી પછાડી ભૂવાઓ ધુણવા લાગ્યા; પણ કોપથી વ્યંતર જરા પણ ખસ્યો નહિ. આથી રાજા તો ખૂબ મુંઝાવા લાગ્યો અને તેના ઉપાય માટે વિચાર કરવા લાગ્યો.

ગામે ગામ વિહાર કરી પવિત્ર ચારિત્રને પાળતા શાંત કીર્તિ મુનિરાજ અચાનક જ પોતાના શિષ્ય મંડળ સહિત આગલા ગામથી

વિહાર કરી સૂર્યપુર તરફ જતા હતા. તેઓ આ ઉપવન પાસેથી પસાર થતા થાક લાગવાથી એક વૃક્ષની છાયામાં જરા આરામ લેવા બેઠા હતા. ત્યાંજ રાજાના દોડધામ કરતા માણસોએ આ શાંતકીર્તિ મુનિરાજને જોયા. અને કદાચ આ મહાત્મા પણ કાંઈક ઉપચાર જાણતા હશે એમ ધારીને તેઓ પાસે ગયા અને નિવેદન કર્યું કે "કોઈ પવિત્ર મુનિરાજ આ ઉપવનની નજીકમાંજ એક ઝાડ નીચે વિસામો લેવા બેઠા છે. જો આપની રજા હોય તો બોલાવીએ, કદાચ તેઓ કંઈક ઉપચાર પણ જાણતા હશે."

રાજા તો આ સ્થિતિથી કંટાળ્યો હતો, એટલે તુરતજ રજા આપવાને બદલે પોતે જ તે માણસોની સાથે જ્યાં શાંતકીર્તિ મુનિ વિસામો લેવા બેઠા હતા ત્યાં પહોંચ્યો. અને નમસ્કાર કરી નીચે બેઠો. પછી પોતાને આવેલી મુશ્કેલી કહી સંભળાવી. મુનિરાજ તો આ અચાનક આ વી પડેલા પ્રસંગનો વિચાર કરી પરિણામે લાભ જાણી ત્યાંજ શાન્ત ચિત્તે ભક્તામર સ્તોત્રની ૨૪-૨૫ એ બે શ્લોકોનું સ્મરણ કરી અને એક લોટો પાણી બે શ્લોકોના મંત્ર વડે મંત્રી આપ્યો. (આ કાર્ય ગીતાર્થ મુનિને જ શોભે)

રાજાએ તે મંત્રેલું પાણી રાણીઓને છાંટ્યું તો વળગેલો પિશાચ ચીસ પાડી નાસી ગયો.

રાજા આ ચમત્કારથી એટલો બધો નવાઇ પામ્યો કે ત્યારથી તેણે જૈનધર્મ અંગીકાર કર્યો; અને શાંતકીર્તિ મુનિ પાસેથી ભક્તામર સ્તોત્રનો વિધિપૂર્વક અભ્યાસ કર્યો.

જે પ્રભુના સ્મરણથી મોહ જેવો ભયંકર વ્યંતર પણ નાસી જાય છે, તો પછી આ વળગાડ દૂર થાય તેમાં આશ્ચર્ય જ નથી. તમે એવું પ્રભુ સ્મરણ ક્યારે કરશો ?

તુભ્યં નમસ્ત્રિભુવનાર્તિહરાય નાથ,
તુભ્યં નમઃ ક્ષિતિતલામલભૂષણાય;
તુભ્યં નમસ્ત્રિજગતઃ પરમેશ્વરાય,
તુભ્યં નમો જિન ભવોદધિશોષાણાય. ॥ ૨૬ ॥

અર્થઃ-હે નાથ ! ત્રિભુવનના દુઃખોને નષ્ટ કરનાર આપને મારા નસ્કાર છે. પૃથ્વીના તળને વિષે નિર્મળ અલંકારરૂપ આપને મારા નમસ્કાર છે. હે ત્રણ જગતના પરમેશ્વર ! આપને મારા નમસ્કાર છે. હે જિનેન્દ્ર ! ભવ સમુદ્રનું શોષણ કરનારા ! આપને નમસ્કાર હો.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हँ नमो दित्ततवाणं ॥

मंत्र : ॐ नमो भगवति ॐ ही श्रीं क्लीं हँ हः परजन शांति व्यवहारे जयं कुरु कुरु स्वाहा - अथवा ॐ नमो भगवति ॐ हीं श्रीं कलीं हूः पुरुषस्त्रीजन- जन्म जीवआत्ति पीडानिवारणं कुरु कुरु स्वाहा ॥

આ છવીસમા કવ્ય મંત્રને ૨૧ વાર ગણી તેલ અથવા પાણી મંત્રીને સ્ત્રીને પાવાથી છૂટા છેડા થાય છે-અથવા સ્વપતિના અંગૂઠાનું જલ ઉપરોક્ત મંત્ર-ગાથાથી મંત્રિત કરી પીવડાવાથી પણ ગર્ભવતી સ્ત્રીના છૂટા છેડા થાય છે.

શ્લોક ૨૬ નો પ્રભાવ બતાવનારી કથા

પાટલીપુર નગરમાં ધનમિત્ર નામે એક શેઠ રહેતા હતા. નામ તો ધનમિત્ર હતું. છતાં ધનની સાથે તેમને મિત્રતા ન હતી ઉલટી દુશ્મનાવટ હતી. એટલે જન્મથીજ તેઓ બહુ ગરીબ હતા. તો પણ માતાપિતાના સંસ્કાર એવા સારા કે ધનમિત્ર શેઠ નિરંતર ધર્મકાર્યમાં તત્પર રહેતા.

તે નગરમાં વિજયદેવ નામે કોઈ પવિત્ર મુનિરાજ ફરતા ફરતા

આવી ચઢ્યા. તેમનો સુંદર ઉપદેશ ને પવિત્ર ચારિત્ર જોઈ ને ધનમિત્ર શેઠ નિરંતર તેમનું વ્યાખ્યાન સાંભળવા જવા લાગ્યા.

એક વખત વિજયદેવસૂરિએ બ્રહ્મચર્ય એ વિષય ઉપર સુંદર વ્યાખ્યાન આપ્યું, અને ધનમિત્ર શેઠે ત્યાંજ બે નિયમો નીચે મુજબ લીધા.

૧. પરસ્ત્રીના માતા સમાન ગણવી

૨. ભક્તામર સ્તોત્રનું દરરોજ સ્મરણ કર્યા પછીજ ભોજન કરવું.

આ નિયમોને બરાબર પાળતાં કેટલોક સમય વીતી ગયો. તેવામાં એકવાર ધનમિત્ર શેઠે ધન મેળવવા માટે પરદેશ જવા વિચાર કર્યો અને બનતી થોડી ઘણી તૈયારી કરી પ્રયાણ કર્યું. કેટલાક દિવસે તેઓ વસંતપુરમાં આવી પહોંચ્યા.

પોતે અજાણ્યા હોવાથી ક્યાં જવું ? શું કરવું, વિગેરે વિચારો કરતાં એક મકાનના ઓટલા ઉપર બેઠા. ત્યાંજ નજીકમાંથી પસાર થતી એક રૂપ યૌવન સંપન્નશાળી સ્ત્રીએ તેમને બોલાવ્યા અને કહ્યું, 'હે શેઠ ! તમે આમ કેમ બેઠા છો ? ચાલો મારે ત્યાં'. શેઠ તો પ્રથમ આવી અજાણી સ્ત્રીના આવા વચનોથી નવાઈ પામ્યો. પરંતુ પોતે અજાણ્યો હોવાથી કાંઈક રાહત મળશે, એમ ધારીને સ્ત્રીની સાથે ચાલવા લાગ્યો.

પોતાનું મકાન આવ્યા પછી પેલી સ્ત્રીએ એ શેઠનાં પહેરેલાં કપડાં ઉતારાવીને બીજાં નવાં કપડાં આપ્યાં. અને સ્વચ્છ પાણીથી ન્હવરાવી શેઠનો થાક ઉતાર્યો, પછી પોતે શેઠને કહેવા લાગી. 'હે શેઠ ! આ મકાન આપનું જ છે, આપ અહીં રહો અને મારી સાથે રહીને આનંદ કરો.'

ધનમિત્ર શેઠ તો આ વચનો સાંભળી પોતે કેવી રીતે ફસાયો હતો તે સમજી ગયો. તેને પોતાનો નિયમ યાદ આવ્યો અને તુરજ ઉભો થઈ ચાલવા લાગ્યો. તેટલામાં પેલી સ્ત્રીના માણસોએ તેને રોક્યો અને ઘણો

ઘણો સમજાવ્યો. પરંતુ શેઠ તો પોતાનો નિયમમાં મક્કમ રહ્યો. અને આ ધર્મ સંકટમાંથી બચવા ત્યાંજ આંખો બંધ કરી એક ચિત્તે ભક્તામર સ્તોત્રના-૨૬મા શ્લોકનું સ્મરણ કરવા લાગ્યો.

થોડીવારમાં તો એ મકાન ન મળે અને કોઈ સ્ત્રી પણ ન મળે. પરંતુ એ ધનમિત્ર શેઠની સામે તેજ તેજના અંબાર સરખો દેવ પ્રત્યક્ષ થયો અને બોલ્યો કે, 'હે શેઠ! તમારો નિયમ તોડાવવા માટે જ મેં આ પ્રમાણેની માયા જાળ ઉભી તકી હતી. પરંતુ તમારી મક્કમતાથી હું બહુ ખુશ થયો છું. અને તમારૂં દારિદ્ર દૂર કરવા આ પાંચ રત્નો આપું છું,' એમ કહીને દેવે પાંચ કિંમતી રત્નો આપીને પોતાને સ્થાને ચાલ્યો ગયો. ત્યારે શેઠ તો આ બધું એકદમ શી રીતે બન્યું તેનો વિચાર કરતો કરતો પાંચ રત્નો લઈ ને પાટલીપુર નગર તરફ આવવા માટે નીકળ્યો; પ્રથમ કરતાં પણ વિશેષ શ્રદ્ધા પૂર્વક એ ભક્તામર સ્તોત્રનું આરાધન કરવા લાગ્યો. અનુભવ થયા પછી ભક્તિમાં વધુ આનંદ અને ભક્તિ વધે છે.

ત્યારથી તે શેઠ હંમેશાં દુઃખના સમયમાં તો દરેકને ભક્તામર સ્તોત્રનું જ આરાધના કરવાની સલાહ આપતો, કારણ કે આ પવિત્ર સ્તોત્રના આરાધનથી જો કર્મ રૂપી વિકાર શાંત થાય છે તો આ કૃત્રિમ વિકાર શાંત થાય તેમાં શી નવાઈ છે?

કો વિસ્મયોऽત્ર યદિ નામ ગુણૈરશેષૈ-
સ્ત્વં સંશ્રિતો નિરવકાશતયા મુનીશ !
દોષૈરુપાત્તવિવિધાશ્રયજાતગર્વૈઃ,
સ્વપ્નાંતરેऽપિ ન કદાચિદપીક્ષિતોऽસિ ॥ ૨૭ ॥

અર્થઃ-હે મુનીશ્વર ? આપ સમસ્ત ગુણોના પરિપૂર્ણ આશ્રયરૂપ સ્થાન હો તો તેમાં આશ્ચર્ય શું છે ? વિવિધ આશ્રયોથી ઉત્પન્ન થયેલા અહંકારરૂપ દોષોએ કરી તમને લોકોએ સ્વપ્નામાં કદી દીઢેલા નથી.

ऋद्धि : ॐ अर्हं नमो तत्ततवाणं ॥

मंत्र : ॐ नमो चक्रेश्वरीदेवी चक्रधारिणी चक्रेणानुं कुलं साधय साधय शत्रुन् उन्मूलय स्वाहा ॥

આ સત્તાવીસમા કાવ્ય-મંત્રનો કાળી માળાથી જાપ કરીને સિદ્ધ કરવો. ત્યાર બાદ જાપ કરતાં કાળી ધોતી પહેરવી, કાળો કપડો ઓઢવો, મરી પ્રમુખનો હોમ કરવો. અલુણું જમવું. જેથી શત્રુ તરીકેનું જેનું ઉચ્ચારણ હશે તે પરેશાન થશે. તાંત્રિકો પણ શત્રુના ઉચ્ચાટન માટે કાળા કપડાં તથા અમુક દિવસની ગધેડાની પગની રજનો ઉપયોગ કરી શત્રુની પીઠ ઉપર નાંખે છે.

શ્લોક ૨૭નો પ્રભાવ બતાવનારી કથા

ગુજરાતના રમ્ય પ્રદેશમાં ગોદાવરી નદી વહી રહી છે. તેના કિનારા ઉપર વસેલું પૈઠણપુર નગર પણ અનેક ઉંચાનીચા સુંદર મકાનોથી શોભી રહ્યું છે, વળી ત્યાંનો હરિસિંહ રાજા પણ ન્યાયી અને પ્રજાને ઘણો પ્રિય છે.

રાજા સર્વ વાતે સુખી છે, પરંતુ તેને એકે પુત્ર નહિ હોવાથી તે બહુ ચિંતા કર્યા કરે છે. અનેક દેવ દેવીઓના હોમ કર્યા, અનેક પ્રકારની બાધાઓ લીધી અને અનેક પ્રકારના જોષી વિદ્વાનોને દ્રવ્ય આપ્યા, પરંતુ તેને કોઈ સંતાન ન થવાથી તે બહુજ ચિંતાતુર રહે છે. તેથી રાજ્યનું કામકાજ પણ બરાબર થઈ શકતું નથી.

તેનો પ્રધાન બહુજ ચતુર અને વિદ્વાન હતો. તેણે વિચાર કર્યો કે જો આમને આમ ચિંતા કર્યા કરશે તો તેમના શરીર અને રાજ્ય એ-બન્નેની ખરાબી થશે. માટે તેનો તાત્કાલિક ઉપાય કરવો જોઈએ. એમ વિચાર કરીને તેણે નગરની બહાર ચારે તરફ પોતાના માણોસને બેસાડ્યા અને હુકમ કર્યો કે કોઈ પણ સાધુ-સંત-સન્યાસી આવે તો

તુરતજ મને ખબર આપવા. એ પ્રમાણે ઘણા દિવસો સુધી તે પ્રધાન એ સંત-સન્યાસીઓને રાજાની ચિંતાનો ઉપાય પુછવા લાગ્યા, પણ કાંઈ નિકાલ આવ્યો નહિ. એવામાં એક વખત સુઘોષા નામના પ્રભાવિક આચાર્ય મુનિરાજ વિહાર કરતા કરતા એ પૈઠણપુર નગરમાં આવી પહોંચ્યા, ત્યારે માણસોએ પ્રધાનને ખબર આપી, કે તરત જ પ્રધાન ત્યાં ગયો, અને મહારાજના ચરણોમાં નમસ્કાર કરી તેમને હકીકતથી વાકેફ કર્યા.

મુનિરાજ તો શાંત ચિત્તે સાંભળી રહ્યા અને કહ્યું, 'ભાઈ ! પુત્ર થવો ન થવો એ તો કર્માધિન છે, પરંતુ કાલે તમો રાજાને તેડીને અહીં આવજો.'

પ્રધાનને કાંઈક આશા બંધાણી અને બીજે દિવસે રાજા પ્રધાન તથા મિત્ર મંડળ સહિત સુઘોષાચાર્ય પાસે ગયા.

વિશાળ કપાળ, તેજસ્વી કાન્તિ અને ચારિત્રનો પ્રભાવ જોઈને રાજાના હૃદયમાં તો મુનિરાજ પ્રત્યે ખૂબ શ્રદ્ધા બેઠી. સુઘોષાચાર્યે પણ રાજાને મનની શાંતિ રાખવા માટે સુંદર બોધ આપ્યો. કે 'હે રાજન્ ! કોઈ પણ વસ્તુ મલવી યા ન મળવી એ પોતાના કર્માનુસાર છે. તો તમારે પણ કર્મ ભોગવવાં પડે તે સ્વાભાવિક છે. પણ ધર્મ અને પ્રભુ સ્મરણ જો એક ચિત્તથી થાય તો અશુભ કર્મનો નાશ થઈ કદાચ તમારી મનોકામના પૂર્ણ થાય.'

ત્યારે રાજાએ કહ્યું કે 'હે મુનિરાજ ! પત્થર એટલા દેવ માન્યા, પણ મને ક્યાંયથી સંતોષ થયો નથી.'

ત્યારે મહાત્માએ લાભનું કારણ જાણી ભક્તામર સ્તોત્રનો ઉપદેશ કર્યો અને કોવિસ્મયોડત્ર એ શ્લોકનો વિધિપૂર્વક જાપ બતાવ્યો. વર્તમાન મુનિઓએ સંતાન પ્રાપ્તિ માટે મેલા કે સાત્વિક કોઈ

પ્રયોગ નજ કરવા જોઈએ. પણ કર્મ સત્તા ઉપર ધ્યાન દોરવું જોઈએ.

રાજાને મુનિરાજ પ્રત્યે ખુબ શ્રદ્ધા ઉત્પન્ન થઈ હતી. તેમાં આ જાપથી તેનું મન આનંદ પામ્યું. અને આચાર્ય શ્રીના કહેવા પ્રમાણે નિરંતર એક ચિત્તથી જાપ કરવા લાગ્યો.

બરાબર છ માસની આ સાધના પૂર્ણ થયે, શાસન દેવી પ્રસન્ન થઈ રાજાને ફૂલની એક સુંદર માળા આપી. કહ્યું કે 'હે રાજન્ ! તારી રાણીના ગળામાં આ માળા પહેરાવજે, તેથી તારી ઈચ્છા પૂર્ણ થશે.'

દેવીના કહ્યા પ્રમાણે રાજાએ કર્યુ અને યથા સમયે રાણીએ એક તેજસ્વી પુત્રને જન્મ આપ્યો.

રાજાએ આખા નગરમાં આનંદ મહોત્સવ ઉજવ્યો, અને બ્રાહ્મણ અતિથિઓને દાન આપ્યું, અને દરેક જિનચૈત્યમાં પૂજા મહોત્સવ કરાવ્યો. ત્યારથી રાજાને જનધર્મ ઉપર એટલી બધી શ્રદ્ધા બેઠી કે પોતે બારવ્રત અંગીકાર કરી શુદ્ધ શ્રાવક થયો.

પ્રભુ સ્મરણથી અશુભ કર્મો તુટીને ઇચ્છિત વસ્તુ અવશ્ય પ્રાપ્ત થાય છે.

ઉચ્ચૈરશૌકતરુસશ્રિતમુન્મયૂખ-
માભાતિ રૂપમમલં ભવતો નિતાંતમ ;
સ્પષ્ટોલ્લસત્કિરણ મસ્તતમોવિતાનમ્,
બિમ્બં રવેરિવપયોધર પાર્શ્વવર્તિ. ॥ ૨૮ ॥

અર્થઃ-જેવી રીતે પ્રકાશમાન કિરણોવાળું અને અંધકારના સમુહને નષ્ટ કરવાવાળું સૂર્યનું બિંબ વાદળાંની સમીપે શોભે છે, તેવી રીતે ઉંચા અશોકવૃક્ષની નીચે ઉંચા કિરણોવાળું આપનું સ્વરૂપ પણ અત્યંત નિર્મળ છે. ભગવંતની કાયા-કરતાં અશોક વૃક્ષ-ઘણો ઉંચો હોય છે.

ऋद्धि : ॐ ह्री अर्हँ नमो महातूवाणं ॥

मंत्र : ॐ नमो भगवते जये विजये जंभय जंभय मोहय मोहय सर्व रिद्धि सिद्धि संपत्ति-सौरव्यं कुरु कुरु स्वाहा ॥

આ અઠ્ઠાવીસમા કાવ્ય-મંત્રને જપવાથી રાજાને માન્ય થવાય, વ્યાપારમાં લાભ, રણમાં જય-વિજય થાય. સિદ્ધ કરવા માટે તપ-જપની મુખ્ય પ્રધાનતા હોય છે.

કોઢ મટી જવા માટે

સિંહાસને મણિમયૂખ શિખાવિચિત્રે,
વિભ્ર જતે તવવપુઃ કનકાવદાતમ્,
બિબં વિયદ્વિલસદંશુલતાવિતામ્,
તુંગોદયાદ્રિશિરસીવ સહસ્ત્રરશમેઃ ॥ ૨૯ ॥

અર્થ:-જેવી રીતે ઉંચા ઉદયાચળ પર્વતના શિખર ઉપર આકાશમાં ઉદ્યોતમાન કિરણોની શાખાઓના સમુહ વડે સૂર્યનું બિંબ શોભે છે, તેવી રીતે મણિઓના કિરણોની કાંતિથી વિચિત્ર શિખરવાળા સિંહાસન પર

સુવર્ણ જેવું આપનું શરીર વિશેષે કરી શોભે છે.

ऋद्धि : ॐ ह्रीँ अर्हँ नमो घोरतवाणं

मंत्र : ॐ नमो नमिउण पास विसहर फुलिंग मंतो सव्व-सिद्धे समीहेउ जो समरंताणं मणे जागइ कप्पदुम्म सर्व सिद्धि ॐ नमः स्वाहा ॥

આ ઓગણત્રીસમા કાવ્ય-મંત્રથી ૧૦૮ વાર પાણી મંત્રીને પીવાથી આકડો, ધંતુરો, સર્પ વિગેરે તમામ સ્થાવર વિષ દૂર થાય છે.

તા.ક. શ્રી પાર્શ્વનાથ ભગવંતના મૂળ-સ્તોત્ર-મંત્રનું વિધિવત

આરાધન થાય તો ક્ષય- ટાઈફોર્ડ હાર્ટ, કેન્સર, નજર, ભૂત-કોઈની નજર વિગેરે દૂર થાય છે. તેમાં ગુરૂગમ ભાવ સમજવાની આવશ્યકતા હોય છે. આ આરાધના માટે વિશાખા નક્ષત્ર તથા પાર્શ્વનાથ ભગવંતનું કલ્યાણક શ્રેષ્ઠ હોય છે.

શ્લોક ૨૮-૨૯મા નો પ્રભાવ બતાવનારી કથા

ધારાનગરીનો રાજા વિજયપાલ બહુજ ન્યાયી અને ઉદાર હતો. તેને રૂપકુમારી નામે એક સ્વરૂપવાન કુંવરી હતી. એકની એક પુત્રી હોવાથી રાજા-રાણીએ તેને બહુ જ લાડકોડમાં ઉછરેલી હતી. તેથી કુંવરીને અભિમાન રૂપી મોટો દુર્ગુણ ઉત્પન્ન થયો હતો. પોતાના કરતાં તે બધાને હલકા ગણતી અને તિરસ્કારતી હતી.

એક વખત પોતાંની સખીઓ સાથે તે નગરના બહારના ઉદ્યાનમાં ફરવા ગઈ. ત્યાં ધ્યાનમાં રહેલા કોઈ મુનિને જોઈ ને તે મશ્કરી કરી બોલવા લાગી કે હે સખી ! જો તો ખરી ? આ ભિક્ષુક કેવો ગંદો છે ? કદી ન્હાતો-ધોતો લાગતો નથી. તેના શરીર ઉપર કેટલો બધો મેલ ચઢી ગયેલો છે ? વળી અંગ ઉપર ઢાંકવા પુરાં વસ્ત્ર પણ રાખતો નથી. ખરેખર મનુષ્યના રૂપમાં પશુ જેવો જ મને તો લાગે છે. તેથી સૂગ ચઢે છે, ચાલો અહીંથી જતા રહીએ.એમ કહીને જતાં જતાં ખૂબ પત્થર-કાંકરા ને ધૂળ વડે મુનિના શરીરને ઢાંકી દીધું.

ઘેર પહોંચતાંની સાથે જ રૂપકુમારીનું શરીર બેડોળ થઈ ગયું. આંખો ઉંડી પેસી ગઈ-હોઠ મર ડાઈ ગયા-નાક બેસી ગયું અને આવી રીતે આખા શરીરનું સ્વરૂપ બદલાઈ જવાથી રૂપકુમારી કુરૂપકુમારી જેવી થઈ ગઈ. રાજા-રાણી તો આ જોઈને આશ્ચર્ય પામ્યા અને પુત્રીને વારંવાર પૂછવા લાગ્યા કે ‘હે બ્હેન ! તે કોઈ દેવ-દેવીના સ્થાનકની

અથવા કોઈ મહા પુરૂષની અવગણના કરી છે ?, નહિતર એકદમ તારૂં આ સુંદર રૂપ કેમ બદલાઈ જાય ?' કુંવરી તો ભયને લીધે કાંઈ બોલી શકી નહિ. પરંતુ દાસીએ કહ્યું કે 'હે મહારાજ ! આજે ઉદ્યાનમાં અમે ફરવા ગયા હતા. ત્યાં ધ્યાનસ્થ રહેલા એક મુનિનું અમે અપમાન કર્યું હતું. એ સિવાય કોઈ દેવ-દેવીના સ્થાનકે ગયા નથી.'

રાજા પણ સાંભળી બોલી ઉઠ્યો કે ખરેખર એ પવિત્ર મુનિને સતાવ્યાનું જ આ ફળ હોવું જોઈએ, માટે ચાલો એકદમ રથ તૈયાર કરો અને રૂપકુમારીને તેમાં બેસાડી, તે પવિત્ર મુનિરાજ પાસે લઈ જઈ માફી માંગીએ.

થોડીવારે રથમાં બેસી રાજા, રૂપકુમારી, તથા બીજા ઘણા માણસો સાથે તેઓ ઉદ્યાનમાં આવી પહોંચ્યા, ત્યાં મુનિને ધ્યાનમાં રહેલા દીઠા, આસપાસ પત્થર અને ધૂળના ઢગલા જોઈને રાજાની આંખમાં ઝળહળીયાં આવી ગયાં. અને તે મુનિરાજના ચરણમાં નાના બાળકની માફક ઢળી પડ્યો.

મુનિરાજે ધ્યાન પૂર્ણ કર્યું એટલે રાજાએ બહુ બહુ ક્ષમા યાચી. કુંવરીએ પણ આવા મહાત્માને સતાવા માટે કરેલી ભૂલનો પશ્ચાત્તાપ કરી મુનિરાજની ક્ષમા માગી. મુનિએ તો જાણે કાંઈ બન્યું જ ન હોય તેમ શાંત ચિત્તે કહ્યું, કે 'હે રાજન ! કરેલા કર્મ સૌને ભોગવવા પડે છે, પરંતુ પ્રચંડ પાપના ફળતો તરત જ ભોગવવા પડે છે. માટે ધર્મનું શરણ એજ એક તેનો ઉત્તમ ઉપાય છે. તો તમે ભક્તામર સ્તોત્રની આ ૨૮-૨૯ ના બે શ્લોકોનું શુદ્ધ ભાવે સ્મરણ કરી ત્રણ દિવસ પાણી છાંટશો તો આ વ્યાધિ શાંત થશે.' એમ કહી એ બે શ્લોકોનું વિધિ પૂર્વકનું આરાધન બતાવી મુનિ તો ફરી ધ્યાનમાં લીન થયા. અને રાજાએ એ પ્રમાણે ત્રણ દિવસના આરાધન વડે રૂપંકુમારીનો રોગ મટાડ્યો. આથી ઘણા માણસો

આ ભક્તામર સ્તોત્રનું આરાધન કરવા લાગ્યા, અને રાજા, રાણી તથા રૂપકુમારી પણ ચુસ્ત જૈનધર્મી થયા. તમે પણ એવા પવિત્ર સ્તોત્રને નિરંતર સંભાળજો.

કુદાવદાત ચલચામર ચારૂશોભં,
વિભ્રાજતે તવ વપુઃ કલધૌતકાન્તમ્;
ઉદ્યચ્છશાંક શુચિનિર્ઝરવારિધાર-
મુચ્ચૈસ્તટં સુરગિરેરિવ શાતકૌંભમ્ ॥ ૩૦ ॥

અર્થઃ-જેવી રીતે ઉદય પામેલા ચન્દ્રમાના જેવા નિર્મળ ઝરણાંનાં પાણીની ધારાઓથી, સુવર્ણ મય મેરૂપર્વતનું ઉંચું શિખર શોભે છે. તેવી રીતે મોગરાના પુષ્પ જેવું અને ધોળા વીંઝાતા ચામરો વડે મનોહર શોભાવાળું સુવર્ણ કાન્તિમય આપનું શરીર અત્યંત શોભામય બની રહ્યું છે.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हँ नमो घोरगुणाणं ॥

मंत्र : ॐ नमो श्री पार्श्वनाथाय ह्रीं धरणेन्द्र पद्मावती सरिताय अट्टे-मट्टे [क्षुद्र-विघट्टे] क्षुद्रान स्तंभय-स्तंभय रक्षा कुरु कुरु स्वाहा.

આ ત્રીસમા કાવ્ય-મંત્રથી ૧૦૮ વાર જમીને કપડાંના છેડે ગાંઠ દેવી-તો ચોર આવે નહિં, માર્ગમાં સિંહ વિગેરે ઉપદ્રવ કરે નહિં-દરેક ઉપદ્રવોથી તમારૂં રક્ષણ થાય.

તા. ક. અઠ્ઠમ તપ અપરાધી એક જ પલાંઠીયે દરરોજ મૂલ મંત્રનો સાડબાર હજાર જાપ થાય તો જીવનમાં અલૌકિકત જોવા મળ્યા વિના રહે નહિં.

છત્રત્રયં તવ વિભાતિ શશાંકકાંત-
મુચ્ચૈઃ સ્થિતં સ્થગિતભાનુકરપ્રતાપમ્;

મુક્તાફલ પ્રકજાલવિવૃદ્ધ શોભં.
પ્રખ્યાપત્ત્રિજગતઃ પરમેશ્વરત્વમ્ ॥ ૩૧ ॥

અર્થઃ-ચન્દ્રમાં સમાન મનોહર, સૂર્યનાં કિરણોના પ્રભાવને હરનારૂં અને મોતીની માળાઓના સમૂહથી વધારે બનેલી શોભાવાળું આપનું છત્રત્રય શોભે છે. તથા ત્રણ જગતના પરમેશ્વર પણાને પ્રખ્યાત કરે છે.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो घोरगुण परक्कमाणं ॥

मंत्र : ॐ उवसग्गहरं पासं पासं, वंदामि कम्मघणमुक्कं, विसहर विसनिन्नासं, मंगल, कल्लाण आवासं? ओं ह्रीं नमः स्वाहा-

આ એકત્રીસમા કાવ્ય-મંત્રને ગણવાથી રાજા-માન આપે, સંકટ દૂર થાય, બંદીખાનાથી છૂટાય, રાજા રૂઠયો હોય તો માની જાય, સંતાનાદિ સુખ ઉપજે, શાંતિ વર્તે.

શ્લોક ૩૦-૩૧ નો પ્રભાવ બતાવનારી કથા

જંગલની મઝા માણતો વીરો ગોવાળ પોતાના ઢોરો સાથે રાત-દિવસ વનમાંજ રહેતો હતો. ન હતી તેને જંગલી પ્રાણીઓની બીક કે ન હતી તેને પોતાની માલ-મિલ્કત લુંટાઇ જવાની બીક. વનનાં મીઠાં ફળો ખાય, ઝરણાંનાં નિર્મળ પાણી પીએ અને પત્થરની શિલાઓ ઉપર પથારી કરે, એવું તેનું સુખી જીવન હતું.

એક વખત કોઈ જૈન મુનિ રસ્તો ભૂલવાથી વનમાં ચારે તરફ રખડે પરંતુ રસ્તો હાથ લાગે નહિ. તેવામાં ફરતા ફરતા આ ભરવાડની ઝુંપડી પાસે આવી પહોંચ્યા; પણ ઘણા દિવસથી પુરતા આહાર પાણી નહિ મળવાથી અને રખડવાથી લાગેલા થાકને લીધે ચક્કર આવવાથી મુનિ તો ધબ દઈને નીચે પડ્યા. ભરવાડે આ જોયું. અને એકદમ દોડીને

મુનિને ઉંચકી પોતાની ઝુંપડીમાં લાવ્યો. અને તેમની બહુજ સારવાર કરી. સ્વસ્થ થયા પછી ભરવાડે મુનિને ભક્તિ પૂર્વક વંદન કરી તેમને ખરો રસ્તો દેખાડ્યો.

એક ભરવાડ જેવાની આટલી બધી સેવા-ભક્તિ જોઇને મુનિ મહારાજે તેને ભક્તામરના ૩૦-૩૧ એ બે શ્લોકોનું આરાધન વિધિ વિધાન પૂર્વક કરવાનું બતાવ્યું.

સાચી શ્રદ્ધા અને ભક્તિ વડે મુનિ મહારાજે બતાવ્યા પ્રમાણે આ બે શ્લોકોનું ચિંતવન કરતાં વીરા ભરવાડાના છ માસ ચાલ્યા ગયા. કોરી પાટી ઉપર જેવું ચીતરવું હોય તેવું ચીતરાય.

એક વખત સાયંકાળની આછી સંધ્યા ખીલી રહી છે. અને વીરો ભરવાડ એક ધ્યાને પ્રભુ સ્મરણ કરી રહ્યો છે. તેવામાં ઘોડા ઉપર સરવાર થયેલા બે ત્રણ માણસો અચાનકજ વીરા ભરવાડ પાસે આવી પહોંચ્યા, અને તેને સખ્ત બંધનોથી બાંધી ઉપાડી ચાલવા લાગ્યા. ચાલતાં ચાલતાં રાતો રાત તેઓ છુપા રસ્તે સિંહપુર નગરમાં આવી પહોંચ્યા, અને વીરા ભરવાડને એક સુંદર રાજમહેલમાં લઈ ગયા. વીરા ભરવાડને તો આ બધું શું થયું તે કાંઇ સમજાયું નહિ. પરંતુ વાત એમ બની હતી કે, સિંહપુર નગરનો રાજા અચાનક મરણ પામ્યો હતો. રાજ્ય ઉપર દુશ્મનો ચડી આવ્યા હતા. એટલે જો તેઓ કોઈને પણ રાજા તરીકે ન સ્થાપે તો રાજ્ય દુશ્મનના હાથમાં જાય અને પ્રજા હેરાન થાય. તેથી આ વીરા ભરવાડને તેઓ ઉપાડી લાવ્યા અને રાતો રાતમાંજ તેને રાજા તરીકે સ્થાપી આખા નગરમાં વીરસેન રાજા તરીકે તેની આણ વરતાવી દીધી.

પ્રભાતે પેલા ચઢી આવેલા દુશ્મનો સાથે લડાઈ કરવા સેના તૈયાર થઈ ત્યારે વીરસેન રાજાએ ભક્તામર સ્તોત્રના ૩૦-૩૧ એ બે શ્લોકોનું આરાધન કર્યું કે તરત જ શાશનદેવી એ હાજર થઈ અને કહ્યું 'વીર !

તારી ભક્તિથી હું પ્રસન્ન થઈ છું. માટે જ મેં આ રાજ્યની સાહ્યબી તને અપાવેલ છે, અને આ લડાઈમાં પણ તારોજ વિજય થશે.'

આખરે બન્યું પણ તેમજ દુશ્મનો વીરસેનના પ્રતાપથી હારીને નાસી ગયા અને વીરસેને પ્રજાને બહુજ સુખી કરી જુઓ ક્યાં ભરવાડ ને ક્યાં રાજા!

એ બધો પ્રતાપ આ ભક્તામર સ્તોત્રનોજ છે. માટે તમે પણ આ સ્તોત્રને ભણવાનું તો ભુલશો નહિ.

ઉન્નિદ્રહેમનવપંકજપુંજકાંતિ,
પર્યુલ્લસન્નખમયુખશિખાભિરામૌ;
પાદૌ પદાનિ તવ યત્ર જિનેન્દ્ર ધત્તઃ;
પદ્માનિ તત્ર વિબુધાઃ પરિકલ્પયન્તિ. ॥ ૩૨ ॥

અર્થઃ-હે જિનેન્દ્ર ! વિકાસ પામેલી સુવર્ણના નવ કમળના સમૂહની કાંતિ સમાન ઝળહળતા નખના કિરણોના પ્રકાશથી મનોહર તમારાં ચરણો જ્યાં જ્યાં પૃથ્વી પર પગલાં ભરે છે ત્યાં ત્યાં દેવતાઓ કમળની રચના કરે છે.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो विप्पोसहि पत्ताणं ॥

मंत्र : ॐ ही श्रीं कलिकुंड दंड वामिन् आगच्छ आगच्छ
आत्ममंत्रान् आकर्षय आकर्षय आत्ममंत्रान् रक्ष रक्ष
परमन्त्रान् छिन्द छिन्द मम समीहितं कुरु कुरु स्वाहा ॥

આ બત્રીસમા કાવ્ય-તથા મંત્રને અઠ્ઠમ તપથી (ગુરૂ ગમ સહવાસથી ગુપ્ત ભેદ જાણીને) આરાધી સિદ્ધ કરવો ખૂબ જ આવશ્યક છે. બાર હજારનો જાપ કરતાં સફેદ જાયના ફૂલ- ચમેલીના ફૂલ તથા ચિંતામણી કલ્પ પ્રમાણે આહુતિ બાદ આ મંત્રાક્ષર-કાવ્યના પ્રભાવે લક્ષ્મી-સંપદા ખૂબ વૃદ્ધિને પામે છે.

ઈત્થં યથા તવ વિભુતિરભુજિજનેન્દ્ર,
ધર્મોપદેશનવિધૌ ન તથા પરસ્ય !
યાદક્પ્રભા દિનકૃતઃ પ્રહતાંધકારા,
તાદક્કુતો ગ્રહગણસ્ય વિકાશિનોડપિ ॥ ૩૩ ॥

અર્થઃ-હે જિનેન્દ્ર ! ઉપર્યુક્ત પ્રકારની વિભુતિઓ ધર્મોપદેશ કરતી વખતે આને જે પ્રકારે થઈ તેવી બીજા દેવોની થઈ નથી. અંધકારનો નાશ કરનાર સૂર્યના જેવી પ્રભા હોય છે. તેવી પ્રભા પ્રકાશિત થયેલા ગ્રહોના સમુદાયની પણ ક્યાંથી હોય ?

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो व्योसहिपत्ताणं ||

मंत्र : ॐ नमो भगवती अप्रतिचक्रे ही ઠઃ ઠઃ ઠઃ स्वाहा ||

આ તેત્રીસમા કાવ્ય-મંત્રથી ૨૧ અથવા ૧૦૮ વાર પાણી મંત્રીને આપણા મુખે છાંટવું, જેથી શત્રુનો ભય દૂર થાય શત્રુ વશ થાય-વિઘ્ર નડે નહિં.

શ્લોક ૩૨-૩૩ નો પ્રભાવ બતાવનારી કથા

માળવા દેશનો રાજા જયસેન બહુજ પરાક્રમી અને ધર્મિષ્ટ હતો. પત્ની મદનસુંદરી બહુજ કુરૂપી અને બેડોળ હતી, છતાં રાજાને તેના ઉપર બહુજ પ્રેમ હતો. તેથી રાજા રાણીના રોગને મટાડવા બહુ બહુ ઉપચાર કરતો હતો. અનેક મંત્ર-તંત્ર-જાણનારાઓના તથા વૈદ્યોને પણ પુષ્કળ દ્રવ્ય આપતો હતો; છતાં રાણીના શરીમાં કોઈ ફેર પડતો નહી.

એક વખતે રાજાને ખબર મળ્યા કે કોઈ ધર્મસેન નામના મહાન જૈન આચાર્ય તેમની નગરીમાં આવ્યા છે. તેઓ બહુજ પ્રભાવિક પુરુષ છે. રાજા પણ આ સાંભળીને રાણી સહિત તેમને ઉપાશ્રયે વંદન કરવા ગયો, અને તેમનો ધર્મોપદેશ તેને એટલો બધો ગમ્યો કે નિરંતર તે

વ્યાખ્યાનમાં જવા લાગ્યો.

એક દિવસ લાગ જોઈને રાજાએ ધર્મસેન આચાર્યને રાણીના રોગનો ઉપાય પૂછ્યો, ત્યારે આચાર્યે પૂર્વકર્મનું એ ફળ હોય છે. એમ કહીને વિશેષ જવાબ ન આપ્યો. પરંતુ જ્યારે રાજાએ ખૂબ ખૂબ વિનંતી કરી કહ્યું કે હે પૂજ્ય ! જો રાણીને આરામ થશે તો આપ કહેશો તે કરીશ. ત્યારે આચાર્યે લાભનું કારણ જાણીને એક ચાંદીના પતરા ઉપર ભક્તામાર સ્તોત્રના ૩૨ ને ૩૩ શ્લોકોને મંત્રાક્ષરપૂર્વક લખાવી નિરંતર તેનું આરાધન કરવા કહ્યું. વળી નિર્મળ પાણીથી પતરાને ધોઇ ને તે પાણી અડધું રાણીને શરીરે ચોપડવા અને અડધું રાણીને પીવડાવવા કહ્યું.

આવી રીતે રાજાએ વિધિસર ૧૦૮ દિવસ કર્યું, તો રાણીનું શરીર સુંદર સ્વરૂપવાન બની ગયું. આથી રાજા બહુજ ખુશ થયો, અને પોતે જૈન ધર્મ અંગીકાર કર્યો. એટલુંજ નહી પણ આખા નગરમાં જૈનોનો વેરો સદાને માટે માફ કર્યો.

ધન્ય છે એવા મહામુનિને.

શ્ચ્યોતન્મદાવિલવિલોલ કપોલમ્લ,
મત્ત ભ્રમદ્ભ્રમરનાદ વિવૃદ્ધકોપમ્;
ઐરાવતાભમિભમુદ્ધતમાપતન્તં,
દષ્ટવા ભયં ભવતિનો ભવદાશ્રિતાનામ્ ॥ ૩૪ ॥

અર્થઃ-ઝરતા મદથી વિલિપ્ત, ચંચળ ગંડસ્થળથી મદોન્મત્ત. તયા અહીં તહીં ભમતા ભમરાઓના શબ્દોએ કરીને વધ્યો છે. જેને ક્રોધ તેવા ઐરાવત જેવા સામે આવતા હાથીને દેખીને તમારા આશ્રિત જનો ભય પામતા નથી.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो नयबलीणं ॥

मंत्र : ॐ नमो भगवते अष्टमहानाग कुलोच्चाटिनी, कालदष्ट्रमृतकोत्थापिनी परमंत्र प्रणाशिनी देवी शासन देवते ह्रीं नमो नमः स्वाहा ॥

આ ચોત્રીસમા કાવ્ય-મંત્ર તથા ઋદ્ધિ મંત્રને સિદ્ધ કર્યા બાદ જો દરરોજ ૧૦૮ વાર ગણવામાં આવે તો ક્યારે પણ કોઈની વિદ્યા આપણી ઉપર અસર ન કરે તેમ હાથી. સિંહ, વાઘ, ચિત્તા જેવા પ્રાણી સ્થંભિત કરી શકાય છે.

ભિન્નેભકુંભગલદ્‌જ્જવલશોણિતાક્ત-
મુક્તાફલપ્રકર ભૂષિત ભૂમિભાગઃ;
બદ્ધ ક્રમઃ ક્રમગતં હરિણાધિપોડપિ,
નાક્રામતિ ક્રમયુગાચલ સંશ્રિતં તે. ॥ ૩૫ ॥

અર્થ :-હાથીઓના ભેદેલા કુંભસ્થળથી પડતાં શ્વેત અને લોહીથી લિપ્ત થયેલા મોતીના સમુહથી વિભૂષિત કરી છે પૃથ્વી જેણે, તેવા અને જેણે મરવાનો સંકલ્પ કર્યો છે, તેવા સિંહની ફાળમાં આવી પડેલા જનો આપના ચરણ કમલરૂપ પર્વતના આશ્રયથી મરતા નથી.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमः वयणबलीणं

मंत्र : ॐ नमः एषु दत्तेषु बद्धमाग तत्त तव भयहर वृत्ति वर्णायेषु मंत्राः पुनः पुनः स्मर्त्तव्याः अतो ना परमंत्र निवेदनाय नमः स्वाहा ॥

આ કાવ્ય મંત્ર જપવાથી હેડકી દૂર થાય છે વધુ રહસ્ય ગુરૂ ગમથી જાણી શકાય તેમ છે.

શ્લોક ૩૪-૩૫મી નો પ્રભાવ બતાવનારી કથા

નન્દન વન જેવી સૌંદર્યતાને ધારણ કરતા ગંગા નદીના કિનારાનો રમ્ય પ્રદેશ શોભી રહ્યો છે. ત્યાં પાંતલ પુરનું નાનું રાજ્ય આવેલું છે. ત્યાંનો ભીમસેન રાજા બહુજ દયાળુ અને પ્રજાને સુખ આપનાર હતો. પ્રજા પણ રાજા તરફ બહુ પ્રેમ-રાખતો હતો. કુદરતની આટલી બધી બક્ષીસ હોવાથી રાજાને વૈભવ ઘણો હતો, છતાં તેના શરીરમાં એક પ્રકારના દાહજવર (બળતરીયો તાવ) ઉત્પન્ન થવાથી તે બહુજ પીડા પામતો હતો. તેથી રાજ્યનો વૈભવ પણ તેને કંટાળારૂપ થઈ પડ્યો હતો.

ઘણા ઘણા વૈદ્ય-હકીમોએ તેના ઉપાયો કર્યા પણ કોઈ રાજાનો તાવ મટાડી શક્યું નહિ. ત્યારે રાજા પણ ખૂબ અકળાયો અને મરવા તૈયાર થયો.

ઘણા ઘણા સારા માણસોએ તેને સમજાવ્યો પણ રાજાએ તો પોતાની હઠ છોડી નહી. ત્યારે ગામને પાદર એક મોટી ચિતા તૈયાર કરાવી, ત્યાં રાજા પણ આવી પહોંચ્યો.

ભડભડ અગ્નિ સળગે છે, તેમાં રાજા જ્યાં અંદર કુદી પડવાની તૈયારી કરે છે, તેવામાં ઘણે દુરથી વિહાર કરી આવતા કોઈ જૈન મુનિરાજ ત્યાં આવી પહોંચ્યા. અને કહેવા લાગ્યા 'હે રાજન્ ! આવી રીતે આપઘાત કરી મરવાથી બીજા અનેક ભવો પણ દુઃખમાંજ ભોગવવા પડે છે. માટે આવું અકાર્ય કરવું તે યોગ્ય નથી' જેમ મંત્રની અસર ઝેર ઉપર થાય તેમ મુનિના પવિત્ર વચનોની અસર રાજા ઉપર થઈ અને રાજા થંભી ગયો.

બીજા માણસો પણ આ મુનિરાજની પ્રભા જોઈ અંજાઈ ગયા અને રાજા તો બાલકની માફક મુનિના ચરણમાં પડી અત્યંત વેદનાથી રોવા લાગ્યો. મુનિએ પણ લાભનું કારણ જાણી રાજાને આ ભક્તામર

સ્તોત્રના ૩૪-૩૫ એ બે શ્લોકો વડે મંત્રેલું જળ છાંટ્યું તેથી રાજાને કંઈક શાંતિ થઈ. પછી આનંદ પૂર્વક રાજા-મુનિરાજ તથા બધા માણસો ગામમાં પાછા આવ્યા. અને મુનિના ઉપાશ્રયે ગયા. મુનિએ ફરીથી વળી રાજાને એ મંત્રેલું જળ છાંટ્યું તો તેનાથી હતું તે કરતાં પણ વિશેષ શાંતિ થઈ. મુનિએ રાજાને દિવસમાં ત્રણ વખત ઉપાશ્રયે આવવાનું કહી, તેના મહેલે પાછો મોકલ્યો. રાજા પણ નિરંતર દિવસમાં ત્રણ વખત ઉપાશ્રયે આવવા લાગ્યો. અને ત્રણ દિવસમાં બરાબર મંત્રેલું પાણી છાંટવાથી રાજાનો તાવ નાશ પામ્યો. આથી રાજાએ બાર વ્રત અંગીકાર કરી ખરો જૈન થયો અને માણસોને જૈન ધર્મી બનાવ્યા.

એક દિવસ રાજા પોતાની અગાશીમાં શાંત ચિત્તે બેઠો છે. સામે સુવર્ણ સંધ્યા પુર બહારમાં ખીલી રહી છે. પણ થોડીવારમાં તો એ ખીલેલી સંધ્યાનો અંત આવ્યો અને ચારે તરફ અંધકાર ફેલાઈ ગયો. આથી રાજાને વૈરાગ્ય થયો કે ખરેખર, આ જીવન પણ આ નાશવંત સંધ્યાના રંગ સરખું છે, તો પછી શા માટે તેનો ખરો ઉપયોગ ન કરી લેવો ? એમ વિચારી ર રાજ્ય પોતાના પુત્રને સોંપી પોતે ચારિત્ર અંગીકાર કર્યું. (દીક્ષા લીધી.) ધન્ય છે એ ભીમસેન રાજાને કે જેણે પોતાનું જીવન પવિત્ર કર્યું.

અગ્નિ શાંત થાય છે

કલ્પાંત કાલપવનોદ્ધતવહ્નિકલ્પં,
દાવાનલં જવલિતમુજ્જવલમુત્ફુલિંગમ્,
વિશ્વં જિઘત્સુમિવ સંમુખમાપતંતે,
ત્વન્નામકીર્તનજલં શમયત્યશેષમ્. ॥ ૩૬ ॥

અર્થ - પ્રલય કાળના પવનના જોરથી ઉંચાતણખા ઉડી રહ્યા છે તેવો, અને જગતનું ભષણ કરવાની ઈચ્છાવાળો દાવાનળ સન્મુખ આવતાં તમારા નાક-કીર્તનરૂપ જળ તેને સંપૂર્ણ રીતે શમાવે છે.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं नमः कायवलीणं ॥

मंत्र : ॐ ह्रीं श्रीं कर्लीं ह्रीं ह्रौं अग्नि उपशमनं कुरु कुरु स्वाहा ॥

આ છત્રીસમા કાવ્ય-મંત્રને આરાધીને પાણીને ૧૦૮ વાર અભિમંત્રિત કરીને બળતા ઘરમાં છાંટો તો અગ્નિ શાંત થાય અને કાળીચૌદશના દિને ઘરની ચારે તરફ કાળી દોરીને અભિમંત્રિત કરી લગાવી દો તો અગ્નિ (આગ) ક્યારે લાગે નહિં.

શ્લોક ૩૬ નો પ્રભાવ બતાવનારી કથા

વસંતપુર નામના નગરમાં જિનદાસ નામે કોઈ એક વ્યાપારી રહેતો હતો. પહેલાં તો તે બહુજ પૈસાદાર અને પ્રતિષ્ઠિત માણસ ગણાતો હતો. પરંતુ કોઈ પૂર્વ કર્મના યોગે ધીમે ધીમે તેનો પૈસો ઓછો થવાથી તે ગરીબ અવસ્થામાં આવી ગયો. વસુ વિના નર પશુ એ ન્યાયે સગા સંબધીઓ પણ ધીમે ધીમે તેનો સંબંધ છોડવા લાગ્યા.

આવી સ્થિતિમાં દેશમાં રહેવું તેના કરતાં પરદેશમાં જઈને કાંઈક ઉદ્યમ કરી ધન મેળવવું એવો વિચાર કરી પોતાની પાસે જે કાંઈક ઉદ્યમ કરી ધન મેળવવું એવો વિચાર કરી પોતાની પાસે જે કાંઇ થોડું ઘણું સાધન હતું, તે લઈને જિનદાસ પરદેશ જવા નીકળ્યો.

અનેક ગામોમાં ફરતો ફરતો તે આબુ પર્વત પાસે આવી પહોંચ્યો. ત્યાં પર્વતોના શાંત વાતાવરણમાં કોઈ નાની ગુફામાં એક મુનિને તપ કરતા જોયા. જિનદાસનું મન આકર્ષાયું. તે મુનિની પાસે ગયો અને

તેમની સેવા-ભક્તિ કરવા લાગ્યો. ઘણા દિવસો એ પ્રમાણે વીતાવતાં એક દિવસ કોઈ મોટો ગૃહસ્થ એ મુનિને વંદન કરવા આવ્યો. તેના અંગ ઉપર અનેક પ્રકારના દાગીના શોભી રહ્યા હતા તથા તેના કિંમતીવસ્ત્રો જોઈને જિનદાસને પોતાની પૂર્વ સ્થિતિ સાંભળી આવી. તેની આંખમાંથી, એકદમ આંસુ ટપક્યાં. મુનિએ આ જોયું અને પેલા ગૃહસ્થના ગયા પછી જિનદાસને આંસુ આવવાનું કારણ પૂછયું; ત્યારે તેણે બધી હકીકત કહી દેખાડી. આથી મુનિએ કહ્યું, ભાઈ ! સુખ-દુઃખ એ કર્માધીન છે, તો તેનો હર્ષ- શોક કરવો એ નિરર્થક છે, માટે જે સ્થિતિ આવી પડે તેમાંજ સંતોષ માનવો. છતાં ભક્તામર સ્તોત્રના ૩૭મા શ્લોકનું હું બતાવું તે પ્રમાણે આરાધન કર તો સુખી થઈશ.

જિનદાસ પણ પૂજ્ય મુનિવરના બતાવ્યા પ્રમાણે નિરંતર આરાધન કરે છે એમ કરતાં કેટલાક મિહનાઓ વીતી ગયા. એક વખત કોઈ વણઝારો પોઠીયા ઉપર માલ ભરીને ત્યાંથી નીકળ્યો. તે વસંતપુર તરફ જતો હોવાથી જિનદાસ પણ મુનિરાજની રજા લઈ તેની સાથે જવા નીકળ્યો. રસ્તામાં એક જંગલમાં થઈને કાફલો પસાર થતો હતો, તેવામાં અંદર અંદર ઝાડોના ઘર્ષણ થવાથી એકાએક દાવાનલ લાગ્યો, અને ચારે તરફ અગ્નિની જ્વાળાઓ પ્રસરવા લાગી, આખા કાફલામાં એવી સ્થિતિ આવી પડી કે ન પાછા જવાય કે ન આગળ જવાય. વણઝારો પણ ખૂબ અકળાવા લાગ્યો. તેણે ધાર્યું કે નક્કી આખો કાફલો અગ્નિના ઝપાટામાં આવી જશે. આવી સ્થિતિમાં જિનદાસે વિચાર કર્યો કે આ અગ્નિથી બચી શકાય તેમ નથી જ, ત્યારે શા માટે શુભ ભાવમાં ન મરવું ? એમ વિચારી તે ભક્તામર-સ્તોત્રના આ કલ્પાન્તકાલ એ શ્લોકનું મુનિ મહારાજે બતાવ્યા પ્રમાણે આરાધન કરવા લાગ્યો.

ખરા દુઃખના સમયમાં ધર્મનું આલંબન એજ એક ઉગરવાનો ઉત્તમ ઉપાય છે. તેમ સાચી શ્રદ્ધાના પ્રભાવથી તુરતજ શાસનદેવ હાજર થયા અને જિનદાસને એક પાણીથી ભરેલો ઘડો આપીને સ્થાન કે ચાલ્યો ગયો. જિનદાસ પણ ધ્યાન પૂર્ણ કરી ઘડાના પાણીને છાંટતા તેઓનો આખો કાફલો સહિસલામત જંગલની બહાર નીકળી આવ્યો. જ્યાં જ્યાં ઘડાના પાણીનું એક ટીપું પણ પડે ત્યાં ત્યાં મોટી અગ્નિની જ્વાળાઓ પણ શાંત થઈ જાય.

આ ચમત્કારથી વણઝારો બહુ જ ખુશ થઈ ગયો અને જિનદાસનો ઉપકાર માન્યો; એટલું જ નહિ પણ પોતાના નફાનો અડધો અડધ ભાગ આપવો કરી સદાને માટે તેને પોતાનો ભાગીદાર બનાવ્યો. થોડા વખતમાં તો તે સારો પૈસાદાર થયો અને ધર્મમાં શ્રદ્ધાળુ બન્યો.

જે ભગવંતના વચનોથી સંસારરૂપી દાવાનલ શાંત થાય છે. તો પછી આ અગ્નિ શાંત થાય તેમાં શું નવાઈ છે ?

તમે જરૂર એવા પ્રભાવિક સ્તોત્રનું આરાધન કરજો.

નાગ-દમન

રક્તેક્ષણં સમદકોકિલ કંઠનીલં,
ક્રોધોદ્ધતં ફણિનમુત્ફણમાપતંતમ્;
આક્રામતિ ક્રમયુગેન નિરસ્તશંક-
સ્ત્વનામનાગદમની હૃદિ યસ્ય પુંસઃ ॥ ૩૭ ॥

અર્થ :-જે પુરૂષના હૃદયમાં તમારા નામ રૂપી નાગ દમની ઔષધિ ભરેલી છે, તે પુરૂષ શંકા (ભય) રહિત થઈને, લાલ નેત્રવાળા, મદોન્મત્ત કોકિલ પક્ષીના કંઠ જેવા કાળા, ક્રોધે કરીને ઉદ્ધત થયેલા, ઉંચી ફણાવાળા અને ઉતાવળે સામે આવતા સર્પને પોતાના ચરણ યુગલે કરીને ઉલ્લંઘે

છે. તેવા સર્પથી ડરતા નથી.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमः क्षीरासवीणं ॥

मंत्र : ॐ नमः श्रां श्रीं श्रूं श्रः जलदेव्यापद्ममहृद् निवासिनी पद्मोपरिसंस्थिते सिद्धि देहिमनोवांछितं कुरु कुरु स्वाहा ॥

આ કાવ્ય મંત્રથી લક્ષ્મી દેવીની ઉપાસના થાય છે. સ્વયં સિદ્ધ કરીને તે મહાલક્ષ્મીની કૃપા મેળવી શકાય છે.

શ્લોક ૩૭ નો પ્રભાવ બતાવનારી કથા

દેવપુર નામનું એક સુંદર શહેર હતું. તેમાં સીરચંદ નામે એક શેઠ રહેતો હતો. તેને સુવ્રતા નામે એક પુત્રી હતી. એક વખત કોઈ વિદ્યાચંદ્ર નામે એક પ્રસિદ્ધ વ્યાપારી તે નગરીમાં આવ્યો. તે હોંશિયાર અને ચાલાક હતો. તેણે વ્યાપાર કરી સારૂં ધન મેળવ્યું; એટલું જ નહિ પણ ઘણા સારા માણસો સાથે તેને બહુ સારો પરિચય થયો. વ્યાપારના કામને અંગે સીરચંદ શેઠ તો તેની ચાલાકી જોઈ એટલા બધા અંજાઈ ગયા કે તેણે પોતાની પુત્રી પણ એ વિદ્યાચંદ્રને પરણાવી.

વિદ્યાચંદ્ર જ્ઞાતિએ બ્રાહ્મણ હતો. એટલે શૈવ ધર્મ પાળતો હતો. તેના કુટુંબીઓ પણ શૈવ ધર્મ પાળતા હતા, એટલે જ્યારે સુવ્રતા સાસરે ગઈ ત્યારે તેને બહુ જ મુશ્કેલી પડવા લાગી. માતા પિતાના સુંદર સંસ્કારમાં ઉછરેલી સુવ્રતા પોતાના ધર્મમાં એટલી બધી દૃઢ હતી કે સાસુ સસરાની અનેક પજવણી છતાં તે પોતાનો ધર્મ છોડતી નહિ.

એક વખત તેના સાસુ સસરાએ સુવ્રતા ઉપર જૈન ધર્મ પ્રત્યેની દાઝ વાળવા પોતાના પુત્રને એક બીજી વસુમતી નામે બ્રાહ્મણ કન્યા પરણાવી. આથી વિદ્યાચંદ્રનો પ્રેમ પણ સુવ્રતા ઉપરથી ઓછો થયો. તો પણ આ સ્થિતિને સહન કરતી સુવ્રતા ધર્મમાં દૃઢ રહીને પોતાની ધર્મ સાધના કરતી દિવસો વીતાવતી હતી. આથી વસુમતીને બહુ જ અદેખાઈ

આવતી અને તેણે વિદ્યાચંદ્રને એકવાર એવો સમજાવ્યો કે તે સુવ્રતાને મારવા તૈયાર થયો. એક દિવસ તેણે કોઈ ગારૂડીને સાધીને એક ઝેરી સર્પ ઘડામાં ભરાવ્યો તે ઘડો તેણે સુવ્રતાના ઓરડામાં છાની રીતે મૂકાવ્યો અને પોતે સાંજના સમયે સુવ્રતાને ત્યાં ગયો. ત્યારે સુવ્રતાએ પણ ઘણા દિવસે આવેલા પોતાના પતિને નમ્ર વચનોથી આવકાર આપ્યો અને હર્ષ ઘેલી થઈ ગઈ. થોડીવારે વસુમતી પણ ત્યાં આવી અને સુવ્રતને હાવભાવ પૂર્વક બોલાવવા લાગી. ભોળી સુવ્રતા તો આવા અચાનક આવકારના રહસ્યને સમજી શકી નહિ, પરંતુ કપટી વિદ્યાચંદ્ર સુવ્રતાને હસાવી બોલાવી કહ્યું કે 'હે સુવ્રતા ! આજે હું તારા માટે એક સુંદર ફૂલહાર લાવ્યો છું, તે આ ઘડામાં છે. માટે તું તેને પહેરીને આનંદ કર.'

ભોળી સુવ્રતાએ આવા હર્ષના સમયમાં પણ ભક્તામર સ્તોત્રના આ ૩૭ મા શ્લોકનું ચિંતવન કરી ઘડામાં હાથ નાખ્યો તો ભયંકર ઝેરી સર્પને બદલે સુંદર ફૂલહાર થઈ ગયો. વિદ્યાચંદ્ર તો એવો ચમત્કાર જોઈને આશ્ચર્ય પામ્યો. પરંતુ કપટ ભાવે બોલ્યો કે 'તને આ હાર કેટલો બધો સુંદર લાગે છે ?' ભોળી સુવ્રતાએ આવો હાર તમારા ગળામાં શોભે એમ કહી જ્યાં પતિના ગળામાં પહેરાવવા જાય છે. ત્યાંજ શાનદેવી પ્રગટ થઈ અને એકદમ સુવ્રતાનો હાથ ઝાલી બોલી કે 'હે વિદ્યાચંદ્રા આ હાર તારા ગળામાં પડતાની સાથે જ તે આણેલ ઝેરી સર્પના રૂપમાં ફેરવાઈ જાત અને તેના દંશથી તારૂં મરણ નીપજત. પરંતુ તેથી સુવ્રતાને વૈધવ્યનું મોટું સંકટ આવી પડે તે ખાતરજ મેં તેનો હાથ પકડેલા છે. નહિતર ખરી રીતે તો આવી પવિત્ર સુવ્રતા ઉપર જુલ્મ ગુજારનાર તારા જેવાને તો તેવી જ શિક્ષા થવી જોઈએ. પરંતુ સુવ્રતાના પુન્ય પ્રતાપે જ તને છોડી દઉં છું. ધિક્કાર છે તને કે આવી પવિત્ર સ્ત્રી મળ્યાં છતાં તું તેનો તિરસ્કાર કરે છે.' આટલું બોલી જ્યાં દેવી જવાની તૈયારી કરે છે ત્યાંજ વિદ્યાચંદ્ર અને વસુમતીએ ઉભા થઈ દેવીના

ચરણમાં નમસ્કાર કર્યા અને સુવ્રતાની પણ ક્ષમા યાચી જૈનધર્મ અંગીકાર કર્યો.

સાચી પ્રભુ ભક્તિથી ક્રોધ-માન-માયા અને લોભ જેવા ભયંકર શત્રુઓ જો વશ થાય છે તો પછી આ ભયંકર સર્પ-પુષ્પની માળા બની જાય તેમાં શું આશ્ચર્ય છે ?

તમે જરૂર આ સ્તોત્રનું આરાધન કરવું ચુકશો નહિ.

વલ્ગતુરંગ ગજગર્જિતભીમનાદ,
માજૌ બલં બલવતામપિ ભુપતીનામ્;
ઉદ્યદ્દિવાકરમયુખ શિખાપવિદ્ધં,
ત્વત્કીર્ત્તનાત્તમ ઈવાશુ ભિદામુપૈતિ ॥ ૩૮ ॥

અર્થ :-જેમાં યુદ્ધ કરતા ઘોડા અને હાથીઓની ગર્જનાએ કરી ભયંકર શબ્દો થઈ રહ્યા છે, તેવા રણસંગ્રામમાં અતિ બળવાન્ રાજાઓની સેના પણ, ઉદય પામેલા સૂર્યનાં કિરણોની શિખાઓએ કરી અંધકારની જેમ તમારા નામ કીર્તનથી નાશ પામે છે.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमः सव्वोपमवाणं ॥

मंत्र : ॐ नमः नमिउण विसहर विस प्रणाशन. रोग-शोक दोषग्रह कप्पदुमच्च जायइ सुहनाम गहण सकल सुहृदे ॐ नमः स्वाहा ॥

આ આડત્રીસમા કાવ્ય-મંત્રને અઠ્ઠમ તપથી સિદ્ધ કરીને સંગ્રામમાં જાઓ અને સાત કાંકરી, મૂલ મંત્રથી ૧૦૮ વાર મંત્રિત કરીને ચારે દિશામાં નાંખો (ત્રણ કાંકરી પાસે રાખો) તો સંગ્રામમાં જય જય પ્રાપ્ત થશે.

કુંતાગ્રભિન્નગજશોણિતવારિવાહ,
વેગાવતારતરણા તુરયેધભીમે;
યુદ્ધે જયં વિજિતદુર્જયજેય પક્ષા,
સ્ત્વપાદપંકજવના શ્રયિણોલભન્તે ॥ ૩૯ ॥

અર્થ :-જેઓ આપના ચરણ-કમલરૂપી વનના આશ્રયે રહેલા છે તેઓ, ભાલાની અણીથી ભેદેલા હાથીઓના રૂધિરરૂપ જેવા પ્રવાહમાં પાર ઉતરવાને આતુર થઈ ગયેલા યોદ્ધાઓ વડે ભયાનક થયેલા સંગ્રમમાં પણ નહિ જીતી શકાય તેવા શત્રુના સમુહને જીતનારા થઈને જય પ્રાપ્ત કરે છે.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमः महुआसवीणं ॥

मंत्र : ॐ नमः चक्रेश्वरीदेवी चक्रधारिणी जिनशासन, सेवा-कारिणी, जिनशासन क्षुद्रोपद्रवविनाशिनी धर्म- शांतिं कुरु कुरु स्वाहा ॥

આ કાવ્ય મંત્ર અને ૩૮ મી ગાથાથી પણ સંગ્રામમાં જય થાય તેમ શાંતિ પ્રાપ્ત થાય છે.

શ્લોક ૩૮-૩૯નો પ્રભાવ બતાવનારી કથા

મિથિલા નગરીનો રાજા રણકેતુ બહુજ વિલાસી અને રાજ્યના કામ પ્રત્યે બેદરકાર હતો. તેને ગૃહવર્મા નામે એક ભાઈ હતો. તે બહુજ લાયક દયાળુ અને ધર્મિષ્ટ હતો. એટલે ઘણું ખરૂં રાજ્યનું કામકાજ તે કરતો હતો. તેથી પ્રજા કંઈક સુખી હતી.

ગૃહવર્માને એક વૃદ્ધ જૈન યતિ ઉપર બહુજ પ્રેમભાવ હતો. નિરંતર દિવસમાં એક વખત તો તેમને ઉપાશ્રયે વંદન કરવા જતો અને તેમની સલાહ પ્રમાણે રાજ્યનું કામકાજ કરતો હતો. આવી રીતે ગૃહવર્મા

પોતાની ઈચ્છા પ્રમાણે હુકમ કરી રાજ્ય ચલાવે તે રણકેતુની રાણીને ગમ્યું નહિ. તેથી તેણે કોઈ રીતે ગૃહવર્માને દૂર કરવા પ્રયત્નો કરવા માંડ્યા.

એક વખત લાગ જોઈને રાજાને રાણીએ સમજાવ્યું કે તમારા ભાઈ તમને મારીને પોતે રાજા થવા ઈચ્છે છે. અને તે માટે બધી તૈયારી કરી રહ્યા છે, માટે જો તમો ચેતશો નહિ તો પાછળથી પસ્તાવું પડશે. અવિચારી રાજાએ રાણીના વચનોને સાચા માની ગૃહવર્માને એકદમ પોતાના રાજ્યમાંથી કાઢી મુક્યો. સુખ અને દુઃખને સમાન સુણનાર ગૃહવર્મા પણ પોતાના આત્માના કલ્યાણ અર્થે સમય મળ્યો સમજીને નજીકમાં આવેલા એક પર્વતની ગુફામાં રહી ધર્મ ધ્યાન કરવા લાગ્યો.

એક વખત રણકેતુ રાજા કોઈ પડોશના રાજ્ય સાથે તકરાર થવાથી મોટું લશ્કર લઈ તે રાજાને હરાવવા નીકળ્યો. પરંતુ રસ્તામાંજ સાંજ પડવાથી પર્વત પાસેના એક ભાગમાં લશ્કર સહિત પડાવ નાખ્યો. ત્યારે ગુફામાં ધ્યાન ધરતા ગૃહવર્માને લશ્કરના કોઈ માણસે જોયા અને રાજાને જણાવ્યું.

રાજાએ તો જાણે પોતાનો મોટો દુશ્મન ન હોય તેમ તેને મારવા માણસો મોકલ્યા. કોઈ દિવસ નહિ અને આજે ટોળામાં આવતા ઘણા માણસોને જોઈને ગૃહવર્મા ગુફામાંથી બહાર નીકળ્યો ત્યાં તો ચારે તરફથી લશ્કરે તેને ઘેરી લીધો. કે તરતજ ગૃહવર્મા બધી સ્થિતિ સમજી ગયો અને પોતાને મારવાજ આ યુક્તિ રચાય છે, તે જાણી પોતે ભક્તામર સ્તોત્રના વૃદ્ધ યતિએ બતાવ્યા પ્રમાણે ૩૮-૩૯ આ બે શ્લોકનું સ્મરણ કરવા લાગ્યો.

સાચા પ્રભુના સ્મરણ આગળે શું અશક્ય છે ? તરત જ રણકેતુનું આખું સૈન્ય આંધળું થઈ ગયું. અને ખરી દિશા નહિ સુઝવાથી ચારે

તરફ ભટકવા લાગ્યું. રાજા રણકેતુ તો આ ચમત્કારથી નવાઈ પામ્યો અને તેને ખરી બુદ્ધિ સુઝી કે મારો ભાઈ એ કોઈ સામાન્ય મનુષ્ય નથી પણ મહાન ચમત્કારીક પુરુષ છે. તો પછી આવા ગુણવાન માણસને મેં શિક્ષા કરી એ વ્યાજબી કર્યું નથી. એમ વિચારી ગૃહવર્માની પાસે જઈ તેની ક્ષમા યાચી. એટલું જ નહિ પણ સાચો પશ્ચાતાપ થવાથી તેણે પોતાનો મુગટ ગૃહવર્માને માથે મૂકી રાજ્ય તેને સોંપ્યું અને પોતાને વૈરાગ્ય થવાથી ચાપિત્ર આંગીકાર કર્યું. ગૃહવર્માએ પણ બીજા રાજાઓને જીતી પોતાનું રાજ્ય નીતિથી ચલાવ્યું.

જે પ્રભુના સ્મરણથી આ સંસારનો પાર પામી મોક્ષ મેળવે છે. તો પછી આવા ભયંકર સંગ્રામનો પાર પામી રાજ્ય પ્રાપ્ત કરાય તેમાં શી નવાઈ છે ?

મતે પણ એવો નિયમ લઈ અનુભવ તો કરી જોજો. તેનાથી તમે કાંઈક નવીન પ્રેરણા મેળવી શકશો.

અંભોનિધૌ ક્ષુભિતભીષણ નક્રચક્ર,
પાઠીન પીઠ ભયદોલ્બણ વાડવાગનૌ;
રંગત્તારંગશિખર સ્થિતયાન પાત્રા,
સ્ત્રાસં વિહાય ભવતઃ સ્મરણાદ્ વજન્તિ ॥ ૪૦ ॥

અર્થ :-જેના વિષે ભયંકર નક્ર-ચક્રાદિ મગરમચ્છ ઉછળી રહ્યા છે અને પાઠીન આને પીઠ નામના મત્સ્યથી ભયને ઉત્પન્ન કરનારો પ્રબળ વાડવાગ્નિ પ્રજવલિત થઈ રહ્યો છે. તેવા સમુદ્રમાં ઉછળતા મોજાંના શિખર પર રહેલા વહાણવાળા પુરૂષો પણ તમારૂં સ્મરણ કરીને ભયનો ત્યાગ કરી સમુદ્ર પાર જાય છે.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो अमीआसवीणं ॥

मंत्र : ॐ नमो रावणाय बिभीषणाय कुंभकरणाय लंकाधि-पतये महावल पराक्रमाय मनश्चिंतितं कार्यं कुरु कुरु स्वाहा ॥

આ ચાલીસમા કાવ્ય-મંત્રને અઠ્ઠમ તરથી આરાધીને દરરોજ ૧૦૮ વાર ગણે તો ક્યારે પણ જળ ડુબાડી ન શકે !

શ્લોક ૪૦ મા નો પ્રભાવ બતાવનારી કથા

તીરપુર બંદરનો પ્રખ્યાત વ્યાપારી વિજયશેઠ ધર્મમાં એટલો બધો ચુસ્ત હતો કે નિરંતર પ્રભાતે વહેલો ઉઠી ન્હાઈ-ધોઈ પવિત્ર થઈ શુદ્ધ રીતે ભક્તામર સ્તોત્રનું ૨૧ વાર એક ચિત્તે સ્મરણ કરતો. ન હતું તેને મંત્રનું જ્ઞાન કે ન હતું વિધિ-વિધાનનું જ્ઞાન. પણ તેનામાં હતી શુદ્ધ શ્રદ્ધા ને સાચી ભક્તિ.

હજારો ને લાખો રૂપિયાની મિલ્કતના તેના વહાણો હંમેશાં દરિયામાં ફરતાજ રહેતા. દૂર- દૂરના દેશમાં તેની પેઢીઓ ચાલતી હતી. અજાણ્યા પ્રદેશમાં પણ તેની હુંડી સ્વીકારવામાં આવતી. એટલી તો તેની શાખ હતી.

એકવાર પુષ્કળ કિંમતી માલ પોતાની વહાણોમાં ભરી વિજયશેઠ સિંહલદ્વીપમાંથી આવતા હતા. વહાંણો સડસડાટ પાણી કાપતાં આગળ વધતાં હતાં. પવન પણ અનુકુળ હતો, ત્યાં એકાએક બધાં વહાણો થંભી ગયાં.

ખારવાઓએ શેઠને કહ્યું કે ‘અહીં દેવીનું સ્થાનક છે. તેથી વહાણ થંભી ગયા છે. જો દેવીને ભોગ આપો તોજ વાહણ આગળ ચાલે તેમ છે !’ શેઠ ચુસ્ત જૈન હતા એટલે નિર્દોષ પ્રાણીનો વધ કરી દેવી આગળ ચડાવે એ તો કેમજ બંને ? ખારવાઓ ભોગ આપવા તૈયાર થયા પણ શેઠે ના પાડી. અને પોતે ત્રણ દિવસ સુધી ત્યાંજ વહાણો રાખી અટ્ઠમની

તપશ્ચર્યા કરી. ત્યારે પેલી હિંસક દેવીની શક્તિ ઢીલી પડી અને પોતે પ્રગટ થઇ કહેવા લાગી કે 'હે શેઠ ! હું તમારી ઉપર પ્રસન્ન થઈ છું. માટે જે જોઇએ તે માગો !' શેઠ તો એકાએક આવા ચમત્કારથી નવાઈ પામ્યા અને બોલ્યા કે 'હે દેવી ! જો આપ ખરેખર જ પ્રસન્ન થઈ, વરદાન આપવા ઈચ્છતા હો તો મારે ધન દોલત જોઈતી નથી. પણ હું એટલું જ માગું છું કે, આપ આ નિર્દોષ પ્રાણીઓની હિંસા છોડી દો અને અહિંસા ધર્મનું પાલન કરો.' દેવી આ સાંભળી બહુ ખુશ થઈ અને ત્યારથી સદાને માટે હિંસા છોડી દેવાની કબુલાત આપી, એટલું જ નહિ પણ જ્યારે જ્યારે જરૂર પડે ત્યારે 'અંભો નિંધૌ' એ ગાથાના સ્મરણ કરવાથી પોતે હાજર થશે એમ જણાવી પોતાને સ્થાનકે ચાલી ગઈ.

વહાણો પણ પ્રથમની માફકજ આગળ ચાલવા લાગ્યાં. અને વિજયશેઠ શાન્તિ પૂર્વક પોતાના નગરમાં પહોંચી ગયા. પણ જ્યારે રસ્તામાં બનેલી વાત લોકોએ સાંભળી ત્યારે જૈન ધર્મનો મહિમા ઘણો જ વધ્યો.

જે પ્રભુના સ્મરણથી અનેક મિથ્યાત્વી દેવો પણ સમકિતી બને છે, તો પછી આ દેવી જૈનધર્મ પ્રત્યે અનુરાગવાળી થાય તેમાં શું આશ્ચર્ય છે ?

તમે પણ સ્મરણ કરવાનું શરૂ કરશો કે તરત જ તમારામાં અજબ ફેરફાર તમને માલમ પડશે એવો મહાન ચમત્કાર આ સ્તોત્રમાં છે.

જલોદરાદિક વિનાશક

ઉદ્‌ભૂત ભીષણ જલોદર ભારભુગ્નાઃ;
શોચ્યાં દશામુપગતાશ્ચ્યુતજીવિતાશાઃ;
ત્વત્પાદ પંકજ રજોઽમૃતિદગ્ધદેહા,
મર્ત્યો ભવિન્ત મકરધ્વજતુલ્યરૂપાઃ ॥ ૪૧ ॥

અર્થ:-જેઓ ઉત્પન્ન થયેલા ભયંકર જલોદરના રોગના ભારે કરીને વળી ગયેલા છે અને શોચનીય દશાને પ્રાપ્ત થવાથી જીવવાની આશા છોડી બેઠા છે. એવા મનુષ્ય આપના ચરણ કમળના રજ રૂપી અમૃતથી પોતાનું શરીર લિપ્ત કરવાથી કામદેવ સરખા રૂપવાન થયા છે.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो अक्षीण महाणसीणं ॥

मंत्र : ॐ नमो भगवति क्षुद्रोपद्रवशांतिकारिणी भोगकष्ट जवरोपशमनं शांतिं कुरु कुरु स्वाहा ॥

આ એકતાલીસમા કાવ્ય-મંત્રને દરરોજ વિધિપૂર્વક આરાધનાર આરાધકને વાત્ત-પિત્ત કફ, જલોદર આદિ રોગ પરેશાન કરી શકતા નથી, અર્થાત પ્રવેશી શકતા નથી

શ્લોક ૪૧ નો પ્રભાવ બતાવનારી કથા

કૌશાંબી નગરીના રાજા જયશેખરને વિમળા નામે એક રાણી હતી. તે બહુ ગુણવાન અને સતી હતી. તેને વિજયસિંહ નામે એક પુત્ર હતો, તે બહુજ બુદ્ધિમાન અને હોંશીયાર હતો. પરંતુ તે યોગ્ય ઉંમરનો થાય તે પહેલાં તો તેની માતા સ્વર્ગાસી થઈ, અને રાજા કમળા નામે બીજી સ્ત્રી પરણ્યો. સમય જતાં કમળાને પણ એક પુત્ર થયો. જેમ જેમ તે પુત્ર મોટો થવા લાગ્યો તેમ તેમ કમળાને ચિંતા થવા લાગી કે જ્યાંસુધી વિજયસિંહ પાટવી કુંવર તરીકે હૈયાત હશે ત્યાંસુદી મારા પુત્રને રાજ્ય મળશે નહિ; કારણકે મારા પુત્ર કરતાં વિજયસિંહ હોશિયાર અને બુદ્ધિમાન છે. વળી રાજાને પણ તેના ઉપર ઘણો સારો પ્રેમ છે. એટલે રાજા થવાનો સમય મારા પુત્રને તો કોઈ દિવસ વારો આવશે નહી, પણ હું જો યુક્તિ કરી વિજયસિંહને મારી નંખાવું તો મારા પુત્રનું ભાગ્ય ખીલે અને રાજ્યમાં મારૂં પણ માન વધે. પરંતુ જો

એમને એમ મારી નાખવામાં આવે તો કદાચ વાત ઉઘાડી પડી જાય અને તેથી બધી બાજી બગડી જાય. એટલે કોઈ એવો ઉપાય કરવો જોઈએ કે તે તેનાજ રોગે મરણ પામે.

એક વખત જયશેખર રાજા દેશો જીતવાને બહાર ગયેલ છે. તે વખતે રાણીએ ધીમે ધીમે વિજયસિંહ તરફ પ્રેમભાવ દર્શાવી ખોરાકમાં એવી ઔષધિ ખવડાવી કે વિજયસિંહને અનેક રોગો ઉત્પન્ન થયા. અને તે બહુજ દુઃખી થવા લાગ્યો. તેને માલમ પડ્યું કે આ બધાં કામ સાવકી માતાનાજ છે. તેથી જો હું અહીં રહીશ તો હજુ પણ મને બીજાં વધુ દુઃખો આપવામાં બાકી રાખશે નહિ. માટે મારે અહિં રહેવા કરતાં પરદેશમાં ચાલ્યા જવું જોઇએ.

દુઃખ અને રોગથી કંટાળેલો રાજકુમાર વિજયસિંહ ફરતો ફરતો હસ્તિનાપુર આવી પહોંચ્યો. અને ત્યાંજ ગામ બહાર આવેલી એક ધર્મશાળામાં રહેવા લાગ્યો. દુઃખનો પણ અંત હોય છે તેમ ઘણા દિવસે કોઈ જૈન મુનિ ફરતા ફરતા એજ ધર્મશાળામાં આવી પહોંચ્યા. ત્યારે રાજકુમાર વિજયસિંહ તેમની પાસે ગયો અને પોતાના જલોદરના રોગથી અત્યંત પીડા પામતો તે કહેવા લાગ્યો કે, ' હે પરમ ઉપકારી મહાપુરૂષ ! હું આ દુઃખથી બહુજ કંટાળી ગયો છું. એટલે આ કરતાં તો મરવું ધારે સારૂં છે. માટે મને કંઈ ધર્મ સંભળાવો, તો આવતો ભવ પણ કંઈક સુધરે. આ ભવમાં તો મેં કાંઈ પુણ્યકાર્ય કર્યું નથી.' આટલું બોલતાં બોલતાં તો તે બહુજ દુઃખ પામવા લાગ્યો. ત્યારે મુનિરાજે તેને દિલાસો આપ્યો અને કહ્યું કે 'કરેલાં કર્મ તો રાજા કે રંક બધાંને ભોગવવાં પડે છે. માટે શાંતિ રાખવી અને ફરીથી એવાં પાપકર્મો ન થાય તે માટે કાળજી રાખવી. તારે મરવાની કે અકળાવાની કાંઈ જરૂર નથી પણ દુઃખના સમયમાં ઈશ્વર સ્મરણ કરવું જેથી અંતે સુખપ્રાપ્તિ થાય છે, હું તને આ એક શ્લોક આપું છું. તેનું તું સ્મરણ કર્યા કરીશ તો સુખી થઈશ' એટલું

કહીને મુનિ મહારાજે તેને ભક્તામર સ્તોત્રનો 'ઉદ્‌ભૂતભીષણ' એ શ્લોક શુદ્ધિપૂર્વક શીખવ્યો અને પોતે ત્યાંથી વિહાર કરી ગયા.

રાજકુમાર પણ નિરંતર એ શ્લોકનું શ્રદ્ધાપૂર્વક સ્મરણ કરવા લાગ્યો. આથી ધીરે ધીરે નું મન પણ કાંઈક શાંત થવા લાગ્યું. આ પ્રમાણે દિવસો ઉપર દિવસો પસાર થવા લાગ્યા.

જે વખતે વિજયસિંહ હસ્તિનાપુરમાં રહેતો હતો તે વખતે હસ્તિનાપુરનો રાજા દેવિસિંહ હતો. તેને એક પુત્ર ત્રણ પુત્રીઓ હતી. તેમાં સૌથી નાનીનું નામ શીલવતી હતું. એક વખત રાજાએ પોતાની પુત્રીઓને હસતાં હસતાં કહ્યું કે ' તમારૂં સુખ કોના હાથમાં છે ?' ત્યારે મોટી બહેનોએ કહ્યું કે 'હે પિતાજી ! અમારૂં ખરું સુખ આપનાજ હાથમાં છે.' ત્યારે નાની શીલવતીએ કહ્યું 'નહિ પિતાજી, ખરૂં સુખ અમારા કર્મને આધિન છે,' આથી રાજાને ખૂબ રીસ ચડી અને આથી શીલવતીને પરણાવવા માટે કોઈ રોગીમાં રોગી માણસને શોધવા માટે માણસો મોકલ્યા. આખા નગરમાં ફરતા ફરતા કેટલાક માણસો ગામની પાદરે આવેલી ધર્મશાળામાં ગયા અને અત્યંત વેદનાથી પીડા પામતા, જલોદરવાળા રાજકુમાર વિજયસિંહને તેઓ પકડી લાવ્યા. અને રાજા પાસે હાજર કર્યા. રાજાએ પણ ક્રોધના આવેશમાં શીલવતીને તેની સાથે પરણાવી દીધી. ડાહી શીલવતી એ જરાપણ આનાકાની કર્યા સિવાય રાજકુમારને પતિ તરીકે અંગીકાર કરી તેની સારવાર કરવા લાગી. એકવાર ફરતાં ફરતાં એ જ મુનિરાજ ત્યાં આવી ચઢ્યા. મુનિને જોઈ રાજકુમાર વિજયસિંહ તથા શીલાવતીએ તેમને વંદન કર્યું. વંદન કર્યા પછી શીલવતી બોલી 'હે પવિત્ર મુનિરાજ ! આપના દર્શનથી અમે કૃતાર્થ થયા છીએ, પરંતુ જો કૃપા કરી આ રાજકુમારના વ્યાધિને શાંત કરો તો

આપનો મહાન્‌ ઉપકાર માનીશું. આપ જેવા પવિત્ર પુરૂષના વચનથી જો અમે શાંતિ નહિ પામીએ તો પછી કોના શરણે જઈશું ?' આવાં અત્યંત નમ્ર વચનો સાંભળી મુનિરાજનું હૃદય દયાવળું બન્યું. અને ભક્તામર સ્તોત્રના ૪૧ મા શ્લોકનું વિધિપૂર્વકનું વિધાન તેમને બતાવી પોતે બીજે સ્થળે ચાલ્યા ગયા.

બીજે દિવસે ન્હાઈ ધોઈ પવિત્ર થઇ મુનિરાજે બતાવ્યા પ્રમાણે શીલવતીએ ભક્તામર સ્તોત્રના ૪૧ મા શ્લોકનું આરાધન કર્યું. તેનાથી મંત્રેલું જળ રાજકુમારને પીવડાવ્યું; એટલે રાજકુમારનું શરીર પ્રથમના જેવું સુંદર તેજસ્વી બની ગયું.

હસ્તિનાપુરનો રાજા પણ આ કર્માધીન સિદ્ધાંતને સત્ય માની બહુજ માનપૂર્વક રાજકુમારને તથા શીલવતી ને પોતાના મહેલે તેડી લાવ્યો. અને તેમને રહેવા માટે દરેક પ્રકારની સગવડ કરી આપી.

આ તરફ ઘણા દિવસે જયશેખર રાજા વિજય પ્રાપ્ત કરી કૌશાંબી નગરીમાં પાછો આવ્યો ત્યારે રાજકુમારના રોગની તથા તેના ચાલ્યા ગયાની ખબરથી તે બહુ દુઃખ પામ્યો અને તેણે તપાસ કરવા ચારે તરફ માણસો દોડાવ્યા. ફરતા ફરતા માણસો હસ્તિનાપુર પહોંચ્યા. અને રાજકુમારના કુશળ સમાચાર સાંભળી તેને જયશેખર રાજાનો સંદેશો કહી સંભળાવ્યો. રાજકુમાર પણ પિતાશ્રીની આતુરતા જાણી શીલવતી સહીત કૌશાંબી ગયો અને હર્ષઘેલા પિતા પુત્ર ભેટ્યા. આ રીતે અત્યંત દુઃખી અવસ્થામાં આવી પડ્યા છતાં ફકત આપવિત્ર સ્તોત્રના પ્રતાપે રાજ્ય અને ઋદ્ધિસિદ્ધિ પામ્યા.

આવો મહાન્ પ્રભાવ આ સ્તોત્રમાં છે. તેની ખાત્રી કરવી હોય તો એકવાર નિરંતર સ્મરણ કર વાનો નિયમ લો એટલે તેનો ચમત્કાર તમે તરતજ જોઈ શકશો.

આપાદકંટમુરૂશૃંખલવેષ્ટિતાંગા,
ગાઢં બુહન્નિગડ કોટિનિધૃષ્ટ જંઘાઃ,
ત્વન્નામન્ત્રમનિશં મનુજાઃ સ્મરન્તઃ
સદ્યઃ સ્વયં વિગતબંધભયા ભવન્તિ. ॥ ૪૨ ॥

અર્થ :-પગથી કંઠ સુધી મોટી મોટી બેડીઓએ કરી શરીર બાંધેલા હોય, તથા અત્યંત મોટી બેડીઓના અગ્ર ભાગથી જેમની જંઘા ઘસાઈ ગઈ હોય. તેવા મનુષ્યો તમારા નામ રૂપી મંત્રનું સ્મરણ કરતાં તત્કાળ પોતાની મેળે બંધનના ભયથી રહિત બની જાય છે.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हं नमो सिद्धादयादमाणं ॥

मंत्र : ॐ नमो ह्रीं श्रीं ह्रः ह्रौ ठः ठः ठः जः जः क्षां क्षीं क्षूं क्षौ क्षः स्वाहा ॥

આ બેંતલીસમા કાવ્ય-મંત્રને અઠ્ઠમતપ યા ત્રણ આયંબીલ કરી તેની આરાધીને આરાધના કરનાર બંદીખાનામાંથી છૂટે-તેમ બીજાને પણ છોડાવી શકે.

શ્લોક ૪૨ મા નો પ્રભાવ બતાવનારી કથા.

ઘણા વખતથી દિલ્હીનો બાદશાહ અજમેર જીતવા પ્રયત્ન કરતો હતો. પરંતુ એ શહેરનો કિલ્લો બહુજ મજબુત હોવાથી અને ત્યાંનો રાજા નરપાળ પણ બહુ સાવધ હોવાથી તેમાં તે ફાવી શકતો ન હતો. અજમેરથી થોડે દૂર આવેલા પલાશપુરમાં પણ નરપાળનો રણધીર રાજ્ય ચલાવતો હતો. તે પણ લાગ સાધીને વારંવાર અજમેર ચડી આવી બાદશાહના લશ્કરને હેરાન કરવાનું ચૂકતો નહિ. એટલે બાદશાહે ખીજાઈને એકવાર પલાશપુર ઉપર ચઢાઈ કરી અને ત્યાંનો કિલ્લો તોડી રણધીરને કેદ પકડી દિલ્હી લઈ ગયો.

કેદખાનામાં લોઢાની બેડીઓ પહેરાવી રણધીરને બાદશાહ બહુજ દુઃખ આપતો. પરંતુ રણધીર બહુજ ધર્મ સંસ્કારી અને જૈન ધર્મમાં અનુરાગવાળો હોવાથી પોતાના ગુરૂએ શીખવેલું ભક્તામર સ્તોત્રનું નિરંતર આરાધન કરતો. દુઃખના સમયમાં ધર્મ એજ એક આલંબન હોવાથી રણધીર પણ શ્રદ્ધાપૂર્વક ગૂરૂએ બતાવ્યા પ્રમા ત્ર પાઠ કરવા લાગ્યો. તેમાં ખાસ કરીને ૪૨ મા શ્લોકનું આર રવાથી કાચા સુતરના તાંતણાની જેમ બેડીના બધા બંધન તુટી ગયા. આને કોઈ પહેરેગીરે સહાય કરી હશે એમ સમજીને ફરી તેને સખત બેડીઓના બંધનમાં નાખ્યો અને દેખરેખ માટે વિશ્વાસું પહેરેગીરોને મૂક્યા. આમ થવા પછી ફરીવાર રણધીરે અનન્ય શ્રદ્ધાથી પ્રભુ ભક્તિ કરવા માંડી અને 'આપાદકંઠ મુરૂ ' શ્લોકના આરાધનની સાથેજ બેડીના સખ્ત બંધનો તુટી ગયા અને તે બાદશાહ સામે ખડો થયો.

બાદશાહ પણ આ કોઈ ચમત્કારીક પૂરૂષ છે અને તેને છેડવો એ વ્યાજબી નથી. એમ ધારી તેને સન્માન સહિત છૂટો કર્યો, અને ઉત્તમ વસ્ત્ર આભૂષણ વિગેરે આપી પલાશપુર પાછો મોકલ્યો. પાશપુરના લોકોએ પંણ માન સિહત આવતા રાજાને જોઈ શહેરમાં આનંદોત્સવ ઉજવ્યો અને જ્યારે તેના પિતાએ આ વાત સાંભળી ત્યારે તો તે બહુજ ખુશ થયા. બાદશાહ પણ ત્યારથી અજમેર ઉપર ચઢાઈ કરવાનું ભૂલી ગયો.

જે પ્રાણીનાં શુદ્ધ સ્મરણથી કાળના કર્મરૂપી બંધનો તુટી જાય છે, તો પછી આ માત્ર લોઢાની બેડીઓ તુટે તેમાં શું આશ્ચર્ય છે ?

આ મહાન્ ચમત્કારિક સ્તોત્રનું સ્મરણ કરવામાં જો તમે આળસ કરશો, તો તમે એક અમૂલ્ય તક ગુમાવી રહ્યા છો, એ ચોક્કસ સમજજો.

મત્તાદ્વિપેન્દ્રમૃગરાજદવાનલાહિ,
સંગ્રામ વારિધિ મહોદર બંધનોત્થં;
તસ્યાશુ નાશ મુપયાતિ ભયં ભિયેવ;
યસ્તાવકં સ્તવમિમં મતિમાનધી તે ॥ ૪૩ ॥

અર્થઃ-જે બુદ્ધિમાન માણસ આ ભક્તમાર સ્તોત્રને ભણે છે, તેને મદોન્મત્ત હાથીથી, સિંહથી, અગ્નિથી, સર્પથી, સંગ્રામથી, અને સમુદ્રથી ઉત્પન્ન થયેલો ભય તેમજ કેદથી ઉત્પન્ન થયેલો ભય પણ ઝટ નાશ પામે છે.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हँ नमो वड्ढमाणाणं ॥

मंत्र : ॐ नमो ह्राँ ह्रीं ह्रूँ ह्रौं ह्रः यः क्षः श्री ह्रीं फुट् स्वाहा॥

આ તેંતાલીસમા કાવ્ય-મંત્રને ગુરૂગમના સહવાસથી સિદ્ધ કરીએ તો, સર્વકામની સિદ્ધિ થાય, આશાઓ સફલ નિવડે પરદેશ જાય તો કુબેર ભંડારીની જેમ પાછો વળે, વૈરીને વશ કરે, કોઈની તલવાર કે કટારીનો ઘા પણ સ્પર્શી ન શકે. મંત્ર સિદ્ધ કર્યા બાદ દરરોજ સવારમાં કહ્યા પ્રમાણે વિધિપૂર્વક ૧૦૦૮ વાર મંત્ર આરાધવો જરૂરી છે.

સ્તોત્રસ્રજં તવ જિનેનદ્ર ગુણૈર્નિબદ્ધાં;
ભક્ત્યાં મયા રુચિરવર્ણ વિચિત્ર પુષ્પામ્;
ધત્તો જનોય ઈહ કંઠ ગતામજસ્ત્રાં;
તં માનતુંગમવશા સમુપૈતિ લક્ષ્મી : ॥ ૪૪ ॥

અર્થઃ-હે જીતેન્દ્ર ! તમારા ગુણરૂપી સૂત્રે કરી ગુંથેલી અને ભક્તિએ કરી યુક્ત તથા મનોહર અક્ષર રૂપ વિચિત્ર પુષ્પોથી આ સ્તોત્ર રુપી માળા જે માણસ હંમેશા કંઠે ધારણ કરે છે. તે માળાથી ઉન્નત પુરૂષને (અથવા આ સ્તોત્રના કર્તા માનતુંગને) અ સ્વતંત્ર લક્ષ્મી રૂપ

મોક્ષ નજીક આવે છે.

ऋद्धि : ॐ ह्रीं अर्हँ नमो भयवं महावीर वड्ढमाणं हाँ हीहूँ हौ हः असियाउसा झौ झौ स्वाहा मंत्र : ॐ नमो बंभचेर धारिणस्स अढार सहस्स शीलांगरथ धारीणेभ्यो नमः स्वाहा ॥

આ ચુમ્માલીસમા કાવ્ય-મંત્રને સિદ્ધ કરીને દરરોજ આરાધવાથી રિદ્ધિ-સિદ્ધિની પ્રાપ્તિ થાય છે. મનની ધારણા પૂર્ણ થાય છે. જે કાર્યની ચાહના કરીને કરે તે ચાહના પૂર્ણ થાય છે. લક્ષ્મીની પ્રાપ્તિ થાય છે. સર્વત્ર જય પામે છે.

તા. ક. આ ઋદ્ધિ મંત્ર અને ભક્તામર સ્તોત્રને દરરોજ સવારમાં ગણી જેની અપૂર્વ ભક્તિ કરી સર્વથા સૌ સુખી બનો એ ભાવના અમારી.

ત્રણ દિવસમાં ત્રણ આયંબીલ કરી મૌન અવસ્થા પૂર્વક-અસિયા ઉસા દજ્ઞાચાતેભ્યો નમઃ એ મંત્રાક્ષર સવા લાખ જપવામાં આવે. ત્યાર બાદ આ ભક્તામર સ્તોત્રની ભક્તિ જીવનમાં ધર્મની અનેરી ક્રાન્તિ પ્રાપ્ત કરશે.

શ્રી ભક્તામર સ્તોત્ર ગુજરાતી

વસંતતિલક છંદ :-

ભક્તામરો લચિત તાજ મણિ પ્રભાના,
ઉદ્યોતકાર હર પાપ તમો જથાના;
આધાર રૂપ ભવ સાગરના જનોને,
એવા યુગાદિ પ્રભુ પાદ યુગે નમીને. ॥૧॥

કીધી સ્તુતિ સકલ શાસ્ત્રજ તત્ત્વબોધે,
પામેલ બુદ્ધિ પટુથી સુરલોકનાથે;
ત્રિલોક ચિત્ત હર ચારૂ ઉદાર સ્તોત્રે,
હુંએ ખરે સ્તવીશ આદિ જિનેન્દ્રને. ॥૨॥
બુદ્ધિ વિનાજ સુર પૂજિત પાદ પીઠ,
મેં પ્રેરી બુદ્ધિ સ્તુતિમાં તજી લાજ શુદ્ધ;
લેવા શિશુ વિણ જળે સ્થિત ચંદ્ર બિંબ,
ઈચ્છા કરેજ સહસા જન કોણ અન્ય. ॥૩॥
કેવા ગુણો ગુણનિધિ તુજ ચંદ્રકાન્ત,
છે બુદ્ધિથી સુર ગૂરૂ સમ કો સમર્થ,
જ્યાં ઉછળે મગરમચ્છ મહાન વાતે,
ર કોણ તે તરિ શકેજ સમુદ્ર હાથે. ॥૪॥
તેવો તથાપિ તુજ ભક્તિ વડે મનીશ,
શિકત રહિત પણ હું સ્તુતિને કરીશ;
પ્રીતે વિચાર બળનો તજી સિંહ સામે;
ના થાય શું મૃગી શિશુ નિજ રક્ષવાને ? ॥૫॥
શાસ્ત્રજ્ઞ યજ્ઞ ગણીને હસતાં છતાં એ,
ભક્તિ તમારીજ મને બળથી વદાવે;
જે કોકિલા મધુર ચૈત્ર વિષે ઉચારે,
તે માંત્ર આમ્રતરૂ મોર તણા પ્રભાવે.! ॥૬॥

બાંધેલ પાપ જનનાં ભય સર્વ જેહ,
તારી સ્તુતિથી ક્ષણમાં ક્ષણ થાય તેહ;
આ લોક વ્યાપ્ત નિશિનું ભમરા સમાન,
અંધારૂં સૂર્ય કિરણેથી હણાય જેમ. ॥૭॥
માનીજ તેમ સ્તુતિ નાથ તમારી આ મેં,
આરંભી અલ્પમતીથી પ્રભુના પ્રભાવે;
જે ચિત્ત સજ્જન હરે જ્યમ બિન્દુ પામે,
મોતી તણી કમળ પત્ર વિષે પ્રભાને ? ॥૮॥
દૂર રહો રહિત દોષ સ્તુતિ તમારી,
તા રી કથા પણ અહો જન પાપ હારી;
દૂરે રહે રવિ કદિ તદપિ પ્રભાએ,
ખીલે સરોવર વિષે કમળો ઘણાંએ. ॥૯॥
આશ્ચર્યના ભુવન ભુષણ ભૂતનાથ,
રૂપે ગુણે તુજ સ્તુતિ કરનાર અત્ર;
તે તુલ્ય થાય તુજની ધનીકો શું પોતે,
પૈસે સમાન કરતા નથી આશ્રિતોને ? ॥૧૦॥
જો દર્શનીય પ્રભુ એક ટશેથી દેખે,
સંતોષથી નહિ બીજે જન નેત્ર પેખે;
પી ચંદ્રકાન્ત પય ક્ષિર સમુદ્ર કેરૂં,
પીશે પછી જળનિધિ જળ કોણ ખારૂં ? ॥૧૧॥

જે શાન્ત રાગ પૂચિના પરમાણુ માત્ર,
તે તેટલાજ ભુવિ આપ થયેલ ગાત્ર,
એ હેતુથી ત્રિભુવને શણગાર રૂપ,
તા’ રા સમાન નહિ અન્ય તણું સ્વરૂપ ! ॥૧૨॥
ત્રૈલોક સર્વ ઉપમાનજ જીતનારૂં,
ને નેત્ર વેટ નર ઉરગ હારી તારૂં;
ક્યાં મુખ ક્યાં વળી કલંકિત ચંદ્ર બિંબ ?
જે દિવસે પીળચટું પડી જાય ખૂબ ! ॥૧૩॥
સંપૂર્ણ ચંદ્ર તણી કાન્તિ સમાન તા રા,
રૂડા ગુણો ભુવન ત્રણ ઉલંઘનારા;
ત્રૈલોકનાથ તુજ આશ્રિત એક તેને,
સ્વેચ્છા થકી વિચરતાં કદી કોણ રોકે ? ॥૧૪॥
આશ્ચર્ય શું પ્રભુ તણા મનમાં વિકાર,
દેવાગના ન કદિ લાવી શકે લગાર;
સંસાર કાળ પવને ગિરિ સર્વ ડોલે,
મેરૂગિરિ શિખર શું કદી તોય ડોલે ? ॥૧૫॥
ધુમ્રે રહિત ‹ › વાટ ન તેલ વાળો,
ને આ સમગ્ર ત્રણ લોક પ્રકાશનારો;
ડોલાવનાર ગિરિ વાયુ ન જાય પાસે,
તું નાથ ! છું અપર દીપ જગત્પ્રકાશે ! ॥૧૬॥

ઘેરી શકે કદિ ન રાહુ ન અસ્ત થાય !
સાથે પ્રકાશ ત્રણ લોક વિષે કરાય !
તું હે મુનીંદ્ર ! નહિ મેઘ વડે છવાય !
લોકે પ્રભાવ રવિથી અદકો ગણાય ! ॥૧૭॥
મોહાંધકાર દળનાર સદા પ્રકાશી !
રાહુ મુખે ગ્રસિત ના નહિ મેઘરાશી !
શોભે તમારૂં મુખ પદ્મ અપાર રૂપે !
જેવો અપૂર્વ શશિ લોક વિષે પ્રકાશે ! ॥૧૮॥
શું રાત્રિમાં શશિ થકી દિવસે રવિથી !
અંધારૂં તુજ મુખચંદ્ર હરે પછીથી !
શાલિ સુશોભિત રહી નિપજી ધરામાં !
શી મેઘની ગજર હોયજ આભલામાં ! ॥૧૯॥
શોભે પ્રકાશ કરી જ્ઞાન ત મો વિષે જે,
તેવું નહીં હરિહરાદિકના વિષે તે;
રત્નો વિષે સ્ફુરિત તેજ મહત્વ ભાસે
તે વું ન કાચ કટકે ઉજળે જણાશે. ॥૨૦॥
માનું રૂડું હરિહરાદિકને દીઠા તેં !
દીઠે છતે હૃદય આપ વિષે ઠરે છે;
જોવા થકી જગતમાં પ્રભુનો પ્રકાશ !
જન્માન્તરે ન હરશે મન કોઈ નાથ ! ॥૨૧॥

સ્ત્રી સેંકડો પ્રસવતી કદિ પુત્ર ઝાઝા,
ના અન્ય આપ સમ કો પ્રસવે જનેતા;
તારા અનેક ધરતીજ દિશા બધીય,
તેને સ્ફૂરિત રવિને પ્રસવેજ પૂર્વ. ॥૨૨॥
માને પર પુરુષ સર્વ મુનિ તમોને,
ને અંધકાર સમીપે રવિ શુદ્ધ જાણે;
પામી તને સુરીત મૃત્યુ મુનીંદ્ર,
છેના બીજો કુશળ મોક્ષ તણો જ પંથ. ॥૨૩॥
તું આદ્ય અવ્યય અચિંત્ય અસંખ્ય વિભુ,
છે બ્રહ્મ ઈશ્વર અનંત અનંગ કેતુ;
યોગીશ્વરં વિદિતયોગ અનેક એક,
કે છે તને વિમળ જ્ઞાન સ્વરૂપ સત. ॥૨૪॥
છો બુદ્ધિ બોધ થકી હે સુર પૂજ્ય બુદ્ધ;
છો લોકને સુખદ શંકર તેથી શુદ્ધ,
છો મોક્ષ માર્ગ વિધિ ધારણથીજ ધાતા,
છો સ્પષ્ટ આપ પુરૂષોત્તમ સ્વામી ત્રાતા. ॥૨૫॥
ત્રૈલોક દુઃખ હરનાથ તને નમોસ્તુ !
તું ભૂતળે અમલ ભુષણને નમોસ્તુ !
ત્રૈલોકયનાજ પરમેશ્વરને નમોસ્તુ ?
હે જિન શોષક ભવાબ્ધિ તને નમોસ્તુ. ॥૨૬॥

આશ્ચર્ય શું ગુણજ સર્વ કદિ મુનીશ !
તા રોજ આશ્રય કરી વસતા હંમેશ !
ગર્વિષ્ટ આશ્રય વિવિધ થકી થયેલા,
દોષે કદી ન તમને સ્વપ્ને દીઠેલા. ॥૨૭॥
ઉંચા આશોક તરૂ આશ્રિત કિર્ણ ઉંચ,
અત્યંત નિર્મળ દિસે પ્રભુ આપ રૂપ,
તે જેમ મેઘ સમિપે રહી સૂર્ય બિંબ,
શોભે પ્રસારી કિરણે હણીને તિમિર. ॥૨૮॥
સિંહાસને મણિ તથા કિરણે વિચિત્ર,
શોભે સુવર્ણ સમ આપ શરીર ગૌર,
તે સૂર્ય બિંબ ઉદયાચળ શિર ટોચે,
આકાશમાં કિરણ જેમ પ્રસારી શોભે. ॥૨૯॥
ધોળા ઢળે ચામર કુંદ સમાન એવું,
શોભે સુવર્ણ સમ રમ્ય શરીર તારૂં,
તે ઉગતા શશિ સમા જળ ઝર્ણ ધારે,
મેરૂ તણા કનકના શિર પેંઠ શોભે. ॥૩૦॥
ઢાંકે પ્રકાશ રવિનો શશિ તુલ્ય રમ્ય,
મોતી સમૂહ રચનાથી દિપાયમાન !
એવા પ્રભુજી તમને ત્રણ છત્ર શોભે,
ત્રૈલોકનું અધિપતિપણું તે જણાવે ? ॥૩૧॥

ગંભીર ઉંચ સ્વરથી પુરીછે દિશાઓ,
ત્રૈલોકને સરસ સંપદ આપનારો,
સદ્ધર્મરાજ જયને કથનાર ખુલ્લો,
વાગે છે દુંદુભી નમે યશવાદી તારો. ॥૩૨॥
મંદાર સુંદર નમેરૂ સુ પારી જાત,
સંતાનકાદિ ફુલનો બહુ વૃષ્ટિ પાત,
ગંધોદ કે સરસ મંદજ વાયુ લાવે,
કે દિવ્ય વાણી તુજ સ્વર્ગ થકીજ આવે. ॥૩૩॥
શોભે વિભો પ્રસરતી તુજકાન્તિ ભારે,
ત્રૈલોકના દ્યુતિ સમૂહેની કાન્તિ હારે,
તે ઉગતા રવિ સમી બહુધા સદાયે,
રાત્રિ જિતે તદપિ ચંદ્ર સમાન શીતે, ॥૩૪॥
જે સ્વર્ગ મોક્ષ શુભ માર્ગ જ શોધી આપે,
સદ્ધર્મ તત્ત્વ કથવે પટુ ત્રણ લોકે,
દિવ્ય ધ્વની તુજ થતો વિશદાર્થ સર્વ,
ભાષા સ્વભાવ પરિણામ ગણેથી યુક્ત. ॥૩૫॥
ખીલેલ હેમ કમળો સમ કાન્તિ વાળા,
ફેલૈ રહેલ નખ તેજ થકી રૂપાળા,
એવા જિનેન્દ્ર તુજ પાદ ડગો ભરે છે !
ત્યાં કલ્પના કમળની વિબુધો કરે છે ॥૩૬॥

એવી જિન્દ્ર થઈ જે વિભુતિ તમો ને,
ધર્મોપદેશ સમયે નહિ તે બીજાને,
જેવી પ્રભા તિમિર હારી રવિ તણી છે,
તેવા પ્રકાશિત ગ્રહોની કદી બની છે ? ॥૩૭॥
વ્હેતા મદે મલિન ચંચળ શિર તેવો;
ગુંજારવે ભ્રમરના બહુ ક્રોધી એવો,
ઐરાવતે તુલિત ઉદ્ધત હાથી સામે,
આવેલ જોઈ તુમ આશ્રિત ભો ન પામે ! ॥૩૮॥
ભેદી ગજેન્દ્ર શિર શ્વેત રૂધિરવાળા,
મોતી સમૂહ થકી ભૂમિ દિપાવી એવા;
દોડેલ સિંહ તણી દોટ વિષે પડે જે,
ના તુજ પાદ ગિરિ આશ્રયથી મરે તે. ॥૩૯॥
જે જોરમાં પ્રલયના પવને થયેલો,
ઓઢા ઉઠે બહુજ અગ્નિ વને ધીકેલો;
સંહારશે જગત સન્મુખ તેમ આવે,
તે તુજ કિર્ત્તાન રૂપી જળ શાન્ત પાડે. ॥૪૦॥
જે રક્ત નેત્ર પિક કંઠ સમાન કાળો,
ઉંચીફણે સરય સન્મુખ આવનારો;
તેને નિઃશંકજન તેહ ઉલંઘી ચાલે,
ત્વં નામ નાગ દમની દિલ જેહ ધારે. ॥૪૧॥

નાચે તુરંગ ગજ શબ્દ કરે મહાન,
એવું રણે નૃપતિનું બલવાન સૈન્ય;
ભેદાય છે તિમિર જેમ રવિ કરેથી;
છેદાય શિઘ્ર ત્યમ ને તુજ કિર્ત્તાનેથી. ॥૪૨॥
બર્છી થકી હણિત હસ્તિ રૂધિર વહે છે,
યોદ્ધા પ્રવાહ થકી આતુર જ્યાં તરે છે;
એવા યુદ્ધે અજિત શત્રુ જિતે જનો તે,
ત્વત્પાદ પંકજ રૂપિ વન શર્ણ લે જે. ॥૪૩॥
જયા ઉછળે મગર મચ્છ તરંગ ઝાઝા,
ને વાડવાગ્નિ ભયકારી થકી ભરેલા;
એવાજ સાગર વિષે સ્થિત નાવ જે છે,
તે નિર્ભય તુજ તણા સ્મરણે તરે છે. ॥૪૪॥
જે છે નમ્યા ભયદ રોગ જળો દરેથી,
પમ્યા દશા દુઃખદ આસન દેહ તેથી;
ત્વત્પાદ પદ્મ રજ અમૃત નિજ દેહે,
ચોળે બને મનુજ કામ સમાન રૂપે. ॥૪૫॥
બેડી જડી પગથી છેક ગળા સુધીની,
તેની ઝીણી અણીથી જાગં ઘસાય જેની,
એવા અહોનિશ જપે તુજ નામ મંત્ર,
તો તે જનો તુરત થાય રહિત બંધ. ॥૪૬॥

જે મત્ત હસ્તિ અહિ સિંહ દવા નલાગ્નિ,
સંગ્રામ સાગર જલોદર બંધનોથી,
પેદા થયેલ ભય તે ઝટ નાશ પામે,
તા'રૂં કરે સ્તવન આ મતિમાન પાઠે. ॥૪૭॥
આ સ્તોત્ર માળ તુજના ગુણથી ગુંથી મેં,
ભક્તિ થકી વિવિધ વર્ણ રૂપીજ પુષ્પો,
તેને જિનેન્દ્ર જન જે નિત કંઠ નામે,
તે માન તુંગ અવશા શુભ લક્ષ્મિ પામે. ॥૪૮॥

॥ શ્રી ભક્તમરના ગુજરાતી શ્લોક સમાપ્ત ॥

શ્રી પુન્ય પ્રકાશનું સ્તવન

દુહા.

સકળ સિદ્ધિ દાયક સદા, ચોવીશે જિનરાય; સદ્ગુરૂ સ્વામિની સરસ્વતી, પ્રેમે પ્રણમું પાય. ૧ ત્રિભુવનપતિ ત્રિશલા તણો, નંદન ગુણ ગંભીર, શાસન નાયક જગ જયો, વર્ધમાન વડવીર. ૨ એક દિન વીર જિણંદને, ચરણે કરી પ્રણામ; ભવિક જીવના હિત ભણી, પૂછે ગૌતમ સ્વામિ. ૩ મુક્તિ મારગ આરાધીએ, કહો કિણ પરે અરિહંત; સુધા સરસ તવ વચન રસ, ભાખે શ્રી ભગવંત. ૪ અતિચાર અલોઈએ, વ્રત ધરીએ ગુરુ સાખ, જીવ ખમાવો સયલ જે, યોનિ ચોરાશી લાખ, ૫ વિધિશું વળી વોસિરાવીએ, પાપસ્થાનક અઢાર, ચાર શરણ નિત્ય અનુસરો; નિંદો દુરિત આચાર. ૬ શુભ કરણી અનુમોદીએ, ભાવ ભલો મન આણ; અણસણ અવસર આદરી, નવપદ જપો સુજાણ. ૭ શુભગતિ આરાધન તણા, એ છે દશ અધિકાર; ચિત્ત આણીને આદરો, જેમ પામો ભવપાર. ૮ ઢાળ પહેલી (કુમતિ એ છાંડી કીહાં રાખી-એ દેશી)

જ્ઞાન દરિસણ ચારિત્ર તપ વીરજ, એ પાંચે આચાર; એહ તણા ઈહભવ પરભવના, આલોઈએ અતિચારરે, પ્રાણી જ્ઞાન ભણો ખાણી, વીર વદે એમ વાણીરે. પ્રા૦ ૧ ગુરૂ ઓળવીએ નહીં ગૂરૂ વિનયે, કાળ ધરી બહુમાન; સૂત્ર અર્થ તદુભય કરી સુધા, ભણીએ વહી ઉપધાનરે. પ્રા૦ ૨ જ્ઞાનોપગરણ પાટી પોથી, ઠવણી નોકારવાલી, તેહ તણી કીધી આશાતના, જ્ઞાન ભક્તિ ન સંભાળી રે. પ્રા૦ ૩ ઈત્યાદિક વિપરીત પણાથી, જ્ઞાન વિરાધ્યું જેહ; આ ભવ પરભવ વળીરે ભવોભવ, મિચ્છામિ દુક્કડં તેહરે; પ્રાણી સમકિત લ્યો શુદ્ધ જાણી, વીર વદે એમ

વાણીરે. પ્રા૦ ૪ જીન વચને શંકા નવિ કીજે, નવિ પરમત અભિલાખ; સાધુ તણી નિંદા પરિહરજો, ફળ સંદેહ મ રાખરે, પ્રા૦ ધર્મીને ધર્મે કરી સ્થીરતા, ભક્તિ પ્રભાવના કરીએ રે, પ્રા૦ ૬ સંઘ ચૈત્ય પ્રાસાદ તણો જે, અવર્ણવાદ મન લેખ્યો; દ્રવ્ય દેવકો જે વિણસાડયો, વિણસતાં ઉવેખ્યો રે,. પ્રા૦ ૭ ઈત્યાદિક વપરીતપણાથી, સમકિત ખંડ્યું જેહ; આભવ પરભવ વળી રે ભવોભવ, મિચ્છામિ દુક્કડં તેહ રે. પ્રાણી ચારિત્ર લ્યો ચત્ત આણી, વીર વદે એમ વાણી રે. પ્રા૦ ૮ પાંચ સમિતિ ત્રણ ગુપ્ત વરાધી, આઠે પ્રવચન માંય; સાધુ તણે પ્રમાણે અશુદ્ધ, મન વચન કાય રે. પ્રા૦ ૯ શ્રાવક ધર્મે સામાયિક, પે.વહમા મન વાળી; જે જયણા પૂર્વક એ આઠે, પ્રવચન માય ન પાલીરે. પ્રા૦ ૧૦ ઈત્યાદિક વિપરીત પણાથી. ચારિત્ર ડહોલ્યું જેહ; આ ભવ પરભવ વળીરે ભવોભવ, મિચ્છામિ દુક્કડં તેહ રે પ્રા૦ ૧૧ બારે ભેદે તપ નવિ કીધો, છતે યોગે નિજ શકતે, ધર્મે મન વંચ કાયા વિરજ, નહિ ફોરવીયું ભગતેરે. પ્રા૦ ૧૨ તપ વીરજ આચાર એણી પરે, વિરધ વરાધ્ય જેહ; આ ભવ પરભવ વળી રે ભવોભવ, મિચ્છામિ દુક્કંડ તેહ રે. પ્રા૦ ૧૩ વળીય વિશેષે ચારિત્ર કરેસા, અતિચાર અલોઈએ, વીર જિણેસર વયણ સુણીને, પાપ મલ સવી ધોઈએરે. પ્રા૦ ૧૪.

ઢાળ બીજી-પૃથ્વી પાણી તેઉ, વાઉ, વનસ્પતિ, એ પાંચે થાવર કહ્યાએ; કરી કરસણ આરંભ, ખેત્ર જે ખેડીયા, કુવા તળાવ ખણાવીયાએ. ૧ ઘર આરંભ અનેક ટાંકાં ભોંયરાં, મેડી માળ ચણાવીયાએ; લીંપણ ગુંપણ કાજ એણીપરે પરપરે, પૃથ્વીકાય વિરાધીઓએ. ૨ ધોયણ નાહણ પાણી, ઝીલણ અપકાય, છોતી ચોતી કરી દુહવ્યાએ, ભાઠીગર કુંભાર લોહ સોવનગરા, ભાડભુંજા લીહા

લાગરાએ, ૩ તાપણ સેકણ કાજ, વસ્ત્ર નિખારણ, રંગણ રાંધણ રસવતીએ; એણી પરે કર્માદાન, પર પરે કેળવી, તેઉ વાઉ વિરાધીયાએ. ૪ વાડી વન આરામ, વાવી વનસ્પતિ પાન ફળ ફુલ ચુંટીયાએ; પોંક પાપડી શાક, શેક્યાં સુકવ્યાં, છેદ્યાં છુંદ્યાં આથીયાંએ. ૫ અળશીને એરંડ, ઘાણી ઘાલીને ઘણા તિલાદિક પીલીયાએ, ઘાલી કોલું માંહે, પીલી સેલડી, કંદમુળ ફળ વેચીયાંએ, ૬ એમ એકેંદ્રિય જીવ, હણ્યા હણાવીયા, હણતાં જે અનુમોદિયાએ, આ ભવ પરભવ જેહ, વલીય,ભવોભવ તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કંડ એ. ૭ કૃમી કરમીયા કીડા, ગાડર ગંડોલા, ઈયલ પોરા અલશીયાએ; વાળા જળો ચુડેલ, વિચલિત રસ તણા, વળી અથાણાં પ્રમુખનાંએ. ૮ એમ બેઈદ્રિય જીવ, જે મેં દુહવ્યા, તે મુજ મિચ્છામિદુક્કડં એ. ૯ ઉધેહી જુ લીખ, માંકડમંકોડા ચાંચડ કીડી કંથુઆએ. ૧૦ ગધ્ધેહિઆ ઘીમેલ, કાનખજુ રડા, ગીંગોડા ધનેરીયાએ, એમ તેઈંદ્રિય જીવ, જે મેં દુહવ્યા, તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડંએ. ૧૧ માખી મચ્છર ડાંસ, મસા પતંગીયા, કંસારી કોલિયાવડાએ; ઢીંકણવિંછુ તીડ, ભમરા ભમરીઓ, કોતાં બગ ખડમાંકડીએ એમ ચૌરિંદ્રિય જીવ, જે મેં દુહવ્યા, તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડં એ. ૧૨ જળમાં નાખી જાળ, જળચર દુહાવ્યા, વનમાં મૃગ સંતાપીયાએ, પીડયાં પંખી જીવ, પાડી પાસમાં પોપટ ઘાલ્યાં પાંજરે એ; એમ પંચેદ્રિય જીવ, જે મેં દુહવ્યા, તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડંએ. ૧૩

ઢાળ ત્રીજી (વાણી સુણી હિતકારીજી-એ દેશી)

ક્રોધ લોભ ભય હાસ્યથીજી, બોલ્યાં વચન અસત્ય; કૂડ કરી ધન પારકાંજી, લીધાં જેહબ અદત્તરે જિનજી, મિચ્છા મિ દુક્કડં આજ, તુમ સાખે મહારાજરે, જિનજી, દેઈ સારૂં કાજરે, જિનજી મિચ્છામિ દુક્કડં આજ. ૨ દેવ મનુષ્ય તિર્યંચનાજી, મૈથુન સેવ્યાં જેહ, વિષયારસ

લંપટપણેજી, ઘણું વિડંબ્યો દેહરે, જિન૦ ૨ પરિગ્રહની મમતા કરીજી, ભવ ભવ મેલી આથ; જે જીહાંથી તે તિહાં રહીજી, કોઈ ન આવે સાથ રે, જિનજી૦ ૩ રયણી ભોજન જે કર્યાં જી, કીધાં ભક્ષ અભક્ષ, રસના રસની લાલચેજી, પાપ કર્યાં પ્રત્ય ક્ષરે, જિનજી૦ ૪. વ્રત લેઈ વિસારીયાંજી, વળી ભાગ્યાં પચ્ચક્ખાણ; કપટ હેતુ કિરિયા કરીજી, કીધાં આપ વખાણ રે. જિનજી. ૫. ત્રણ ઢાલ આઠે દુહેજી, આલોયા અતિચાર; શિવગતિ આરાધન તણોજી, એ પહેલો અધિકારરે. જિનજી૦ ૬

ઢાળ ચોથી (સાહેલડીની-દેશી)

પંચ મહાવ્રત આદરો સાહેલડીરે, અથવા લ્યો વ્રત બાર તો; યથાશક્તિ વ્રત આદરી, સા૦ પાળો નિરતિચાર તો. ૧. વ્રત લીધાં સંભારીએ, સા૦ હૈડે ધરી વિચાર તો; શિવગતિ આરાધન તણો, સા૦ એ બીજો અધિકાર તો. ૨. જીવ સર્વે ખમાવીએ, સા૦ યોનિ ચોરાસી લાખ તો; મન શુધ્ધે કરી ખામણાં, સા૦ કોઈશું રોષ ન રાખ તો. ૩ સર્વ મિત્ર કરી ચિંતવો સા૦ કોઈ ન જાણો શત્રુ તો; રાગ દ્વેષ એમ પરિહરો, સા૦ કીજે જન્મ પવિત્ર તો ૪ સહામી સંઘ ખમાવીએ, સા૦ જે ઉપરની અપ્રિતિ તો; સજ્જન કુટુંબ કરો ખામણાં, સા૦ એ જિન શાસન રીત તો. ૫ ખમીએ ને ખમાવીએ, સા૦ એહી જ ધર્મનો સાર તો; શિવગતિ આરાધન તણો, સા૦ એ ત્રીજો અધિકાર તો. ૬ મૃષાવાદ હિંસા ચોરી, સા૦ ધન મૂર્ચ્છા મૈથુન તો; ક્રોધ માન માયા તૃષ્ણા, સા૦ પ્રેમ દ્વેષ પૈશુન્ય તો. ૭ નિંદા કલહ ન કીજીએ, સા૦ કૂડાં ન દીજે આળ તો; રતિ અરતિ મિથ્યા તજો, સા૦ માયાં મોહ જંજાળ તો. ૮ ત્રિવિધ વોસરાવિએ, સા૦ પાપસ્થાનક અઢાર તો, શિવગતિ આરાધન તણો, સા૦ એ ચોથો અધિકાર તો. ૯

ઢાળ-પાંચમી.

(હવે નિસુણો ઇહાં આવીયા એ-એ દેશી.)

જન્મ જરા મરણે કરીએ; એ સંસાર અસાર તો; કર્યાં કર્મ સહુ અનુભવે એ, કોઈ ન રાખણહાર તો. ૧ શરણ એક અરિહંતનું એ, શરણ સિદ્ધ ભગવંત તો; શરણ ધર્મ શ્રી જૈનનો એ, સાધુ શરણ ગુણવંત તો:: ૨ અવર મોહ સવિ પરિહરીએ, ચાર શરણ ચિત્ત ધાર તો; શિવગતિ આરાધન તણો એ, એ પાંચમો અધિકાર તો. ૩ આ ભવ પરભવ જે કર્યાં એ, પાપ કર્મ કેઈ લાખ તો; આત્મ સાખે તે નિંદીએ એ, પડિક્કમિએ ગુરૂ સાખ તો. ૪ મિથ્યામતિ વર્તાવિયાંએ, જે ભાખ્યાં ઉત્સૂત્ર તો; કુમતિ કદાગ્રહને વશે એ, જે ઉથાપ્યાં સૂત્ર તો. ૫ ઘડ્યા ઘડાવ્યાં જે ઘણાંએ, ઘરંટી હળ હથીયાર તો; ભવ ભવ મેલી મૂકીયાં એ, કરતાં જીવ સંહાર તો. ૬ પાપ કરીને પોષીયા એ, જનમ જનમ પરિવાર તો, જનમાંતર પહોંચ્યા પછી એ, કોઈએ ન કીધી સાર તો. ૭ આ ભવ પરભવ જે કર્યાં એ, એમ અધિકરણ અનેક તો; ત્રિવિધે ત્રિવિધે વોસરાવીએ એ, આણી હૃદય વિવેક તો. ૮ દુષ્કૃત નિંદા એમ કરીએ, પાપ કરો પરિહાર તો, શિવગતિ આરાધન તણો એ, એ છટ્ઠો અધિકાર તો. ૯

ઢાળ ૬ ઠ્ઠી

(આધે તું જોયને જીવડા એ દેશી)

ધન ધન તે દિન માહરો, જીહાં કીધો ધર્મ; દાન શીયળ તપ ભાવના, ટાળ્યાં દુષ્કૃત કર્મ. ૧ શેત્રુંજાદિક તીર્થની, જે કીધી જાત્ર; જુગતે જિનવર પૂજીયા, વળી પોષ્યાં પાત્ર ધન૦ ૨ પુસ્તક જ્ઞાન લખાવીયાં, જિણ હર જિન ચૈત્ય; સંઘ ચતુર્વિધ સાચવ્યા, એ સાતે ક્ષેત્ર. ધન૦ ૩

પડિક્કમણાં સુપરે કર્યાં, અનુકંપા દાન; સાધુ સૂરિ ઉવજણાયને, દીધાં બહુ માન. ધન૦ ૪ ધર્મ કાજ અનુમોદિએ, એમ વારોવાર; શિવગતિ આરાધન તણો, એ સાતમો અધિકાર ધન૦ ૫ ભાવ ભલો મન આણીએ, ચિત્ત આણી ઠામ; સમતા ભાવે ભાવિએ, એ આતમરામ. ધન૦ ૬ સુખ દુઃખ કારણ જીવને, કોઈ અવર ન હોય, કર્મ આપ જે આચર્યાં, ભોગવીએ સોય. ધન૦ ૭ સમતા વિણ જે અનુસરે, પ્રાણી પુન્યનું કામ; છાર ઉપર તે લીંપણું. ઝાંખર ચિત્રામ. ધન૦ ૮ ભાવ ભલી પરે ભાવીએ, એ ધર્મનો સાર; શિવગતિ આરાધન તણો, એ આઠમો અધિકાર ધન૦ ૯

ઢાળ ૭મી

(રૈવતગિરિ હુઆ, પ્રભુના ત્રણ કલ્યાણક એ દેશી)

હવે અવસર જાણી, કરી સંલેખન સાર; અણસણ આદરીએ, પચ્ચકખી ચારે આહાર; લલુતા સવિ મૂકી, છાંડી મમતા અંગ, એ આતમ ખેલે, સમતા જ્ઞાન તરંગ. ૧ ગતિ ચારેકીધાં, બહાર અનંત નિઃશંક; પણ તૃપ્તિ ન પામ્યો, જીવ લાલચીયો રંક, દુલહો એ વળી વળી, અણસણનો પરિણામ; એહથી પામીજે, શિવપદ સુરપદ ઠામ, ૨ ધન ધન્ના શાલિભદ્ર, ખંધો મેઘકુમાર; અણસણ આરાધી, પામ્યા ભવનો પાર, શિવમંદિર જાશે, કરી એક અવતાર; આરાધન કેરો, એ નવમો અધિકાર. ૩ દશમે અધિકારે, મહામંત્ર નવકાર; મનથી નવિ મૂકો, શિવસુખ ફલ સહકાર; એ જપતાં જાયે, દુર્ગતિ દોષ વિકાર, સુપરે એ સમરો, ચૌદ પુરવનો સાર. ૪ જનમાંતર જાતાં, જો પામે નવકાર; તો પાતિક ગાળી, પામે સુર અવતાર; એ નવપદ સરીખો, મંત્ર ન કોઈ સાર; આ ભવને પરભવ, સુખ સંપત્તિ દાતાર ૫. જુઓ ભીલ ભીલડી, રાજા રાણી થાય, નવપદ મહિમાથી, રાજસિંહ મહારાય, રાણી રત્નવતી બેહુ, પામ્યા છે સુરભોગ, એક ભવ પછી લેશે, શિવવધુ સંજોગ, ૬ શ્રીમતીને એ વળી,

મંત્ર ફળ્યો તત્કાલ; ફણીધર ફીટીને, પ્રગટ થઈ ફુલમાળ; શિવકુમારે જોગી, સોવન પુરિસો કીધ, એમ એણે મંત્રે, કાજ ઘણાનાં સિદ્ધ. ૭ એ દશ અધિકારે, વીર જિણેસર ભાખ્યો, આરાધના કેરો, વિધી જેણે ચિત્ત માંહિ રાખ્યો; તેણે પાપ પખાળી, ભવ ભય દૂરે નાખ્યો જિન વિનય કરંતાં, સુમતિ અમૃતરસ ચાખ્યો. ૮

ઢાળ ૮ મી

(નમો ભવિ ભાવશું એ-એદેશી)

સિદ્ધારથ રાય કુળ તિલોએ, ત્રિશલા માત મલ્હાર તો; અવનિ તળે તમે અવતર્યા એ, કરવા અમ ઉપગાર. જયો જિન વીરજીએ. ૧ મેં અપરાધ કર્યા ઘણા એ, કહેતાં ન લહુ પાર તો; તુમ ચરણે આવ્યા ભણીએ, જો તારે તો તારતો. જ્યો૦ ૨ આશ કરીને આવીયો એ, તુમ ચરણે મહારાજ તો, આવ્યાને ઉવેખશોએ, તો કેમ રહેશે લાજતો. જયો૦ ૨ કરમ અલુજણ આકરાં એ, જન્મ મરણ જંજાળ તો; હું છું એહથી ઉભગ્યો એ, છોડાય દેવ દયાલતો. જ્યો૦ ૪ આજ મનોરથ મુજ ફળ્યા એ, નાઠા દુઃખ દંદોલ તો; તુઠ્યો જિન ચોવીશમો એ, પ્રટયા પુન્ય કલ્લોલતો. જ્યો૦ ભવે ભવે વિનય તુમારડો એ, ભાવ ભક્તિ તુમ પાય તો; દેવ દયા કરી દીજીએ એ, બોધિ બીજ સુપસાયતો. જયો૦ ૬

કળશ

ઈહ તરણ તારણ, સુગતિ કારણ, દુઃખ નિવારણ, જગ જયો; શ્રી વીર જિનવર ચરણ થુણતાં , અધિક મન ઉલટ થયો. ૧ શ્રી વિજયદેવસૂરીદેવ પટધર, તીરથ જંગમ એણી જગે; તપગચ્છપતિ શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ, સૂરિ તેજે ઝગમગે. ૨ શ્રી હીરવિજયસૂરિ શિષ્ય વાચક, શ્રી કીર્તિવિજય સુરગુરૂ સમો; તસ શિષ્ય વાચક વિનય વિજયે, થુણ્યો જિન ચોવીશમો. ૩ સયસત્તર સંવત ઓગણ ત્રીશે, રહી રાંદેર ચોમાસએ; વિજય દશમી વિજય કારણ, કીયો ગુણ અભ્યાસ એ. ૪ નરભવ આરાધન સિદ્ધિ સાધન, સુકૃત લીલ વિલાસ એ; નિર્જરા હેતે સ્તવન રચીયું, નામે પુન્ય પ્રકાશ એ. ૫

પુન્ય પ્રકાશનું સ્તવન સમાપ્ત.

શ્રી આત્મરક્ષા નવકાર મન્ત્ર.

ૐ પરમેષ્ઠિ નમસ્કારં, સારં નવપદાત્મકં,
આત્મરક્ષાકરં વજ્ર-પંજરાય સ્મરામ્યહં.॥ ૧ ॥
ૐ નમો અરિહંતાણં, શિરસ્કં શિરસિ સ્થિતં,
ૐ નમો સવ્વ સિદ્ધાણં, મુખે મુખપટાંવરમ્ ॥ ૨ ॥
ૐ નમો આયરિયાણં, અંગ રક્ષાતિ શાયિની ।
ૐ નમો ઉવજઝાયાણં, આયુધં હસ્તયોર્દ્રઢં ॥ ૩ ॥
ૐ નમો લોએ સવ્વસાહૂણં, મોચકે પાદયોઃ શુભે ।
એસો પંચ નમુક્કારો, શિલાવજ્રમયી તલે ॥ ૪ ॥

સવ્વપાવપ્પણાસણો, વપ્રો વજ્જમયો બહિઃ ।
મંગલાણં ચ સવ્વેસિં, ખાદિરાંગારખાતિકાઃ ॥ ૫ ॥
સ્વાહાંતં ચ પદં જ્ઞેયં, પઢમં હવઈ મંગલં ।
વપ્રોપરિ વજ્જમયં, પિધાનં દેહ રક્ષણે ॥૬॥
મહાપ્રભાવા રક્ષેયં, ક્ષુદ્રોપદ્રવ નાશિની ।
પરમેષ્ઠિ પદોદ્‌ભૂતા, કથિતાઃ પૂર્વસૂરિભિઃ ॥૭॥
યશ્ચૈનં કુરૂતે રક્ષા, પરમેષ્ઠિ પદૈઃઃ સદા ।
તસ્ય ન સ્યાદ્‌ભયં વ્યાધિ-રાધિશ્ચાઽપિ કદાચન ॥ ૮ ॥

(પ્રથમં સ્મરણમ્) શ્રી નવકાર મહામંત્ર.

શ્રી મહાપ્રભાવિક નવસ્મરણ.

નમો અરિહંતાણં ॥ ૧ ॥ નમો સિદ્ધાણં ॥ ૨ ॥ નમો આયરિયાણં ॥ ૩ ॥ નમો ઉજ્ઝાયાણં ॥ ૪ ॥ નમો લોએ સવ્વસાહૂણં ॥ ૫ ॥ એસો પંચ નમુક્કારો ॥ ૬ ॥ સવ્વપાવપ્પણાસણો ॥ ૭ ॥ મંગલાણં ચ સવ્વેસિં ॥ ૮ ॥ પઢમં હવઈ મંગલમ્ ॥ ૯ ॥

(દ્વિતીયં સ્મરણમ્) ઉવસગ્ગહરં સ્તવનમ્.

ઉવસગ્ગહરં પાસં, પાસ વંદામિ કમ્મ-ધણ મુક્કં; વિસહર વિસ નિન્નાસં, મંગલ કલ્લાણ આવાસં. ૧. વિસહર ફુલિંગ

મંતં, કંઠે ધારેઈ જો સયા મણુઓ; તસ્સ ગહ રોગ મારી, દુટ્ઠ જરા જંતિ ઉવસામં ૨. ચિટ્ઠઉ દૂરે મંતો, તુજ્ઝપણામો વિ બહુફલો હોઈ; નરતિરિએસુ વિ જીવા, પાવંતિન દુક્ખ-દોગચ્ચં ૩. તુહ સમ્મત્તે લધ્ધે, ચિંતામણિ કપ્પપાયવબ્ભિહએ; પાવંતિ અવિગ્ઘેણં, જીવા અયરામર ઠાણં ૪. ઈઅ સંથુઓ મહાયસ; ભત્તિબ્ભર નિબ્ભરેણ હિયએણ; તા દેવ દિજ્જ બોહિં, ભવે ભવે પાસ જિણચંદ. ૫.

(તૃતીયં સ્મરણમ્) સંતિકરં સ્તવનમ્

સંતિકરં સંતિજિણં, જગ સરણં જય સિરિઈ દાયારં; સમરામિ ભત્ત પાલગ, નિવ્વાણી ગરૂડ કયસેવં ૧. ૐ સ નમો વિપ્પોસહિ, પત્તાણં સંતિસામિ પાયાણં; ઝ્રૌં સ્વાહા મંતેણં, સવ્વાસિવ દુરિએ હરણાણં. ૨. ૐ સંતિ નમુક્કારો, ખેલોસહિમાઈ લદ્ધિ પત્તાણં; સૌં હ્રીં નમો સવ્વોસહિ-પત્તાણં ચ દેઈ સિરિં ૩. વાણી તિહુઅણ સામિણિ, સિરિદેવી જક્ખરાય ગણી પિડગા, ગહ દિસિપાલ સુરિંદા, સયાવિ રક્ખંતુ-જિણભત્તે. ૪. રક્ખંતુ મમ રોહિણિ, પન્નત્તી વજ્જસિંખલા ય સયા; વજ્જંકુસિ, ચકકેસરિ, નરદત્તા કાલી મહાકાલી. ૫. ગોરી તહ ગંધારી, મહ જાલા

માણવી અ વઈરૂટ્ટા, અચ્છુત્તા માણસિઆ, મહામાણસિયાઈઉ દેવીઓ. ૬ જક્ખા ગોમુહ મહ જક્ખ, તિમુહ જક્ખેસ તુંબરુ કુસુમો; માયંગ વિજય અજિયા, બંભો મણુઓ સુર કુમારો ૭. છમ્મુહ પયાલ કિન્નર, ગરુલો ગંધવ્વ તહય જકિખંદો, કૂબર વરુણો ભિઉડી, ગોમેહો પાસ માયંગા, ૮. દેવીઓ ચક્કેસરિ, અજિઆ દુરિઆરિ કાલી મહાકાલી. અચ્ચુઅસંતા જાલા, સુતારયા-સોય સિરિવચ્છા. ૯. ચંડા વિજયંકુસિ, પન્નઈત્તિ નિવ્વાણિ અચ્ચુઆ ધરણી; વઈરૂટ્ટ છુત્ત ગંધારી, અંબ પઉમાવઈ સિદ્ધાં. ૧૦ ઈઅ તિત્થ-રક્ખણરયા, અન્નોવિ સુરાસુરી ય ચઉહાવિ, વંતર જોઈણિ પમુહા, કુણંતુ રક્ખં સયા અમ્હં. ૧૧. એવં સુદિટ્ઠિ સુરગણ, સહિઓ સંઘસ્સ સંતિ જિણચંદો, મજ્ઝવિ કરેઉ રક્ખં, મુણિસુંદરસૂરિ થુએ મહિમા, ૧૨. ઈઅ સંતિનાહ સમ્મ દિટ્ઠિ, રક્ખં સરઈ તિકાલં જો; સવ્વોવદવ રહિઓ, સ લહઈ સુહ સંપયં પરમં. ૧૩ તવગચ્છગયણ દિણયર, જુગવર સિરિસોમસુંદર ગુરૂણં; સુપસાય લદ્ધ ગણહર, વિજ્જાસિદ્ધિં ભણઈ સીસો. ૧૪.

(ચતુર્થ સ્મરણમ્) તિજયપહુત્ત સ્તોત્રમ્

તિજય પહુત્ત પયાસય, અટ્ઠ મહાપાડિહેરજુત્તાણ; સમયકિખત્તઠિઆણાં સરેમિ ચક્કં જિણિં દાણં. ૧. પણ વીસા ય અસીઆ, પનરસ પન્નાસ જિણવર સમૂહો; નાસેઉ સયલ દુરિઅં, ભવિઆણં ભત્તિ જુત્તાણં. ૨. વીસા પણયાલા વિય, તીસા પન્નત્તરી જિણવરિંદાઃ: ગહ ભૂઅ રક્ખ સાઈણિ, ઘોરૂવસગ્ગં પણાસંતુ. ૩ સત્તરિ પણતીસા વિય, સટ્ઠી પંચેવ જિણગણો એસો। વાહિ-જલ-જલણ-હરિ-કરિ,-ચોરારિમહાભયં હરઉ. ૪ પણપન્ના ય દસવય, પન્નટ્ઠિ તહ ય ચેવ ચાલીસા। રક્ખંતુ મે સરીરં, દેવાસુર પણમિઆ સિદ્ધા. ૫ ૐ હરહુહઃ સરસુંસઃ, સરહું હઃ તહ ય ચેવ સરસુંસઃ । આલિહિય નામગબ્ભં, ચક્કં કિર સવ્વઓ ભદ્રં ૬ ૐ રોહિણિ પન્નત્તિ, વજ્જસિંખલા તહ ય વજ્જઅંકુસિઆ; ચક્કેસરિ નરદત્તા, કાલિ મહાકાલી તહ ગોરી. ૭ ગંધારી મહજાલા, માણવિ વઈરૂટ્ટ તહય અચ્છુત્તા; માણસિ મહામાણસિઆ, વિજ્જાદેવીઓ રક્ખંતુ. ૮ પંચદસકમ્મભૂમિઉત્પન્નં સત્તરિ જિણાણ સયં; વિવિહર યાણઈ વન્નો,-વસોહિએં હરઉ દુરિઆઈ-૯ ચઉતીસ અઈસયજુઆ, અટ્ઠમહાપાડિહેરકયસોહા;

તિત્થયરા ગયમોહા, ઝાએઅવ્વા પયત્તેણં. ૧૦ ૐ વરકણય, સંખવિદ્ધૂમ-મરગયઘણસન્નિહં વિગયમોહં; સત્તરિસયં જિણાણં, સવ્વામરપૂઈઅં વંદે સ્વાહા. ૧૧ ૐ ભવણવઈ-વાણવંતર- જોઈસવાસી વિમાણં વાસી અ;જે કેવી દેવા, તે સવ્વે ઉવસમંતુ મમં સ્વાહા. ૧૨ ચંદણ-કપ્પૂરેણં, ફલએ લિહિઊણ ખાલિઅં પીએં। એગંતરાઈ-ગહ-ભૂઅ-સાઈણિ-મુગ્ગં પણાસેઈ. ૧૩ ઈઅ સત્તરિસયં જંતં, સમ્મં મંતં દુવારિ પડિલિહિઅં; દુરિઆરિ વિજયવંતં, નિબ્ભંતં નિચ્ચમચ્ચેહ. ૧૪

(પંચમં સ્મરણમ્) શ્રી નમિઊણ સ્તોત્રમ્

નમિઊણ પણપણયસુરગણ, ચુડામણિ કિરણરંજિઅં મુણિણો; ચલણ જુઅલં મહાભય, પણાસણં સંથવં વુચ્છં ૧ સડિય કર ચરણ નહ મુહ, નિબુડ્ડ નાસાવિવન્ન લાયન્ના; કુટ્ઠ મહારોગાનલ, ફુલિંગ નિદડ્ઢ સવ્વંગા. ૨ તે તુહ ચલણારાહણ, સલિલંજલિ સેય વુડ્ઢિયચ્છાયા; વણદવડ્ઢાગિરિ પાયવવ્વ પત્તાપુણો લચ્છિં. ૩ દુવ્વાય ખુભિય જલનિહિ, ઉબ્ભડ કલ્લોલ ભીસણારાવે, સંભંત ભય વિસંઠુલ, નિજ્જામય મુક્ક વાવારે. ૪ અવિદલિએ

જાણવત્તા, ખણેણ પાવંતિ ઈછિઅં કુલં, પાસજિણ ચલણ જુઅલં, નિચ્ચં ચિઅ જે નમંતિ નરા. ૫ ખર પવણુધ્ધુય વણદવ, જાલાવલિમિલિયલદ્દુમગહણે; ડજ્ઝંતમુદ્ધ મયવહુ, ભીસણરવ ભીસણંમિ વણે ૬ જગગુરૂણો કમજુઅલં, નિવ્વાવવિઅ સયલ તિહુઅણાભોઅં; જે સંભરંતિ મણુઆ, ન કુણઈ જલણો ભયં તેસિં ૭ વિલસંતભોગભીસણ, ફુરિઆરૂણનયાણ તરલજીહાલં; ઉગ્ગ ભુઅંગં નવ જલય, સત્થહં ભીસણાયારં ૮ મન્નંતિ કીડ સરિસં, દૂર પરિચ્છૂઢ વિસમ વિસ વેગા; તુહ નામક્ખર ફુડસિદ્ધ, મંતગુરૂઆ નરા લોએ. ૯ અડવીસુ ભિલ્લ તક્કર, પુલિંદ સદુલ સદ ભીમાસુ; ભયવિહુર વુન્નકાયર, ઉલ્લુરિય પહિય સત્થાસુ. ૧૦ અવિલુત્ત વિહવ સારા, તુહ નાહ પણામ મત્ત વાવારા; વવગય વિગ્ઘા સિગ્ઘં, પત્તા હિય ઈચ્છિયં ઠાણં. ૧૧ પજ્જલિઆનલ નયણં, દૂર વિયારિએ મુહં મહાકાયં; નહકુલિસઘાય વિઅલિઅ, ગઈંદ કુંભત્થલા ભોઅં. ૧૨ પણય સસંભમ પત્થિવ, નહ મણિ માણિક્ક પડિઅ પડિમસ્સ; તુહ વયણ પહરણ ધરા, સીહં કુદ્ધંપિ ન ગણંતિ. ૧૩ સસિ ધવલ દંતમુસલં, દીહ કરૂલ્લાલ વુડ્ઢિ ઉચ્છાહં; મહુપિંગ નયણ જુઅલં, સસલિલ નવ જલહરારાવં. ૧૪ ભીમં મહાગઈંદં,

અચ્ચાસન્નંપિ તે નવિ ગણતિ, જે તુમ્હ ચલણ જુઅલં, મુણિવઈ તુંગ સમલ્લીણા. ૧૫ સમરમ્મિ તિક્ખખગ્ગા, ભિગ્ઘાય પવિદ્ધ ઉધ્ધુય કબંધે; કુંત વિણિભિન્ન કરિકલહ, મુક્ક સિક્કાર પઉરંમ્મિ. ૧૬ નિજ્જિઅ દપ્પુદ્ધર રિઉ, નરિંદનિવહા ભડાજસંધવલં; પાવંતિ પાવ પસમિણ. પાસજિણ ! તુહપ્પભાવેણ. ૧૭ રોગ જલ જલણ વિસહર, ચોરારિ મઈંદ ગય રણભયાઈ; પાસજિણ નામ સંકિત્તણેણ, પસમંતિ સવ્વાઈં. ૮ અવં મહા ભયહરં, પાસ જિણિદસ્સ સંથવ મુભારં; ભવિય જિણાણંદયરે, કલ્લાણ પરંપર નિહાણં ૧૯ રાયભય જક્ખ રક્ખસ, કુસુમિણ દુસ્સઉણારિક્ખ પીડાસુ; સંઝાસુ દોસુ પંથે, ઉવસગ્ગે તહય રયણીસુ. ૨૦ જો પઢઈ જો અ નિસુણઈ, તાણં કઈણો ય માણતુંગસ્સ; પાસો પાવં પસમેઉ, સયલ ભુવણચ્ચિય ચલણો, ૨૧ ઉવસગ્ગંતે કમઠા સુરમ્મિ, ઝાણાઓ જો ન સંચલિઓ; સુર નર કિન્નર જુવઈહિં, સંથુઓ જયઉ પાસ જિણો. ૨૨ એઅસ્સ મજ્ઝયારે અટ્ઠારસ અક્ખરેહિં જો મંતો; જા જાણઈ ઓ ઝાયઈ, પરમ પયત્થં ફુડં પાસં. ૨૩ પાસહ સમરણ જો કુણઈ, સંતુટ્ઠહિયએણ, અટ્ઠુત્તરસય વાહિ ભય, નાસઈ તસ્સ દુરેણ. ૨૪

ષષ્ટં સ્મરણમ્-શ્રી અજિતશાંતિસ્તવનમ્

અજિઅંજિઅ-સવ્વભયં, સંતિંચ પસંત સવ્વ ગય પાવ;
જયગુરૂ સંતિગુણ કરે, દોવિ જિણવરે પણિવયામિ. ૧
ગાહા. વવગય મંગુલભાવે, તેહં વિઉલતવ નિમ્મલસહાવે;
નિરૂવમ- મહપ્પભાવે, થોસામિ સુદિટ્ઠસબ્ભાવે. ૨.
ગાહા. સવ્વદુક્ખપ્પ સંતીણં, સવ્વપાવપ્પસંતિણં, સયા
અજિઅસંતીણં, નમો અજિએ સંતિણ ૩. સિલોગો.
અજિઅજિણ ? સુહપ્પવત્તાણં, તવ પુરિસુત્તામ !
નામકિત્તણં, તહય ધિઈમઈપ્પત્તણં, તવ ય જિણુત્તમ સંતિ
! કિત્તણં ૪ માગહિઆ, કિરિઆવિહિ સંચિઅ કમ્મ કિલેસ
વિમુક્ખયરં, અજિઅંનિચિઅં ચ ગુણેહિંમહામુણિ
સિદ્ધિગયં; અજિઅસ્સય સંતિ મહામુણિણો વિઅ સંતિકરં,
સયયં મમનિવ્વુઈકારણયંચ નમંસણયં. ૫. આલિંગણયં.
પુરિસા ! જઈ દુક્ખવારણં, જઈય વિમગ્ગહ સુક્ખકારણં;
અજિઅંસંતિંચ ભાવઓ, અભયકરે સરણં પવજ્જહા. ૬.
માગહિઆ. અરઈ રઈ તિમિર વિરહિઅ મુવરય
જરમરણં, સુર અસુર ગરૂલ ભુયગવઈ પયય પણિવઈયં;
અજિઅ મહમવિઅ સુનયનય નિઉણ મભયકરં, સરણ
મુવસરિઅ ભુવિ દિવિજ મહિએં, સમયમુવણમે. ૭.

સંગયયં. તંચજિણુત્તમમુત્તમનિત્તમ સત્તધરં અજજવ મદ્દવ ખંતિવિમુત્તિ સમાહિનિહિં; સંતિકરં પણમામિદમુત્તામ તિત્થયરં, સંતિમુણી મમસંતિસમાહિવરં દિસઉ. ૮ સોવાણયં. સાવત્થિ-પુવ્વપત્થિવંચ વરહત્થિ મત્થય પસત્થ વિચ્છિન્નસંથિયં, થિરસરિચ્છ વચ્છં મયગલ લીલાયમાણ વરગંધહત્થિ પત્થાણપત્થિયંસં થવારિહં; હત્થિહત્થબાહું ધંતકણગ રૂઅગ નિરૂવહય પિંજરંપવરલક્ખણોવચિએ સોમ ચારૂ રૂવં, સુઈ સુહ મણાભિરામ પરમ રમણિજ્જ વરદેવગદુંદુહિં નિનાય મહુરયર સુહગિરં. ૯ વેડ્ઢઓ, અજિઅં જિઆરિગણં, જિઅ-સવ્વભયં ભવોહરિઉં; પણમામિઅહં પયઓ, પાવં પસમેઉમે ભયવં. ૧૦ રાસાલુદ્ધઓ. કુરૂજણવય હત્થિણાઉર નરીસરોપઢમં તઓ મહાચક્કવટ્ટિભોએ મહપ્પભાવો, જો બાવત્તરિ પુરવરસહસ્સ વરનગર નિગમજણવયવઈ બત્તીસારાયવર સહસ્સાણુ યાયમગ્ગો, ચઉદસવરરયણ નવ મહાનિહિ ચઉસટ્ઠિ સહસ્સ પવરજુવઈણ સુંદરવઈ, ચુલસી હય ગયરહ સયસહસ્સ સામી છન્નવઈ ગામકોડી સામી આસી જો ભારહંમિ ભયવં. ૧૧ વેડ્ઢઓ. તં સંતિ સંતિકરં સંતિણંસવ્વભયા; સંતિં થુણામિ જિણં, સંતિં

વિહેઉ મે ૧૨.રાસાનંદિઅયં. ઈક્ખાગ વિદેહનરીસર નરવસહામુણિવસહા નવસારય સસિસકલાણણ વિગ યતમા વિહુ અરયા; અજિઉત્તમતેઅગુણો હિંમુહામુણિ અમિઅબલા વિઉલકુલા, પણમામિતે ભય ભય મુરણ જગસરણા મમ સરણં, ૧૩ ચિતલેહા. દેવ દાણ વિંદ ચંદ સૂર વંદ હટ્ઠ તુટ્ઠ જિટ્ઠપરમ, લટ્ઠરૂવધંત રૂપ્પ પટ્ટ સેઅ સુદ્ધ નિદ્ધ ધવલ; દંત પંતિ સંતિ ! સત્તિકિત્તિમુત્તિ જુત્તિ ગુત્તિ પવર, દિત્તાતેઅ વંદ ધેય સવ્વલોઅભાવિઅપ્પભાવપણે અપઈસમેસમાહિં. ૧૪ નારાયઓ. વિમલસસિ કલાઈરેઅ સોમં, વિતિમિર સૂર કરાઈ રેઅ તેઅં; તિઅસવઈ ગણાઈ રે અ રૂવં, ધરણિધરપ્પવરાઈરેઅ સારં. ૧૫ કુસુમલયા. સત્તેઅ સયા અજિઅં, સારીરે અ બલે અજિઅં; તવ સંજમે અ અજિઅં, એસ થુણામિજિણં અજિઅં. ૧૬ ભુઅગપરિરિંગિઅં. સોમગુણે હિંપાવઈ ન તં નવ સરય સસી, તેઅગુણેહિ પાવઈ ન તં નવ સરય રવિ, રૂવ ગુણેહિ પાવઈ ન તં તિઅસગણવઈ, સારગુણેહિં પાવઈ ન તં ધરણિધરવઈ. ૧૭ ખિજ્જિઅયં. તિત્થ વર પવત્તયં તમરય રહિયં, ધિરજણ થુઆચ્ચિઅં ચુઅકલિકલુસં; સંતિસુહપ્પવત્તયં તિગરણ પયઓ, સંતિમહં મહામુણિં સરણમુવણમે. ૧૮

લલિઅયં, વિણઓણયસિર રઈ અંજલિ રિસિગણ સંથઅં થિમિઅં, વિબુહાહિવ ધણવઈ નર વઈ થુઅ મહિ અચ્ચિઅં બહુસો, અઈરૂગ્ગય સરય દિવાયર સમહિઅ સપ્પભંત તવસા, ગયણં ગણ વિયરણ સમુઈઅ ચારણ વંદઅંસિરસા. ૧૯ કિસલયમાલા અસુર ગરૂલપરિવંદિઅ, કિન્નરોરગનમંસિઅં, દેવ કોડિસયસંથુઅં, સમણસઘ પરિવંદિયં ૨૦ સુમુહં, અભયં અણહં અરયં અરૂયં, અજિઅં અજિઅં, પયઓ પણમે. ૨૧ વિજ્જુવિલસિઅં. આગયા વરવિમાણ દિવ્વકણગ રહતુરયપહકરસએહિં હુલિઅં, સસંભમોઅરણ ખુભિઅ લુલિય ચલ કુંડલંગય તિરીડસોહંતમઉલિમાલા. ૨૨ વેડ્ઢઓ. જં સુરસંધા સાસુરસંધા,વેરવિઉત્તાભત્તિસુજુત્તા, આયરભુસિઅસંભમ પિંડિઅ સુઠ્ઠુસુવિમ્હિઅ સવ્વબલોધા; ઉત્તમ કંચણરયણ પરૂવિઅ ભાસુર ભૂસણ ભાસુરિઅંગા, ગાય સમોણય ભત્તિ વસાગય પંજલિ પેસિય સીસ પણામા. ૨૩ રયણમાલા. વદિઊણ થોઊણ તો જિણં, તિગુણમેવ ય પુણો પયાહિણં, પણમિઊણ ય જિણં સુરાસુરા, પમુઈઆ સભવણાઈતો ગયા. ૨૪ ખિત્તયં. તં મહામુણિમહંપિ પંજલી, રાગ દોસ ભય મોહવિજ્જયં; દેવ દાત્તવ નરિંદ વંદિઅં, સંતિમુત્તમ મહાતવં નમે. ૨૫ ખિત્તયં. અંબરં તર

વિઆરણિઆહિ, લલિઅ હંસવહુ ગામિણિઆહિં, પીણસોણિથણ સાલિણિઆહિ, સકલકમલદલ લોઅણિઆહિં ૨૬ દીવયં. પીણ નિરંતર થણભર વિણમિય ગાયલઆહિં, મણિકંચણ પસિઢિલ મેહલ સોહિઅસોણિતડાહિં; વર ખિંખિણિ નેઉર સતિલય વલય વિભૂસણિઆહિં, રઈકર ચુ મણોહર સુંદર દસણિ આહિં ૨૭ ચિત્તક્ખરા. દેવસુંદરીહિં પાયવંદિઆહિં, વંદિઆ ય જસ્સ તે સુવિક્કમા કમા; આપ્પણો નિડાલ એહિં, મંડણોડપણપ્પગાર એહિં કેહિંકેહિં વીઅવંગતિ લયપત્તલેહનામએહિં, ચિલ્લએહિં સંગયંગયા હિંભત્તિ સન્નિવિટ્ઠ વંદણાગયાહિં, હું તિ તે વંદિઆ પુણોપુણો. ૨૮ નારાયઓ. તમહં જિણચંદં, અજિઅં જિઅમોહં ॥ ધુયસવ્વકિલેસં, પયઓ પણમામિ ॥ ૨૯ ॥ નંદિઅયં ॥ થુઅવંદિઆયસ્સા, રિસિગણદેવગણેહિં ॥ તો દેવ વહુહિપયઓપણમિઅસ્સા॥જસ્સ જગુત્તમસાસણઅસ્સા, ભત્તિવસાગયપિંડિ અઆહિં ॥ દેવવરચ્છરસા બહુઆહિં, સુરવરરઈગુણ પંડિઅઆહિં. ॥ ૩૦ ॥ ભાસુરયં. વંસસદત્તાં તિતાલમેલિએ, તિઉક્ખરાભિરામસદ્દ મીસએકએ અ, સુઈસમાણણે અસુદ્ધસજ્જગીઅપાય જાલઘંટિઆહિં; વલય-મેહલા-કલાવનેઉરાભિરામ

સદમીસએકએઅ, દેવનટ્ટિઆહિ હાવભાવવિબ્ભ
મપ્પગારએહિં, નચ્ચિઉણ અંગહારએહિં, વંદિઆ ય
જસ્સતેસુવિક્કમાકમા, તયંતિલોય સવ્વસત્તસંતિં કારયં ॥
પસંતસવ્વ પાવદોસમેસહં નમામિસતિ મુત્તમં જિણં ॥ ૩૧
॥ નારાયઓ. છત્ત-ચામર-પડાગજુવ-જવમંડિઆ ॥
ઝયવર મગર તુરય-સિરિવચ્ચસુલંછણા ॥ દીવ- સમુદ્ર-
મંદર દિસા ગયસોહિયા ॥ સત્થિઅ-વસહ-સીહ-રહ-ચક્ક
વર કિયા ॥ ૩૨ ॥ લલિઅયં ॥ સહાવલટ્ઠા સમપ્પઈટ્ઠા
॥ અદોસદુટ્ઠા ગુણેહિં જિટ્ઠા ॥ પસાય સિટ્ઠાત
વેણપુટ્ઠા, સિરીહિંઈટ્ઠારિસીહિં જુઠા ॥ ૩૩
વાણવાસિઆ. તે તવેણ ધુઅસવ્વ પાવયા,
સવ્વલોઅહિઅ-મૂલ પાવયા; સંથુઆ અજિઅ-
સંતિપાયયા ॥ હું તુમે સિવસુહાણ દાયયા ॥ અપરાંતિકા.
એવં તવબલવિઉલં, થુઅંમએ અજિઅસંતિ જિણજુઅલં;
વવગયકમ્મરયમલ; ગઈગયંસાસયં વિઉલં ॥ ૩૫ ॥
ગાહા.
તં બહુ ગુણપ્પસાયં ॥ મુક્ખસુહેણ પરમેણ અવિસાયં ॥
નાસેઉમે વિસાયં ॥ કુણઉઅ પરિસાવિ અપ્પસાયં ॥ ૩૬
ગાહા ॥
તંમોએઉ અ નંદિં ॥ પાવેઉ અ નંદિસેણમ ભિનંદિ ॥

પરિસાવિ અ સુહનંદિં, મમ ય દિસઉ સંજમે નંદિં ॥ ૩૭॥

ગાહા.

પક્ખિઅ ચાઉમ્માસિએ, સંવચ્છરિએ અવસ્સ ભણિઅવ્વો ॥ સોઅવ્વોસવ્વેહિં, ઉવસગ્ગ નિવારણો એસો ॥ ૩૮ ॥

જો પઢઈ જો અ નિસુણઈ, ઉભઓ કાલંપિઅજી અ સંતિથયં; નહુ હુંતિતસ્સરોગા, પુવ્વુપ્પન્નાવિ નાસંપતિ ॥ ૩૯ ॥

જઈ ઈચ્છહ પરમ પયં, અહવા કિત્તિંસુવિત્થડં ભુવણે, તોતેલુક્કુદ્ધરણે, જિણવયણે-આયરં કુણહ. ॥ ૪૦ ॥

ભક્તામર સ્તોત્રમ

(સપ્તમં સ્મરણમ્)

(વસંત તિલકા છંદ)

ભક્તામરપ્રણતમૌલિમણિપ્રભાણા, મુદ્યોતકંદલિત પાપ તમો વિતાનમ્ ॥ સમ્યક્ પ્રણમ્ય જિનપાદયુગં યુગાદા-વાંબલનં ભવજલે પતતાં જનાનામ્ ॥ ૧ ॥ યઃ સંસ્તુતઃ સકલવાઙ્મયતત્ત્વબોધા, દુદ્ભૂતબુદ્ધિ પટુભિઃ સુરલોકનાથૈઃ ॥ સ્તોત્રૈર્જગત્ત્રિતયચિત્તહરૈ રૂદારૈઃ સ્તોષ્યે કિલાહમપિતં પ્રથમં જિનેન્દ્રમ ॥ ૨ ॥ બુદ્ધ્યા વિનાઽપિ વિબુધાર્ચિતપાદપીઠ ! સ્તોતું સમુદ્યતમતિર્વિગતત્રપોઽહમ્

॥ બાલંવિહાય જલસંસ્થિત મિંદુબિંબ, મન્યઃકઇચ્છતિ જનઃ સહસા ગ્રહિતુમ્ ॥ ૩ ॥ વકતું ગુણાન ગુણસમુદ્ર ! શશાંક કાંતાન્, કસ્તે ક્ષમઃ સુરગૂરૂપ્રતિમોઽપિબુદ્ધયા ॥ કલ્પાંતકાલપવનોદ્ધનક્ર ચક્રં, કો વા તરીતુમલમંબુનિધિં ભુજાભ્યામ્ ॥ ૪ ॥ સોઽહં તથાપિ તવ ભક્તવશાન્મુનીશ ! કર્તુ સ્તવં વિગતશક્તિપિપ્રવૃત્તઃ ॥ પ્રીત્યાત્મવીર્ય મવિચાર્યમૃગો મૃગેન્દ્રં,નાભ્યેતિકિંનિજશિશોઃ પરિપાલનાર્થમ્ ॥ ૫ ॥ અલ્પશ્રુતં શ્રુતવતાં પરિહાસધામ, ત્વદ્ભક્તિરે વમુખ રીકુરૂતે બલાન્મામ ॥ યત્કોકિલઃ કિલ મધૌ મધુરં વિરૌતિ, તચ્ચારૂ ચૂત કલિકાનિકરૈકહેતુઃ ॥ ૬ ॥ ત્વત્સંસ્તવેન ભવસંતતિ સન્નિબદ્ધં, પાપંક્ષણાત્ક્ષયમુપૈતિશરીરભાજામ્ ॥ આક્રાંત લોકમલિનીલમશેષમાશુ, સૂર્યાંશુ-ભિન્નમિવ શાર્વરમંધકારમ્. ॥ ૭ ॥ મત્વેતિ નાથ ! સ સ્તવનં મયેદ, મારભ્યતે તનુધિ યાઽપિ તવ પ્રભાવાત્ ॥ ચેતો હરિષ્યતિ સતાં નલિની દલેષ, મુક્તાફલ દ્યુતિમુપૈત નનૂદ બિંદુઃ ॥ ૮ ॥ આસ્તાં તવ સ્તવન સમસ્તદોષ, ત્વત્સ કથાપિ જગતાં દુરિતાનિ હન્તિ ॥ દૂરે સહસ્રકિરણઃ કૂરૂતે પ્રભૈવ, પદ્માકરેષુ જલજાનિ વિકાસભાંજિ ॥ ૯ ॥ નાત્યદ્ભૂતં ભૂવન ભૂષણ ! ભૂતનાથ ! ભૂતૈર્ગૂણૈર્ભૂવિ ભવંતમભિષ્ટુવન્તઃ ॥ તુલ્યા ભવન્તિ ભવતો નનુ તેન કિંવા,

ભૂત્યાશ્રિતંય ઈહ નાત્મસમં કરોતિ ॥ ૧૦ ॥ દષ્ટવા ભવન્તમનિમેષ વિલોકનીયં, નાડન્યત્રતોષમુપયાતિ જનસ્ય ચક્ષુઃ ॥ પીત્વા પયઃ શશિકરદ્યુતિદુગ્ધ સિંધોઃ ક્ષારં જલં જલનિધેરશિતું ક ઈચ્છેત ॥ ૧૧ ॥ યૈઃશાંત રાગ રૂચિભિઃ પરમાણુ ભિસ્ત્વં, નિર્માપિતસ્ત્રિં ભુવનૈક લલામભૂત ॥ તાવંત એવ ખલુ તેડપ્યણવઃ પૃથિવ્યાં, યત્તે સમાન મપરં નહિ રૂપમસ્તિ ॥ ૧૨ ॥ વક્ત્રં ક્વ તે સુર નરોરગ-નેત્રહારિ, નિઃશેષનિર્જિત જગત્તિયોમાનમ્ ॥ બિમ્બં કલંકમલિનં ક્વનિશા કરસ્ય, યદ્ધાસરે ભવતિ પાંડુ પલાશા કલ્પમ્ ॥ ૧૩ ॥ સંપૂર્ણ મંડલ શશાંક કલાકલાપ, શુભ્રાગુણાસ્ત્રિભુવનં તવ લંઘયન્તિ ॥ યે સંશ્રિતાસ્ત્રિજગદીશ્વર નાથમેકં, કસ્તાન્નિ-વારયતિ સંચરતો યથેષ્ટમ્, ॥ ૧૪ ॥ ચિત્રં કિમત્ર યદિ તે ત્રિદશાંગ નાભિ, ર્નીતંમનાગપિ મનો ન વિકારમાર્ગમ્ ; કલ્પાંતકાલ મરૂતા ચલિતા ચલેન, કિંમંદરાદ્રિ શિખરં ચલિતં કદાચિત્. ॥ ૧૫॥ નિર્ધુમવર્ત્તિરપવર્જિતતૈલપુરઃ, કૃત્સ્નંજગત્ત્યમિદં પ્રકટીકરોષિ ॥ ગમ્યો ન જાતુ મરૂતાં ચલિતાચલાનાં દીપોડપરસ્ત્વમસિ નાથ ! જગત્પ્રકાશઃ ॥ ૧૬ ॥ નાસ્તં કદાચિદુપયાસિ ન રાહુગમ્યઃ સ્પષ્ટીકરોષિ સહસા યુગપજ્જગંતિ; નાંભોધરોદરનિરૂદ્ધમહાપ્રભાવઃ, સૂર્યાતિ-

શાયિમહિમા સિ મુનિનદ્ર ! લોકે. ।। ૧૭ ।। નિત્યોદયં દલિતમોહ મહાંધકારં, ગમ્યં ન રાહુવદનસ્ય નવારિદાનામ્ ।। વિભ્રાજતે તવ મુખાબ્જ મનલ્પકાંતિ, વિદ્યોતય જ્જગદપૂર્વ શશાંક બિમ્બમ્. ।। ૧૮ ।। કિં શર્વરીષુ શશિનાહ્નિ વિવસ્વતાવા, યુષ્મન્મુખેંદુદલિતેષુ તમસ્સુ નાથ ।। નિષ્પન્ન શાલિવન શાલિનિ જીવલોકે, કાર્ય કિયજ્જલધરૈ ર્જલભાર નમ્રૈઃ ।। ૧૯ ।। જ્ઞાનં યથા ત્વયિ વિભાતિ કૃતાવકાશં, નૈવં તથા હરિ હરાદિષુ નાયકેષુ ।। તેજઃ સ્ફુરન્મણિષુ યાતિ યથા મહત્ત્વં, નૈવં તુ કાચ શંકલે કિરણા કુલેઽપિ ।। ૨૦ ।। મન્યં વરં હરિહરાદય એવ દષ્ટા, દષ્ટેષુ યેષુ હૃદયે ત્વયિ તોષમેતિ ? કિં વીક્ષિતેન ભવતા ભુવિ યેન નાન્યઃ, કશ્ચિન્મનોહરતિનાથ ? ભવાંતરેઽપિ ।। ૨૧ ।। સ્ત્રીણાં શતાનિ શતશો જનયન્તિ પુત્રાન્, નાન્યા સુતં ત્વદુપમં જનની પ્રસૂતા ।। સર્વા દિશો દધતિ ભાનિ સહસ્રરશિમં, પ્રાચ્યેવ દિગ્જનયતિસ્ફુરદંશુજાલમ્ ૨૨ ત્વામામનન્તિમુનયઃ પરમંપુમાંસ, માદિત્યવર્ણમમલં તમસઃ પરસ્તાત્ ।। ત્વામેવ સમ્યગુપલભ્ય જયંતિ મૃત્યું, નાન્યઃ શિવઃ શિવપદસ્ય મુનીન્દ્ર પંથા; ।। ૨૩ ।। ત્વામવ્યયં વિભુમચિંત્યમસંખ્યમાદ્યં, બ્રાહ્માણમીશ્વર મનંતમનંગ કેતુમ્ ।। યોગીશ્વરં વિદિતયોગમનેકમેકં, જ્ઞાન સ્વરૂપ મમલં

પ્રવદંતિ સંતઃ ॥૨૪॥ બુદ્ધસ્ત્વમેવવિબુધાર્ચિત બુદ્ધિબોધાત્, ત્વંશંકરોઽસિ ભુવનત્રયશં કરત્વાત્ ॥ ધાતાસિધીર! શિવમાર્ગ વિધેર્વિધાનાત્; વ્યક્તં ત્વમેવ ભગવન્ પુરૂષોત્તમોઽસિ. ॥૨૫॥ તુભ્યં નમસ્ત્રિ ભુવનાર્તિહરાય નાથ!તુભ્યં નમઃ ક્ષિતિ તલામલભૂષણાયા, તુભ્યં નમસ્ત્રિ જગતઃ પરમેશ્વરાય, તુભ્યં નમો જિન ! ભવોદધિ શોષણાય. ॥ ૨૬ ॥ કો વિસ્મયોઽત્ર યદિ નામ ગુણૈરશેષૈ, -સ્ત્વંસંશ્રિતો નિરવકાશતયા મુનીશ ! ॥ દોષૈરૂપાત્તવિવિધાશ્રયજાત ગર્વૈઃ, સ્વપ્નાંતરેઽપિ ન કદા ચિદપીક્ષિતોઽસિ ॥ ૨૭ ॥ ઉચ્ચૈરશોકતરૂ સંશ્રિતમુન્મયુખ, -માભાતિરૂપમમલં ભવતો નિતાંતમ્ ॥ સ્પષ્ટો લ્લસત્કિરણમસત્તમોવિતાનં, બિમ્બં રવેરિવ પયોધર પાર્શ્વ વર્ત્તિ. ॥ ૨૮ ॥ સિંહાસને મણિમયુખ શિખાવિચિત્રે; વિભ્રાજતે તવ વપુઃ કનકાવદાતમ્ ॥ બિંબં વિયાદ્વિલસદંશુલતાવિ તાનં, તુંગો દયાદ્રિ શિરસીવ સહસ્રરશમેઃ ॥ ૨૯ ॥ કુંદાવદાત ચલ ચામર ચારૂ શોભં, વિભ્રાજતે તવ વપુઃ કલધૌતકાંતમ્; ઉદ્યચ્છશાંકશુંચિનિર્ઝરવારિધાર, મુચ્ચૈસ્તટં સુરગિરેરિવ શાતકૌમ્ભમ્, ॥ ૩૦ ॥ છત્રત્રયં તવ વિભાતિ શશાંક કાંત, મુચ્ચૈઃ સ્થિતં સ્થગિતભાનુ કરપ્રતાપમ્ ॥ મુક્તાફલ પ્રકર

જાલ વિવૃદ્ધ શોભં, પ્રખ્યાપયત્રિ જગતઃ પરમેશ્વરત્વમ્ ॥ ૩૧ ॥ ઉન્નિદ્ર હેમ નવપંકજપુંજકાંતિ, પર્યુલ્લસન્નખ મયુખ શિખાભિરામૌ, પાદૌ પદાનિ તવ યત્ર જિનેંદ્ર ! ધત્તઃ, પદ્માનિ તત્ર વિબુધાઃ પરિ કલ્પયંતિ. ॥ ૩૨ ॥ ઈત્થંયથા તવ વિભૂતિરભૂજ્જિનેંદ્ર ! ધર્મોપદેશનવિધૌ ન તથા પરસ્ય ॥ યાદૃક્ પ્રભા દિનકૃતઃ પ્રહતાંધકારા, તાદૃક્ કુતો ગ્રહ ગણસ્ય વિકાશિનોઽપિ ॥ ૩૩ ॥ શ્ચયોતન્મદાવિલવિલોલ કપોલ મૂલ, મત્તભ્રમદ્ભ્રમર નાદ વિવૃદ્ધ કોપમ્ ॥ ઐરાવતાભમિભમુદ્ધતમાપતંતં, દષ્ટ્વા ભયં ભવતિ નો ભવદાશ્રિતાનામ્. ॥૩૪॥ ભિન્નેભકુંભ ગલદુજ્જ શોણિતાક્ત,-મુક્તાફલપ્રકરભૂષિતભૂમિભાગઃ બદ્ધક્રમઃ ક્રમગતં હરિણાધિ પોઽપિ, નાક્રામતિ ક્રમયુગાચલસંશ્રિતં તે. ॥ ૩૫ ॥ કલ્પાંતકાલપવનોદ્ધતવહ્નિ કલ્પં, દાવાનલં જ્વલિત મુજ્જવલમુત્ફુલિંગમ્ ॥ વિશ્વં જિઘત્સુમિવ સંમુખ માપતન્તં, ત્વન્નમકીર્તનજલં શમયત્યશેષ્મ. ॥ ૩૬ ॥ રક્તેક્ષણં સમદ કોકિલ કંઠનીલં, ક્રોધોદ્ધતંફણિ નમુત્ફણમાપતન્તમ્॥ આક્રામતિ ક્રમયુગેન નિરસ્ત શંકસ્ત્વન્નામ નાગ દમની હૃદિયસ્ય પુંસઃ ॥ ૩૭ ॥ વલ્ગત્તુરંગ ગજગર્જિત ભીમનાદ, માજૌ બલં બલવતામપિ ભૂપતીનામ્ ॥ ઉદ્યદ્દિવાકર મયુખશિખાપવિદ્ધં,

ત્વત્કીર્ત્તનાત્તમ ઈવાશુ ભિદામુપૈતિ. ॥ ૩૮ ॥ કુંતાગ્રભિન્ન ગજશોણિત વારિવાહ, વેગાવતાર તરણાતુરયોધભીમે ॥ યુદ્ધે જયં વિજિત જુર્જયજેય પક્ષા, સ્તવત્પાદ પંકજ વનાશ્રણિયો લભંતે. ॥ ૩૯॥ અંભો નિધૌ ક્ષુભિત ષણનક્રચક્ર,-પાઠીન પીઠભય દોલ્બણ વાડવાગ્નૌ ॥ રંગત્તરંગશિખર સ્થિતયાનપાત્રા, સ્ત્રાસં વિહાય ભવતઃ સ્મરણાદ્ વ્રજંતિ. ॥૪૦॥ ઉદ્ભૂતભીષણ જલોદરભારભુગ્રાછ, શોચ્યાં દશામુપગ તાશ્ચયુતજી વિતાશાઃ ॥ ત્વત્પાદ પંકજ રજોમૃત દિગ્ધદેહા, મર્ત્યા ભવંતિ મકરધ્વજ તુલ્યરૂપાઃ ॥ ૪૧ ॥ આપાદકંઠમુરૂ શંખલ વેષ્ટિતાઙ્ગાં, ગાઢંન્નગડકોટિનિઘૃષ્ટજંધાઃ ॥ ત્વાન્નામ મંત્ર મનિશં મનુજાઃ સ્મરંતઃ, સદ્યઃ સ્વયં વિગતબંધભયા ભવંતિ. ॥ ૪૨ ॥ મત્ત દ્વિપેન્દ્ર-મૃગરાજ-દવાનલાહિ, સંગ્રામ વારિધિ મહોદર બંધનોત્થમ્ ॥ તસ્યાશુ નાશ મુપયાતિ ભયં ભિયેવ, યસ્તાવકં સ્તવમિમં મતિમાનધીતે. ॥ ૪૩ ॥ સ્તોત્રસ્રજં તવ જિનેંદ્ર ! ગુણૌર્નિબદ્ધાં, ભક્ત્યા મયા રૂચિરવર્ણવિચિત્રપુષ્પામ્ ॥ ધત્તોજનોયઈહકંઠ ગતામજસ્રં, તં માનતુંગમવશા સમુપૈતિ લક્ષ્મીઃ ॥ ૪૪ ॥

શ્રી કલ્યાણ મંદિર સ્તોત્રમ્
(અષ્ટમં સ્મરણમ્)
(વસંતતિલકા વૃત્તમ્)

કલ્યાણ મંદિર મુદારમવદ્ય ભેદિ, ભીતાભયપ્રદમનિંદિતમં ઘ્રિપદ્મમ્ ॥ સંસાર સાગર નિમજ્જદશેષજંતુ, પોતાયમાન મભિનમ્ય જિનેશ્વરસ્ય. ॥ ૧ ॥ યસ્ય સ્વયં સુરગુરૂર્ગરિમાંબુરાશેઃ, સ્તોત્ર સુવિસ્તૃત મતિર્નવિભુ ર્વિધાતુમ્ ॥ તીર્થેશ્વરસ્ય કમઠ સ્મયધુમ કેતો,-સ્તસ્યાહમેષ કિલ સંસ્તવનં કરિષ્યે. ॥ ૨ ॥ સામાન્યતોઽપિતવ વર્ણયિતું સ્વરૂપ, મસ્માદશાઃ કથમધીશ ! ભવંત્યધીશાઃ ॥ ધૃષ્ટોઽપિ કૌશિકશિશુર્યદિ વા દિવાંધો, રૂપંપ્રરૂપયતિ કિં કિલધર્મરશ્મેઃ ? ॥ ૩ ॥ મોહક્ષયાદનુભવન્નપિ નાથ મર્ત્યો, નૂનં ગુણાન્ ગણ યિતચનું ન તવ ક્ષમેત ॥ કલ્પાંત વાંત પયસઃ પ્રકટોઽપિ યસ્માન્, મીયેત કેન જલધેર્નનું રત્નરાશિઃ ॥ ૪ ॥ અભ્યુદ્યતોઽસ્મિ તવ નાથ ! જડાશયોઽપિ, કર્તં સ્તવ લસદસંખ્ય ગુણાકરસ્ય ॥ બાલોઽપિકિં ન નિજબાહુયુગં વિતત્ય, વિસ્તીર્ણતાં કથયતિ સ્વધિયાંબુરાશેઃ ॥ ૫ ॥ યે યોગિનામપિન યાંતિ ગુણાસ્તવેશ !, વકતું કથંભવતિ તેષુ મમાવકાશઃ ॥ જાતા તદેવમસીક્ષિત કારિતેયં, જલ્પંતિવા નિજગિરા નનુ પક્ષિણેઽપિ. ॥ ૬ ॥

આસ્તામચિંત્ય મહિમા જિન સંસ્તવસ્તં, નામાપિ પાતિભવતોભવતોજગંતિ, તીવ્રાત પોપહત પાંથ જનાન્નિદાઘે, પ્રીણાતિ પદ્મ સરસ સરસોડનિલોડપિ. ॥ ૭ ॥ હૃદ્વર્ત્તિનિ ત્વયિ વિભો ! શિથિલીભવંતિ, જંતોક્ષણેન નિબિડા અપિ કર્મ બંધાઃ ॥ સદ્યો ભુજંગમમયા ઈવ મધ્યભાગ,-મભ્યાગતે વન શિખંડિનિચંદનસ્ય. ॥ ૮ ॥ મુચ્યંત એવ મનુજાઃ સહસા જિનેંદ્ર ! રૌદ્રેરૂપદ્રવશતૈ સ્ત્વયિ વીક્ષિતેડપિ ॥ ગોસ્વામિનિ સ્ફુરિતતેજ સિદષ્ટમાત્રે, ચૌરૈરિવાશુ પશવઃ પ્રપલાયમાનૈઃ, ॥ ૯ ॥ ત્વં તારકો જિન ! કથં ભવિનાંત એવ, ત્વામુદહંતિ હૃદયેન યદુત્તરંતઃ ॥ યદ્વાદતિસ્તરિત યજ્જલમેષ નૂન, મન્તર્ગ તસ્ય મરૂતઃ સકિલાનુભાવઃ ॥ ૧૦ ॥ યસ્મિન્ હર પ્રભૂતયોડપિ હત પ્રભાવા, સોડપિ ત્વયા રતિપતિઃ ક્ષપિતઃ ક્ષણેન ॥ વિધ્યાપિતા હુતભુજઃ પયસાડથ યેન, પીતંનકિં તદપિદુર્ધર વાડવેન. ॥ ૧૧ ॥ સ્વામિન્નનલ્પ ગરિમાણમપિ પ્રપન્ના,-સ્ત્વાં જંતવઃ કથમહો હદયે દધાનાઃ ॥ જન્મોદધિં લઘુ તરંત્યતિલાઘવેન, ચિંત્યો નહંત મહતાંયદિવા પ્રભાવઃ ॥ ૧૨ ॥ ક્રોધસ્ત્વયાયદિવિભો ! પ્રથમં નિરસ્તો, ધ્વસ્તાસ્તદાબત કથં કિલ કર્મ ચૌરાઃ ॥ પ્લોષત્યમુત્ર યદિ વા શિશિરાપિ લોકે, નીલદ્રુમાણિ વિપિનાનિ ન કિં હિમાની.

॥ ૧ ૩ ॥ ત્વાં યોગિનો જિન સદા પરમાત્મરૂપ, મન્વેષયંતિ હદયાંબુજ કોશદેશે ॥ પૂતસ્ય નિર્મલરૂચેર્ય દિવા કિમન્ય, દક્ષસ્ય સંભવિ પદં નનુ કર્ણિકાયાઃ ॥ ૧૪॥ ધ્યાનાજ્જિનેશ ! ભવતો ભવિનઃ ક્ષણેન, દેહં વિહાય પરમાત્મદશાં વ્રજંતિ ॥ તીવ્રાનલા દુપલભાવમપાસ્ય લોકે, ચામીકરત્વ મચિરાદિવ ધાતુભેદાઃ ॥ ૧૫ ॥ અંતઃ સદૈવ જિન યસ્ય વિભાવ્યસે ત્વં, ભવ્યૈઃકથં તદપિ નાશયસે શરીરમ્ ॥ એતતસ્વરૂપમથમધ્યવિવર્તિનો હિ, યદ્વિગ્રહં પ્રશમયંતિ મહાનુભાવાઃ॥૧૬॥આત્મામનીષિભિરયં ત્વદભેદબુદ્ધયા, ધ્યાતોજિનેંદ્ર! ભવતીહભવત્પ્રભાવઃ ॥ પાની યમપ્યમૃત મિત્યનુંચિંત્યમાનં, કિં નામનો નો વિષવિકારમપાકરોતિ ॥ ૧૭ ॥ ત્વામેવવીતતમસં પરવાદિનોડપિ, નૂનં વિભો ! હરિહરાદિધિયા પ્રપન્નાઃઃ ॥ કિં કાચકામલિભિરીશ સિતોડપિશંખો, નો ગૃહ્યતે વિવિધવર્ણ વિપર્યયેણ ? ॥ ૧૮ ॥ ધર્મોપદેશસમયે સવિધાનુભાવા, -દાસ્તાં જનોભવતિ તેતરૂરપ્યશોકઃ ॥ અભ્યુદ્ગતેદિનપતૌ સમહીરૂહોડપિ, કિં વા વિબોધ મુપયાતિ ન જીવલોકઃ ॥ ૧૯ ॥ ચિત્રં વિભો ! કથમવાડ઼્મુખ વૃંતમેવ, વિષ્વક્ પતત્યવિરલાસુર પુષ્પવૃષ્ટિઃ ॥ ત્વદ્ગોચરે સુમનસાંયદિ વા મુનીશ, ગચ્છંતિ નૂનમધ એવ હિ બંધનાનિ. ॥ ૨૦॥ સ્થાનેગભીરહદયોદધિ

સંભાવાયઃ, પીયુષતા તવગિરઃ સમુદીરયંતિ ॥ પીત્વા યતઃ પરમ સંમદસંગભાજો, ભવ્યા વ્રજંતિ તરસાપ્ય જરામરત્વમ્. ॥ ૨૧॥ સ્વામિન્ સુદૂરમવનમ્ય સમુત્પતંતો, મન્યે વદંતિ શુચયઃ સુરચામરૌઘાઃ, યેડસ્મૈ નતિં વિદધતેમુનિપુંગવાય, તે નૂન મૂધ્વ ગતયઃ ખલુ શુદ્ધભાવાઃ ॥૨૨॥ શ્યામંગભીરગિરમુજ્જવલહેમરત્ન-સિંહાસન સ્થમિહભવ્ય શિખંડિનસ્ત્વામ્ ॥ આલોકયંતિ રભસેનનંદત્તમુચ્ચૈ,-શ્વામીકરાદ્રિ શિરસીવ નવાંબુવાહમ્. ॥ ૨૩ ॥ ઉદ્દ્ગચ્છતા તવશિતિદ્યુતિમંડલેન, લુપ્તચ્છ દચ્છવિરશોક તરૂર્બભૂવ॥ સાનિધ્યતોડિ યદિવાત વવીતરાગ, નીરાગતાં વ્રજતિ કો ન સચેતનોડપિ ॥ ૨૪॥ ભો ભોઃ પ્રમાદભવધુય ભજધ્વમેન, માગત્ય નિર્વૃતિપુરીં પ્રતિ સાર્થ વાહમ્, ॥ એતન્નિવેદયતિ દેવ ! જગત્ત્યાય. મન્યં નદન્નભિનભઃ સુરદુંદુભિસ્તે ॥ ૨૫ । ઉદ્યોતિતેષુ ભવતા ભુવનેષુ નાથ ! તારાન્વિતો વિધુરયંવિહતાધિકારઃ મુકતા કલા પકલિતા ચ્છવસિતાતપત્ર, વ્યાજાત્ત્રિધા ધૃતતનુર્ધ્રુવમભ્યુપેતઃ ॥૨૬॥ સ્વેન પ્રપૂરિતજગત્ત્યપિંડિતેન, કાંતિપ્રતાપયશસામિવ સંચયેન, માણિકયહેમ રજત પ્રવિનિર્મિતેન, સાલત્ર, યેણ ભગવન્નભિતો વિભાસિ. ॥૨૭॥ દિવ્યસ્ત્રજોજિન ! નમત્રિદશાધિપાના,

મૃત્સૃજયરત્નરચિતાનપિ મૌલિબંધાન્ ॥ પાદૌ શ્રયંતિ ભવતોયદિ વા પરત્ર, ત્વત્સંગમે સુમનસો ન રમંત એવ. ॥ ૨૮ ॥ ત્વં નાથ જન્મજલધેર્વિપરાઙ્ઙપિ, યત્તારયસ્ય-સુમતો નિજપૃષ્ટલગ્નાન્ ॥ યુક્તં હિ પાર્થિવ નિપસ્ય સતસ્તવૈવ, ચિત્રં વિભો ! યદસિકર્મવિપાકશુન્યઃ ॥ ૨૯ ॥ વિશ્વેશ્વરેઙપિજન પાલક ! દુર્ગતસ્ત્વં, કિં વાક્ષરપ્રકૃતિ રપ્યલિપિસ્ત્વમીશ; અજ્ઞાવત્યપિ સદૈવ કથંચિદેવ, જ્ઞાનં ત્વયિ સ્ફુરતિ વિશ્વ વિકાસ હેતુઃ ॥ ૩૦ ॥ પ્રાગ્ભાર સંભૃતનભાંસિ રજાંસિરોષા,-દુત્થાપિતાનિ કમઠેન શઠેન યાનિ ॥ છાયાપિ તૈસ્તવન નાથ ! હતા હતાશો, ગ્રસ્ત્વમીભિરયમેવ પરં દુરાત્મા. ॥૩૧॥ યદ્ગર્જજ દૂર્જિર્જત ઘનૌમદભ્રભીમં, ભ્રશ્યત્તાડિન્મુસલ માંસલ ઘોરધારમ્ ॥ દૈત્યેનમુક્તમથ દુસ્તરવારિ દધ્રે, તેનૈવ તસ્ય જિન ! દુસ્તવારિકૃત્યમ્. ॥ ૩૨ ॥ ધ્વસ્તો ધર્વકેશવિકૃતિમર્ત્યમુંડ-પ્રાલંબ ભૃઘદવકત્ર વિનિર્યદગ્નિઃ ॥ પ્રેતવ્રજઃ પ્રતિભવંતમપીરિતો યઃ, સોઙસ્યાઙભવ ત્પ્રતિભવં ભવદ્દુ; ખહેતુઃ. ॥ ૩૩ ॥ ધન્યાસ્ત એભુવનાધિપ!યે ત્રિસંધ્ય,-મારાધયંતિ વિધિવદ્વિધુતાન્યકૃત્યાઃ ॥ ભક્ત્યોલ્લ સત્પુલક પક્ષ્મલ દેહદેશાઃ, પાદદ્વયં તવ વિભો ! ભુવિ જન્મભાજઃ ॥ ૩૪ । અસ્મિન્નપાર ભવવારિનિધૌમુનીશ ! મન્યેનમે શ્રવણગોચરતાંગતોઙસિ ॥ આકર્ણિતે તુ તવ

ગોત્રપવિત્રથંત્રે, કિં વા વિપદ્વિષધરી સવિધ સમેતિ ? ॥ ૩૫ ॥ જન્માંતરેડિપતવ પાદયુગં ન દેવ, મન્યે મયા મહિતમીહિત દાન દક્ષમ્ ॥ તેનેહ જન્મનિ મુનીશ પરાભવાનાં, જાતો નિકેતનમહં મથિતાશયાનામ્ ॥ ૩૬ ॥ નૂનં ન મોહતિમિરાવૃતલોચનેન, પૂર્વં વિભો ! સકૃદપિ પ્રવિલોકિતોડસિ ॥ મર્માવિધો વિધુરયંતિ હિ મામનર્થાઃ, પ્રોદ્યત્પ્રબંધ ગતયઃ કથમન્યથૈતે ॥ ૩૭ ॥ આકર્ણિ તોડપિમહિતોડપિનીરીક્ષિતોડપિ, નૂનંનચેતસિ મયા વિધૃતોડસિભક્ત્યા ॥ જાતોડસ્મિ તેન જનબાંધવ ? દુઃખપાત્રં, યસ્માતક્રિયાઃ પ્રતિફલન્તિ નભાવશુન્યઃ ॥ ૩૮ ॥ ત્વં નાથ ! દુઃખિજવત્સલ ! હે શરણ્ય ! કારૂણ્ય પુણ્યવસતે ! વશિનાંવરેણ્ય ! ॥ ભક્ત્યા ન તે મયિ મહેશ ! ॥ ભક્ત્યા ન તે મયિ મહેશ ! દયાં વિધાય, દુઃખઙ્કુરોદલનતત્પરતાં વિધેહિ. ॥ ૩૯ ॥ નિઃસંખ્યસારશરણં શરણં શરણ્ય, માસાદ્યસાદિતરિ પુપ્રથિતાવદાતમૂ ॥ ત્વત્પાદપંકજમપિ પ્રણિધાનવંધ્યો, વધ્યોડસ્મિ ચેદ્ભુવનપાવન ? હા હતોડસ્મિ. ॥ ૪૦ ॥ દેવેન્દ્રવંદ્ય ! વિદિતા ખિલવસ્તુસાર !, સંસારતારક ! વિભો ! ભુવનાધિનાથ ! ॥ ત્રાયસ્વદેવ ! કરૂણા હૃદમાં પુનીહિ, સીદંત મદ્ય ભયદવ્યસનાંબુરાશેઃ

॥ ૪૧ ॥ યદ્યસ્તિનાથ ! ભવદંઘ્રિસરોરૂહાણાં, ભક્તેઃફલં કિમપિ સંતતિસંચિતાયાઃ ॥ તન્મે ત્વદેશરણસ્ય શરણ્ય ! ભૂયાઃ, સ્વામી ત્વમેવભુવનેઽત્ર ભવાંતરે-ઽપિ ॥ ૪૨ ॥ ઈત્થં સમાહિતધિયો વિધિવજ્જિનેંદ્ર! સાંદ્રોલ્લ સત્પુલકકંચુકિતાંભાગાઃ॥ ત્વદબિંબ નિર્મલ મુખાં બુજબદ્ધલક્ષ્યા, યે સંસ્તવંત વિભ્મોરચયંતિ ભવ્યાઃ ॥ ૪૩ ॥ જનનયનકુમુદચંદ્ર ! પ્રભાસ્વરાઃ સ્વર્ગ સંપદો ભુક્ત્વા; તેવિગલિતમલનિચયા, અચિરાન્મોક્ષં પ્રપદ્યંતે. ॥ ૪૪ ॥

શ્રી બૃહચ્છાંતિ સ્તોત્રમ્
(નવમં સ્મરણમ્)

ભો ! ભો ભવ્યાઃ ! શૃણુત વચનં પ્રસ્તુત સર્વમેતદ્, યે યાત્રાયાં ત્રિભુવનગુરો રાર્હતા ભક્તિભાજઃ; તેષાં શાંતિર્ભવતુ ભવતા મર્હદાદિપ્રભાવા-,-દારૌગ્ય શ્રીધુતિમતિકરી કલેશ વિધ્વંસહેતુઃ ॥ ૧ ॥ ભો ! ભો ! ભવ્યલોકા ઈહ હિ ભરતૈરાવતવિદેહ-સંભવાનાં સમસ્તતીર્થકૃતાં જન્મન્યાસન પ્રકંપાનંતરં મવધિના વિજ્ઞાય, સૌધર્માધિપતિઃ સુઘોષઘંટા ચાલનાનંતરં, સકલસુરાસુરેન્દ્રૈઃ: સહ સમાગત્ય સવિનય મર્હદ્‌ભટ્ટારકં ગૃહીત્વા ગત્વા, કનકાદ્રિશૃંગે વિહિતજન્માભિષેકઃ શાંતિમુદ્‌ઘોષયતિ યથાતતોહં કૃતાનુકારમિતિ કૃત્વા મહાજનો યેન ગતઃ સ પંથાઃ ઈતિ ભવ્યજનૈઃ સહ સમેત્ય સ્નાત્રપીઠે સ્નાત્રં વિધાય, શાંતિમુદઘોષયામિ, તત્પૂજાયાત્રા સ્નાત્રાદિમહોત્સાવનંતર મિતિ કૃત્વા, કર્ણ દત્વા નિશમ્યતાં નિશમ્યતાં સ્વાહા. ॥ ૐ પુણ્યાહં પુણ્યાહં પ્રીયંતાં પ્રીયંતાં ભગવંતોર્હતઃ સર્વજ્ઞાઃ સર્વદર્શિન, સ્રિલોકનાથા-સ્ત્રિલોકમહિતા-સ્ત્રિલોક પૂજ્યા સ્ત્રિલોકેશ્વરા, સ્ત્રિલોકો દ્યૌતકરાઃૐ ૠષભ, અજિત, સંભવ, અભિનંદન,

સમુતિ, પદ્મપ્રભ, સુપાર્શ્વ, ચંદ્રપ્રભ, સુવિધિ, શીતલ, શ્રેયાંસ, વાસુપૂજ્ય, વિમલ, અનંત, ધર્મ, શાંતિ, કુંથુ, અર, મલ્લિ, મુનિસુવ્રત, નમિ, નેમિ પાર્શ્વ, વર્દ્ધમાનાંતા જિનાઃ શાંથાઃ શાંતિકરા ભવંતુ સ્વાહા ॥ ૐ મુનયો મુનિપ્રવરા રિપુવિજય દુર્ભિક્ષકાંતારેષુ દુર્ગમાર્ગેષુ રક્ષંતુ વો નિત્યં સ્વાહા ॥

ૐ હ્રીં શ્રીં ધૃતિ મતિ, કીર્તિ, કાંતિ બુદ્ધિ, લક્ષ્મી, મેધા, વિદ્યાસાધન, પ્રવેશ, નિવેશનેષુ, સુગૃહીતનામાનો જયંતુ તે જિનેંદ્રાઃ ॥

ૐ રોહિણી, પ્રજ્ઞાપ્તિ, વજ્રશૃંખલા, વજ્રાંકુશી અપ્રતિચક્રા, પુરૂષદત્તા, કાલી, મહાકાલી, ગૌરી ગાંધારી, સર્વાસ્ત્રા મહાજ્વાલા, માનવી, વૈરોટ્યા અચ્છુપ્તા, માનસી મહામાનસી, ષોડશ વિદ્યાદેવ્યો રક્ષંતુ વો નિત્યં સ્વાહા. ॥

ૐ આચાર્યોપાધ્યાય પ્રભુતિ ચાતુર્વર્ણસ્ય; શ્રી શ્રમણ સંઘસ્યશાંતિર્ભવતુ, ર્ભવતુ પુષ્ટિર્ભવતુ ॥

ૐ ગ્રહાશ્ચંદ્રસૂર્યાંગારક બુધ બૃહસ્પતિશુક્રશનૈશ્ચર રાહુ કેતુ સહિતાઃ સલોકપાલાઃ સોમ, યમ, વરૂણ, કુબેર, વાસાવાદિત્ય સ્કંદ વિનાયકોપેતા યે ચાન્યેપિ ગ્રામનાગરક્ષોત્રદેવતાદયસ્તે સર્વે પ્રીયંતાં પ્રીયંતાં, અક્ષીણકોશકોષ્ઠાગારા નરપતયશ્ચ ભવંતુ સ્વાહા.

ૐ પુત્ર, મિત્ર, ભ્રાતૃ, કલત્ર, સુહૃત્, સ્વજન સંબંધિ બંધુવર્ગસહિતાઃ નિત્યં ચામોદપ્રમોદકારિણઃ, અસ્મિંશ્ચ ભૂમંડલાયતન નિવાસી સાધુ સાધ્વી શ્રાવક શ્રાવિકાણાં રોગોપસર્ગ વ્યાધિ દુઃખ દુર્ભિક્ષદોર્મનસ્યોપશમનાય શાંતિર્ભવતુ ॥

ૐ તુષ્ટિ, પુષ્ટિ, ઋદ્ધિ, વૃદ્ધિ, માંગલ્યોત્સવાઃ ॥ સદા પ્રાદૂર્ભૂતાનિ, પાપાનિ શામ્યંતુ દુરિતાનિ, શત્રવઃ પરાઙમુખા ભવંતુ સ્વાહા.

શ્રીમતે શાંતિનાથાય, નમઃ શાંતિવિધાયિને; ત્રૈલોક્ય સ્યામરાધીશ, મુકુટાભ્યર્ચિતાંઘ્રયે ॥ ૧ ॥

શાંતિઃ શાંતિકરઃ શ્રીમાન્, શાંતિ દિશતુ મે ગુરૂઃ; શાંતિરેવ સદા તેષાં, યેષાં શાંતિર્ગૃહે ગૃહે ॥ ૨ ॥ ઉન્મટષ્ટ રિષ્ટ દુષ્ટ ગ્રહગતિ દુઃસ્વપ્ન દુર્નિમિત્તાદિ, સંપાદિત હિતસંપન્નામગ્રહણં જયતિ શાંતેઃ ॥ ૩ ॥

શ્રીસંઘજગજ્જનપદ, રાજાધિપ રાજસન્નિવેશા નામ્, ગોષ્ટિક પુરમુખ્યાણાં, વ્યાહરણૈ વ્યંહરેચ્છાંતિમ્ ॥ ૪ ॥

શ્રીશ્રમણસંઘસ્ય શાંતિર્ભવતુ, શ્રીજનપદાનાં શાંતિર્ભવતુ, શ્રીરાજાધિપાનાં શાંતિર્ભવતુ, શ્રીરાજસન્નિવેશાનાં શાંતિર્ભવતુ, શ્રી ગોષ્ટિકાનાં

શાંતિર્ભવતુ, શ્રીપૌરમુખ્યાણાં શાંતિર્ભવતુ, ॥ શ્રી પૌર જનસ્ય શાન્તિર્ભવતુ, શ્રી બ્રહ્મલોકસ્ય શાંતિર્ભવતુ, ૐ સ્વાહા ૐ સ્વાહા શ્રી પાર્શ્વનાથાય સ્વાહા.

એષા શાંતિઃ પ્રતિષ્ઠાયાત્રાસ્નાત્રાદ્યવસાનેષુ, શાંતિકલશં ગૃહીત્વા, કુંકુમ ચંદન કર્પૂરાગરૂધુપવાસ કુસુમાંજલિ સમેતઃ સ્નાત્ર ચતુષ્કિકાયાં શ્રી સંઘ સમેતઃ શુચિશુચિવપુઃ પુષ્પ વસ્ત્ર ચંદના ભરણા લંકૃતઃ પુષ્પમાલાં કંઠે કૃત્વા, શાંતિ મુદ્‌ઘોષયિત્વા શાંતિપાનીયં મસ્તકે દાતવ્યમિતિ.

નૃત્યંતિ નૃત્યં મણિપુષ્પવર્ષં, સૃજંતિ ગાયંતિ ચ મંગલાનિ; સ્તોત્રાણિ ગોત્રાણિ પઠંતિ મંત્રાન્, કલ્યાણભાજો હિ જિનાભિષેકે ॥ ૧ ॥

શિવમસ્તુ સર્વ જગતઃ, પરહિત નિરતા ભવંતુ ભૂતગણાઃ; દોષાઃ પ્રયાંતુ નાશં, સર્વત્ર સુખી ભવંતુ લોકાઃ ॥ ૨ ॥

અહં તિત્થયરમાયા, સિવાદેવીતુમ્હ નયર નિવાસિની; અમ્હ સિવં તુમ્હ સિવં, અસિવોવસમં સિવં ભવતુ સ્વાહા ॥ ૩ ॥

ઉપસર્ગાઃ ક્ષયં યાંતિ, છિદ્યંતે વિઘ્નવલ્લયઃ; મનઃ પ્રસન્નતામેતિ, પૂજ્યમાને જિનેશ્વરે. ॥ ૪ ॥

સર્વ મંગલ માંગલ્ય, સર્વ કલ્યાણ કારણં,
પ્રધાનં સર્વ ધર્માણં, જૈન જયતિ શાસનમ્ ॥૫॥

શ્રી ઋષિમંડલ અંગે બે બોલ.

ઋષિમંડલ સ્તોત્રના કર્ત્તા ચોવીસમા તીર્થંકર શ્રીમહાવીરસ્વામીના પ્રથમ ગણધર શ્રી ગૌતમસ્વામી છે. આ સ્તોત્રની રચના અપૂર્વ મંત્ર ગર્ભિત છે. આ સ્તોત્રમાં હ્રીંકારને મૂલ મંત્ર તરીકે માનવામાં આવેલ છે. દરેક મંત્રની શરૂમાં ૐ અને હ્રીં મુખ્યત્વે હોય છે. ૐ માં પંચપરમેષ્ઠિ અને હ્રીં માં ચોવીશ તીર્થંકરોની વિશિષ્ટ રીતે સ્થાપના કરવામાં આવેલ છે, એટલે હ્રીંકારમાં ચોવીશ જિનેશ્વર ભગવંતોની આલેખના હોવાથી હ્રીંકારને અને સ્તોત્રમાં મુખ્ય ગણવામાં આવેલ છે, આથી ઋષિમંડલનો અર્થ સ્પષ્ટ થાય છે કે, ઋષિ એટલે ચોવીશ તીર્થંકરો અને મંડલ એટલે સમૂહ. આ કારણથી હ્રીંકારમાં ચોવીશ તીર્થંકર ભગવંતો જુદી જુદી રીતે આવી જાય છે. આ સ્તોત્રમાં યંત્ર, આમ્ના, આરાધના, મંત્રભેદ, સમલીકરણ, ઉત્તરક્રિયા, વિધિવિધાન, ધ્યાન સ્મરણ, પૂજા વિગેરેનો સમાવેશ થયેલ છે. મંત્રોના રચનાર મહાપુરૂષો ખુબજ સમર્થ હતા. અમે તેમણે આવા સ્તોત્રોની વિશિષ્ટ રચનાઓની સિદ્ધિઓ સ્તોત્રોની અંદર જ કરેલી છે. આંવા કારણોથી સ્તોત્રોના ગણનારને તેમના મનની એકાગ્રતા અને સંપૂર્ણ સંયમની સાથે ધ્યાન કરતાં તેના અધિષ્ઠાયક દેવ, દેવીઓ તેમના કાર્યની પૂરતીમાં પ્રત્યક્ષ અથવા પરોક્ષ રીતે મદદગાર થાય છે. પરંતુ આરાધકે તેમની અવધિ મૂજબ સતત્ એક ધારા કોઈ જાતની ક્ષતિ વિના ગણવું જોઈએ. જેમ પ્રખ્યાત ડોકટર પોતાના પેસંટની બરોબર નિદાન પૂર્વક તપાસી ખાત્રી કરી દવા વિગેરે અમુક મુદત સુધીના કોર્શની આપે તે મુજબ તે કોર્શ પુરો થયે ફાયદો થાય છે. તેવી રીતે આવાં મંત્ર ગર્ભિત સ્તોત્રોમાં પણ આપેલ અનુષ્ઠાનો મુજબ ગણવાનો કોર્શ પુરો કરવાનો

હોય છે. આવાં સ્તોત્રોને સંપૂર્ણ સંયમ પાળતાં, મન વચન કાયાની એકાગ્રતાથી ગણવામાં આવે તો તેને અવશ્ય સિદ્ધિ પ્રાપ્ત થાય છે. પરંતુ આવાં સ્તોત્રો ગણનારે કોઈપણ આકાંક્ષા રાખ્યા વિના ગણવાં જોઈએ. બીજું આવાં સ્તોત્ર ગણનારે તેની ઉચ્ચાર શુદ્ધિ પણ મુખ્યત્વે કહી છે. આધિ વ્યાધિ અને ઉપાધી દૂર કરવા માટે ગણધર ભગવંતનો અનુપમ પ્રયાસ છે. એકાંતમાં બેસી સવાર બપોર અને સાયંકાળ એમ એક નિષ્ઠા પૂર્વક આરાધક આત્મા સ્તોત્રને એક ધારા આઠ માસ સુધી કે આઠ હજાર મૂળ સ્તોત્રનો પાઠ કરવાને સ્થળની અંદર જિનેશ્વર ભગવંતના બિંબના દર્શન કરવાને સમર્થ થાય છે. એટલું જ નહિ પણ પરમ સિદ્ધિ રૂપ મોક્ષદાતા પણ બની શકે છે. માટે પરમ પાવનીય અનેક લબ્ધિનીધાન એવા આદર્ણીય મહાન પરોપકારી શ્રી ગૌતમ ગણધર ભગવંતે આ સ્તોત્રની રચના કરી સમસ્ત જગતના આત્માઓને આત્મ સાધન માટે આરાધના રૂપે બનાવીને સર્જીત કરી મહાન ઉપકાર કર્યો છે,

અર્હદ્ બિમ્બનું દર્શન થતાં, દર્શન કરનાર શુદ્ધ આત્મા સાતમે ભવે અવશ્ય મોક્ષ મેળવે છે.

મોક્ષ પ્રાપ્ત માટે અંગુઠાથી સફેદ માળા ગણવી લક્ષ્મી માટે પીળી. મોક્ષ માટે શ્વેત અને બુદ્ધિ માટે નીલા કલરની માળા વાપરવી.

શાન્તિ માટે મધ્યરાત્રીએ અને પૌષ્ટિક માટે સૂર્યોદય પછી ૩ કલાકે માળા ગણવી.

જાપના મુહૂર્તમાં ઘણી બાબતો ધ્યાનમાં રાખવાની છે. તેની રીત જાણકાર પાસેથી મેળવવી, તેમાં ખાસ કરીને પંચાંગ શુદ્ધિ, શ્રેષ્ટ નક્ષત્ર, સારો યોગ, ચંદ્ર બળ, ખાસ જોવું.

ઋષિમંડલ ગણનારે કેવી રીતે ન્યાસ કરવો જોઈએ ?

ન્યાસ એટલે સ્થાપના.

ન્યાસ શેનાથી કરવો ? જમણા હાથની અનામિકા અંગુલીથી કરવો. ઋષિમંડલના જાપ કરનારે તો સ્તોત્રના આઠ પદનોજ ન્યાસ કરવો ઉચિત છે. અહીં કુલ ચાર ન્યાસ આપેલા છે.

ન્યાસથી સાધકે પોતે પ્રથમ દેવ સ્વરૂપ બની જવું જોઇએ. અને એ બનવા માટે જાપના મુખ્ય પદોના ભાવને પોતાના દેહાંગોમાં સમાવિષ્ટ કરવો જોઇએ. એ પછી કરેલું અનુષ્ઠાન બધી રીતે લાભ દાયક બને છે.

દેવ જેવા બની દેવની પૂજા કરવી જોઇએ.

ન્યાસ નંબર-૧

ઋષિમંડલ સ્તોત્ર માટેનો

સ્તોત્રગત-ન્યાસ

૧ ॐ હ્રીં અર્હદ્ભ્યો નમઃ (શિખાસ્થાને)

૨ ॐ હ્રીં સિદ્ધેભ્યો નમઃ (મસ્તક સ્થાને)

૩ ॐ હ્રીં આચાર્યેભ્યો નમઃ (બંને નેત્રે)

૪ ॐ હ્રીં ઉપાધ્યાયેભ્યો નમઃ (નાસિકા ઉપર)

૫ ॐ હ્રીં સર્વ સાધુભ્યો નમઃ (મુખ ઉપર)

૬ ॐ હ્રીં જ્ઞાનેભ્યો નમઃ (ષડજીભી ઉપર કલ્પનાથી)

૭ ॐ હ્રીં સમ્યગ્ દર્શનેભ્યો નમઃ (નાભિ ઉપર)

૮ ॐ હ્રીં ચારિત્રેભ્યો નમઃ (પગ ઉપર)

ન્યાસ નંબર-૨

નવકાર મંત્રદ્વારા ન્યાસ

ૐ નમો અરિહંતાણં સ્વાહા (મસ્તક)
ૐ નમો સિદ્ધાણં સ્વાહા (મુખ)
ૐ નમો આયરિયાણં સ્વાહા (છાતી)
ૐ નમો ઉવજ્ઝાયાણં સ્વાહા (બે પગ)
ૐ નમો લોએ સવ્વસાહૂણં સ્વાહા (બે હાથ)
ૐ એસો પંચનમુક્કારો સ્વાહા
ૐ સવ્વ પાવપ્પણાસણો સ્વાહા (કિલ્લો)
ૐ મંગલાણં ચ સવ્વેસિં સ્વાહા (ખાઈ)
ૐ પઢમં હવઈ મંગલં સ્વાહા (ઢાંકણ)

ન્યાસ નંબર-૩

વજ્રપંજર-અપરનામ-આત્મરક્ષા

-: પ્રથમ બે હાથ જોડીને : -

ૐ પરમેષ્ઠિ નમસ્કારં, સારં નવપદાત્મકં;
આત્મરક્ષા કરં વજ્ર, પંજરાભં સ્મરામ્યહં ૧

હવે મસ્તક ઉપર બે હાથ મૂકીને

ૐ નમો અરિહંતાણં શિરસ્કંશિર સિ સ્થિતં.

મુખ ઉપર બે હાથ મૂકીને

ૐ નમો સવ્વસિદ્ધાણં, મુખે મુખપટંવરમ્ ૨

સર્વાંગં અથવા છાતીએ બે હાથ ફેરવતાં

ૐ નમો આયારિયાણં, અંગ રક્ષાતિ શાયિની.

બે હાથમાં કલ્પનાથી શસ્ત્રો ધારણ કરીને

ૐ નમો ઉવજઝાયાણં, આયુધંહસ્તયો દ્રઢમ્ ૩

બંને પગ ઉપર હાથ ફેરવતાં

ૐ નમો લોએ સવ્વાહુણંમોચકેપાદયોં:શુભે

હાથદ્વારા બેસવાની જગ્યાને વજ્ર જેવી મજબૂત કલ્પીને

એસો પંચ નમુક્કારો, શિલાવજ્રમયી તલે. ૪

બે હાથ દ્વારા સમગ્ર શરીર ફરતા વજ્રમય

કિલ્લાની કલ્પના કરીને.

સવ્વ પાવપ્પણાસણો, વપ્રો વજ્રીમયો બહિ:

ખાઈની કલ્પના માટે મુઠીવાળી માત્ર બે

હાથની તર્જની આંગળીઓ શરીર ફરતી ફેરવતાં

મંગલાણં ચ સવ્વેસિં, ખાદિરાંગાર ખાતકા. ૫

સ્વાહાંતં ચ પદં જ્ઞેયં, પઢમં હવઈ મંગલગૂ

કિલ્લાને ઉપરથી બંધ કરવા હાથના તલીયા

ફેરવવા દ્વારા ઢાંકણાની કલ્પના કરતાં.

વપ્રોપરિ વજ્રમયં, પિધાનં દેહ રક્ષણે. ૬

મહાપ્રભાવા રક્ષેયં, ક્ષુદ્રોપદ્રવ નાશિની,

પરમેષ્ઠિ પદોદ્ભૂતા, કથિતા પૂર્વસૂરિભિ:,

યશ્ચૈનં કુરુતે રક્ષાં, પરમેષ્ઠિ પદૈ: સદા,

તશ્ય ન સ્યાદ્ ભયં વ્યાધિ, રાધિશ્ચાડપિ કદાચન. ૮

'ક્ષિપ'નો ન્યાસ. નંબર-૪

આ ન્યાસ બંને હાથથી કરી શકાય છે.

આરોહ	અવરોહ
ક્ષિ (ઢીંચણે)	હા (મસ્તકે)
પ (નાભિએ)	સ્વા (મુખે)
ૐ (હૃદયે)	ૐ (હૃદયે)
સ્વા (મુખે)	પ (નાભિએ)
હા (મસ્તકે)	ક્ષિ (ઢીંચણે)

સાધકને ધ્યાનમાં રાખવા જેવી બાબતો.

મુખ્ય પ્રકારો	શાંતિક	પૌષ્ટિક	આકર્ષણ	વશ્ય
૧ વસ્ત્ર	શ્વેત	શ્વેત	લાલ	લાલ
૨ દિશા	પશ્ચિ	નૈઋત્ય	ઈશાન	ઉત્તર
૩ માળા	સ્ફટિક અથવા ચાંદી કે સુતર	મોતી અથવા સ્ફ ચાં. સુ.	પ્રવાલ અથવા લાલ રંગની	પ્રવાલ કે અન્ય લાલ રં.
૪ કઈ આંગળી	મધ્યમા અથવા અનામિકા	મધ્યમા (વચલી)	કનિષ્ઠા (ટચલી)	અનામિકા (અંગુઠાથી ચોથી)
૫ ધ્યાન વર્ણ	શ્વેત	શ્વેત	લાલ	લાલ
૬ પલ્લવ	સ્વધા સ્વાહા	સ્વાહા સ્વધા	વૌષટ્	વષટ્

વિશિષ્ટકોટિના અનેક મંત્ર બીજેથી સભર

શ્રી ઋષિભમંડલ સ્તોત્રનો મૂલ મંત્ર.

ૐ હ્રાઁ હ્રીઁ હ્રુઁ હ્રૂઁ હ્રૈઁ હ્રૌઁ હ્રઃ
અ સિ આ ઉ સા સમ્યગ્ જ્ઞાન દર્શન
ચારિત્રેભ્યો નમઃ

આ સ્તોત્રનો પાઠ બોલ્યા બાદ ઉપરોક્ત મૂલ મંત્ર ૧૦૮ વાર (એટલે એકમાળા) જાપ કરવો. સ્તોત્ર પાઠની શકયતા ન હોય તો એકલી માળા પણ ગણી શકાય છે.

સ્તોત્ર બનતાં લગી સવારથી ગણવાની શરૂઆત કરવી.

શ્રી લઘુ ઋષિ મંડલ સ્તોત્ર

(મંગલાચરણ અર્હં બીજોત્પત્તિઅને પ્રભાવ)

આદ્યન્તાક્ષર સંલક્ષ્ય મક્ષરં, વ્યાપ્ય યત્ સ્થિતં;
અગ્નિ જ્વાલાસમં નાદ, બિન્દુ રેખા સમન્વિતં, ૧
અગ્નિ જ્વાલા સમાક્રાન્તં, મનોમલ વિશોધનં;
દેદીપ્યમાનં હૃત્ પદ્મે, તત્ પદં નૌમિ નિર્મલં. ૨

(અર્હં એ શું છે ?)

અર્હમિત્યક્ષરં બ્રહ્મ, વાચકં પરમેષ્ઠિનઃ,
સિદ્ધચક્રસ્ય સદ્‌બીજં, સર્વતઃ પ્રણિદધ્મહે. ૩

(૧) ૐ નમઃ અર્હદ્‌ભ્ય ઈશેભ્યઃ (શિખા)

(૨) ૐ સિદ્ધેભ્યો નમો નમઃ, (મસ્તક)

(૩) ૐ નમઃ સર્વ સૂરિભ્યઃ, (નેત્રો ઉપર)

(૪) ૐઉપાધ્યાયેભ્ય ૐ નમઃ ૪ (નાસિકા)

(૫) ૐ નમઃ સર્વ સાધુભ્યઃ (મુખ ઉપર)

(૬) ૐ જ્ઞાનેભ્યો નમોનમઃ (ષડજીભ ઉપર)

(૭) ૐ નમસ્તત્ત્વદષ્ટિભ્યઃ, (નાભિસ્થાને)

(૮) ચારિત્રેભ્યસ્તુ ૐ નમઃ ૫ (બંને પગો ઉપર)

(પૂર્વોકત પદોનો ન્યાસ શા માટે, કેટલા સ્થાને
અને કેવી રીતે કરવો ? તે.)

શ્રેયસેસ્તુ શ્રિયેસ્ત્વેતત્, અર્હદાદ્યષ્ટકં શુભં;
સ્થાનેષ્વષ્ટસુવિન્યસ્તં, પૃથગબીજ સમન્વિતં. ૬

(આઠ પદો ક્યાં સ્થાપન કરવા)

આદ્યં પદંશિખાં રક્ષેત્, પરં રક્ષેતુ મસ્તકમ્;
તૃતીયંતૂ રક્ષે નેત્રેદ્ધે, તુર્યં રક્ષેત્ ચ નાસિકાં. ૭
પંચમંતુ મુખં રક્ષેત્, ષષ્ઠં રક્ષેચ્ચ ઘંટિકાં;

નાભ્યન્તંસપ્તમં રક્ષેત્, રક્ષેત્ પાદાન્તમષ્ટમં ૮
પૂર્વં પ્રણવતઃ સાન્તઃ, સરેફો દ્વિ ત્રિ પંચષાન્;
સપ્તાષ્ટ-દશ સૂર્યાંકાન્, શ્રિતોબિન્દુસ્વરાન્પૃથક્ ૯
પૂજ્ય નામાક્ષરા આદ્યાઃ પંચૈતેજ્ઞાન-દર્શને;
ચારિત્રેભ્યો નમો મધ્યે, હ્રીં સાન્તઃ સમલંકૃતઃ. ૧૦

આ લેખનનોં મૂળમંત્ર આ પ્રમાણે)

ૐ હ્રાઁ હ્રીઁ હ્રૂઁ હ્રેઁ હ્રૈઁ હ્રૌઁ હ્રઁ

અ સિ આ ઉ સા સમ્યગ્ જ્ઞાન દર્શન ચારિત્રેભ્યો નમઃ

(પહેલા અને બીજા વલયનો આલેખ કરીને પ્રથમ વલયમાં અર્હદ્બિંબસહ કારની હ્રીં સ્થાપના)

જંબૂવૃક્ષ ધરો દ્વીપઃ ક્ષારોદધિ સમાવૃતઃ;
અર્હદાદ્યષ્ટ કૈરષ્ટ-કાષ્ઠાધિષ્ઠૈર લંકૃતઃ. ૧૧
તન્મધ્યે સંગતો મેરુઃ કૂટ ક્ષૈલર લંકૃતઃ;
ઉચ્ચૈ રુચ્ચૈસ્તર સ્તારઃ, તારા મંડલ મંડિતઃ. ૧૨
તસ્યોપરિ સકારાન્તત્રક્ષ, બીજ
મધ્યાસ્યસર્વગં;
નમામિ બિંબ માર્હન્ત્યં, લાલટસ્થં નિરંજન. ૧૩

(અર્હદબિંબ કે બીજ ? નું સ્વરૂપ)

અક્ષયં નિર્મલંશાન્તં, બહુલં જાડ્ય તોજ્ઝિતં;
નિરીહં નિરહંકારં, સારં સારતરં ધનં. ૧૪
અનુદ્ધતે શુભં સ્ફીતં, સાત્ત્વિકં રાજસંમતં;
તામસં ચિર સંબુદ્ધં, તૈજસં શર્વરીસમં. ૧૫
સાકારં ચ નિરાકારં, સરસં વિરસં પરમ્
પરાપરં પરાતીતં, પરં પરપરાપરં., ૧૬

(એ બીજ કેટલા વર્ણ વાળું છે.)

એકવર્ણં દ્રિવર્ણંચ; ત્રિવર્ણં તર્ય વર્ણકમ્;
પંચવર્ણં મહાવર્ણં, સપરંચ પરાપરં, ૧૭
સકલં નિષ્કલં તુષ્કં, નિર્વૃત્તં ભ્રાન્તિ વર્જિતમ્;
નિરંજનં નિરાકારં, નિર્લેપં વીત સંશયં. ૧૮
ઈશ્વરં બ્રહ્મ સંબુદ્ધં, શુદ્ધ સિદ્ધં મતં ગુરુમ્;
જ્યોતિ રૂપં મહાદેવં, લોકાલોક પ્રકાશકં. ૧૯

(ગર્ભગત (કેન્દ્રસ્થ) હ્રીંકાર બીજ કેવું મૂકવું તે)
એ બીજ કેટલા વર્ણવાળું છે ?)

અર્હદાખ્યસ્તુ વર્ણાંત;, સરેફો બિન્દુ મંડિતઃ;
તુર્ય સ્વર સમા યુકતો, બહુધા નાદ માલિતઃ; ૨૦
અસ્મિન્ બીજે સ્થિતાઃ સર્વે, ઋષભાદ્યાઃ જિનોત્તમાઃ;

(રંગીન હ્રીં બીજનું પ્રયોજન અને ૨૪ અર્હન્તોની સ્થાપના)

વર્ણૈ નિર્જે ર્નિર્જૈર્યુક્તા, ધ્યાતવ્યા સ્ત્ર સંગતાઃ ૨૧

(હ્રીંકારના વિવિધ અંગોના પારિભાષિક માન્ત્રિક નામો,
તેની આકૃતિ, વર્ણ અને તેમાં કોની સ્થાપના વિગેરે.)

નાદઃ ચંદ્ર સમાકારો, બિન્દુર્નીલ સમપ્રભઃ;
કલારુણ સમા સાન્તઃ, સ્વર્ણાભઃ સર્વતો મુખઃ ૨૨
શિરઃ સંલીન, ઈકારો-લિનીલો વર્ણતઃ સ્મૃતઃ;
વર્ણાનુ સાર સંલીનં, તીર્થકૃત મંડલં સ્તુમઃ. ૨૩

(પૂર્વોકત બીજમાં ૨૪ તીર્થંકરોની યથાસ્થિત સ્થાપના)

ચન્દ્રપ્રભ-પુષ્પદન્તૌ, નાદ સ્થિતિ સમાશ્રિતૌ;
બિન્દુ મધ્ય ગતૌ નેમિ-સુવ્રતૌ જિનસત્તમૌ. ૨૪
પદ્મપ્રભ વાસુપૂજયૌ, કલા પદમધિષ્ઠતૌ;
શિર-ઈ સ્થિતિ સંલીનૌ, પાર્શ્વમલ્લીજિનોત્તમૌ. ૨૫
શેષાસ્તીર્થકૃતઃ સર્વે, હર સ્થાને નિયોજિતાઃ;
માયા બીજાક્ષરં પ્રાપ્તાઃ, ચતુર્વિંશતિ રર્હતાં. ૨૬

(પ્રસ્તુત તીર્થંકરો કેવા છે ?)

ગતરાગ-દ્વેષ મોહાઃઃ, સર્વ પાપ વિવર્જિતાઃ,
સર્વદા સર્વ કાલેષુ, તે ભવન્તુ જિનોત્તમાઃ ૨૭

૨૪ તીર્થંકરોનું સ્વરૂપ અને ચક્રની પ્રભાનો મહિમા)

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિનસ્તુ ડાકિની. ૨૮
દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા,
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિનસ્તુ રાકિની. ૨૯
દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં. તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિનસ્તુ લાકિની ૩૦
દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિનસ્તુ કાકિની. ૩૧
દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિનસ્તુ શાકિની. ૩૨
દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગ મા માં હિનસ્તુ હાકિની ૩૩
દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિનસ્તુ યાકિની ૩૪
દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મામાં હિંસંતુ પન્નગાઃ ૩૫
દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસંતુ હસ્તિનઃ, ૩૬
દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં; તસ્ય ચક્રસ્ગ યા વિભા,
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસંતુ રાક્ષસાઃ ૩૭
દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં; તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસંતુ વહ્નયઃ. ૩૮

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસંતુ સિંહકાઃ. ૩૯
દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસંતુ દુર્જનાઃ. ૪૦
દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસંતુ ભૂમિપઃ ૪૧
શ્રી ગૌતમસ્ય યા મુદ્રા, તસ્યા યા ભુવિલબ્ધયઃ
તા ભિરભ્યધિકં જ્યોતિઃ, અર્હન્ સર્વનિધીશ્વરઃ ૪૨

(સાધક વ્યક્તિ સર્વાંગે ૨૪ તીર્થંકરોની પવિત્ર પ્રભાવશાલી પ્રભાને ધારણ કરીને, હવે યન્ત્રમાં ચતુર્વિથદેવોની સ્થાપના કરવા પૂર્વક અધિષ્ઠાયક દેવો દ્વારા રક્ષા યાચના કરે છે.)

પાતાલ વાસિનો દેવા, દેવા ભૂપીઠ વાસિનઃ;
સ્વર્વાસિ નોપિ યે દેવાઃ, સર્વે રક્ષંતુ મામિતઃ. ૪૩

(યન્ત્રમાં લબ્ધવંત મહર્ષિઓની સ્થપાના, પ્રાર્થના)

યેવધિ લભ્ધયો યે તુ, પરમાવધિ લબ્ધયઃ;
તે સર્વે મુનયો દિવ્યાઃ, માં સંરક્ષન્તુ સર્વતઃ ૪૪

પૂર્વોકતચ રીતે યંત્રમાં ૨૪ દેવીઓની સ્થાપનાનુ વિધાન અને તેની પાસે કાન્તિ. ધૃતિ-ધૈર્ય અને બુદ્ધિ પ્રાપ્તિ માટે પ્રાર્થના.

ૐ હ્રીં હ્રીંઃ શ્રીઃ ધૃતિ લક્ષ્મી, ગૌરી ચંડી સરસ્વતી;
જયામ્બા વિજયા કિલન્ના-જિતા નિત્યા મહદ્રવા. ૪૫
કામાંગા કામબાણાચ, સાનંદા નન્દ માલિની;

માયા માયાવિની રૌદ્રી કલા કાલી કલિપ્રિયા. ૪૬
એતા; સર્વા મહાદેવ્યો, વર્તન્તે યા જગતત્રયે;
મહ્યં સર્વાઃ પ્રયચ્છંતુ, કાન્તિ કીર્તીં ધૃતિં મતિમ્ ૪૭

(યન્ત્રાલેખન પૂર્ણ કર્યા બાદ પુનઃ શેષ રક્ષા પ્રાર્થના)

દુર્જના ભૂત વૈતાલાઃ;પિશાચા મુદ્દ્ગલા સ્તથા;
તે સર્વેપ્યુ પ શામ્યંતુ, દેવ દેવ પ્રભાવતઃ ૪૮

(સ્તોત્ર મહાત્મ્ય અને તેના કર્તા)

દિવ્યો ગોપ્યઃ સુદુષ્પ્રાપ્યઃ,શ્રીઋષિભિમંડલ સ્તવઃ;
ભાષિતઃ તીર્થ નાથેન, જગયાણ કૃતે નઘઃ. ૪૯
રણે રાજકુલે વન્હૌ, જલે દુર્ગે ગજે હરૌ;
શ્મશાને વિપિને ઘોરે, સ્મૃતો રક્ષતિ માનવમ્. ૫૦
રાજ્ય ભ્રષ્ટા નિજં રાજ્યં, પદં ભ્રષ્ટા નિજંપદઃ;
લક્ષ્મી ભ્રષ્ટા નિજાંલક્ષ્મીં, પ્રાપ્નુ વન્તિ ન સંશયઃ ૫૧
ભાર્યાર્થી લભતે ભાર્યાં, સુતાર્થી લભતે સુતં;
વિત્તાર્થી લભતે વિત્તાં, નરઃ સ્મરણ માત્રતઃ ૫૨
સ્વર્ણે રૂપ્યે પટે કાંસ્યે, લિખિત્વા યસ્તુ પૂજયેત્;
તસ્યૈ વાષ્ટ મહાસિદ્ધિ-ર્ગૃહે વસતિ શાશ્વતી. ૫૩
ભૂર્જ પત્રે લિખિત્વેદં, ગલકે મૂર્ધ્નિ વા ભુજે;
ધારિતં સર્વદા દિવ્યં, સર્વ ભીતિ વિનાશકમ્. ૫૪
ભૂતૈઃ પ્રેતૈઃ ગ્રંહેર્યક્ષૈઃ, પિશાચૈ ર્મુદ્દ્ગુલૈઃ મલૈઃ,

વાત પિત્ત-કફોદ્રેકઃ, મુચ્યતે નાત્ર સંશયઃ. ૫૫
ૐ ભૂર્ભૂવઃસ્વસ્ત્રસીપીઠ-વર્તિ નઃશાશ્વતા જિનાઃ;
તૈઃ સ્તુતૈ ર્વં દિતૈ ર્દષ્ટૈ, ર્યત્ ફલં તત્ ફલં સ્મૃતૌ. ૫૬
એતદ્ગોપ્યં મહા સ્તોત્રં, ન દેયં યસ્ય કસ્યચિત્;
મિથ્યાત્વ વાસિને દત્તે, બાલહત્યા પદે પદે. ૫૭
આચામ્લાદિ તપઃ કૃત્વા, પૂજયિત્વા જિનાવલીમ્;
અષ્ટ સાહસ્ત્રિકો જાપઃ કાર્યઃ તત્ સિદ્ધિ હેતવે. ૫૮
શત મષ્ટોત્તરં પ્રાતઃ, યે પઠન્તિ દિને દિને;
તેષાં ન વ્યાધયો દેહે, પ્રભવન્તિ ન ચાપદ. ૫૯
અષ્ટમાસાવધિં યાવદ્, પ્રાતરૂત્થાય યઃ પઠેત્;
સ્તોત્રમેતન્મહાતેજો, જિન બિંબંસ પશ્યતિ. ૬૦
દષ્ટે સત્યાર્હતે બિંબે, ભવે સપ્તમકે ધ્રુવમ્;
પદં પ્રાપ્નોતિ શુદ્ધાત્મા, પરમાનંદ નંદિતઃ ૬૧
વિશ્વવંદ્યો ભવેદ્ ધ્યાતા, કલ્યાણાનિ ચ સોશ્નુતે;
ગત્વા સ્થાનં પરં સોપિ,ભૂયસ્તુ ન નિવર્તતે ૬૨
ઈદં સ્તોત્રં મહા સ્તોત્રં, સ્તુતીના-મુત્તમં પદમ્,
પઠનાત્સ્મરણાત્ જાપાત્, લભતે પદ-મવ્યયમ્; ૬૩

(લઘુ ઋષિમંડલ સમાપ્ત)

શ્રી બૃહદ્ ઋષિમંડલ સ્તોત્ર.

આદ્યાન્તાક્ષરસંલક્ષ્ય-મક્ષરં વ્યાપ્ય યત્ સ્થિતં,
અગ્નિ જ્વાલા સમં નાદ, બિન્દુ-રેખાસમન્વિતં; ૧

અર્થઃ-પહેલા અને છેલ્લા (અ-હ) અક્ષરો જે ઓળખાય છે, તેની વચ્ચે સર્વ અક્ષરો રહેલા હોવાથી જે સર્વ અક્ષરોમાં વ્યાપક રહેલું છે. અને જે અગ્નિની જ્વાલા સમાન નાદ એટલે અર્ધચંદ્રકાર ૐ બિન્દુ અને રેખા (રેફ) ૐ થી શુશોભિત છે. ૧

અગ્નિ જ્વાલાસમાક્રાન્તં, મનો મલવિશોધકમ્;
દેદીપ્યમાનં હૃતપદ્મં, તત્ પદં નૌમિ નિર્મલં.

અર્થઃ-અગ્નિની જવાલાની જેમ હૃદય કમળમાં વ્યાપીને રહેલું છે તે અર્હં પદ મનના સર્વ મેલની શુદ્ધિ કરનારૂં છે, તે દેદીપ્યમાન અને નિર્મળ અર્હં પદને હું નમસ્કાર કરું છું ૨

અર્હમિત્યક્ષરં બ્રહ્મ, વાચકં પરમેષ્ઠિનમ્;
સિદ્ધચક્રમિદં બીજં, સર્વતઃ પ્રણિદધ્મહે. ૩

અર્થઃ-(આ ઉપર કહ્યા પ્રમાણે બનેલા) (અર્હં) એવું એ પદ અક્ષર-અવિનાશી છે. બ્રહ્મ સ્વરૂપ છે. પંચ પરમેષ્ઠિ-પરમાત્માને કહેનારૂં છે. સિદ્ધચક્રનું સદ્બીજ છે. તેથી જ અમે (સર્વ માંગલિક કાર્યોમાં) સર્વ પ્રકારે ધ્યાન કરીએ છીએ. ૩.

ૐ નમઃ અર્હદ્ભ્ય ઈ શેભ્ય,ૐ સિદ્ધેભ્યો નમો નમઃ;
ૐ નમઃ સર્વ સૂરિભ્ય, ઉપાધ્યાયેભ્ય) નમઃ ૪
ૐ નમઃ સર્વસાધુભ્ય, ૐ જ્ઞાનેભ્યો નમો નમઃ;
ૐ નમઃ તત્ત્વદષ્ટિભ્યઃ, ચારિત્રેભ્યસ્તુ ૐ નમઃ. ૫

અર્થઃ ૐ ઈશ એવા અરિહંતો, સિદ્ધો, આચાર્યો, ઉપાધ્યાયો, સર્વ સાધુઓ, જ્ઞાન તત્ત્વદષ્ટિ- સમ્યગ્દર્શન અને ચારિત્રને (વારંવાર) નમસ્કાર થાઓ ૪-૫

શ્રેયસેસ્તુ શ્રિયેસ્ત્વેતત્, અર્હદાદ્યષ્ટકં શુભમ્;
સ્થાનેષ્વષ્ટસુ વિન્યસ્તં, પૃથગ્બીજ સમન્વિતમ્. ૬

અર્થઃ-અલગ અલગ (જુદા, જુદા) બીજ સહિત અને આઠ સ્થાનકો (દિશાઓ) માં સ્થાપન કરેલાં આ શુભ એવા અરિહંતાદિક આઠ પદો કલ્યાણ તથા લક્ષ્મી આપવા વાળા થાય છે. ૬.

આદ્યં પદં શિખાંરક્ષેત્ પરંરક્ષેત્તુ મસ્તરમ્;
તૃતીયં રક્ષેત્ નેત્રે દ્વે, તુર્યં રક્ષેત્ ચ નાસિકામ્. ૭

પંચમં તુ મુખં રક્ષેત્, ષષ્ઠં રક્ષેત્ ચ ઘંટિકામ્;
સપ્તમં રક્ષેત્, નાભ્યંતમ્ રક્ષેત્ પાદાન્ત મષ્ટમં, ૮

અર્થઃ-પહેલું પદ (અર્હત) મારી શિખાનું, બીજું પદ (સિદ્ધ) મારા મસ્તકનું, ત્રીજુ પદ (આચાર્ય) મારી બન્ને આંખોનું, ચોથું પદ (ઉપાધ્યાય) મારા નાકનું, પાંચમું પદ (સર્વ સાધુ) મારા મોઢાનું, છઠ્ઠું પદ (જ્ઞાન) મારા કંઠનું, સાતમુ પદ (દર્શન) નાભિ સુધીનું અને આઠમું પદ (ચારિત્ર) બન્ને પગ સુધીનું મારૂં રક્ષણ કરો. ૭-૮

પૂર્વં પ્રણવત; સાન્તઃ, સરેફો દ્વિ ત્રિ પંચપાનૂ;
સપ્તાષ્ટ દશ સૂર્યાંકાનૂ, શ્રિતો બિન્દુસ્વરાનૂ પૃથક્. ૯

અર્થઃ-પ્રથમ પ્રણવ ૐ પછી स કારનો અંત્ય અક્ષર રેફ સહિત ह કાર (ह)ની સાથે બીજો અક્ષર आ કાર ચોથો સ્વર ई કાર, પાંચમો સ્વર उ કાર, છઠો સ્વર ઊ કાર, સાતમો સ્વર ए કાર, આઠમો સ્વર उ કાર, દશમો સ્વર औ કાર અને બારમો સ્વર अ ઉપર બિન્દુ સાહૈત ભિન્ન ભિન્ન લગાડવાથી અનુક્રમે

ॐ ह्राँ ह्रीँ ह्रुँ ह्रूँ ह्रैँ ह्रौँ ह्रँ : આઠે બીજ સિદ્ધ થાય છે. ૯.

પૂજ્ય નાનાક્ષરા આદ્યાઃ, પંચૈતે જ્ઞાન દર્શને;
ચારિત્રેભ્યો નમો મધ્યે, હ્રીં સાન્ત; સમલંકૃતઃ. ૧૦

અર્થઃ-ત્યાર બાદ આ પાંચ પૂજ્ય પરમેષ્ટિ પદોના પ્રથમના પાંચ અક્ષર લેવા એટલે (अ,सि,आ,उ, सा) આ પ્રમાણે લખીને) પછી જ્ઞાન, દર્શન, અને ચારિત્ર એ ત્રણ પદ મળી કુલ આઠ પદ મધ્યમાં લેવા અને (स) કારનો અંતિમ અક્ષર (ह) અલંકાર કરેલો (ह्रीं) અને પછી (नम) એ પ્રમાણે લખવું.

મૂલમંત્ર

ૐ હ્રાઁ હ્રીઁ હ્રૂઁ હ્રેઁ હ્રૈઁ હ્રૌઁ હ્રઁ

અ સિ આ ઉ સા સમ્યગ્ જ્ઞાન દર્શન ચારિત્રેભ્યો નમઃ

ૐ હ્રાઁ હ્રીઁ હ્રૂઁ હ્રેઁ હ્રૈઁ હ્રૌઁ હ્રઁ સહિત આઠ બીજાક્ષરો રૂપ નવ અક્ષરનો ઋષિમંડલ સ્તવ નો મૂલ મંત્ર છે, અને ૐ અ-સિ-આ-ઉ-સા-જ્ઞાન-દર્શન ચારિત્રેભ્યો હ્રીઁ નમઃ એ અઢાર અક્ષરનો ઋષિમંડલનો વિદ્યામંત્ર છે. આ મનોકામના પુરી કરનારો છે.

જંબૂવૃક્ષ ધરો દ્વીપઃ, ક્ષારોદધિ સમાવૃતઃ;
અર્હદા ધષ્ટ કૈરષ્ટ, કાષ્ઠાધિષ્ઠૈર લંકૃતઃ; ૧૧

અર્થઃ-જંબુવૃક્ષને ધારણ કરનાર અને લવણ સમુદ્રથી વીંટળાયેલ જંબુદ્વિપ નામે દ્વિપ છે, તે આઠ દિશાઓના સ્વામી (अर्हत्त) વિગેરે આઠ પદો એ કરી સુશોભિત છે. ૧૧

તન્મધ્યે સંગતો મેરુઃ, કૂટલક્ષૈર લંકૃતઃ;
ઉચ્ચેરુચ સ્તર સ્તાર, તારા મંડલ મંડિતઃ ૧૨

અર્થઃ-તે જંબુદ્વિપની વચ્ચે મેરૂ પર્વત છે, તે લાખો શિખરો વડે સુશોભિત છે. અત્યંત સૌથી ઊંચો છે અને પ્રદક્ષિણા દેતાં તારાઓના સમૂહથી બહુજ સુંદર શોભે છે. ૧૨

તસ્યો સકારાન્તં, બીજ મધ્યાસ્ય સર્વગમ્;
નમામિ બિંબમાર્હન્ત્યં, લલાટસ્થં નિરંજનમ્. ૧૩

અર્થઃ-આવા મેરૂ પર્વત ઉપર (स) કારાન્ત બીજ (ह) ની સ્થાપના કરીને, તેમાં બિરાજમાન અંજન (લેપ) રહિત અરિહંત ભગવાના બિબંને લલાટમાં સ્થાપન કરી હું નમસ્કાર કરું છું. ૧૩

અક્ષયં નિર્મલં શાન્તં, બહુલં જાડ્ય તોજ્જિઝતમ્ ;
નિરીહં નિરહંકારં, સારં સારતરં ધનમ્. ૧૪

અર્થઃ-(અરિહંતના જે બિંબનું ધ્યાન કરવાનું છે, તેના સ્વરૂપનું વર્ણન કરે છે.) અરિહંત પરમાત્માનું બિંબ (જન્મ-મરણ રૂપ નાશ રહિત) અક્ષર છે. (કર્મ રૂપ મલથી રહિત) નિર્મલ છે. શાન્ત મુદ્રાવાળું વિસ્તારવાળું, અજ્ઞાન રહિત, કોઈ પણ જાતની ઈચ્છા રહિત અહંકાર રહિત છે, શ્રેષ્ટમાં પણ અત્યંત શ્રેષ્ટ છે. ૧૪

અનુદ્ધતં શુભં સ્ફીતં સાત્ત્વિકં રાજસંમતમ્,
તામસંચિર સંબુદ્ધં, તજસં શર્વરીસમમ્. ૧૫

અર્થઃ-ઉદ્ધતપણાથી રહિત, શુભ અને સ્વચ્છ છે. (શાન્તગુણાળું) સાત્ત્વિકં ત્રિલોકના નાથે કરી રાજસ (ગુણવાળુ) આઠ કર્મનો નાશ કરવા તામસ ગુણવાળું, શૃંગાર વિગેરે રસથી રહિત જ્ઞાનવાળું તેજવાળું પૂર્ણિમાની ચાંદનીની રાત સમાન આનંદકારી છે. ૧૫

સાકારં ચ નિરાકારં, સરસં વિરસં પરમ્;
પરાપરં પરાતીતં, પરમ્પર-પરાપરમ્. ૧૬

અર્થઃ-(અરિહતની અપેક્ષાએ શરીર રહિત) સાકાર છે, (સિદ્ધની અપેક્ષાએ શરીર રહિત નિરાકાર છે. (જ્ઞાનરૂપ રસથી ભરેલા) સરસ છે. (શૃગાર રસાદિ વિષયથી રહિત) વિરસ છે, ઉત્કૃષ્ટ છે, અને પરંપરાએ ઉત્કૃષ્ટથી પણ વધુ ઉત્કૃષ્ટ છે. ૧૬

સકલં નિષ્કલં તુષ્ટં, નિર્વૃત્તં ભ્રાન્તિ વર્જિતમ્;
નિરંજનં નિરાકારં, નિર્લેપ વીતસંશયમ્. ૧૭

અર્થ:-(અરિહંતની અપેક્ષાએ) સકલ છે, (સિદ્ધની અપેક્ષાએ) નિષ્કલ છે, સંતોષ પ્રસન્ન કરવાવાળા છે, (સંસાર ભ્રમણ રહિત) ભ્રાન્તિ રહિત છે (કર્મરૂપ અંજનથી રહિત) નિરંજન છે, ઈચ્છા રહિત છે, (કર્મરૂપ લેપથી રહિત) નિર્લેપ છે, અને સંશય રહિત છે. ૧૭

ઈશ્વરં બ્રહ્મ સંબુદ્ધં, શુદ્ધં સિદ્ધં મતં ગુરુમ્;
જ્યોતિરૂપં મહાદેવં, લોકા લોક પ્રકાશકમ્ ૧૮

અર્થ:-(ભવ્ય જીવોને હિત શિક્ષાદેવાવાળા (ઈશ્વર રૂપ, બ્રહ્મસ્વરૂપ, બુદ્ધસ્વરૂપ, (અઢાર દોષથી રહિત) શુદ્ધ, (કૃત કૃત્ય) સિદ્ધ, સર્વમાન્ય, ગુરુ રૂપ જ્યોતિ સ્વરૂપ, (દેવોના દેવોથી પૂજનીક મહાદેવ છે અને (પોતાના દિવ્ય જ્ઞાનથી) લોકાલોકને પ્રકાશ કરવાવાળા છે. ૧૮

અર્હદાખ્યસ્તુ વર્ણાતઃ, સરેફો બિન્દુ મંડિતઃ;
તુર્ય સ્વરસમા યુક્તો, બહુધા નાદ માલિતઃ. ૧૯

અર્થ:-અર્હંતનો વાચક સર્વણાંત (હ) કાર છે, તે રેફ અને બિન્દુથી શોભિત તથા ચોથા સ્વર (હ) કારથી યુક્ત હોવાથી હ્રીં બીજવર્ણ છે. અને પ્રાયઃ કરીને નાદથી યુક્ત છે (તે ધ્યાન કરવા યોગ્ય છે.) ૧૯

એકવર્ણં દ્વિવર્ણં ચ, ત્રિવર્ણં તુર્ય વર્ણકં;
પંચવર્ણં મહાવર્ણં, સપરં ચ પરાપરં. ૨૦

અર્થઃ-વળી તે બિંબ ચાર વર્ણવાળુ (अर्हं) બે વર્ણવાળુ (सिध्ध) ત્રણવાળુ (आचार्य) ચાર વર્ણવાળુ (उपाध्याय) પાંચ વર્ણવાળુ (सकलसाधु) મહાવર્ણ વાળું (ॐ) એટલે સપર એટલે ઉત્કૃષ્ટ છે, અને પરાપરં એટલે અત્યંત ઉત્કૃષ્ટ છે. ૨૦

અસ્મિન્ બીજે સ્થિતાઃ સર્વે, ઋષભાદ્યા જિનોત્તમાઃ,
વર્ણૈર્નિજૈ ર્નિજૈર્યુક્તા, ધ્યાતવ્યાઃ તત્ર સંગતાઃ. ૨૧

અર્થઃ- આ ह्रीँ બીજાક્ષરમાં પોતાના વર્ણે કરીને યુક્ત ઋષભદેવ વિગેરે સર્વે જિનેશ્વરો બીરાજમાન છે. તે જિનેશ્વરો ધ્યાન યોગ્ય થાય છે. ૨૧

નાદઃ ચંદ્રમાકારો, બિંદુર્નીગ-સમપ્રભઃ;
કલારુણસમા સાન્તઃ; સ્વર્ણાભઃ સર્વતોમુખઃ ૨૨

શિરઃ સંલીન ઈકારો-વિનીલો વર્ણતઃ સ્મૃતઃ;
વર્ણાનુસાર સંલીનં, તીર્થકૃત્ મંડલં સ્તુમઃ. ૨૩

અર્થઃ-(आह्रँ) નામના બીજાક્ષરની નાદ (કલા) અર્ધચંદ્રકાર (‿) છે. તે ઘંદ્ર સમાન સફેદ વર્ણવાળી છે. (‿) નાદ ઉપરના અનુસ્વારનો રંગ કાળો છે. (ह) કારની મસ્તક રૂપ કલા લાલરંગની પ્રભાવવાળી છે. અને (ह) કારના બાકીના ભાગ ચારે તરફ સુવર્ણ સમાન પીળા રંગવાળા છે. મસ્તકના ભાગને મળેલો (ह) કાર લીલા રંગવાળો છે. આવા (ह्रीँ) કારમાં પોત પોતાના વર્ણ ને અનુસારે લીન થયેલા તીર્થંકરોના મંડળ સમુહની અમે સ્તુતિ કરીએ છીએ. ૨૨-૨૩

ચંદ્રપ્રભ-પુષ્પદન્તૌ, નાદ સ્થિતિ સમાશ્રિતી;
બિન્દુ મધ્યગતૌ નેમિ-સુવ્રતૌ જિનસત્તમી. ૨૪

અર્થઃ-ચંદ્રપ્રભ અને પુષ્પદંત (સુવિધિનાથ એ બે તીર્થંકરો નાદની (‿) સ્થિતિનો આશ્રય કરનારા શ્વેત વર્ણવાળા છે. નેમિનાથ અને મુનિસુવ્રતસ્વામી આ બે તીર્થંકરો બિન્દુના મધ્યમાં રહેલા નીલ કાન્તિવાળા છે. ૨૪

પદ્મપ્રભ-વાસુપૂજ્યૌ, 'કલા' -પદમધિષ્ઠિતૌ;
શિર ઈ સ્થિતિ સંલીનૌ, પાર્શ્વ-મલ્લી જિનોત્તમૌ. ૨૫

અર્થઃ-પદ્મપ્રભ અને વાસુપૂજ્ય એ બે તીર્થંકરો કલાના સ્થાનમાં રહેલા-રકત વર્ણવાળા છે. પાર્શ્વનાથ અને મલ્લિનાથ એ બે તીર્થંકરો મસ્તકના (ह)કારની સ્થિતિમાં રહેલ અત્યંત નીલ વર્ણવાળા છે. ૨૫

શેષાઃ તીર્થ કૃતઃ, સર્વે, 'હ-ર' સ્થાને નિયોજિતઃ,
માયા બીજાક્ષરં પ્રાપ્તાઃ:, ચતુર્વિંશતિ-રર્હતામ્. ૨૬

અર્થઃ-બાકીના સોળ તીર્થંકરો (ह) અને (र) ના સ્થાનમાં રહેલા છે. આ પ્રમાણે ચોવીસ તીર્થંકરોનો માયા બીજના અક્ષર (ह) માં રહેલા છે. ૨૬

ઋષભ ચાજિતં વંદે, સંભવં ચાભિનંદનં;
શ્રીસુમતિં સુપાર્શ્વ ચ, વંદે શ્રી શીતલં જિનમ્ ૨૭

અર્થઃ-ઋષબદેવ, અજિતનાથ, સંભવનાથ અને અભિનંદન સ્વામીને હું વંદન કરૂં છું. તથા સુમતીનાથ, સુપાર્શ્વનાથ અને

શીતલનાથને હું વંદન કરૂં છું ૨૭

શ્રેયાંસં વિમલં વંદે, નંતં શ્રીધર્મનાથકમ્,
શાંતિ કુંથુમરાર્હંતં, નમિ વીરં નમામ્યહમ્. ૨૮

અર્થ:-શ્રેયાંસનાથ, વિમલનાથ, અનંતનાથ, અને ધર્મનાથને હું વંદન કરૂં છું તથા શાન્તિનાથ, કુથુનાથ, અરનાથ, નમિનાથ અને મહાવીર સ્વામીને હું વંદન કરૂં છું. ૨૮

ષોડશૈવં જિનાનૈતાને ગાંગેય-ધુતિસંનિભાન્;
ત્રિકાલંનૌમિસદ્ભક્ત્યા, હ-ર ક્ષરમધિષ્ઠિતાન્. ૨૯

અર્થ:-એ પ્રમાણે સુવણં સરખી કાન્તિવાળા પીત વર્ણવાળા તથા (ह) અને (र) એ બે અક્ષરમાં રહેલા (ઉપર કહેલા) સોળ તીર્થંકરોને હું સદ્ભક્તિ પૂર્વક ત્રિકાળ વંદન કરૂં છું. ૨૯

ગતરાગ-દ્વેષ મોહા:, સર્વપાપ વિવર્જિતા:;
સર્વદા સર્વકાલેષુ, તે ભવન્તુ જિનોત્તમા:. ૩૦

અર્થ:-આતીર્થંકર દેવો રાગ દ્વેષ અને મોહથી રહિત છે. સર્વ પાપ કર્મોથી રહિત છે, તે તીર્થંકરો સર્વ (લોક) કાળમાં સંપૂર્ણ મનવાંછિત સુખ આપનારા થાઓ. ૩૦

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ પન્નગા: ૩૧

અર્થ:-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની તે પ્રભા છે તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને સર્પની જાતિના જીવો પીડા ન કરો. ૩૧

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ પક્ષિણઃ ૩૨

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે. તે ચક્રની જે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને પક્ષી જાતિના જીવો પીડા ન કરો ૩૨

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ શુકરાઃ ૩૩

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે. તે ચક્રની જે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને ભુંડો પીડા ન કરો. ૩૩

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ સિંહકાઃ ૩૪

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે. તે ચક્રની જે પ્રભા છે તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને સિંહો પીડા ન કરો. ૩૪

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ શૃંગિણઃ ૩૫

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે. તે ચક્રની જે પ્રભા છે; તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને શાગંડાવાળા પ્રાણીઓ પીડા ન કરો. ૩૫

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ ગોનસાઃ ૩૬

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની પ્રભા છે. તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને ફણા વગરના સર્પો પીડા ન કરો. ૩૬

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ દંષ્ટિણઃ ૩૭

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને દાઢવાળા માંસાહારી પશુઓ પીડાન કરો. ૩૭

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ વૃશ્ચિકાઃ ૩૮

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને વીંછીઓ પીડા ન કરો. ૩૮

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગે, મા માં હિંસન્તુ ચિત્રકાઃ ૩૯

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને ચિત્તાઓ પીડા ન કરો. ૩૯

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ હસ્તિનઃ ૪૦

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે. તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને ક્રૂર હાથીઓ પીડા ન કરો. ૪૦

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ રેપલાઃ ૪૧

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને રેપલા એ નામના ક્રુર પ્રાણીઓ પીડા ન કરો. ૪૧

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મામાં હિંસન્તુ દાનવાઃ ૪૨

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે. તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને અમુક જાતિના દાનવો પીડા ન રો. ૪૨

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ ખેચરાઃ ૪૩

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની તે પ્રભા છે તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને ખેચર નામના વિદ્યાધરો પીડા ન કરો ૪૩

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ દેવતાઃ ૪૪

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે. તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને દેવો પીડા ન કરો. ૪૪

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાગ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ રાક્ષસાઃ ૪૫

અર્થઃ-દેવોનાં દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે. તે પ્રભાથી આછિદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને રાક્ષસો પીડા ન કરો ૪૫

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ મુદ્ગલાઃ ૪૬

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે તે ચક્રની જે પ્રભા તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને અમુક મુદ્ગલા જાતિના રાક્ષસો પીડા ન કરો. ૪૬

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ કુગ્રહાઃ ૪૭

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે. તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલ મારા તમામ અવયવોને ખરાબ ગ્રહો પીડા ન કરો. ૪૭

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસંતુ વ્યંતરાઃ ૪૮

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે. તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલ મારાં તમામ અવયવોને વ્યંતર દેવતાઓ પીડા ન કરો. ૪૮

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસંતુ તસ્કરાઃ ૪૯

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને ચોર લોકો પીડા ન કરો ૪૯

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ ગ્રમિણઃ ૫૦

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયોવને ગમાર લોકો પીડા ન કરો. ૪૦

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ ભૂમિપાઃ ૫૧

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને પૃથ્વીપાલ રાજાઓ પીડા ન કરો. ૫૧

દેવદેવ,સ્ય યત ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસંતુ દૂર્જનાઃ ૫૨

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે. તે ચક્રની જે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને દુષ્ટ લોકો પીડા ન કરો. ૫૨

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાગ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ પાપ્મનઃ ૫૩

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે તે ચક્રની જે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને પાપી હિંસક માણસો પીડા ન કરો. ૫૩

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ વ્યાધયઃ ૫૪

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને રોગો પીડા ન કરો. ૫૪

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ હિંસકાઃ ૫૫

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે તે ચક્રની જે પ્રભા છે. તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને હિંસક જીવો-માણસો પીડા ન કરો. ૫૫

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ શત્રવઃ ૫૬

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને સર્વ શત્રુઓ પીડા ન કરો. ૫૬

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં તસ્ય, ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ વન્હયઃ ૫૭

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને અગ્નિ પીડા ન કરો. ૫૭

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ જૃમ્ભિકાઃ ૫૮

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલ મારા તમામ અવયવોને જૃંભક જાતીના દેવો પીડા ન કરો. ૫૮

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ તોયદાઃ ૫૯

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને મેઘો-જલચર જીવો પીડા ન કરો ૫૯

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ ડાકિની. ૬૦

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે. તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયોને ડાકિની જાતિના દેવો પીડા ન કરો. ૬૦

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ યાકિની ૬૧

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલ મારા તમામ અવયવોને યાકિની જાતિના દેવો પીડા ન કરો. ૬૧

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ રાકિની. ૬૨

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની તે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને રાકિની જાતિના દેવો પીડાન કરો. ૬૨

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાગ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિનસ્તુ લાકિની ૬૩

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની તે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને લાકિની જાતિના દેવો પીડાન કરો. ૬૩

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિનસ્તુ કાકિની. ૬૪

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની તે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને કાકિની જાતિના દેવો પીડા ન કરો. ૬૪

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં. મા માં હિનસ્તુ શાકિની ૬૫

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની તે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને શાકિની જાતિનાં દેવો પીડા ન કરો. ૬૫

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિન્સતુ હાકિની. ૬૬

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની તે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને હાકિની જાતિના દેવો પીડા ન કરો. ૬૬

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિનસ્તુ જાકિની. ૬૭

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની તે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને જાકિની જાતિના દેવો પીડા ન કરો. ૬૭

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિનસ્તુ નાગિની. ૬૮

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની તે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને નાગિની જાતિના દેવો પીડા ન કરો. ૬૮

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિન્સતુ જૂંભિણી. ૬૯

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની તે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ જૂંભિણી જાતિના દેવો પીડા ન કરો. ૬૯

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિન્સતુ વ્યંતરી. ૭૦

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની તે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને વ્યંતરી જાતિના દેવો પીડા ન કરો. ૭૦

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિનસ્તુ માનવી. ૭૧

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની તે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને મનુષ્યો પીડા ન કરો. ૭૧

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિનસ્તુ કિન્નરી. ૭૨

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની તે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને કિન્નરી જાતિની દેવીઓ પીડાન કરો. ૭૩

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિનસ્તુ દૈવંહિ. ૭૩

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની જે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને દૈવ એટલે નશીબ પીડાના કરો. ૭૩

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તચાચ્છાદિત સર્વાંગં. મા માં હિનસ્તુ યોગિની. ૭૪

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની તે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને યોગિની જાતિના દેવીઓ દેવો પીડાન કરો. ૭૪

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તચાચ્છાદિત અર્વાંગં, મા માં હિનસ્તુ ભાકિની. ૭૫

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની તે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોને ભાકિની જાતિના દેવો પીડાન કરો. ૭૫

દેવદેવસ્ય યત્ ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિત સર્વાંગં, મા માં હિનસ્તુ સદૈવહિ. ૭૬

અર્થઃ-દેવોના દેવ શ્રી તીર્થંકર દેવનું જે ચક્ર છે, તે ચક્રની તે પ્રભા છે, તે પ્રભાથી આચ્છાદિત થયેલા મારા તમામ અવયવોનું હંમેશા રક્ષણ કરો. ૭૬

શ્રી ગૌતમસ્ય યા મુદ્રા, તસ્યા યા ભુવિ લબ્ધયઃ;
તાભિરભ્યધિકં જ્યોતિઃ, અર્હન્ સર્વ નિધીશ્વરઃ ૭૭

અર્થઃ-શ્રી ગૌતમસ્વામી ગણધર ભગવંતની જે મુદ્રા એટલે સ્વરૂપ છે. તે સ્વરૂપની જે લબ્ધિઓ આ પૃથ્વી પર છે, તે લબ્ધિઓથી પણ અધિક જ્યોતિ અરિહંત પરમાત્માની છે. તે સર્વ નિધિ એટલે વિદ્યાઓના તે ઈશ્વર છે. ૭૭

પાતાલ વાસિનો દેવા, ભૂપીઠ વાસિનઃ;
સ્વર્વાસિનોપિ યે દેવાઃ, સર્વે રક્ષંતુ મામિતઃ ૭૮

અર્થઃ-પાતાલમાં વસનારા ભુવનપતિ દેવો, પૃથ્વી પર વસનારા વ્યંતરાદિ દેવો, તથા સ્વર્ગમાં વસનારા વિમનવાસી સર્વ દેવો અહિં મારી રક્ષા કરો. ૭૮

યેડવધિ લબ્ધયો યે તુ, પરમાવધિ લબ્ધયઃ,
તે સર્વે મુનયો દિવ્યાઃ, માં સંરક્ષંતુ સર્વતઃ ૭૯

અર્થઃ-જે મુનિઓ અવધિજ્ઞાનની લબ્ધિવાળા, પરમાવધિ જ્ઞાનની લબ્ધિવાળા, દિવ્ય લબ્ધિવાળા-ઉત્તમ છે. તે મુનીઓ મારી સર્વ તરફથી રક્ષા કરો. ૭૯

(ગદ્યપાઠ-

ભવનેન્દ્ર - વ્યન્તરેન્દ્ર જ્યોતિષ્કેન્દ્ર-કલ્પેન્દ્રેભ્યો નમો નમઃ, શ્રુતાવધિ, દેશાવધિ, સર્વાવધિ, પરમાવધિ બુદ્ધિ-ઋદ્ધિ-પ્રાપ્ત, સર્વૌષધર્દ્ધિ પ્રાપ્તાનન્ત બલર્દ્ધિ-પ્રાપ્ત, તત્ત્વર્દ્ધિપ્રાપ્ત રસર્દ્ધિપ્રાપ્ત- વૈક્રિયાર્દ્ધિ-પ્રાપ્ત-ક્ષો મા:ર્દ્ધિ પ્રાપ્તા, ક્ષીણ મહાનસર્દ્ધિ પ્રાપ્તેભ્યો નમઃ ૮૦

અર્થ:-ભુવનપતિના ઇંદ્ર વ્યતંરોના ઇંદ્ર જ્યોતિષી દેવોના ઇંદ્ર, સ્વર્ગવાસી દેવોના ઇંદ્રોને નમસ્કાર થાઓ. શ્રુતાવધિ, દેશાવધિ, સર્વાવધિ, બુદ્ધિ એટલે જ્ઞાન ઋદ્ધિને પ્રાપ્ત કરેલાં સર્વ ઔષધિ ઋદ્ધિ,. અનંતબલ ઋદ્ધિ, તત્ત્વ ઋદ્ધિ, રસઋદ્ધિ, વૈક્રિયઋદ્ધિ, ક્ષેત્રઋદ્ધિ, અક્ષીણ મહાનસ ઋદ્ધિ પ્રાપ્ત કરેલા સર્વ મુનિઓને નમસ્કાર હો ૮૦

દૂર્જનવા ભૂત વેતાલાઃ, પિશાચા મુદ્ગલા સ્તથા;
તે સર્વેપ્યુ પશામ્યન્તુ, દેવ દેવ પ્રભાવતઃ ૮૧

અર્થઃ-દુર્જન મનુષ્યો, ભૂતો, વૈતાલ, પિશાચ તથા મુદ્ગલ રાક્ષસો વિગેરે સર્વ દેવતાઓ દેવાધિદેવ અરિહંત પરમાત્માના પ્રભાવથી શાંત થાઓ. ૮૧

ૐ હ્રીં હ્રીંઃ શ્રી ધૃતિ લક્ષ્મી, ગૌરી ચંડી સરસ્વતી જયામ્બા વિજયા કિલના, જિતા નિત્યા મહદ્રવા.૮૨

કામાંગા કામબાણા ચ, સાનંદા નંદ માલિની;
માયા માયા વિની રૌદ્રી, કલા કાલી કલિપ્રિયા. ૮૩

એતાસ્સર્વા મહાદેવ્યો, વર્તંતે યા જગત્ત્યે;
મહ્યં સર્વાઃપ્રયચ્છંતુ, કાન્તિં લક્ષ્મીંધૃતિંમતિં. ૮૪

અર્થઃ-ૐ હ્રીં ૧હ્રીં ૨ શ્રી ૩ ધૃતિ ૪ લક્ષ્મી ૫ ગૌરી ૬ ચંડી ૭ સરસ્વતી ૮ જયા ૯ અંબા ૧૦ વિજયા. ૧૧ કિલન્ના ૧૨ જિતા ૧૩ નિત્યા ૧૪ મહદવા ૧૫ કામાંગા, ૧૬ કામબાણા ૧૭ સાનંદા ૧૮ નંદમાલિની ૧૯ માયા માયાવિની ૨૧ રૌદ્રી ૨૨ કલા ૨૩ કાલી ૨૪ કલિપ્રિયા આ સર્વે મોટી દેવીઓ કે જેઓ ત્રણ જગતમાં વિદ્યમાન છે તે સર્વ દેવીઓ મને કાંતિ લક્ષ્મી ધૈર્ય અને બુદ્ધિ આપો. ૮૨, ૮૩, ૮૪,

દિવ્યો ગોપ્યઃ સુદુષ્પ્રાપ્યઃ, શ્રી ઋષિમંડલ સ્તવઃ,
ભાષિત સ્તીર્થ નાથેન, જગત્ ત્રાણ કૃતે નઘઃ ૮૫

અર્થઃ-આ શ્રી ઋષિમંડલ સ્તવ અત્યંત પ્રભાવવાળું છે. તેની પ્રાપ્તિ થવી બહુંજ દુર્લભ છે. ત્રણ જગતની રક્ષા કરવા માટે પાપ રહિત એવું આ સ્તોત્ર તીર્થનાથ શ્રી મહાવીર સ્વામીએ કહ્યું છે, અને તેથી જ તે ગુપ્ત રાખવા યોગ્ય છે. ૮૫

રણે રાજકુલે વહ્નો, જલે દુર્ગે ગજે હરૌ,
શ્મશાને વિપિને ઘોરે, સ્મૃતો રક્ષતિ માનવમ્. ૮૬

અર્થઃ-લડાઈમાં, રાજ્ય દ્વારમાં, અગ્નિમાં, પાણીમાં, કિલ્લામાં, હાથી, સિંહ, અને સ્મશાનમાં, ઉપદ્રવમાં, ઘોર જંગલમાં, સંકટ પ્રાપ્ત થાય, ત્યારે આ સ્તોત્ર-મંત્રનું સ્મરણ કરવાથી મનુષ્યનું રક્ષણ થાય છે. ૮૬

રાજય ભ્રષ્ટા નિજં રાજ્યં, પદ ભ્રષ્ટા નિજં
પદમ્; લક્ષ્મી ભ્રષ્ટા નિજાં લક્ષ્મીં, પ્રાપ્નુ વન્તિ
ન સંશય: ૮૭

અર્થ:-રાજ્યથી ભ્રષ્ટ થયેલા રાજા પોતાના રાજ્યને અધિકાર સત્તાના સ્થાનથી ભ્રષ્ટ થયેલા પોતાના અધિકારને, ધનથી રહિત થયેલા પોતાના ધનને પાછું મેળવે છે, એમાં કોઈપણ જાતની શંકા કરવી નહિ. ૮૭

ભાર્યાર્થી લભતે ભાર્યાં, સુતાર્થી લભતે સુતં;
વિદ્યાર્થી લભતે વિદ્યામ્, નર: સ્મરણ માત્રત: ૮૮

અર્થ:-આ ઋષિમંડલ સ્તોત્રના સ્મરણ કરવાથી સ્ત્રીની ઈચ્છાવાળાને સ્ત્રી, પુત્રની ઈચ્છાવાળાને પુત્ર, અને ધનની ઈચ્છાવાળાને ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે. ૮૮

સ્વર્ણે રૌપ્યે પટે કાસ્યે, લિખિત્વા વસ્તુપૂજયેત્;
તસ્યૈવાષ્ટ મહાસિદ્ધિ ગૃહે વસતિ શાશ્વતિ. ૮૯

અર્થ:-આ ઋષિમંડલ સ્તોત્રના યંત્રને સોનાના, ચાંદીના, વસ્ત્રના અથવા કાંસાના પાત્રમાં લખીને જે મનુષ્ય પોતાના ઘરમાં પૂજા કરે છે, તેના ઘરમાં સદા આઠ મહા સિદ્ધિઓ પ્રાપ્ત થાય છે. ૮૯

ભૂર્જ પત્રે લિખિત્વેદં, ગલકે મૂર્દ્નિ વા ભુજે;
ધારિતં સર્વદા દિવ્યં, સર્વ ભીતિ વિનાશકમ્. ૯૦

અર્થ:-આ દિવ્ય શ્રેષ્ઠ ઋષિમંડલ યંત્રને ભોજ પત્રમાં અષ્ટગંધથી લખીને માદળીયામાં નાખી ડોકમાં માથામાં કે હાથમાં ધારણ કરવાથી હંમેશાં સર્વ પ્રકારનો ભય નાશ પામે છે, ૯૦

ભૂતૈઃ પ્રેતૈ ર્ગ્રહૈ ર્યક્ષૈઃ, પિશાચૈ ર્મુદગલૈ ર્મલૈઃ
વાત પિત્ત કફોદ્રેકૈ, મુચ્યતે નાત્ર સંશયઃ ૯૧

અર્થ:-આ ઋષિમંડલ યંત્રને ધારણ કરનાર મનુષ્યને ભુત, પ્રેત. નવગ્રહ, યક્ષ, પિશાચ, મુદ્ગલ રાક્ષસ, દુષ્ટ વાતપિત્ત અને કફઆદિના રોગોથી મુક્ત થાય છે. એમાં જરા પણ શંકા નથી. ૯૧

ૐ ભૂર્ભુવઃ સ્વસ્ત્રીય પીઠ, વર્તિનઃ શાશ્વતા જિનઃ
તૈ સ્તુતૈર્વંદિતૈ દષ્ટૈ, ર્યતફલં તત્ ફલં સ્મૃતૌ. ૯૨

અર્થ:-ત્રણે લોકમાં રહેલા જે શાશ્વતા જિનેશ્વરો છે. તે સર્વની સ્તુતિ કરવાથી, વંદના કરવાથી અને દર્શન કરવાથી જે ફળની પ્રાપ્તિ થાય છે, તે ફળ આ સ્તોત્રના સ્મરણ માત્રથી પ્રાપ્ત થાય છે. ૯૨

એતદ્ ગોપ્યં મહાસ્તોત્રં, ન દેયં યસ્ય કસ્ય
ચિત્; મિથ્યાત્ત્વ વાસિને દત્તે, બાલહત્યા પદે પદે. ૯૩

અર્થ:-આ મહા સ્તોત્ર ગુપ્ત રાખવા જેવું છે, તે જેને તેને આપવું ન જોઈએ, મિથ્યાદષ્ટિ પ્રાણીઓને જો આપવામાં આવે તો આપનારને પગલે પગલે બાળહત્યાનું પાપ લાગે છે. ૯૩

આચામ્લાદિ તપઃ કૃત્વા, પૂજયિત્વા જિનાવ-
લીમ્; અષ્ટસાહસ્રિકો જાપઃ, કાર્ય સ્તત્ સિદ્ધ હેતવે. ૯૪

અર્થ:-આયંબિલ આદિ તપ કરી, ૨૪ જિનેશ્વરોની પૂજા કરી, મનવાંછિત કાર્યની સિદ્ધિ માટે આ મંત્રના આઠ હજાર વાર જાપ કરવા. ૯૪

શત મષ્ટોત્તરં પ્રાત-ર્યે, પઠન્તિ દિને દિને,
તેષાં ન વ્યાધયો દેહે; પ્રભવન્તિ ચ સંપદઃ ૯૫

અર્થ:-જે મનુષ્ય શુદ્ધ મનથી સવારમાં ઉઠીને મનં વચન કાયાની એકાગ્રતા પૂર્વક આ સ્તોત્રનો પાઠ કરી, મૂલ મંત્રને ૧૦૮ વાર જાપ કરે છે. તેના શરીરમાં કોઈ પણ રોગ પેદા થતો નથી, અને તેને સર્વ પ્રકારની સંપત્તિ પ્રાપ્ત થાય છે. ૯૫

અષ્ટ માસાવધિં યાવત્, પ્રાતઃરૂત્થાય યઃ પઠેત્,
સ્તોત્ર મેતન્મહાતેજ, સ્ત્વર્હદ્ બિંબિં સ પશ્યતિ. ૯૬
દષ્ટે સત્યાર્હતે બિંબે, ભવે સપ્તમકે ધ્રુવમ્;
પદં પ્રાપ્નોતિ શુદ્ધાત્મા, પરમાનંદ નંદિતઃ ૯૭

અર્થ:-મન વચન કાયાની શુદ્ધિ પૂર્વક એકાગ્રતાથી નિરંતર સવારમાં આઠ માસ સુધી આ ઋષિમંડલ સ્તોત્રનો પાઠ કરનાર મનુષ્ય અરિહંત ભગવાનનું મહા તેજસ્વી બિંબ જુએ છે. આ રીતે બિંબ દેખનાર મનુષ્ય ! નિશ્ચયે સાતમે ભવે આનંદના સ્થાનરૂપ મોક્ષ પદને પ્રાપ્ત કરે છે. ૯૬, ૯૭

વિશ્વ વંદ્યો ભવેદ ધ્યાતા, કલ્યાણાનિ ચ સોશ્નુતે;
ગત્વા સ્થાનં પરં સોપિ, ભૂયસ્તુ ન નિવર્તતે. ૯૮

અર્થઃ-આ પ્રમાણે ઋષિમંડલ સ્તોત્રનું ધ્યાન કરનાર મનુષ્ય જગતમાં વંદન કરવા યોગ્ય બને છે. કલ્યાણની પંરપરાને મેળવે છે અને મોક્ષપદને પામી ફરીથી ત્યાંથી પાછો ફરતો નથી ૯૮

ઈદં સ્તોત્રં મહાસ્તોત્રં સ્તુતિના મુત્તમં પદમ્;
પઠનાત્ સ્મરણાજજાપા, લ્લભતે પદ મવ્યમ્. ૯૯

અર્થઃ-આ સ્તોત્ર બધા સ્તોત્રોમાં મહાન્ સ્તોત્ર છે. દરેક સ્તુતિઓમાં આ શ્રેષ્ઠ છે, અને આ સ્તોત્રના સ્મરણ અને જાપ કરવાર્થ મોક્ષને પ્રાપ્ત કરી શકાય છે. ૯૯

ઋષિમંડલના મૈતત્, પુણ્ય પાપ પ્રણાશકમ્;
દિવ્ય તેજો મહા સ્તોત્રં, સ્મરણાત્ પઠનાચ્છુભમ્. ૧૦૦

અર્થઃ-અતિ તેજસ્વી એવા આ ઋષિમંડલ નામના મહાસ્તોત્ર સ્મરણ કરવાથી પુણ્ય પાપનો નાશ કરે છે, અને ભણવાથી કલ્યાણ થાય છે. ૧૦૦

વિઘ્નૌઘાઃ પ્રલયંયાન્તિ, આપદો નવ કર્હિચિત્;
ઋદ્ધયઃ સંમૃદ્ધયઃ સર્વાઃ, સ્તોત્ર સ્યાસ્ય પ્રભાવતઃ ૧૦૧

અર્થઃ-આ સ્તોત્રના પ્રભાવથી દુઃખનો સમૂહ નાશ પામે છે કદાપી દુઃખ ક્યાંય પ્રાપ્ત થતું નથી, પરંતુ સર્વ ઋદ્ધિ અને સમૃદ્ધિઓ પ્રાપ્ત થાય છે. ૧૦૧

શ્રી વર્ધમાન શિષ્યેણ, ગણભૃદ્ ગૌતમર્ષિણા,
ઋષિમંડલ નામૈતત્, ભાષિતં સ્તોત્ર મુત્તમમ્. ૧૦૨

અર્થઃ-શ્રી મહાવીર સ્વામીના પ્રથમ ગણધર ગૌતમ ઋષિએ આ ઋષિમંડલ નામના સ્તોત્રને સર્વ સ્તોત્રમાં શ્રેષ્ટતમ કહ્યું છે. ૧૦૨

યંત્ર બનાવવા સંબંધી વિવરણ.

ઋષિમંડલ યંત્રને અંગત કાર્ય માટે ભોજ પત્રમાં લખી માદળીયામાં નાખી ગળે બાંધવો, યા પાસે રાખવો. તેમજ ધાતુમાં તૈયાર કરવો હોય તો સોનું, રૂપું, કાંસુ, તાંબુ વિગેરે ધાતુના પતરા પર, શ્રેષ્ટ વાર નક્ષત્રમાં સંપૂર્ણ વિધિ સાચવી શ્રદ્ધા અને ઉત્સાહ પૂર્વક અષ્ટગંધ કે શુદ્ધ કેશરાદિ ઉત્તમ દ્રવ્યથી અથવા દાડમની કલમથી યંત્રનું આલેકન કરવું.

યંત્ર પતરા પર કારીગર પાસે કરાવેલ હોય તો સારા ચોપડીએ ઘેર લાવવો, પછી ઋષિમંડલ પૂજન હોય તો જાતે સ્નાન કરી પૂજાનાં કપડાં પહેરી થાળીમાં યંત્ર રાખી પૂજન ચાલતું હોય ત્યાં લઈ જઈ પૂજન ચાલતું હોય તે રીતે પોતે કરતા જવું અને છેલ્લે ચાંદી કે સોનાના વરખ છાપી પૂજા કરી પુષ્પાદિક ચઢાવી ગુરી પાસે વાસક્ષેપ નંખાવી યંત્રને ઘેર લાવવો અથવા ૧૮ અભિષેક કે શાન્તિ સ્નાત્ર હોય ત્યાં લઈ જઈ યંત્ર શુદ્ધિ કરવી. ઘેર લાવ્યા બાદ નાભી સુધી ઉંચા આસને પધરાવી ચોખાથી ઉત્સાહ પૂર્વક વધાવવો. પછી હંમેશા ધૂપ દીપ કરી જળ ચંદન પૂષ્પાદિથી પૂજા કરી નિયમિત આયંબીલ તપ કરી ગણવાથી અનેક જાતના લાભો મળે છે,

આ વિધિ વિના ફકત ધૂપ દીપ કરી વાસક્ષેપથી પૂજા કરી ગણે તો પણ લાભ થાય છે.

ઋષિમંડલ ન્હાનું ગણવું કે મ્હોટું. ?

ન્હાના ઋષિમંડલમાં ૬૩ ગાથાઓ બરોબર જોવા મળે છે. તેથી ન્હાના ઋષિમંડલનું ગાથા ધોરણ બરોબર જળવાઈ રહ્યું છે. મ્હોટા ઋષિમંડલનું ગાથા ધોરણ બરોબર નથી. તે કારણ અર્થ કે ગાથાની વિવિધતાના કારણે નથી. પરંતુ જે વધઘટ જોવા મળે છે, તેમાં મુખ્યત્વે 'દેવદેવસ્યયચ્ચક્રં'વાળી ગાથાઓના વધારાના કારણે જ તે મોટું મનાય છે. બીજુ કારણ એ છે કે ન્હાનામાં ૨૪ તીર્થંકરો પૈકી ૧૬ તીર્થંકરોનાજ નામો સૂચિત થયેલ છે, ત્યારે મ્હોટામાં ૨૪ તીર્થંકરોનાં સ્વતંત્ર નામો વર્ણ અને સ્થાનનો નિર્દોષ કરેલો છે. તેમજ ન્હાનામાં બારે નિકાયાના દેવોનો ઉલ્લેખ ૪૩મા શ્લોક દ્વારાજ કર્યો છે, ત્યારે મ્હોટામાં તે શ્લોક રાખી પુનઃ એ દેવો કયા ? તે દર્શાવતો ગદ્ય પાઠ વધુ મૂક્યો છે. હવે ન્હાના કે મ્હોટા ઋષિમંડલને ગણવામાં સરખા લાભ જેવું છે. જેને જે ગણવામાં આનંદ આવે સરખા લાભ જેવું છે. જેને જે ગણવામાં આનંદ આવે તેને તે શ્રદ્ધા પૂર્વક ગણવું, કોઈ પણ શંકા ન રાખવી

શ્રી ઋષિમંડલસ્તોત્રના જાપ માટેનો સંક્ષિપ્ત વિધિ

૧ શુભ ચોઘડીએ સદ્‌ગુરૂ પાસે જઈ વંદન કરી વિનય પૂર્વક સ્તોત્રનો મૂલપાઠ ગ્રહણ કરવો. તેમાં ઉચ્ચાર શુદ્ધિ બરોબર સાચવવી.

૨ પૂજાપાઠમાં તેને લગતી ઉત્તમ સામગ્રી લાવવી અને તે સામગ્રીનો

શ્રેષ્ટ દિવસે શ્રેષ્ટ સમયે તેનો વિધિપૂર્વક પ્રારંભ કરવો.

૩ પ્રારંભ કરતાં તેનો જાપ આઠ હજાર કરવાનો હોય છે તે જાપ પૂરો ન થાય ત્યાં સુધી આયંબિલ તપ અવશ્ય કરવો જોઈએ.

૪ જ્યાં જાપ કરવાનો હોય તે ભૂમિ શુદ્ધ કરવી અને ત્યાં નાભીથી ઉંચા સ્વચ્છ બાજેઠ ઉપર લાલ યા સફેદ વસ્ત્ર પાથરી ત્રણ નવકાર ગણી તેના પર તાંબા કે ભુર્જપત્ર કે કાગળ પર તૈયાર કરેલો યંત્ર પધરાવવો. બોલતાં જે જે અંગે રક્ષા કરવાની હોય ત્યાં જમણા હાથથી રક્ષા કરી લેવા ચુકવું નહિ, તેમાં ન્યાસ વિધિ અનુસાર બોલવું. પછી ૨૪ તીર્થંકરનું ધ્યાન ધરી અષ્ટ પ્રકારી પૂજા કરવી. પછી ધરણેન્દ્રદેવ ભગવતી શ્રી પદ્માંવતીદેવી તથા વૈરોટયાદેવીનું સ્મરણ કરવું.

૫ પછી જે ઈચ્છાથી જાપ કરવાનો હોય તે ઈચ્છાનો યોગ્ય સંકલ્પ કરવો. યંત્રને જાપ કરવાના મુહુર્તમાં ઘણી બાબતો જોવાની હોય છે. તે જાણકારો પાસે જાણી લેવી. તેમાં મુખ્યત્વે દિન શુદ્ધિ, પંચાંગ શુદ્ધિ શ્રેષ્ટ નક્ષત્ર, સારો યોગ વિગેરે ખાસ જોવું.

૬ ઋષિમંડલ સ્તોત્રની ગાથા ૧૦મીમાં મૂળ મંત્ર છે. તે મંત્રનો જાપ કરતાં દાંત ને સ્પર્શ ન થાય, હોઠ ન ફફડે તેમજ જીભનું હલન ચલન ન થાય, તે રીતે જાપ ૧૦૮ વાર કરવો. એટલું અવશ્ય ધ્યાન રાખવું.

૭ જાપ કરતાં માળાનો ઉપયોગ કરવો, તેમાં જુદી જુદી જાતની માળા વાપરવાની હોય છે, તેમાં મુખ્યત્વે પીળાકે સફેદ રંગની વાપરવી યોગ્ય છે. તેમાં જે રંગની માળા હોય તેજ રંગનું આસન તેમજ તેજ રંગના વસ્ત્ર શક્ય હોય તો વાપરવાં. તેમાં કોઈપણ કુવ્યસન

સેવવું નહિ.

૮ જાપ કરતાં માળા પોતાના વસ્ત્રને ન અડકે તેમજ માળા નાભીના ઉપરના ભાગે રહે તે રીતે રાખીને ગણવી. તેમાં મેરૂ (મેર) તેનું ઉલ્લંઘન ન થાય તેવી રીતે માળા ગણવી. માળા પુરી થાય એટલે બે હાથ જોડી નમસ્કાર કરવો

૯ માળા પુરી થયે પ્રાર્થના કરી, પરમાત્મા તથા અધિષ્ટાયક દેવોનું સ્મરણ તથા નમસ્કાર નકરી, છેલ્લે સર્વ મંગલ બોલી જાપ પુરો કરવો.

૧૦ જાપ કરતાં પહેલેથી છેલ્લા સુધી ધૂપ દીપનો ઉપયોગ રાખવો.

૧૧ મુખ્ય વિધિએ જાપ કરતાં આયંબિલ તપ કરવાનું કહેલ છે, પરંતુ શક્તિ ન હોય તો એકાશનાદિક તપ કરી મૂલ મંત્રનો આઠ હજાર વાર જાપ અખંડ રીતે કરવાનો કહેલ છે.

૧૨ આ સ્તોત્રની આરાધના હંમેશાં નિયમિત સમયે જો થતી હોય તો શિઘ્ર વિશિષ્ટ ફલ આપવામાં તે સહાયક થશે.

૧૩ રવિપુંષ્ય યોગ અને ગુરૂપુષ્પ યોગમાં આઠ હજાર જાપ, જેટલા દિવસમાં પુરા થાય તેટલા દિવસમાં પુરા કરવા. પરંતુ સુયોગ્ય દિને શરૂઆત થાય અને સુયોગ્ય દિને પૂર્ણાહુતિ થાય તો વધુ સારૂં

૧૪ બનતાં લગી આ સ્તોત્રનો મૂળમંત્ર પાઠ સવારમાં હંમેશાં ૧૦૮ વાર અખંડ જાપ ચાલુજ રાખવાનો હોય છે.

૧૫ જાપ કરનારે કોઈ પણ પ્રકારનો વ્યાધી પ્રગટ થતો નથી. અને આપત્તિઓ કદી આવતી નથી.

૧૬ વિધિ અને ભાવશુદ્ધિ જાળવીને અખંડ પણે હંમેશાં પ્રભાતમાંજ આઠ માસ સુધી આ સ્તોત્રના પાઠ કરે તો મહા તેજસ્વી એવા બિંબનાં દર્શન થાય છે.

૧૭ અર્હદબિંબનું દર્શન કરવા શુદ્ધાત્મા સાતમે ભવે અવશ્ય પરમાનંદ સ્થાન-જે-મોક્ષ જેવી સંપત્તિને પામે છે.

ઋષિમંડલ સ્તોત્ર અંગે વિચારણા.

ઋષિમંડલનો અર્થ. ઋષિ એટલે ૨૪ તીર્થંકરો અને મંડલ એટલે તેની સ્થાપના એટલે તેનો ભેગો અર્થ ૨૪ તીર્થંકરોની વિશિષ્ટ રીતે સ્થાપના તેનું નામ ઋષિમંડલ.

સામાન્ય રીતે ન્યાસનું વિધાન શરૂમાં જે કરવાનું હોય છે. પરંતુ એ વિધાન સ્તોત્રમાં છે. અને પાછું થોડા શ્લોકો બાદ વચ્ચે પણ મૂકેલ છે.

શ્રેષ્ટ વાર અને શુભ નક્ષત્રના યોગમાં સંપૂર્ણ વિધિ જાળવી, શ્રદ્ધા અને ઉત્સાહ પૂર્વક યંત્ર લખાવવો જોઈએ. પરંતુ સામાન્ય રીતે આ બનવું મુશ્કેલ છે. એટલે સુવર્ણકાર શુદ્ધ કપડાં પહેરી ધૂપ રાખી, શુભ સમયે પૂર્ણ કરે તે વધુ ઈષ્ટ ગણાય.

મનને શુદ્ધ બનાવવું હોય તો ચોવીસ તીર્થંકર ભગવંતો તથા અરિહંતાદિ નવપદ પ્રધાન અવા ઋષિમંડલ સ્તોત્રનો પાઠ તેનો મૂલ મંત્ર અને યંત્રની આરાધના સારી રીતે કરવી.

વળી આની ઉપાસના કરનારને દૂર્જન મનુષ્યો, દુષ્ટ દેવ દેવીઓ, ગ્રહો વિગેરેના ઉપદ્રવો નડતા નથી. તેમજ ઈચ્છિત વસ્તુની પ્રાપ્તિ થાય છે.

ઋષિમંડલ સ્તોત્ર ગણવાની રીત.

અંગુઠાની બાજુની આંગળીને તર્જની, તે પછીની આંગળીને મધ્યમાં તે પછીની આંગળીને અનામિકા કે જેનાથી પૂજા થાય છે. તે

પછીની આંગળીને ટચલી આંગળી કહેવાય છે.

૨ માત્ર મોક્ષ મેળવવાની ઈચ્છાથી ગણવી હોય તો અંગુઠાથી ગણવી અને વસ્ત્રની માળા સફેદ રાખવી.

૩ લક્ષ્મી માટે પીળી અને બુદ્ધિ માટેની લીલી વાપરવી. શાન્તિ માટે જાપ મધ્ય રાત્રીએ, પૌષ્ટિક માટે પ્રભાત અને આકર્ષણ માટે સૂર્યોદય પછી ૩ કલાક પછી ગણવો.

શાસ્ત્ર આધારે નવે ગ્રહોનો સચોટ ઈલાજ.

સૂર્યપૂજા અને તેનો વિધિ

મંત્રઃ-પદ્મપ્રભ જિનેન્દ્રસ્ય. નામોચ્ચારેણ ભાસ્કરં;
શાન્તિં તુષ્ટિં ચ પુષ્ટિ ચ, રક્ષાં કુરૂ જય શ્રિયમ્ ॥૧॥

વિધિઃ-શ્રી પદ્મપ્રભસ્વામીની પૂજા કરી લાલ ફૂલ ચડાવવું. કંકુ મિશ્રિત ચોખાનો સાથિયો કરવો. ઘઉંનો લાડવો સાથિયા પર મુકવો 'ૐ હ્રીં નમો સિદ્ધાણં' આ પદનો લાલ માળાથી હંમેશા પ્રભાતે જાપ કરવો. કુલ એકવીશ દિવસમાં સાડા બાર હજાર જાપ કરવા. માણેકની વીંટી પહેરવી.

ચંદ્ર પૂજા અને તેનો વિધિ.

મંત્રઃ-ચંદ્રપ્રભ જિનેન્દ્રસ્ય, નામ્ના તારા ગણાધિપ,
પ્રસન્નો ભવ શાન્તિં ચ, રક્ષાં કુરુ જય શ્રિયમ્ ॥૨॥

વિધિઃ-શ્રી ચંદ્રપ્રભસ્વામીની પૂજા કરી સફેદ ફૂલ ચડાવવું અને 'ૐ હ્રીં નમો આયરિયાણં' આ પદનો સફેદ માળાથી પ્રભાતમાં જાપ

કરવો, અક્ષત નૈવેદ્ય અને ફળ સફેદ ચડાવવાં, કુલ એકવીશ દિવસમાં સાડા બાર હજાર જાપ કરવા. મોતીની વીંટી પહેરવી.

મંગળ પૂજા અને તેનો વિધિ.

મંત્રઃ-સર્વદા વાસુપૂજ્યસ્ય, નામ્ના શાન્તિં જય શ્રિયમ્;
રક્ષાં કુરુ ધરા સૂનો, અશુભોઽપિ શુભો ભવ ॥૩॥

વિધિઃ-શ્રી વાસુ પૂજ્ય સ્વામીની પૂજા કરી લાલ ફૂલ ચડાવવું અને 'ૐ હ્રીં નમો સિદ્ધાણં' આ પદનો હંમેશાં લાલ માળાથી જાપ કરવો, અક્ષત, નૈવેદ્ય ફૂલ લાલ રંગના ચડાવવા. પરવાળાની વીંટી પહેરવી.

બુધના પૂજા અને તેનો વિધિ.

મંત્રઃ-વિમલાનંત ધર્માારાઃ, શાન્તિ કુંથુ નર્મિસ્તથાઃ,
મહાવીર શ્ચ તન્નામ્ના, શુભો ભવ સદા બુધ. ॥૪॥

વિધિઃ-મહાવીર સ્વામીની પૂજા કરવી 'ૐ હ્રીં નમો આયરિયાણં' આ પદનો જાપ કરવો. લીલા રંગનાં ફૂલ, લીલા રંગના ચોખા નૈવેદ્ય અને ફળ ચડાવવાં. નીલમની વીંટી પહેરવી.

ગુરૂની પૂજા અને તેનો વિધિ.

મંત્રઃ-ઋષભાજિત સુપાર્શ્વા, શ્ચાભિનંદન શિતલૌ,
સુમતિ સંભવ સ્વામિ, શ્રેયાંસ, શ્ચજિનોત્તમાઃ ॥૫॥
એત ત્તીર્થ કૃતાં નામ્ના, પૂજ્યા ચ શુભો ભવં;
શાન્તિ તુષ્ટિં ચ, પુષ્ટિં ચ, કુરૂ દેવ ગણોર્ચિત. ॥૨॥

વિધિઃ-શ્રી આદિનાથ પ્રભુજીની પૂજા કરવી, પીળાં ફૂલ ચડાવવાં 'ૐ નમો આયરિયાણં' આ પદની માળા ગણવી. પીળા ચોખા, ફૂલ, નૈવેદ્ય અને ફળ પીળાં ચડાવવાં. પોખરાજની વીંટી પહેરવી.

શુક્રની પૂજા અને તેનો વિધિ.

મંત્રઃ- ૐ પુષ્પદન્ત જિનેન્દ્રસ્ય, નામ્ના દૈત્ય ગણાર્ચિતમ્
પ્રસન્નો ભવ શાન્તિ ચ, રક્ષાં કૂરૂ જય શ્રિયમ્ ॥૬॥

વિધિઃ-શ્રી સુવિધિનાથ સ્વામીની ચંદનાદિથી સેવા કરવી સફેદ ફૂલ ચડાવવા. 'ૐ નમો અરિહંતાણં' એ પદનો જાપ કરવો. સફેદ ચોખા, ફળ અને નૈવેદ્ય સફેદ લેવાં. હીરાની વીંટી પહેરવી.

શનીની પૂજા અને તેનો વિધિ.

મંત્રઃ-શ્રી સુવ્રત જિનેન્દ્રસ્ય, નામ્ના સૂર્યાંગ સંભવ;
પ્રસન્નો ભવ શાન્તિ ચ, રક્ષાં કુરૂ જય શ્રિયમ્ ॥૬॥

વિધિઃ-શ્રી મુનિસુવ્રતસ્વામીની પૂજા કરવી. ડમરો ચડાવવો, 'ૐ હ્રીં નમો લોએ સવ્વસાહૂણં' આ પદથી અકલબેરની માળાથી જાપ કરવો. કાળા રંગના અક્ષતથી સાથિયો કરવો. નૈવેદ્યમાં અડદના લાડુ, ફળ કમળ કાકડી ચડાવવાં, શનીની વીંટી પહેરવી.

રાહુની પૂજા અને તેનો વિધિ.

મંત્રઃ-શ્રી નેમિનાથ તીર્થેશ, નામ્ના ત્વં સિંહિકા સૂત,
પ્રસન્નો ભવ શાન્તિ ચ, રક્ષાં કુરૂ જય શ્રિયમ્ ॥૮॥

વિધિ:-શ્રી નેમનાથ પ્રભુની સેવા કરવી, ડમરો ચડાવવો. 'ૐ હ્રીં નમો લોએ સવ્વસાહૂણ' એ પદથી અકલબેરની માળાથી જાપ કરવો. કાળા રંગના અક્ષત, કાળા તલના લાડવા, નૈવેદ્યમાં ચડાવવા, ફળ કમળ કાકડી ચડાવવી. ગોમેદની વીંટી પહેરવી.

કેતુની પૂજા અને તેનો વિધિ.

મંત્ર:-રાહોઃ સપ્તમ રાશિસ્થ, કારણે દશ્ય તે અમ્બરે;
શ્રી મલ્લિપાર્શ્વયો નામ્ના, કે તો શાન્તિં ગુરૂ:શ્રિયમ્ ॥૯॥

વિધિ:-શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રભુની સેવા કરવી, દાડમનાં ફૂલ ચડાવવાં 'ૐ હ્રીં નમો લોએ સવ્વસાહૂણં' એ પદની લીલારંગની માળા ગણવીસ લીલા ચોખા ફુલને ફળ ચડાવવાં. નીલમની વીંટી પહેરવી.

સૂચના:-જેવા રંગની માળા અને ફુલ ચડાવ્યાં હોય તેવા રંગનું આસન અને સેવાનાં કપડાં રાખવાં. ધૂપ અને દીવો રાખવો, એકવીશ દિવસ સુધી જાપ કરવો. દાભનો સંથારો રાખવો, બ્રહ્મચર્ય પાળવું અને જે ગ્રહ નડતો હોય તે ગ્રહના વર્ણની નંગવાળી વીંટી વિધિ કરાવી પહેરવી.

નવગ્રહના-મંત્રાક્ષર

સૂર્યનો મંત્ર.

૧ ૐ હ્રીં રત્નાંક સૂર્યાય સહસ્ર કિરણાય નમો નમઃ સ્વાહા.

ચંદ્રનો મંત્ર.

૨ ૐ રોહિણી પતયે ચંદ્રાય ૐ હ્રાઁ હ્રીં દ્રીં ચંદ્રાય નમ; સ્વાહા.

મંગળનો મંત્ર.

૩ ૐ નમો ભૂમિપુત્રાય ભૂભૂકુટિલ નેત્રાય વક્ર વદનાય દ્રઃ સઃ મંગલાય સ્વાહા.

બુધનો મંત્ર.

૪ ૐ નમો બુધાય શ્રાઁ શ્રીં શ્રઃ દ્રઃ સ્વાહા.

ગુરૂનો મંત્ર.

૫ ૐ ગ્રાઁ ગ્રીઁ ગ્રૂઁ બૃહસ્પતયે સૂર પૂજ્યાય નમઃ સ્વાહા.

શુક્રનો મંત્ર.

૬ ૐ યઃ અમૃતાય અમૃત વર્ષણાય દૈત્ય ગુરવે નમઃ સ્વાહા.

શનિનો મંત્ર.

૭ ૐ શનૈશ્ચરાય આઁ ક્રૌં હ્રીં ક્રીંડાય નમઃ સ્વાહા.

રાહૂનો મંત્ર.

૮ ૐ હ્રીં ઠઃ શ્રીં વ્રઃ વ્રઃ પિંગલ્ નેત્રાય કૃષ્ણરૂપાય રાહવે નમઃ સ્વાહા.

કેતુનો મંત્ર.

૯ ૐ કાઁ કીઁ કૈં ટઃ ટઃ ટઃ છત્રરૂપાય રાહુ તનવે કેતવે નમઃ સ્વાહા.

નવગ્રહ સ્થાપનાના યન્ત્રો

(૨૪) ૐ બુધાય નમઃ (૩૦) ૐ શુક્રાય નમઃ (૧૮) ૐ ચંદ્રાય નમઃ

૯	૪	૧૧
૧૦	૮	૬
૫	૧૨	૭

૧૧	૬	૧૩
૧૨	૧૦	૮
૭	૧૪	૯

૭	૨	૯
૮	૬	૪
૩	૧૦	૫

(૨૭)ૐ ગુરવે નમઃ (૧૫) ૐ સૂર્યાય નમઃ (૨૧) ૐ ભોમાય નમઃ

૧૦	૫	૧૨
૧૧	૯	૭
૬	૧૩	૮

૬	૧	૮
૭	૫	૩
૨	૯	૪

૮	૩	૧૦
૯	૭	૫
૪	૧૧	૬

(૩૯) ૐ કેતવે નમઃ (૩૩) ૐ શનૈશ્ચરાય નમઃ (૩૬)ૐ રાહવે નમઃ

૧૪	૯	૧૬
૧૫	૧૩	૧૧
૧૦	૧૭	૧૨

૧૨	૭	૧૪
૧૩	૧૧	૯
૮	૧૫	૧૦

૧૩	૮	૧૫
૧૪	૧૨	૧૦
૯	૧૬	૧૧

॥ શ્રી ગ્રહશાન્તિ સ્તોત્રમ્ ॥

જગત્ગુરું નમસ્કૃત્ય, શ્રુત્વા સદ્ગુરુ ભાષિતમ્ ।
ગ્રહશાન્તિં પ્રવક્ષ્યામિ, ભવ્યાનાં સુખ હેતવે ॥૧॥
જિનેન્દ્રૈઃ ખેચરા જ્ઞેયાઃ, પૂજનીયા વિધિ ક્રમાત્ ।
પુષ્પૈ ર્વિલેપનૈ ધૂપૈ-ર્નૈવેદ્યૈ સ્તુષ્ટિ હેતવે ॥૨॥
પદ્મપ્રભસ્ય માર્તંડ, શ્ચન્દ્ર શ્ચન્દ્ર પ્રભસ્ય ચ ।
વાસુ પૂજ્યસ્ય ભૂપુત્રો, બુધસ્યાષ્ટૌ જિનેશ્વરાઃ ॥૩॥
વિમલાન્ત ધર્મારાઃ, શાન્તિઃ કુન્થુર્નમિસ્તથા ।
વર્ધમાનો જિનેન્દ્રાણાં, પાદ બુધો ન્યસેત્ ॥૪॥
ઋષભાજિત સુપાર્શ્વા, શ્ચાભિનંદન શિતલૌ ।
સુમતિઃ સંભવ સ્વામી, શ્રેયાંસ શ્ચ બૃહસ્પતિઃ ॥૫॥
સુવિધેઃ કથિતઃ શુક્રઃ સુવ્રતસ્ય શનૈશ્વરઃ ।
નેમિનાથો ભવે દ્રાહોઃ, કેતુઃ શ્રીમલ્લિ પાર્શ્વયોઃ ॥૬॥
જંન્મ લગ્ને ચ રાશૌ ચ, સદા પીડન્તિ ખેચરાઃ ।
તદા સંપૂજ્યેદ્ધીમાન્, ખેચરૈઃ સહિતાન્ જિનાન્ ॥૭॥
પુષ્પ ગન્ધાદિભિર્ધૂપૈઃ, ફુલ નૈવેદ્ય સંયુતૈઃ
વર્ણસદશદાનૈશ્ચ, વસ્ત્રૈશ્ચ દક્ષિણાન્વિતૈઃ ॥૮॥
ૐ આદિત્ય સોમ મંગલ-બુધ ગુરૂ શુક્રાઃ શનૈશ્ચરો રાહુઃ ।
કેતુ સિહતાઃ ખોટા જિનપતિ પુરતોઽવતિષ્ઠતું ॥૯॥
જિનાનામગ્રતઃ સ્થિત્વા, ગ્રહાણાં તુષ્ટિ હેતવે ।
નમસ્કાર સ્તવં ભકત્યા, જપૈદષ્ટોત્તરં શતમ્ ॥૧૦॥
ભદ્રબાહુરૂવાચૈવં, પંચમ શ્રુત કેવલી;
વિદ્યાપ્રવાદાઃ પૂર્વાદ્દ, ગ્રહ શાન્તિવિધિસ્તવમ્ ॥૧૧॥

॥ ઈતિ ગ્રહશાન્તિ સ્તોત્રમ્ ॥

જિનેન્દ્ર ભકત્યા જિન ભક્તિ ભાજાં, યેષાં ચ પૂજાબલિ
પુષ્પ ધૂપાન્ ॥
ગ્રહાગતાયે પ્રતિકુલતાં ચ, તેષાંનુકૂલા વરદા ભવન્તુ ॥૧॥

શ્રી પદ્માવતી આરાધના પ્રારંભ.

હવે રાણી પદ્માવતી, જીવરાશિ ખમાવે, જાણ પણું જુગતે ભલું, ઈણ વેળા આવે. ૧. તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડં અરિહંતની સાખે, જે મેં જીવ વિરાધીયા, ચઉરાશી લાખ. તે મુજ૦ ૨ સાથ લાખ પૃથિવી તણા, સાતે અપકાય સાત લાખ તેઉકાયના, સાતે વળી વાય, તેમુજ૦ ૩ દશ પ્રત્યેક વનસ્પતિ, ચઉદહ સાધારણ, બિતિ ચઉરિંદ્રિ જીવના, બે બે લાખ વિચાર. તે મુજ૦ ૪. દેવતા તિર્યંચ નારકી, ચાર ચાર પ્રકાશી, ચઉદહ લાખ મનુષ્યના, એ લાખ ચોરાશી. તે મુજ૦ ૫ ઈહભવ પરભવે સેવિયાં, જે પાપ અઢાર, ત્રિવિધે ત્રિવિધે કરી પરિહરૂં, દુર્ગતિના દાતાર. તે મુજ૦ ૬. હિંસા કીધી જીવની, બોલ્યા મૃષાવાદ, દોષ અદત્તાદાનના, મૈથુન ઉન્માદ. તે મુજ૦ ૭ પરિગ્રહ મેલ્યો કારમો, કીધો ક્રોધ વિશેષ, માન માયા લોભ મેં કીયા, વળી રાગ ને દ્વેષ. તે૦ ૯ કલહ કરી જીવ દૂહવ્યા, દીધા કૂડા કલંક, નિંદા કીધી પારકી, રતિ અરતિ નિઃશંક. તે૦ ૯ ચીડી કીધી ચોતરે, કીધો થાપણ મોસો, કુગુરૂ કુદેવ કુધર્મનો, ભલો આણ્યો ભરોસો. તે૦ ૧૦ ખાટકીને ભવે મેં કીયા, જીવ નાનાવિધ ઘાત, ચડીમાર ભવે ચરકલાં માર્યાં દિન રાત. તે૦ ૧૧ કાજી મુલ્લાંને ભવે, પઢી મંત્ર કઠોર, જીવ અનેક ઝબ્બે કીયા, પાપ અઘોર. તે૦ ૧૨ માછીને ભવે માછલાં, ઝાલ્યાં જળવાસ; ધીવર ભીલ

કોળી ભવે, મૃગ પાડ્યા પાસ. તે૦ ૧૩ કોટવાળને ભવે મેં કીયા, આકરા કર દંડ, બંદીવાન મરાવિયા, કોરડા છડી દંડ. તે૦ ૧૪ પરમાધામીને ભવે, દીધાં નારકી દુઃખ; છેદન ભેદન વેદના, તાડન અતિ તિક્ખ. તે૦ ૧૫. કુંભારને ભવે મેં કીયા, નીભાડ પચાવ્યા, તેલી ભવે તિલ પીલિયા, પાપે પિંડ ભરાવ્યા. તે૦ ૧૬. હાલી ભવે હળ ખેડિયાં, ફાડ્યાં પૃથ્વી પેટ, સૂડ નિદાન કીધાં ઘણાં, દીધા બળદ ચપેટ. તે૦ ૧૭. માળીને ભવે રોપિયા, નાનાવિધ વૃક્ષ, મૂળ પત્ર ફળ ફુલનાં, લાગ્યાં પાપ તે લક્ષ. તે૦ ૧૮ અધોવાઈઆને ભવે, ભર્યા અધિકા ભાર, પોઠી પૂંઠે કીડા પડ્યા, દયા નાણી લગાર. તે૦ ૧૮ છીપાને ભવે છેતર્યા, કીધા રંગણ પાસ, અગ્નિ આરંભ કીધા ઘણા, ધાતુર્વાદ અભ્યાસ. તે૦ ૨૦ શુરપણે રણઝુઝતાં, માર્યા માણસ વૃંદ; મદિરા માંસ માખણ ભખ્યાં, ખાધાં મૂળ ને કંદ. તે૦ ૨૨ ખાણ ખણાવી ધાતુની, પાણી ઉલેચ્યાં, આરંભ કીધા અતિ ઘણા, પોતે પાપ જ સંચ્યાં. તે૦ ૨૨ કર્મ અંગાર કીયા વળી, ઘર મેં દવ દીધા; સમ ખાધા વીતરાગના, કૂડા કોસજ કીધા તે૦ ૨૩. બિલ્લી ભવે, ઉંદર લીયા, ગીરોલી હત્યારી, મૂઢ ગમાર તણે ભવે, મેં જુ લીખ મારી તે૦ ૨૪ ભાડભુંજા તણે ભવે, એકેંદ્રિય જીવ; જવારી ચણા ગહું શોકિયા, પાડંતા રીષ, તે૦ ૨૫. ખાંડણ પીસણ ગારના, આરંભ અનેક; રાંધણ ઈંધણ અગ્નિનાં, કીધાં પાપ ઉદ્રેક. તે૦ ૨૬. વિકથા ચાર કીધી વળી, સેવ્યા પાંચ પ્રમાદ; ઈષ્ટ વિયોગ પાડ્યા ઘણા, કીયા રૂદન વિષવાદ. તે૦ ૨૭. સાધુ અને શ્રાવક તણાં, વ્રત લેઈને ભાંગ્યાં, મૂળ અને ઉત્તર તણાં, મુજ દૂષણ લાગ્યાં. તે૦ ૨૮. સાપ વીંછી સિંહ ચીવરા, શુકરાજ ને સમળી, હિંસક જીવ તણે ભવે, હિંસા કીધી સઘળી. તે૦ ૨૯. સૂવાવડી દૂષણ ઘણાં, વળી ગર્ભ ગળાવ્યા, જીવાણી ઢોળ્યાં ઘણાં, શીત

વ્રત ભંજાવ્યાં તે૦ ૩૦ ભવ અનંત ભમતા થકાં, કીધા દેહ સંબંધ, ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસિરૂં, તીણશું પ્રતિબંધ. તે૦ ૩૧. ભવ અનંત ભમતાં થકાં, કીધા પરિગ્રહ સંબંધ, ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસિરૂં, તીણશું પ્રતિબંધ. તે૦ ૩૨. ભવ અનંત ભમતાં થકાં, કીધા કુટુંબ સંબંધ, ત્રિવિધે ત્રિવિધે કરી વોસિરૂં, તીણશું પ્રતિબંધ. તે૦ ૩૩ ઈણ પરે ઈહભવ પરભવે, કીધા પાપ અખત્ર, ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસિરૂં, કરૂં જન્મ વિત્ર. તે૦ ૩૪ એણિ વિધે એ આરાધના, ભવિ કરશે જેહ, સમયસુંદર કહે પાપથી, વળી છૂટશે તેહ તે૦ ૩૫ રાગ વેરાડી જે સુણે, એહ ત્રીજી ઢાળ, સમયસુંદર કહે પાપથી, તે છુટે તત્કાળ. તે મુજ૦ ૩૬.

શ્રી પદ્માવતી આરાધના સમાપ્ત

અમ્બિકા દેવી મંત્ર યુકતાષ્ટક સ્તોત્ર

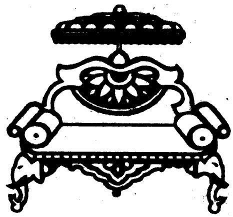

મૂળ મંત્ર

ૐ હ્રીં અમ્બિકે ! હ્રીં હ્રીં દ્રા દ્રીં
કલીં બ્લૂ સઃ હઃ કલીઁ હ્રીઁ નમઃ

ૐ મહાતીર્થ રૈવતગિરિ મંડને ॥
જૈન માર્ગ સ્થિતે વિઘ્ના ભિખંડને,
નેમિનાથાં ઘ્રિરાજીવ સેવા પરે
ત્વં જય ગજજજંતુ રક્ષા કરે. ॥૧॥
હ્રીઁ મહા મંત્ર રૂપે શિવે કરે,
દેવિ વાચાલં સત્ કિંકિણી નૂપુરે;
તાર હારાવલી રાજિતોરઃ સ્થલે
કર્ણતા ટંકરૂચિ રમ્ય ગંડસ્થલે. ॥૨॥
અમ્બિકે ! હ્રાઁ સ્ફૂરદ બીજ વિધે સ્વયં ।
હ્રીં સમાગચ્છ મે દેહિં દુઃખ ક્ષયં ॥
દ્રાં દ્રુતં દ્રાદયોપદ્રવં ।
દ્રીં દ્રુહિ ક્ષુદ્ર સર્વેભ કંઠીરવાન્ ॥૩॥

કલીઁ પ્રચંડે પ્રસીદ પ્રસીદક્ષણં બ્લું સદા સુપ્રસન્ને
વિંદેહિ રક્ષણં ।
સઃ સતાં દત્ત કલ્યાણ માણેદયે, હ્ઃ કલીઁ નમસ્તેઽંબિકેં
કસ્ય પુત્ર દ્વયે ॥
ઈત્થ મુદ્‌ભૂત મહાત્મ્ય મંત્ર સ્તુતે, ક્રૌં સમાંલીઢ વર્તુલ
યંત્ર સ્થિતે ॥૪॥
હ્રીં યુતાંબે મરૂત મંડલા લંકૃતે, દેહિ મે દર્શનં હ્રીં
ત્રિરેખા વૃતે ॥પ॥
નાશિતા શેષ મિથ્યા કૃશાં દુર્મદે, શાન્તિ કીતિ ધૃતિ
સ્વસ્તિ સિદ્ધિ પ્રદે ॥
દુષ્ટ વિદ્યા બલોચ્છેદને પ્રત્યલે, નંદ નંદામ્બિકે નિશ્ચલે
નિર્મલે ॥૬॥
દેવિ ! કૌષ્માંડિ દિવ્યે શુભે ભૈરવે, દુઃસહે દુજયે તપા-
હેમચ્છવે ॥
નામ મંત્રેણ નિર્નાશિતોપદ્રવે, પાહિમાં પાહિમાં પીઠસ્થ
કંઠીરવે ॥૭॥
દેવ દેવી ગણૈઃ સેવિતાં ઘ્રિદ્રવે, જાગરૂક પ્રભાવૈક લબ્ધિ મયે,
પાલિતા શેષ જિનેન્દ્ર (જૈનેન્દ્ર) જિનાલયે, રક્ષમાં રક્ષમાં
દેવિ અમ્બાલયે ॥૮॥

॥ ઈતિ અમ્બિકા દેવી સ્તોત્ર.॥

વિધિ-અમ્બિકાષ્ટકં ચએત્તત્ નિત્યં પાઠેન સૌખ્યદં,
અષ્ટોત્તરં મંત્ર જાપાત્, શાન્તિ સિદ્ધિ કરં ધ્રુવં ॥
શ્રી સંઘાય શ્રી ગચ્છાય કુટુમ્બાય હિતં શ્રીદં,

અમ્બિકા સ્તોત્ર મિદં ધૂર્ય, પ્રસન્નાસ્તુ શ્રી અમ્બીકો ।।૧૦।।
ગર્જે દુઃખ કર (૨૦૧૮) વર્ષ અશ્વ યુગ કૃષ્ણ ચતુર્દશી
શનૌ ! પ્રાચીના લિલિખિતં પુજાં દર્શન વિજયૈનંદ ।।૧૧।।

આ પ્રાચીન સ્તોત્ર છે આમાં શરૂમાં મૂળમંત્ર પછી ૧ થી ૪ શ્લોકમાં મંત્રાક્ષર ગર્ભિત સ્તોત્રને પાંચમા શ્લોકમાં અમ્બિકા દેવીનો મંત્ર સાધવાનો વિધિ અને પછી-૬ થી ૮ શ્લોકમાં અમ્બિકા દેવીનું મહાત્મ્ય બતાવ્યું છે. સંભવ છે કે કુંભારીયાજીના અમ્બીકા દેવીની મૂળ સ્થાપનામાં અને ગિરનારજીની અમ્બિકા દેવીની મૂળ ગાદિમાં આ સ્તોત્રના ૧ થી ૫ શ્લોકોમાં બતાવેલ મંત્રાક્ષરો વાળી યંત્ર સ્થાપના હોય. આ સ્તોત્રની નકલ હતી તેના આધારે ત્રિપુટૂ દર્શનવિજયજી મહારાજે ૨૦૧૮ આસો વદ ૧૪ શનિવારે અમદાવાદમાં શુદ્ધ મંત્રક્ષરો સાથે શુદ્ધ સ્તોત્ર પાઠ લખ્યો છે. આ સ્તોત્ર સંધ્યા કાળે ભણવું અથવા રાત્રે ભણવું, મૂળ મંત્રની હંમેશા એક માળા ફેરવવી. આસો વદી ચૌદશની રાત્રે-વધુ પ્રમાણમાં જાપ કરવો. સગવડ હોય તે રીતે ગિરનાજી ઉપર અગર આબુ પાસે કુંભરીયાજી તીર્થની યાત્રા નેમનાથ ભગવાનની કરવી.

શ્રી ઋષિમંડલ સ્તોત્રની સ્તુતિ.

શ્રી ગૌતમ પ્રકટિતે સ્ફુટ પંતવર્ણ, માયાક્ષર
સ્થિત વતો વિધિ વર્જિનેશઃ,
યંત્રે પવિત્ર ઋષિમંડલ નામધેયે,
દ્વિદ્વાદશ સ્વહૃદયે સતતં સ્મરામિ.
આખંણ્ડ લાવલિ વિશાલ સુમૌલિ કોટિ,

કોટી રહિર રૂચિ નિર્મલ નીર સિક્તાઃ
મંત્રાધિરાજ ઋષિમંડલ મુખ્ય મંત્ર,
યંત્ર પ્રતાન વિધયોડભિહિતા હિતાય;
લોકાદ્વયેડપિ ભવિનાં ગણધરિ રાજ-
ર્યસ્મિન જિનાગમમહં તમિમં નમામિ,
શ્રી જૈન શાસન સરોજ વિલાસ હંસા,
મિથ્યાપથોધ્ધુર તમો ભર નાસ હંસા;
સ શ્રી પરિચ્છદ ચતુર્ગુણ ષોડ શેન્દ્રાઃ
માં પ્રીણયન્તુ ઋષિમંડલ ભક્તિ સાન્દ્રા.

(સમાપ્ત.)

માયા બીજ સકુટ વાદિવાલયૈ યુક્તં જિનેન્દ્રાંઃકિંત,
હ્રીં મૂર્ધ્વ પ્રભુ ગૌતમાદિ ઋષિભિઃ સિદયૈ સમારાધિતમ્,
સમ્યગ્દષ્ટિ સુરાસુરૈ; પરિવૃત સર્વાર્થસં સાધકં,
યંત્ર ઋષિમંડલાભિધમિદં ધ્યાયામિ નિત્યં હૃદિ ?
લક્ષ્મીઃઃ ખેલતિ લીલયા કરતલે, વકત્રે ચ વાગ્દેવતા,
સાન્નિધ્યં નિધયો ભજન્તિ ભુવને, ચાષ્ટૌ મહા સિદ્ધયઃ
કિં ભુયઃ પ્રભવંતિ તસ્ય વશગાઃ સ્વર્ગા પ વર્ગ શ્રિય
શ્ચિતે શ્રી ઋષિમંડલ સ્મૃતિરિયં, યસ્યાસ્તિ ચિંતામણિઃ ૨

卐 卐 卐

શ્રી અંબિકા સ્તોત્રમ્.

ૐ હ્રીં શ્રીં અંબે જય અંબે, શુભે શુભં કરે અમુ બાલં ભુતેભ્યો ૧

ગ્રહેભ્યો રક્ષ ૨. પિશાચેભ્યો રક્ષ. ૨. વૈતાલેભ્યો રક્ષ. ૨ શાકિનીભ્યો રક્ષ ૨. ગગન દેવીભ્યો રક્ષ. ૨ દુષ્ટેભ્યો રક્ષ. ૨ શત્રુભ્યો રક્ષ. ૨ જયંકુરૂ વિજયં કરૂ તુષ્ટિં કુરૂ પુષ્ટિં કુરૂ કુલ વૃદ્ધિ કૂરૂ, શ્રીં હ્રીં ૐ ભગવતી શ્રી અંબિકે ઈતિ રક્ષ મંમ્.

શ્રી શંખેશ્વર સ્વામિનું સ્તવન.

હે શંખેશ્વર સ્વામી, પ્રભુ જગ અંતરયામિ,
તમને વંદન કરીએ, શિવ સુખના સ્વામી. હે શંખે૦ ૧
મારો નિશ્ચય એકજ સ્વામી, બનું તમારો દાસ,
તમારા નામે ચાલે, મારા શ્વાસો શ્વાસ હે શંખે૦ ૨
દુઃખ સંકટને કાપો સ્વામી, વાંછિતને આપો,
પાપ હમારા હરજો, શિવ સુખને દેજો. હે શંખે ૦ ૩
નિશ દિન હું માગું છું સ્વામી, તુમ શરણે રહેવા,
ધ્યાન તમારૂં ધ્યાવું, સ્વીકારજો સેવાહે શંખે૦ ૪
રાત દિવસ ઝંખુ છું સ્વામી; તમને મળવાને,
આતમ અનુભવ માગું, ભવ દુઃખ ટળવાને.હે શંખે૦ ૫
કરૂણા છો સાગર છો સ્વામી, કૃપા તણા ભંડાર,
ત્રિભુવનના છો નાયક, જગના તારણ હાર.હે શંખે૦ ૬

સમાપ્ત

॥६०॥ श्रीगुरुभ्यो नमः॥ कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि। भीताभय
प्रदमनंदितमंघ्रिपद्मं। संसारसागरनिमज्जदशेषजंतु। पोतायमान
मभिनम्य जिनेश्वरस्य॥१॥ भक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणा॥ मुद्योत
कं दलितपापतमोवितानं॥ सम्यक्प्रणम्य जिनपादयुगं युगादा॥ वालं
बनं भवजले पततां जनानां॥१॥ यस्य स्वयं सुरगुरुर्गरिमांबुराशेः॥
स्तोत्रं सुविस्तृतमतेर्न विभुर्विधातुं। तीर्थेश्वरस्य कमठस्मयधूम
केतो। स्तस्याहमेष किल संस्तवनं करिष्ये॥२॥ यः संस्तुतः सकलवा
ङ्मयतत्वबोधा॥ दुद्भूतबुद्धिपटुभिः सुरलोकनाथैः॥ स्तोत्रैर्जगत्त्रित
यचित्तहरैरुदारैः॥ स्तोष्ये किलाहमपि तं प्रथमं जिनेंद्रं॥२॥ युग्मं॥ वि

काव्यम्... ॥ सामान्यतोऽपि तव वर्णयितुं स्वरूपः । मस्मादृशः कथ
मधीश भवंत्यधीशाः ॥ धृष्टोऽपि कौशिकशिशुर्यदि वा दिवांधो रूपं प्र
रूपयति किं किल घर्मरश्मेः ॥ ३ ॥ बुद्ध्या विनापि विबुधार्चितपादपीठः
॥ स्तोतुं समुद्यतमतिर्विगतत्रपोऽहं ॥ बालं विहाय जलसंस्थितमिंदुबिं
बं ॥ मन्यः कः इच्छति जनः सहसा ग्रहीतुं ॥ ३ ॥ मोहक्षयादनुभवन्नपि
नाथ मर्त्यो । नूनं गुणान् गणयितुं न तव क्षमेत ः । कल्पांतवांतपयस
ः प्रगटोऽपि यस्मान् । मीयेत केन जलधेः ननु रत्नराशि ॥ ४ ॥ वक्तुं गुण
ान् गुणसमुद्र शशांककांतान् ॥ कस्ते क्षमः सुरगुरुप्रतिमोऽपि बुद्ध्या
कल्पांतकालपवनोद्धतनक्रचक्रं ॥ को वा तरीतुमलमंबुनिधिं भुजाभ्यां

॥४॥ अभ्युद्यतास्मितवनाथ जडाशयोपि॥ कर्तुं स्तवं लसदसंख्य
गुणाकरस्य॥ बालोपि किंन निजबाहुयुगं वितत्य॥ विस्तीर्णतां क
थयति स्वधियांबुराशेः॥५॥ सोहं तथापि तव भक्तिवशान्मुनीशः क
र्तुं स्तवं विगतशक्तिरपि प्रवृत्तः॥ प्रीत्यात्मवीर्यमविचार्य मृगो मृगेंद्रं। नाभ्ये
ति किं निजशिशोः परिपालनार्थं॥५॥ ये योगिनामपि न यांति गुणास्त
वेशः। वक्तुं कथं भवति तेषु ममावकाशः॥ जाता तदेवमसमीक्षितका
रितेयं। जल्पंति वा निजगिरा ननु पक्षिणोपि॥६॥ अल्पश्रुतं श्रुत
वतां परिहासधाम॥ त्वद्भक्तिरेव मुखरीकुरुते बलान्मां। यत्को कि
लकिलाम्मधौ मधुरं विरौति॥ तच्चारुचूतकलिकानिकरैकहेतुः॥६॥

आस्तामचिंत्यमहिमाजिनसंस्तवस्ते।नामापिपातिभवतोभवतोज
गंति।तीव्रातपोपहतपांथजनान्निदाघे॥प्रीणातिपद्मसरसःसरसो
निलोपि॥७॥त्वत्संस्तवेनभवसंततिसंनिबद्धं॥पापंक्षणात्क्षयमुपै
तिशरीरभाजां।आक्रांतलोकमलिनीलमशेषमाशु॥सूर्यांशुभिन्नमि
वशार्वरमंधकारं॥७॥हृद्वर्तिनित्वयिविभोशिथिलीभवंति।जंतो
क्षणेननिबिडाअपिकर्मबंधाः॥सद्योभुजंगममयाइवमध्यभाग॥
मभ्यागतेवनशिखंडिनिचंदनस्य॥८॥मत्वेतिनाथतवसंस्तवनंमयेद
मारभ्यतेतनुधियापितवप्रभावात्॥चेतोहरिष्यतिसतांनलिनीदलेषु
॥मुक्ताफलद्युतिमुपैतिननूदबिंदुः॥८॥मुच्यंतएवमनुजाःसहसा

ज्जिनेंद्र । रौद्रैरुपद्रवशतैस्त्वयि वीक्षितेपि ॥ गोस्वामिनि स्फुरित
तेजसि दृष्टमात्रे । चौरैरिवाशु पशवः प्रपलायमानैः ॥ ९ ॥ आस्तां त
व स्तवनमस्तसमस्तदोषं । त्वत्संकथापि जगतां दुरितानि हंति । दूरे सहस्र
किरणः कुरुते प्रभैव ॥ पद्माकरेषु जलजानि विकाशभांजि ॥ ९ ॥ त्वं ता
रको जिन कथं भविनां त एव । त्वामुद्वहंति हृदयेन यदुत्तरंतः । यद्
दृतिस्तरति यज्जलमेष नूनं । अंतर्गतस्य मरुतः स किलानुभावः ॥ १
० ॥ नात्यद्भुतं भुवनभूषण भूतनाथ ॥ भूतैर्गुणैर्भुवि भवंतमभिष्टुवंतः ॥
तुल्या भवंति भवतो ननु तेन किं वा ॥ भूत्याश्रितं य इह नात्मसमं करोति
॥ १० ॥ यस्मिन् हरप्रभृतयोपि हतप्रभावाः । सोपि त्वया रतिपतिः क्षपि

तः कृपणेन ॥ विद्यापि ताज्ञतनुरुग्णः पयसा घयेन । पीतं न किं तदपि दुर्घ
रवाडवेन ॥ २१ ॥ दृष्टान्तकं मतिमेष विलोकनीयं ॥ नान्यत्र तो षमुपया
ति ङ्गनस्य वक्रः । पित्वा पयः शशिकरच्छति दुग्धसिंधोः ॥ क्षारं जलं जल
तिधेरसितं क इच्छेत् ॥ २२ ॥ स्वामिन्ननन्यगरिमाणमपि श्रपन्ना ॥ स्त्वां जं
तवः कथमहो हृदये दधानाः ॥ जन्मोदधिं लघ्वतरं त्यतिलाघवेन ॥
चिंत्यो न हंत महतां यदि वा प्रभावः ॥ २३ ॥ यैः शांतरागरुचिभिः परमा
णुभिस्त्वं ॥ निर्मापितस्त्रिभुवनैकललामभूतः ॥ तावंत एव खलु तेप्यणवः
पृथिव्यां ॥ यत्ते समानमपरं नहि रूपमस्ति ॥ २४ ॥ क्रोधस्त्वया यदि वि
भो प्रथमं निरस्तो ॥ ध्वस्तास्तदा बत कथं किल कर्मचौराः ॥ प्लोषत्यमुत्र

यद्दिवा श्री श्री रीपि लोकं। नीलद्रुमा।णा।वापना तिन किं द्रुमानी॥२२
॥ वक्त्रं क्व ते सुरनरोरगनेत्रहारि॥ निःशेषनिर्जितजगत्त्रितयोपमानं॥ बिंबं
कलंकमलिनं क्व निशाकरस्य॥ यद्वासरे भवति पांडुपलासकल्पं॥२३॥
त्वां योगिनो जिनसदा परमात्मरूपं। मन्वेषयंति हृदयांबुजकोशदेशे
॥पूतस्य निर्मलरुचेर्यदि वा किमन्या। दक्षस्य संभवि पदं ननु कर्णिका
या॥२४॥ संपूर्णमंडलशशांककलाकलाप॥ शुभ्रा गुणास्त्रिभुवनं तव
लंघयंति॥ ये संश्रितास्त्रिजगदीश्वरनाथमेकं॥ कस्तान्निवारयति संच
रतो यथेष्टं॥२५॥ ध्याना जिनेश भवतो भविनः क्षणेन। देहं विहाय प
रमात्मदशां व्रजंति। तीव्रानलादुपलभावमपास्य लोके॥ चामीकरत्व

चिरादिव धातुभेदाः ॥१५॥ चित्रं किमत्र यदि ते त्रिदशांगनाभिः ॥ नीतं म-
नागपि मनो न विकारमार्गं ॥ कल्पांतकालमरुता चलिताचलेन ॥ किं मंद-
राद्रिशिखरं चलितं कदाचित् ॥१५॥ अंतः सदैव जिन यस्य विभाव्यसे
त्वं । भव्यैः कथं तदपि नाशयसे शरीरं । एतत्स्वरूपमथ मध्यविवर्तिनो
हि । यद्विग्रहं प्रशमयंति महानुभावाः ॥१६॥ निर्धूमवर्त्तिरपवर्जिततैल-
पूरः ॥ कृत्स्नं जगत्त्रयमिदं प्रकटीकरोषि ॥ गम्यो न जातु मरुतां चलिताच-
लानां ॥ दीपोऽपरः त्वमसि नाथ जगत्प्रकाशः ॥१६॥ आत्मा मनीषिभिरयं
त्वदभेदबुद्ध्या ध्यातो जिनेंद्र भवतीह भवत्प्रभावः ॥ पानीयम-
प्यमृतमित्यनुचिंत्यमानं । किं नाम नो विषविकारमपाकरोति ॥

नास्तंकदाचिदुपयासि नराहुगम्यः ॥ स्पष्टीकरोषि सहसा युगपज्ज
गंति ॥ नांभोधरोदरनिरुद्धमहाप्रभावः ॥ सूर्यातिशायिमहिमासि मुनीं
द्रलोके ॥ १७ ॥ त्वामेववीततमसंपरवादिनोपि । नूनंविभोहरिहरादि
धियाप्रपन्नाः ॥ किंकाचकामलिभिरीशसितोपि शंखो । नोगृह्यतेवि
विधवर्णविपर्ययेण ॥ १८ ॥ नित्योदयंदलितमोहमहांधकारं ॥ गम्यंन
राहुवदनस्यनवारिदानां ॥ विभ्राजतेतवमुखाब्जमनल्पकांति ॥ विद्यो
तयज्जगदपूर्वशशांकबिंबं ॥ १९ ॥ धर्मोपदेशसमयेसविधानुभावा ॥
दास्तांजनोभवतितेतरुरप्यशोकः ॥ अभ्युद्गतेदिनपतौसमहीरुहो
पि । किंवाविबोधमुपयातिनजीवलोकः ॥ २० ॥ किंसर्वरीषुशशिना

किंविवस्वता वा ॥ युष्मन्मुखेंदुदलितेषु तमस्सु नाथ ॥ तिष्ठ[illegible]लिब
नशालिनि जीवलोके ॥ कार्यं कियज्जलधरैर्जलभारनम्रैः ॥१९॥ चि
त्तं विनो कथमवान्मुखदृष्टमेव । विश्वक्यतत्य विरलासुरसुष्ठुदृ
ष्टिः । वजोचरे सुमनसां यदि वा मुनीशाः । गच्छंति नूनमधयेव दिवं
धनानि ॥२०॥ ज्ञानं यथा त्वयि वि[illegible]भाति कृतावकाशं ॥ नैवं [illegible] हरिहरा
दिषु नायकेषु ॥ तेजः स्फुरन्मणिषु याति यथा महत्वं ॥ नैवं तु काचश
कले किरणाकुलेपि ॥२१॥ स्थाने गतीरहृदयोदधिसंभवायाः । पीयू
षतां तव गिरः समुदीरयंति । पीत्वा यतः परमसंमदसंघनाड्यो । नव्या
व्रजंति तरसाप्यजरामरत्वं ॥२२॥ मन्ये वरं हरिहरादय एव दृष्टा ॥ दृष्टे

उयषुरुदयवायतापमात॥।का।वाक्रुतेनम्नवतानुविघयेननान्यः॥
कश्चित्मनोहरतिनाघनवांतरेपि॥२१॥स्वामिन्नसङ्करमवनमघसमु
त्पतंतो।मन्येवदतिभुवयसुरवामरौघाः।येस्मैननतंविदधतेमुनितुं
गवाच्या।तेनूनमूर्द्धगतयःखलुभुद्यनावाः॥२४॥स्त्रीणांशतानिशत
शोजनयंतिपुत्रात्॥नान्यासुतंवडुपमंजननिप्रसूता॥सर्वादिशोद
धतिनानिसहस्ररस्मिं॥प्राच्येवदिग्जनयतिस्फुरदंशुजालं॥२२॥
उपामगनीरगिरिमूर्ज्वलदेमरत्न।सिंहासनस्थमिहनव्यशिखंडिन
म्त्वां।आलोकयंतिरतसेननदंतमुच्चैः।चामिकराद्रिशिरसीवनवां
बुवाहं॥२३॥ढमामनंतिमुनयःपरमंपुमांस माहि[illegible]वंसम

:स्तुरस्तात्॥ त्वामेवसम्यगुपलभ्यजयंतिमृत्युं॥ नान्यः शिवः शिवपदस्य
मुनींद्रपंथाः॥२३॥ उज्जृंभतातवशितिकृतिमंडलेन। छत्रच्छदच्छविरि
ह्यो कृतरुचंद्रव। मानिध्यतोपि यदिवातववीतराग। नीरागतां व्रज
तिकोनसचेतनोपि॥२४॥ त्वामव्ययंविभुमचिंत्यमसंख्यमाद्यं॥ ब्रह्मा
णमीश्वरमनंतमनंगकेतुं॥ योगीश्वरंविदितयोगमनेकमेकं॥ ज्ञानस्व
रूपममलंप्रवदंतिसंतः॥२५॥ लोलोपमादमवधूयतडुद्यमेन। मामा
त्यतिहेतिपुरीप्रतिसार्थवादं॥ एतन्निवेदयतिदेवजगत्रयाय। मन्ये
नदन्नभिनभःसुरदुंदुभिस्ते॥२६॥ बुद्धस्त्वमेवविबुधार्चितबुद्धिबोधा
त्॥ त्वंशंकरोसिभुवनत्रयशंकरत्वात्॥ धातासिधीरशिवमार्गविधेर्विधा

नात्॥ व्यक्तं त्वमेव भगवन्पुरुषोत्तमोसि॥२५॥ उद्योतितेषु भवता भुव
नेषु नाथ। तारान्वितो विधुरयं विहिताधिकारः। मुक्ताकलापकलि
तोच्छ्वसितातपत्र। व्याजात्त्रिधा धृततनुर्ध्रुवमभ्युपेतः॥२६॥ तुभ्यं न
मस्त्रिभुवनार्तिहराय नाथ॥ तुभ्यं नमः क्षितितलामलभूषणाय॥ तुभ्यं न
मस्त्रिजगतः परमेश्वराय॥ तुभ्यं नमो जिन भवोदधिशोषणाय॥२७॥ स्वे
न प्रपूरितजगत्त्रयपिंडितेन। कांतिप्रतापयशसामिव संचयेन। माणि
क्यहेमरजतप्रविनिर्मितेन। सालत्रयेण भगवन्नभितो विभासि॥
॥२८॥ को विस्मयोत्र यदि नाम गुणैरशेषैः। त्वं संश्रितो निरवकाशतया
मुनीश॥ दोषैरुपात्तविविधाश्रयजातगर्वैः॥ स्वप्नांतरेपि न कदाचिदपि

कृतोसि ॥२७॥ दिव्यस्रजो जिननमत्त्रिदशाधिपानामुत्सृज्य रत्नर
चितानपि मौलिबंधान्। पादौश्रयंति भवतो यदि वा परत्र त्वत्संग
मे सुमनसो न रमंत एव ॥२८॥ उच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूख॥ मा
भाति रूपममलं भवतो नितांतं॥ स्पष्टोल्लसत्किरणमस्ततमो वितानं
बिंबं रवेरिव पयोधरपार्श्ववर्त्ति ॥२८॥ त्वं नाथजन्मजलधेर्विपराङ्मु
खोपि। यत्तारयस्यसुमतो निजपृष्ठलग्नान्। युक्तं हि पार्थिवनिप
स्य सतस्तवैव। चित्रं विभो यदसि कर्मविपाकशून्यः ॥२९॥ सिंहा
सने मणिमयूखशिखाविचित्रे॥ विभ्राजते तव वपुः कनकावदातं॥ बिं
बं वियद्विलसदंशुलतावितानं॥ तुंगोदयाद्रिशिरसीव सहस्ररश्मेः

॥२९॥ विश्वेश्वरोपि जनपालक दुर्गतस्त्वं॥ किंवाक्षरप्रकृतिरप्य
लिपिस्त्वमीश। अज्ञानवत्यपि सदैव कथंचिदेव। ज्ञानं त्वयि स्फु
रति विश्वविकाशहेतो ॥३०॥ कुंदावदातचलचामरचारुशोभं॥
विभ्राजते तव वपुः कलधौतकांतं॥ उद्यच्छशांकशुचिनिर्झरवारि
धारा॥ मुच्चैस्तटं सुरगिरेरिव शातकुंभं॥३०॥ प्राग्भारसंभृतनभां
सि रजांसि रोषा। दुत्थापितानि कमठेन शठेन यानि। छायापि तैस्त
व न नाथ हता हताशो। ग्रस्तस्त्वमीभिरयमेव परं दुरात्मा॥३१॥ छत्र
त्रयं तव विभाति शशांककांत॥ मुच्चैः स्थितं स्थगितभानुकरप्रतापं
मुक्ताफलप्रकरजालविवृद्धशोभं॥ प्रख्यापयत्त्रिजगतः परमेश्वर

वं॥३१॥ यद्गर्जदूर्जितघनौघमदभ्रभीम। भ्रस्यत्तडिन्मुसलमांस
लघोरधारं। दैत्येन मुक्तमथ दुस्तरवारि दध्रे। तेनैव तस्य जिन दुस्त
रवारिकृत्यं॥३२॥ उन्निद्रहेमनवपंकजपुंजकांती। पर्युल्लसन्नखमयूख
शिखाभिरामौ॥ पादौ पदानि तव यत्र जिनेंद्र धत्तः। पद्मा
नि तत्र विबुधाः परिकल्पयंति॥३२॥ ध्वस्तोर्द्ध्वकेशविकृताकृतिमर्त्य
मुंड। प्रालंबभृद्भयदवक्त्रविनिर्यदग्निः। प्रेतव्रजः प्रति भवंतमपि
रितो य। सोस्याभवत्प्रतिभवं भवदुःखहेतुः॥३३॥ इत्थं यथा तव वि
भूतिरभूज्जिनेंद्रः॥ धर्मोपदेशनविधौ न तथा परस्य॥ यादृक्प्रभा दिनकृ
तः प्रहतांधकारा॥ तादृक्कुतो ग्रहगणस्य विकाशिनोपि॥३३॥ धन्या

स्तएवनुवनाधिपयेत्रिसंध्यंमाराधयंतिविधिवद्धिकृतान्यकृत्या
भक्तोल्लसत्पुलकपक्ष्मलदेहदेशाः।पादद्वयंतवविभोभुवि
जन्मभाजः॥३४॥श्च्योतन्मदाविलविलोलकपोलमूल॥मत्तभ्रमद्
भ्रमरनादविवृद्धकोपं॥ऐरावताभमिभमुद्धतमापतंतं॥दृष्ट्वाभयं
भवतिनोभवदाश्रितानां॥३४॥आस्मिन्नपारभववारिनिधौमुनीश
।मन्येनमेश्रवणगोचरतांगतोसि।आकर्णितेतुतवगोत्रपवित्रमं
त्रे।किंवाविपद्विषधरीसविधंसमेति॥३५॥भिन्नेभकुंभगलदुज्ज्वल
शोणिताक्त॥मुक्ताफलप्रकरभूषितभूमिभागः॥बद्धक्रमःक्रमगतंह
रिणाधिपोपि॥नाक्रामतिक्रमयुगाचलसंश्रितंते॥३५॥जन्मांतरेपि

न्नत्पादयुगं न देव। मन्ये मया महितमीहितदानदक्षं। तेनेह जन्म
नि मुनीश पराभवानां। जातो निकेतनमहं मथिताशयानां॥
३६॥ कल्पांतकालपवनोद्धतवह्निकल्पं॥ दावानलं ज्वलितमुज्वलमु
त्स्फुलिंगं॥ विश्वं जिघत्सुमिव सन्मुखमापतंतं॥ त्वन्नामकीर्तनजलं शमय
त्यशेषं॥३६॥ नूनं न मोहतिमिरावृतलोचनेन। पूर्वं विभो सकृदपि प्र
विलोकितोसि। मर्माविधो विधुरयंति हि मामनर्थाः। प्रोद्यत्प्रबंधग
तयः कथमन्यथैते॥३७॥ रक्तेक्षणं समदकोकिलकंठनीलं॥ क्रोधो
द्धतं फणिनमुत्फणमापतंतं॥ आक्रामति क्रमयुगेन निरस्तशंकः॥ त्वं
नामनागदमनी हृदि यस्य पुंसः॥३७॥ आकर्णितोपि महितोपि निरी

कृताप। नूनमवेतसिमयाविधृतो सिलक्ष्म्या। ज्ञातो स्मितेन ज्ञनबां
धवदुःखपात्रं। यस्मात्क्रियाप्रलिफलति नना वस्तून्याः॥२०॥ वल्गानु
रंगगरुगर्जितनीमानाद॥ माडौबलंबलवतां ममपिन्नपतिनां॥ उग्रदि
क्ष्वकरमसूषसिषापविद्धं॥ वकीर्त्तनान्नमद्द वाश्रुलिद्यामुपैति॥२१॥
वेनाघदुःखिज्ञनवत्सलाद्द्वारण्ण। कारुण्णपूण्णवसतेः वसिनां
वरेण्ण। नत्क्षान्ततेमयिमहेश्वादयांविधाय। दुःखांकुरोद्वलनतत्पर
तां विधेहि॥२२॥ कुंतायलिन्नगडशोणितवारिवाह॥ [illegible]र
णातुरयो धनोमे॥ बुद्धेडयंविडित डुर्जयडोसपक्षा॥ स्तुत्याद पंकज
वनाश्रहिमोपि तेले॥२३॥ निःसंख्यसार शारणं शारणं मरण्ण। मासा

ध्यस्मादितरिपुप्रथितावदात। त्वत्पादपंकजमपि प्रणिधानवंध्या।
वंध्यो स्मि चेद्भुवनपावन हा हतो स्मि॥४०॥ संगेनोनिर्भरकृतितत्तीष
णनक्रचक्रा॥ पाठीनपीठभयदोल्बणवाडवाग्नौ॥ रंगत्तरंगशिखरस्थि
तयानपात्रा:॥ त्रासंविहाय भवतः स्मरणाद्व्रजंति॥४१॥ देवेंद्रवंद्य वि
दिताखिलवस्तुसार। संसारतारक विभो भुवनाधिनाथ। त्रायस्व दे
व करुणाह्रद मां पुनीहि। सीदंतमद्य भयदव्यसनांबुराशेः॥४२॥
॥उद्भूतभीषणजलोदरभारभुग्ना॥ शोच्यां दशामुपगताश्च्युतजीव
ताशा:॥ त्वत्पादपंकजरजोमृतदिग्धदेहा॥ मर्त्या भवंति मकरध्वजतुल्य
रूपा:॥४३॥ यद्यस्ति नाथ भवदंघ्रिसरोरुहाणां। भक्तेः फलं किमपि

ततिसंचितायाः॥ तन्मे त्वदेकशरणस्य शरण्य भूयाः। स्वामी त्वमेव
भुवनेत्र भवांतरेपि॥४१॥ आपादकंठमुरुशृंखलवेष्टितांगा गाढं बृह
न्निगडकोटिनिघृष्टजंघाः॥ त्वन्नाममंत्रमनिशं मनुजाः स्मरंतः॥ सद्यः स्वयं
विगतबंधभया भवंति॥४२॥ इत्थं समाहितधियो विधिवज्जिनेंद्र। सां
द्रोल्लसत्पुलककंचुकितांगभागाः। त्वद्बिंबनिर्मलमुखांबुजबद्धल
क्षाः॥ ये संस्तवं तव विभो रचयंति भव्याः॥४३॥ मत्तद्विपेंद्रमृगराजदवान
लाहि॥ संग्रामवारिधिमहोदरबंधनोत्थं॥ तस्याशु नाशमुपयाति भयं भिये
व॥ यस्तावकं स्तवमिमं मतिमानधीते॥४४॥ जननयनकुमुदचंद्रप्र
भास्वराः स्वर्गसंपदो भुक्त्वा। ते विगलितमलनिचयाः। अचिरान्मोक्षं

धृत॥४४॥स्त्रोत्रस्त्रजंतवजिनेंद्रगुणैर्निबद्धां॥भक्त्यामयारुचिर
वर्णविचित्रपुष्पां॥धत्तेजनोयइहकंठगतामजस्रं॥तंमानतुंगमव
शासमुपैतिलक्ष्मी॥४४॥इतिकल्याणमंदिरभक्तामरस्तोत्रफलंसंपु
र्णीसमाप्तं॥संवत१८७७नावर्षेजेष्टसुदि८मीशनिवासरेसाध्
व्वीजीवीतरागश्रीछपणीसाध्वीश्रीमाणिकयस्थवाचनार्थेलिखावितं

ફુલ ગૂંથણી
(કલ્યાણમંદિર - ભક્તામર સ્તોત્ર)

કલ્યાણ મંદિર મુદારમવદ્ય ભેદિ, ભીતાભયપ્રદમનિંદિતમંધ્રિપદ્મમ્ ॥ સંસાર સાગર નિમજ્જદશેષજંતુ, પોતાયમાન મભિનમ્ય જિનેશ્વરસ્ય. ॥૧॥ ભક્તામરપ્રણતમૌલિમણિપ્રભાણા, મુદ્યોતકંદલિત પાપ તમો વિતાનમ્ ॥ સમ્યક્ પ્રણમ્યં જિનપાદયુગં યુગાદા-વાંબલનં ભવજલે પતતાં જનાનામ્ ॥ ૧ ॥ **યઃ સંસ્તુતઃ સકલવાઙ્મયતત્ત્વબોધા, દુદ્ભૂતબુદ્ધિ પટુભિઃ સુરલોકનાથૈઃ ॥ સ્તોત્રૈર્જગત્ત્રિતયચિત્તહરૈ રૂદારૈઃ સ્તોષ્યે કિલાહમપિતં પ્રથમં જિનેન્દ્રમ ॥ ૨ ॥ યસ્ય સ્વયં સુરગુરૂર્ગરિમાંબુરાશેઃ, સ્તોત્ર સુવિસ્તૃત** મતિર્નવિભુ ર્વિધાતુમ્ ॥ તીર્થેશ્વરસ્ય કમઠ સ્મયધુમ કેતો,-સ્તસ્યાહમેષ કિલ સંસ્તવનં કરિષ્યે. ॥ ૨ ॥ **સામાન્યતોઽપિતવ વર્ણયિતું સ્વરૂપ, મસ્માદશાઃ કથમધીશ ! ભવંત્યધીશાઃ ॥ ધૃષ્ટોઽપિ કૌશિકશિશુર્યદિ વા દિવાંધો, રૂપંપ્રરૂપયતિ કિં કિલધર્મરશ્મેઃ ? ॥૩॥**બુદ્ધયા વિનાઽપિ વિબુધાર્ચિતપાદપીઠ! સ્તોતું સમુદ્યતમતિર્વિગતત્રપોઽહમ્ ॥ બાલંવિહાય જલસંસ્થિત મિંદુબિંબ, મન્યઃકઈચ્છતિ જનઃ સહસા ગ્રહિતુમ્! ॥ ૩ ॥ **મોહક્ષયાદનુભવન્નપિ નાથ મર્ત્યો, નૂનં ગુણાન્ ગણ યિતું ન તવ ક્ષમેત ॥ કલ્પાંત વાંત પયસઃ પ્રકટોઽપિ યસ્માન્, મીયેત કેન જલધેર્નનું રત્નરાશિઃ ॥ ૪ ॥** વક્તું ગુણાન ગુણસમુદ્ર ! શશાંક કાંતાન્, કસ્તે ક્ષમઃ સુરગૂરૂપ્રતિમોઽપિબુદ્ધયા ॥ કલ્પાંતકાલપવનોદ્ધનક્ર ચક્રં, કો વા તરીતુમલમંબુનિધિં ભુજાભ્યામ્ ॥ ૪ ॥ **અભ્યુદ્યતોઽસ્મિ તવ નાથ! જડાશયોઽપિ, કર્તું સ્તવં લસદસંખ્ય ગુણાકરસ્ય ॥ બાલોઽપિકિં ન**

નિજબાહુયુગં વિતત્ય, વિસ્તીર્ણતાં કથયતિ સ્વધિયાંબુરાશેઃ ॥ ૫ ॥ સોઽહં તથાપિ તવ ભક્તવશાન્મુનીશ ! કર્તું સ્તવં વિગતશક્તિપિપ્રવૃત્તઃ ॥ પ્રીત્યાત્મવીર્ય મવિચાર્યમૃગો મૃગેન્દ્રં, નાભ્યેતિકિંનિજશિશોઃ પરિપાલનાર્થમ્ ॥ ૫ ॥ **યે યોગિનામપિન યાંતિ ગુણાસ્તવેશ !, વકતું કથંભવતિ તેષુ મમાવકાશઃ! ॥ જાતા તદેવમસીક્ષિત કારિતેયં, જલ્પંતિવા નિજગિરા નનુ પક્ષિણેઽપિ. ॥ ૬ ॥** અલ્પશ્રુતં શ્રુતવતાં પરિહાસધામ, ત્વદ્ભક્તિરે વમુખ રીકુરૂતે બલાન્મામ ॥ યત્કોકિલઃ કિલ મધૌ મધુરં વિરૌતિ, તચ્ચારૂ ચૂત કલિકાનિકરૈકહેતુઃ ॥ ૬ ॥ **આસ્તામચિંત્ય મહિમા જિન સંસ્તવસ્તે, નામાપિ પાતિભવતોભવતોજગંતિ, તીવ્રાત પોપહત પાંથ જનાન્નિદાધે, પ્રીણાતિ પદ્મ સરસઃ સરસોઽનિલોઽપિ ॥ ૭ ॥** ત્વત્સંસ્તવેન ભવસંતતિ સન્નિબદ્ધં, પાપંક્ષાણાત્ક્ષાયમુપૈતિશરીરભાજામ્ ॥ આક્રાંત લોકમલિનીલમશેષમાશુ, સૂર્યાંશુભિન્નમિવ શાર્વરમંધકારમ્.॥ ૭ ॥ **હૃદ્વર્ત્તિનિ ત્વયિ વિભો ! શિથિલીભવંતિ, જંતોક્ષણેન નિબિડા અપિ કર્મ બંધાઃ ॥ સદ્યો ભુજંગમમયા ઈવ મધ્યભાગ,-મભ્યાગતે વન શિખંડિનિચંદનસ્ય. ॥ ૮ ॥** મત્વેતિ નાથ ! તવ સ સ્તવનં મયેદ, મારભ્યતે તનુધિ યાઽપિ તવ પ્રભાવાત્ ॥ ચેતો હરિષ્યતિ સતાં નલિની દલેષુ, મુક્તાફલ દ્યુતિમુપૈત નનૂદ બિંદુઃ ॥ ૮ ॥ **મુચ્યંત એવ મનુજાઃ સહસા જિનેંદ્ર ! રૌદ્રૈરૂપદ્રવશતૈ સ્તવયિ વીક્ષિતેઽપિ ॥ ગોસ્વામિનિ સ્ફુરિતતેજ સિદષ્ટમાત્રે, ચૌરૈરિવાશુ પશવઃ પ્રપલાયમાનૈઃ, ॥ ૯ ॥** આસ્તાં તવ સ્તવન સમસ્તદોષ, ત્વત્સ કથાપિ જગતાં દુરિતાનિ હન્તિ ॥ દૂરે સહસ્રકિરણઃ કૂરૂતે પ્રભૈવ, પદ્માકરેષુ જલજાનિ વિકાસભાંજિ॥ ૯॥ **ત્વં તારકો જિન ! કથં ભવિનાંત એવ, ત્વામુદહંતિ હૃદયેન યદુત્તરંતઃ**

॥ યદ્વાદતિસ્તરિત યજ્જલમેષ નૂન, મન્તર્ગ તસ્ય મરૂત: સકિલાનુભાવઃ ॥ ૧૦ ॥ નાત્યદ્‌ભૂતં ભૂવન ભૂષણ ! ભૂતનાથ ! ભૂતૈર્ગૂણૈર્ભૂવિ ભવંતમભિષ્ટુવન્તઃ ॥ તુલ્યા ભવન્તિ ભવતો નનુ તેન કિંવા, ભૂત્યાશ્રિતંય ઈહ નાત્મસમં કરોતિ ॥૧૦॥ **યસ્મિન્ હર પ્રભૂતયોડપિ હત પ્રભાવાઃ સોડપિ ત્વયા રતિપતિઃ ક્ષપિતઃ ક્ષણેન ॥ વિધ્યાપિતા હુતભુજઃ પયસાથ યેન, પીતંનકિં તદપિદુર્ધર વાડવેન. ॥ ૧૧ ॥** દષ્ટવા ભવન્તમનિમેષ વિલોકનીયં, નાડન્યત્રંતોષમુપયાતિ જનસ્ય ચક્ષુઃ ॥ પીત્વા પયઃ શશિકરદ્યુતિદુગ્ધ સિંધોઃ ક્ષારં જલં જલનિધેરશિતું ક ઈચ્છેત ॥૧૧॥ **સ્વામિન્નનલ્પ ગરિમાણમપિ પ્રપન્ના,-સ્ત્વાં જંતવઃ કથમહો હૃદયે દધાનાઃ ॥ જન્મોદધિં લઘુ તરંત્યતિલાઘવેન, ચિંત્યો નહંત મહતાંયદિવા પ્રભાવઃ ॥ ૧૨ ॥** યૈઃશાંત રાગ રૂચિભિઃ પરમાણુ ભિસ્ત્વં, નિર્માપિતસ્ત્રિ ભુવનૈક લલામભૂત ॥ તાવંત એવ ખલુ તેડપ્યણવઃ પૃથિવ્યાં, યત્તે સમાન મપરં નહિ રૂપમસ્તિ ॥૧૨॥ **ક્રોધસ્ત્વયાયદિવિભો ! પ્રથમં નિરસ્તો, ધ્વસ્તાસ્તદાતબ કથં કિલ કર્મ ચૌરાઃ! ॥ પ્લોષત્યમુત્ર યદિ વા શિશિરાપિ લોકે, નીલદ્રુમાણિ વિપિનાનિ ન કિં હિમાની. ॥ ૧૩ ॥** વક્ત્રં ક્વ તે સુર નરોરગ-નેત્રહારિ, નિઃશેષનિર્જિત જગત્ત્રિતયોમાનમ્ ॥ બિમ્બં કલંકમલિનં ક્વનિશા કરસ્ય, યદ્વાસરે ભવતિ પાંડુ પલાશા કલ્પમ્ ॥ ૧૩ ॥ **ત્વાં યોગિનો જિન સદા પરમાત્મરૂપ, મન્વેષયંતિ હૃદયાંબુજ કોશદેશે ॥ પૂતસ્ય નિર્મલરૂચેર્ય દિવા કિમન્ય, દક્ષસ્ય સંભવિ પદં નનુ કર્ણિકાયાઃ! ॥૧૪॥**સંપૂર્ણ મંડલ શશાંક કલાકલાપ, શુભ્રાગુણાસ્ત્રિભુવનં તવ લંઘયન્તિ ॥ યે સંશ્રિતાસ્ત્રિજગદીશ્વર નાથમેકં, કસ્તાન્નિ-વારયતિ સંચરતો યથેષ્ટમ્, ॥૧૪॥ **ધ્યાનાજ્જિનેશ ! ભવતો ભવિનઃ ક્ષણેન, દેહં વિહાય પરમાત્મદશાં**

વ્રજંતિ ॥ તીવ્રાનલા દુપલભાવમપાસ્ય લોકે, ચામીકરત્વ મચિરાદિવ ધાતુભેદાઃ ॥ ૧૫ ॥ ચિત્રં કિમત્ર યદિ તે ત્રિદશાંગ નાભિ, નીતંમનાગપિ મનો ન વિકારમાર્ગમ્ ; કલ્પાંતકાલ મરૂતા ચલિતા ચલેન, કિંમંદરાદ્રિ શિખરં ચલિતં કદાચિત્. ॥ ૧૫ ॥ **અંતઃ સદૈવ જિન યસ્ય વિભાવ્યસે ત્વં, ભવ્યૈઃકથં તદપિ નાશયસે શરીરમ્ ॥ એતત્સ્વરૂપમથમધ્યવિવર્તિનો હિ, યદ્વિગ્રહં પ્રશમયંતિ મહાનુભાવાઃ॥૧૬॥**નિર્ધુમવર્ત્તિરપવર્જિતતૈલપુરઃ, કૃત્સ્નંજગત્ત્રયમિદં પ્રકટીકરોષિ ॥ ગમ્યો ન જાતુ મરૂતાં ચલિતાચલાનાં દીપોઽપરસ્ત્વમસિ નાથ ! જગત્પ્રકાશઃ ॥ ૧૬ ॥ **આત્મામનીષિભિરયં ત્વદભેદબુદ્ધયા, ધ્યાતોજિનેંદ્ર! ભવતીહભવત્પ્રભાવઃ ॥ પાની યમપ્યમૃત મિત્યનુંચિંત્યમાનં, કિં નામ નો વિષવિકારમપાકરોતિ! ॥ ૧૭ ॥** નાસ્તં કદાચિદુપયાસિ ન રાહુગમ્યઃ સ્પષ્ટીકરોષિ સહસાયુગપજ્જગંતિ; નાંભોધરોદરનિરૂદ્ધમહાપ્રભાવઃ, સૂર્યાતિ-શાયિમહિમા સિ મુનિનદ્ર ! લોકે. ॥ ૧૭ ॥ **ત્વામેવવીતતમસં પરવાદિનોઽપિ, નૂનં વિભો ! હરિહરાદિધિયા પ્રપન્નાઃ ॥ કિં કાચકામલિભિરીશ સિતોઽપિશંખો, નો ગૃહ્યતે વિવિધવર્ણ વિપર્યયેણ? ॥ ૧૮ ॥** નિત્યોદયં દલિતમોહ મહાંધકારં, ગમ્યં ન રાહુવદનસ્ય નવારિદાનામ્ ॥ વિભ્રાજતે તવ મુખાબ્જ મનલ્પકાંતિ, વિદ્યોતયજ્જગદપૂર્વ શશાંક બિમ્બમ્. ॥૧૮॥ **ધર્મોપદેશસમયે સવિધાનુભાવા, -દાસ્તાં જનોભવતિ તેતરૂરપ્યશોકઃ ॥ અભ્યુદ્ગતેદિનપતૌ સમહીરૂહોઽપિ, કિં વા વિબોધ મુપયાતિ ન જીવલોકઃ ॥ ૧૯ ॥** કિં શર્વરીષુ શશિનાહ્નિ વિવસ્વતાવા, યુષ્મન્મુખેંદુદલિતેષુ તમસ્સુ નાથ ॥ નિષ્પન્ન શાલિવન શાલિનિ જીવલોકે, કાર્ય કિયજ્જલધરૈ ર્જલભાર નમ્રૈઃ ॥ ૧૯ ॥ **ચિત્રં વિભો !**

કથમવાઙ્મુખ વૃંતમેવ, વિષ્વક્ પતત્યવિરલાસુર પુષ્પવૃષ્ટિઃ ॥ ત્વદ્ગોચરે સુમનસાંયદિ વા મુનીશ, ગચ્છંતિ નૂનમધ એવ હિ બંધનાનિ. ॥ ૨૦॥ જ્ઞાનં યથા ત્વયિ વિભાતિ કૃતાવકાશં, નૈવં તથા હરિ હરાદિષુ નાયકેષુ ॥ તેજઃ સ્ફુરન્મણિષુ યાતિ યથા મહત્ત્વં, નૈવં તુ કાચ શકલે કિરણા કુલેઽપિ ॥ ૨૦ ॥ **સ્થાનેગભીરહૃદયોદધિ સંભાવાયઃ, પીયુષતા તવગિરઃ સમુદીરયંતિ ॥ પીત્વા યતઃ પરમ સંમદસંગભાજો, ભવ્યા વ્રજંતિ તરસાપ્ય જરામરત્વમ્. ॥ ૨૧॥** મન્યં વરં હરિહરાદય એવ દષ્ટા, દષ્ટેષુ યેષુ હૃદયે ત્વયિ તોષમેતિ ? કિં વીક્ષિતેન ભવતા ભુવિ યેન નાન્યઃ, કશ્ચિન્મનોહરતિનાથ ? ભવાંતરેઽપિ ॥ ૨૧ ॥ **સ્વામિન્ સુદૂરમવનમ્ય સમુત્પતંતો, મન્યે વદંતિ શુચયઃ સુરચામરૌધાઃ, યેઽસ્મૈ નતિં વિદધતેમુનિપુંગવાય, તે નૂન મૂધ્વ ગતયઃ ખલુ શુદ્ધભાવાઃ ॥૨૨॥** સ્ત્રીણાં શતાનિ શતશો જનયન્તિ પુત્રાન્, નાન્યા સુતં ત્વદુપમં જનની પ્રસૂતા ॥ સર્વા દિશો દધતિ ભાનિ સહસ્રરશિમં, પ્રાચ્યેવ દિગ્જનયતિસ્ફુરદંશુજાલમ્ ॥૨૨॥ **શ્યામંગભીર ગિરમુજ્જવલહેમ રત્ન-સિંહાસન સ્થમિહભવ્ય શિખંડિનસ્ત્વામ્ ॥ આલોકયંતિ રભસેનનંદત્તમુચ્ચૈ,- શ્ચામીકરાદ્રિ શિરસીવ નવાંબુવાહમ્. ॥ ૨૩ ॥** ત્વામામનન્તિમુનયઃ પરમંપુમાંસ, માદિત્યવર્ણમમલં તમસઃ પરસ્તાત્ ॥ ત્વામેવ સમ્યગુપલભ્ય જયંતિ મૃત્યું, નાન્યઃ શિવઃ શિવપદસ્ય મુનીન્દ્ર પંથા; ॥ ૨૩ ॥ **ઉદ્ગચ્છતા તવશિતિદ્યુતિમંડલેન, લુપ્તચ્છ દચ્છવિરશોક તરુર્બભૂવ॥ સાનિધ્યતોઽપિ યદિવાતવવીતરાગ, નીરાગતાં વ્રજતિ કો ન સચેતનોઽપિ ॥ ૨૪ ॥** ત્વામવ્યયં વિભુમચિંત્યમસંખ્યમાદ્યં, બ્રાહ્મણમીશ્વર મનંતમનંગ કેતુમ્ ॥ યોગીશ્વરં વિદિતયોગમનેકમેકં, જ્ઞાન સ્વરૂપ મમલં પ્રવદંતિ સંતઃ ॥ ૨૪ ॥ **ભો ભોઃ પ્રમાદભવધુય ભજધ્વમેન, માગત્ય નિર્વૃતિપુરીં પ્રતિ સાર્થ વાહમ્, ॥ એતન્નિવેદયતિ**

દેવ ! જગત્ત્રયાય. મન્યં નદન્નભિનભઃ સુરદુંદુભિસ્તે ॥૨૫॥ બુદ્ધસ્ત્વમેવવિબુધાર્ચિત બુદ્ધિબોધાત્, ત્વંશંકરોઽસિ ભુવનત્રયશં કરત્વાત્ ॥ ધાતાસિધીર! શિવમાર્ગ વિધેર્વિધાનાત્; વ્યક્તં ત્વમેવ ભગવન્ પુરૂષોત્તમોઽસિ. ॥૨૫॥ **ઉદ્યોતિતેષુ ભવતા ભુવનેષુ નાથ ! તારાન્વિતો વિધુરયંવિહતાધિકારઃ મુકતા કલા પકલિતોચ્છ્વસિતાતપત્ર, વ્યાજાત્રિધા ધૃતતનુર્ધ્રુવમભ્યુપેતઃ ॥૨૬॥**તુભ્યં નમસ્ત્રિ ભુવનાર્તિહરાય નાથ ! તુભ્યં નમઃ ક્ષિતિ તલામલભૂષણાયા, તુભ્યં નમસ્ત્રિ જગતઃ પરમેશ્વરાય, તુભ્યં નમો જિન ! ભવોદધિ શોષણાય. ॥ ૨૬ ॥ **સ્વેન પ્રપૂરિતજગત્ત્રયપિંડિતેન, કાંતિપ્રતાપયશસામિવ સંચયેન, માણિકયહેમ રજત પ્રવિનિર્મિતેન, સાલત્ર, યેણ ભગવન્નભિતો વિભાસિ. ॥ ૨૭ ॥** કો વિસ્મયોઽત્ર યદિ નામ ગુણૈરશેષૈ,-સ્ત્વંસંશ્રિતો નિરવકાશતયા મુનીશ!॥ દોષૈરૂપાત્તવિવિધાશ્રયજાત ગર્વૈઃ, સ્વપ્નાંતરેઽપિ ન કદા ચિદપીક્ષિતોઽસિ ॥ ૨૭ ॥ **દિવ્યસ્ત્રજોજિન! નમત્ત્રિદશાધિપાના, મૃત્સૃજ્ય રત્નરચિતાનપિ મૌલિબંધાન્ ॥ પાદૌ શ્રયંતિ ભવતોયદિ વા પરત્ર, ત્વત્સંગમે સુમનસો ન રમંત એવ. ॥ ૨૮ ॥** ઉચ્ચૈરશોકતરૂ સંશ્રિતમુન્મયુખ-માભાતિરૂપમમલં ભવતો નિતાંતમ્ ॥ સ્પષ્ટોલ્લસત્કિરણમસ્તતમોવિતાનં, બિમ્બં રવેરિવ પયોધર પાર્શ્વ વર્ત્તિ. ॥ ૨૮ ॥ **ત્વં નાથ જન્મજલધેર્વિપરાઙઽપિ, યત્તારયસ્ય-સુમતો નિજપૃષ્ટલગ્નાન્ ॥ યુક્તં હિ પાર્થિવ નિપસ્ય સતસ્તવૈવ, ચિત્રં વિભો ! યદસિકર્મવિપાકશુન્યઃ ॥ ૨૯ ॥** સિંહાસને મણિમયુખ શિખાવિચિત્રે; વિભ્રાજતે તવ વપુઃ કનકાવદાતમ્ ॥ બિંબં વિયાદ્વિલસદંશુલતાવિ તાનં, તુંગો દયાદ્રિ શિરસીવ સહસ્રરશમેઃ ॥ ૨૯ ॥ **વિશ્વેશ્વરેઽપિજન પાલક ! દુર્ગતસ્ત્વં, કિં વાક્ષરપ્રકૃતિ**

રપ્યલિપિસ્ત્વમીશ; અજ્ઞાવત્યપિ સદૈવ કથંચિદેવં, જ્ઞાનં ત્વયિ સ્ફુરતિ વિશ્વ વિકાસ હેતુઃ ॥ ૩૦ ॥ કુંદાવદાત ચલ ચામર ચારૂ શોભં, વિભ્રાજતે તવ વપુઃ કલધૌતકાંતમ્; ઉદ્યચ્છશાંકશુંચિનિર્ઝરવારિધાર, મુચ્ચૈસ્તટં સુરગિરેરિવ શાતકૌમ્ભમ્, ॥ ૩૦ ॥ **પ્રાગ્ભાર સંભૃતનભાંસિ રજાંસિરોષા,-દુત્થાપિતાનિ કમઠેન શઠેન યાનિ ॥ છાયાપિ તૈસ્તવન નાથ ! હતા હતાશો, ગ્રસ્ત્વમીભિરયમેવ પરં દુરાત્મા. ॥ ૩૧ ॥** છત્રત્રયં તવ વિભાતિ શશાંક કાંત,. મુચ્ચૈઃ સ્થિતં સ્થગિતભાનુ કરપ્રતાપમ્ ॥ મુક્તાફલ પ્રકર જાલ વિવૃદ્ધ શોભં, પ્રખ્યાપયત્રિ જગતઃ પરમેશ્વરત્વમ્ ॥૩૧॥ **યદ્ ગર્જ જદૂર્જિ તઘનૌમદભ્ર ભીમં, ભ્રશ્યત્તાડિન્મુસલ માંસલઘોરધારમ્॥ દૈત્યેનમુક્તમથ દુસ્તરવારિ દધ્રે, તેનૈવ તસ્ય જિન ! દુસ્તવારિકૃત્યમ્. ॥ ૩૨ ॥** ઉન્નિદ્ર હેમ નવપંકજપુંજકાંતિ, પર્યુલ્લસન્નખ મયુખ શિખાભિરામૌ, પાદૌ પદાનિ તવ યત્ર જિનેંદ્ર ! ધત્તઃ, પદ્માનિ તત્ર વિબુધાઃ પરિ કલ્પયંતિ. ॥ ૩૨ ॥ **ધ્વસ્તોધર્વકેશવિકૃતિમર્ત્યમુંડ-પ્રાલંબ ભૃદ્યદવક્ત્ર વિનિર્યદગ્નિઃ ॥ પ્રેતવ્રજઃ પ્રતિભવંતમપીરિતો યઃ, સોડસ્યાડભવ ત્પ્રતિભવં ભવદુ; ખહેતુઃ. ॥ ૩૩ ॥** ઈત્થંયથા તવ વિભૂતિરભૂજ્જિનેંદ્ર ! ધર્મોપદેશનવિધૌ ન તથા પરસ્ય ॥ યાદક્ પ્રભા દિનકૃતઃ પ્રહતાંધકારા, તાદક્ કુતો ગ્રહ ગણસ્ય વિકાશિનોડપિ ॥ ૩૩ ॥ **ધન્યાસ્ત એભુવનાધિપ!યે ત્રિસંધ્ય,-મારાધયંતિ વિધિવદ્વિધુતાન્યકૃત્યાઃ ॥ ભક્ત્યોલ્લ સત્પુલક પક્ષ્મલ દેહદેશાઃ, પાદદ્વયં તવ વિભો ! ભુવિ જન્મભાજઃ ॥ ૩૪ ॥** શ્ચયોતન્મદાવિલવિલોલ કપોલ મૂલ, મત્તભ્રમદ્ભ્રમર નાદ વિવૃદ્ધ કોપમ્ ॥ ઐરાવતાભમિભમુદ્ધતમાપતંતં, દષ્ટવા ભયં ભવતિ નો

ભવદાશ્રિતાનામ્. ॥૩૪॥ **અસ્મિન્નપાર ભવવારિનિધૌમુનીશ ! મન્યેનમે શ્રવણગોચરતાંગતોઽસિ ॥ આકર્ણિતે તુ તવ ગોત્રપવિત્રમંત્રે, કિં વા વિપદ્વિષધરી સવિધ સમેતિ ? ॥ ૩૫ ॥** ભિન્નેભકુંભ ગલદુજ્જ વલ શોણિતાક્ત,-મુક્તાફલપ્રકરભૂષિતભૂમિભાગઃ બદ્ધક્રમઃ ક્રમગતં હરિણાધિ પોઽપિ, નાક્રામતિ ક્રમયુગાચલસંશ્રિતં તે. ॥ ૩૫ ॥ **જન્માંતરેઽપિતવ પાદયુગં ન દેવ, મન્યે મયા મહિતમીહિત દાન દક્ષમ્॥ તેનેહ જન્મનિ મુનીશ પરાભવાનાં, જાતો નિકેતનમહં મથિતાશયાનામ્ ॥૩૬॥** કલ્પાંતકાલપવનોદ્ધતવહ્નિ કલ્પં, દાવાનલં જ્વલિત મુજ્જવલમુત્ફુલિંગમ્॥ વિશ્વં જિઘત્સુમિવ સંમુખ માપતન્તં, ત્વન્નમકીર્તનજલં શમયત્યશેષ્મ. ॥૩૬॥ **નૂનં ન મોહતિમિરા વૃતલોચનેન, પૂર્વં વિભો ! સકૃદપિ પ્રવિલોકિતોઽસિ ॥ મર્માવિધો વિધુરયંતિ હિ મામનર્થાઃ, પ્રોદ્યત્પ્રબંધ ગતયઃ કથમન્યથૈતે ॥ ૩૭ ॥** રક્તેક્ષણં સમદ કોકિલ કંઠનીલં, ક્રોધોદ્ધતંફણિનમુત્ફણમાપતન્તમ્ ॥ આક્રામતિ ક્રમયુગેન નિરસ્તશંકસ્ત્વન્નામ નાગ દમની હૃદિયસ્ય પુંસઃ ॥ ૩૭ ॥ **આકર્ણિ તોઽપિમહિતોઽપિનીરીક્ષિતોઽપિ, નૂનંનચેતસિ મયા વિધૃતોઽસિભક્ત્યા ॥ જાતોઽસ્મિ તેન જનબાંધવ ? દુઃખપાત્રં, યસ્માતક્રિયાઃ પ્રતિફલન્તિ નભાવશુન્યઃ ॥ ૩૮ ॥** વલ્ગત્તુરંગ ગજગર્જિત ભીમનાદ, માજૌ બલં બલવતામપિ ભૂપતીનામ્ ॥ ઉદ્યદ્દિવાકર મયુખશિખાપવિદ્ધં, ત્વત્કીર્ત્તનાત્તમ ઈવાશુ ભિદામુપૈતિ. ॥ ૩૮ ॥ **ત્વં નાથ ! દુઃખિનજવત્સલ ! હે શરણ્ય ! કારૂણ્ય પુણ્યવસતે ! વશિનાંવરેણ્ય ! ॥ ભક્ત્યા ન તે મયિ મહેશ ! ॥ મહેશ ! દયાં વિધાય, દુઃખઙ્કુરોદલનતત્પરતાં વિધેહિ. ॥ ૩૯ ॥** કુંતાગ્રભિન્ન ગજશોણિત વારિવાહ, વેગાવતાર તરણાતુરયોધભીમે ॥ યુદ્ધે જયં વિજિત જુર્જયજેય પક્ષા, સ્તવત્પાદ પંકજ વનાશ્રણિયો

લભંતે. ॥ ૩૯॥ **નિઃસંખ્યસારશરણં શરણં શરણ્ય, માસાદ્યસાદિતરિપુપ્રથિતાવદાતમ્ ॥ ત્વત્પાદપંકજમપિ પ્રણિધાનવંધ્યો, વધ્યોઽસ્મિ ચેદ્ ભુવનપાવન? હાહતોઽસ્મિ.॥૪૦॥** અંભોનિધૌ ક્ષુભિતષણનક્રચક્ર,-પાઠીન પીઠભય દોલ્બણ વાડવાગ્નૌ ॥ રંગત્તરંગશિખરસ્થિતયાનપાત્રા, સ્ત્રાસં વિહાય ભવતઃ સ્મરણાદ્ વ્રજંતિ. ॥ ૪૦ ॥ **દેવેન્દ્રવંદ્ય ! વિદિતા ખિલવસ્તુસાર !, સંસારતારક !. વિભો ! ભુવનાધિનાથ ! ॥ ત્રાયસ્વદેવ ! કરૂણા હૃદમાં પુનીહિ, સીદંત મદ્ય ભયદવ્યસનાંબુરાશેઃ ॥ ૪૧ ॥** ઉદ્ભૂતભીષણ જલોદરભારભુગ્રાઃ, શોચ્યાં દશામુપગ તાશ્ચ્યુતજીવિતાશાઃ ॥ ત્વત્પાદ પંકજ રજોમૃત દિગ્ધદેહા, મર્ત્યા ભવંતિ મકરધ્વજ તુલ્યરૂપાઃ ॥ ૪૧ ॥ **યદ્યસ્તિનાથ ! ભવદંઘ્રિસરોરૂહાણાં, ભક્તેઃફલં કિમપિ સંતતિસંચિતાયાઃ ॥ તન્મે ત્વદેશરણસ્ય શરણ્ય ! ભૂયાઃ, સ્વામી ત્વમેવભુવનેઽત્ર ભવાંતરેઽપિ ॥ ૪૨ ॥ ઈત્થં સમાહિતધિયો વિધિવજ્જિનેંદ્ર! સાંદ્રોલ્લસત્પુલકકંચુકિતાંભાગાઃ॥ ત્વદબિંબ નિર્મલ મુખાં બુજબદ્ધલક્ષ્યા, યે સંસ્તવંત વિભોરચયંતિ ભવ્યાઃ ॥ ૪૩ ॥** આપાદકંઠમુરૂ શંખલ વેષ્ટિતાઙ્ગાં, ગાઢંન્નગડકોટિનિઘૃષ્ટજંઘાઃ ॥ ત્વાન્નામ મંત્ર મનિશં મનુજાઃ સ્મરંતઃ, સદ્યઃ સ્વયં વિગતબંધભયા ભવંતિ. ॥ ૪૨ ॥ મત્ત દ્વિપેન્દ્ર-મૃગરાજ-દવાનલાહિ, સંગ્રામ વારિધિ મહોદર બંધનોત્થમ્ તસ્યાશુ નાશ મુપયાતિ ભયં ભિયેવ, યસ્તાવકં સ્તવમિમં મતિમાનધીતે. ॥ ૪૩ ॥ **જનનયનકુમુદચંદ્ર ! પ્રભાસ્વરાઃ સ્વર્ગ સંપદો ભુક્ત્વા; તેવિગલિતમલનિચયા, અચિરાન્મોક્ષં પ્રપદ્યંતે. ॥ ૪૪ ॥** સ્તોત્રસ્રજં તવ જિનેંદ્ર ! ગુણૈર્નિબદ્ધાં, ભક્ત્યા મયા રૂચિરવર્ણવિચિત્રપુષ્પામ્ ॥ ધત્તેજનોયઈહકંઠ ગતામજસ્રં, તં માનતુંગમવશા સમુપૈતિ લક્ષ્મીઃ ॥ ૪૪ ॥

ઉપરોકત ફુલગુંથણી શ્રી સુબોધવિજયજી મહારાજના સદુપદેશથી બનાવવામાં આવેલ છે. આ સ્ત્રોત્રનું આ રીતે પઠન કરવાથી માનસિક ઘણી રાહત મળે છે તેમ જ દરેક જાતની આધિ, વ્યાધિ, ઉપાધિ ટળી જાય છે. માટે નિત્ય તેનું પઠન કરવું.

સમાપ્ત